

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra

Zallako Hiri Antolamenduko Plan Orokorra

III. ANTOLAMENDU MEMORIA.

AM.01. ZALLAK BEHAR DUEN PLAN OROKORRAREN MOTA.

AM.02. HIRI-JASANGARRIAREN PROIEKTUA SUSTATUKO DUEN HIRI-POLITIKA BIDERATZEKO ANTOLAMENDU-HELBURUEN DEKALOGOA.

AM.03. LURZORUAREN SAILKAPENA ETA KATEGORIZAZIOA. ANTOLAMENDUAREN OINARRIZKO TRESNAK.

AM.04. LURRALDEA KOHESIONATU ETA ARTIKULATUKO DUTEN SISTEMEN SAREAREN PROPOSAMENA

AM.05. ZALLA, UDALERRI IRISGARRI ETA OSASUNGARRIA. MUGIKORTASUN IRAUNKORRERAKO ESTRATEGIAK.

AM.06. OINARRIZKO HIRI-AZPIEGITUREN SARE ETA ESPAZIO TEKNIKOAK

AM.07. ONDAREAREN BABESA ARAUTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK.

AM.08. GENERO-ERAGINARI BURUZ.

AM.09. ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOARI BURUZ. AURRETIKO AURRERAPENA.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

ZALLAK BEHAR DUEN PLAN OROKORRAREN MOTA.

Plan Orokor bat tresna bat da, eta haren bidez, ondorio operatiboetarako, lurraldearen gaineko jarduera-multzo bat hiri-proiektu batekin lotzen da. Horretarako, aldezturik ezarri behar du proiektu horri komeni zaizkion oinarritzko elementuen kokapena, baita dimentsioak edo forma ere, eta horiek gauzatzea erraztuko duten tresna egokiak diseinatu behar ditu. Planak, bere izaeragatik, zeregin instrumentala du nagusiki udalerriko politika orokorrean, Udalbatzak bere gain hartutako proiektu baten zerbitzura, baina ez du ez bata ez bestea ordezkatzeko. Erreferentzia sozial eta ekonomiko komuneko esparru esplizitua da, hiri-proiektuaren eraikuntzan jarduera publiko eta pribatuaren gaineko arrazionaltasuna sartzen saiatzen dena.

Planak, egia esan, legearen garapen eta aplikazioan ezarri behar du lurzoruen jabeen eskubide eta betebeharren estatutua, baina erregulazio hori ez da berez helburu bat, baizik eta aipatutako hiri-proiektuaren zerbitzura dago. Hala ere, plana partikularrek lurzoruen eta eraikuntzaren gainean dituzten ahalmenak mugatzen dituen arau soiltzat hartzen da maiz, edo, beste muturrean, hiri-garapena kudeatzera bideratutako tresnatzat, landa-lurzorua eraikigarri bihurtuz; eta, horregatik, partikularrek plana aldatzeko egiten dituzten ahaleginen helburua, ia aho batez, baldintzak aldatzea da.

Planteamendu hori, zalantzarik gabe, okerra da, eta hirigintza-legerian eta, 1978tik, Konstituzioan bertan jasotako plangintzaren definizioaren aurkakoa. Izan ere, hirigintza-eskubide batzuk antolatzeke ahalmena ez ezik, eskubide horiek sortzeko ahalmena ere esleitzen diote kolektibitateari, ez baitira lurzoruen jabetza-eskubidean sartzen. Hortik dator Plan Orokorrak hura gabe existituko ez liratekeen eskubideak mugatzen dituela ez pentsatzea.

Plan Orokorra antolatzeke estrategia ezartzeko zailtasuna honako hauek dira: plangintza-erabakietan eragina duten faktore konplexuak, hiria eraikitzeko hainbat alderdi edo ekintzari babes politiko eta soziala emateko desberdintasunak, eta plana gauzatzeke konpromisoak modu iraunkorrean mantentzea.

Horregatik, Planak hirigintza-antolamenduaren oinarri gisa hartu behar du lurraldearen baldintza konplexuen balorazio objektibo eta zehatza proposatzen duena. gainera, hirigintza-antolamenduaren zentzu mugatuan bada ere, planak ezin ditu ulertu hiri-antolamenduan eragiten duten politika guztiak, eta ezin ditu zehatz-mehatz agortu lurralde osoa antolatzen duten xedapen guztiak.

1956ko Lurzoruen Legeak lurralde-antolamenduko eskumen zabalak ematen zizkien hirigintza-planei, plan orokorrak antolamendu "integraleko" tresnatzat hartzeko aukera ematen zutenak, bai eta ondoko ondoko urteetan aldarrikatutako legeriak ere, garapenaren PLANGINTZARI, etxebizitzari, nekazaritza-garapenari, lurralde-azpiegiturei, turismo-zentroei edo industriari dagokienez. Era berean, natura babesteko gerora egindako arau-garapen handiak zaildu egin zuen plangintzaren kontzeptu horri eustea.

1975eko lurzoruaren legearen erreformak eta ondorengo berrikuspen edo legedi autonomikoek bertan behera utzi zuten asmo hori, gauzatzeke zegoena, plan orokorraren edukietatik hirigintzakoak ez diren xedapenak kenduta, hala nola laborantzako gutxieneko unitateak, edo lurzoru-moten izendapenaren aldaketa, zeina irizpide positiboen bidez definitzeari utzi baitzitzaion lurraldearen zati bakoitzaren berezko izaerari dagokionez (hiri-eremua, hiri-erreserba eta landa-erreserba), lurraldearen urbanizazio-ahalmenari soilik erreferentzia eginez (hirikoa, urbanizagarria eta urbanizaezina).

Horrek ez zuen esan nahi lurraldearen antolamenduan hirigintzakoak ez ziren elementuak kontuan hartzen ez zirenik, baizik eta enpresaren konplexutasuna eta hainbat eskumen-eremutan banatzeko beharra onartzen zenik. Egia da, ordea, eskumen horiek guztiak behar bezala koordinatzeko eta ondoriozko antolaketa arrazionalizatzeko gai izango ziren tresnen eta eragileen definizioa falta izan zela.

Gaur egun, hirigintza-antolamenduaren sektORIZAZIOA zuzendu ez bada ere, nabarmen handitu dira plangintzaren baldintzapen estra urbanistikoak, agintzen dituen lurzoru-kategorien mugaketari agintzen duena.

Horregatik, planak zehatza izan behar du hiri-proiektuak eskatzen dituen ekintzetara hobekien egokitzen diren elementuak identifikatzeari dagokionez, egitura-izaerako erabakietan zentratuta. bestalde, proposamenekegokitzeko gaitasun nahikoa izan behar dute, antolamenduari buruzko erabakiekin batera doan ziurgabetasun saihestezina alde batera utzita, etorkizuneko erabakiak eta etengabe aldatzen ari den errealitateari buruzko erabakiak baitira.

Zallarako Plana, beraz, lurralde-eredu bat eta lurraldearen egitura orokor eta organikoaren funtsezko elementu batzuk definitzen dituen tresna gisa ulertzen da, denboran iraun behar dutenak, baina irekia dagoena eta funtsezkoak ez diren alderdietan alda daitekeena. Beraz, egiturazkoak ez diren gai horietan, ez da proiektu bukatua izango, baizik eta hura indarrean sartzean hasten den etengabeko plangintza-prozesu baten abiapuntua.

Prozesu horretan hainbat inguruabarrek esku hartu beharko dute – batzuk aurreikusteko modukoak, beste batzuk ez; batzuk beharrezkoak dira Plana betetzeko, eta beste batzuk, berriz, argi eta garbi arbitrarioak. Horregatik, Planak berak minimizatu egin behar du hura betetzeko beharrezkoak ez diren inguruabarrak gertatzeko probabilitatea, hala nola garapen-tresnak, udalerrri- edo lurralde-mailako figura osagarriak, eta baita aldaketa puntualak ere, zeinetarako tipifikatutako zenbait kasu ezarriko baitira.

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra itxita dago, xehetasunez planteatutako helburu eta zehaztapenekin, eta epe labur eta ertainerako programazio zorrotza du. Dirudienez, askotan ez da gai izan gizartearen eskaera gero eta handiagoi behar bezala erantzuteko. Hirigintza-eztabaidetan, beraz, hausnarketa komuna da plangintza mota berri baten beharra, planteatzen diren hiri-eskaera berrietara erraz eta arin egokitu ahal izateko, urte gutxiren buruan berrikuspen orokorrak egin beharrik gabe.

Hiria erakunde aldakorra da, eta azken garaietako hirigintza-plangintzak, funtsean, defentsarako jarrera izan du edozein bilakaeraren aurrean. Galaraztea, mugatzea, saihestea eta debekatzea izan dira orain arte hirigintzaren jarrera nagusiak. Plangintza berriak jarrera aldatu beharko du, eta gizarte modernoaren dinamismoak eragindako eskaera berriak bultzatu eta ahalbidetu beharko ditu. Honako ezaugarri hauek ditu:

- Hiri-arazoen ziurgabetasun-esparruaz eta arazo horiei erantzuteko joera, lehentasun eta moduez jabetzea.

- Errealitatea eta esperientzia historikoak interpretatzea, kontuan hartuta esperientzia aurrerapenaren bermea dela
- Bultzada teoriko sortzailea eta plangintzarako borondatea izateak kezkatzen du.
- Elkartasunaren printzipioa gizarte-, ekonomia- eta lurralde-oreka lortzeko helburu gisa islatzea, norbanakoen edo egoeraren arabera interesen gainetik.
- Modu argi eta interpreta errazean adieraztea.
- Praktikara eraman ahal izatea eta, ondorioz, kudeaketarako prestatzea, aurreikus daitezkeen inguruabarretan.
- Prest egotea azkar garatu eta gauzatzeko, eta planteatutako helburuak lortzeko funtsezkoak diren jarduera estrategikoak abian jartzeko.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

HIRI-JASANGARRIAREN PROIEKTUA SUSTATUKO DUEN HIRI-POLITIKA BIDERATZEKO ANTOLAMENDU- HELBURUEN DEKALOGOA.

Plan Orokorra, «hiri-proiektu» aldetik, hiri-lurralde eredu jakin bat aukeratzean ziurtatutako etorkizuneko aukera handiak adierazten dituen tresna da. Hori dela eta, herritarren parte-hartzea ezinbestekoa da hiriaren lurralde-gobernantzaren oinarritzko piezaren eraketan eragiteko. Pieza hori udalbatzari dagokio (lurralde-planaren eta lurraldean eragina duten gainerako tresnen esparruan).

Lurralde-eredu jakin bat aukeratzeko, arketipo hori definitzen duten printzipio orokor, helburu eta estrategia batzuk hartu behar dira oinarri, eta horiek, gainera, antolamenduaren erabaki guztiak gidatu behar dituzte. Axioma horiek argi eta garbi adierazteak botere publikoek gardentasunez jokatu dutela, eta arbitrariotasunak ezabatzeko erreferentzia-esparrua dela erakusten du; horrez gain, berme- edo eraginkortasun-sistema ere osatzen du: irizpide orokor horiek Plan Orokorrari, oro har, osagarritasuna eta bideragarritasuna ematea ahalbidetzen dute, eta loturarik gabeko banakako erabakiek dakartzaten arriskuak ezabatzen dituzte. Azkenik, printzipio, helburu eta irizpide horien definizioari esker, hartutako erabaki espezifikoaren eta lortu nahi den lurralde-ereduaren arteko kongruentzia ebalua daiteke. Azken batean, koherente izateko eta erabaki publikoak kontrolatzeko testa da.

Gogoeta horietan oinarrituta, Zallan Plan Orokorrean adierazitako hiri- eta lurralde-politikak hainbat irizpide eta helburu izan behar ditu, proposatutako hiri-proiektuaren interes kolektiboa ziurtatzeko. Horrekin, EAEko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen II. Kapituluan araututakoa betetzen da. Bertan, hirigintzaren printzipio orokorrak azaltzen dira:

1. Garapen jasangarriaren printzipioa, hirigintza-antolamenduak hiri-garapenerako printzipio hauek hartu behar ditu irizpide eta jarraibide:
 - a. Ingurumenaren kudeaketak jasangarria izan behar du. Beraz, kontsumitzen ditugun ur- eta energia-baliabide berriztagarriek ez dute inoiz gainditu behar ekosistemek baliabide horiek berriz sortzeko duten gaitasuna; era berean, berriztagarriak ez diren baliabideak kontsumitzeko erritmoak ere ez du inoiz gainditu behar baliabide berriztagarri iraunkorrek berriz sortzeko denbora; eta, azkenik, igortzen diren gai kutsatzaileen kopuruak ez du inola ere gainditu behar aireak, urak eta lurrak gai horiek xurgatzeko eta berdintzeko duten gaitasuna. Ondorioz, hirigintza-antolamenduak sustapen-lana egin behar du, hiri-sistemetan energia berriztagarriak erabili eta aprobetxatzeko, energia-efizientzia lortzeko, hondakinen sorrera gutxitzeko eta baliabide naturalak aurrezteko.

- b. Babestu egin behar dira lurzorua dituen baliabide naturalak, bai beren balio produktiboengatik, bai erreferentzia izateagatik hirigintza-garapen jasangarriko tokiko estrategiarentzat.
 - c. Lurzuaren okupazioak ere jasangarria izan behar du. Beraz, hazkundera ekin aurretik, lehentasuna izango du beti lurra birgaitzeko eta leheneratzeko lanak, berriz erabiltzeko moduan egon daitezen; lehentasuna, orobat, hutsik dauden etxebizitzak erabilerak ere. Horrela, batetik, gune urbanoak barreiatu eta sakabanatzeko joera baztertu da; bestetik, lurraldeak bere oinarriko funtzioari eutsiko dio, ingurumenaren balioak babesteko zimentu izateari, hala hiriguneetan nola landaguneetan eta naturaguneetan; eta bestetik, erabilerak eta jardunak era askotakoak izanik, horiek guztiak espazioan egokiro uztartu eta ezkondu behar dira, jendea ahalik eta gutxien mugiarazita
 - d. Eraikitze jasangarria bultzatu behar da birgaitzearen bidez. Horretarako, lehentasuna eman behar zaio herrietako jatorrizko guneetan eraikita eta urbanizatuta dagoen ondarea berroneratzeari eta hutsik dauden etxebizitzak erabiltzeari
 - e. Mugitzeko moduak ere jasangarria izan behar du. Batetik, behar-beharrezko ez den guztietan, murriztu egin behar da motordun ibilgailuen erabilera, eta bestetik, lehentasuna eman behar zaie ingurumena errespetatzen duten garraioei, garraio horiek elkarrekin ondo lotu eta konbinatuta.
2. Interes publikoaren nagusitasunaren printzipioa, interes publikoak bakarrik egiten du bidezko lurzuaren erabilera, lege honen ondorioz, hirigintzako plangintzaren bitartez antolatzea. Interes publikoa aintzat hartuko bada, honako eskubide hauek bermatu beharko ditu bereziki:
- a. Pertsona orok duina eta bere beharretarako egokia den etxebizitza bat eskuratzeko duen eskubidea. Horretarako, herri-administrazioek lurzoru planifikatu, sailkatu, programatu eta izendatu beharko dute babes ofizialeko araubide bati atxikitako etxebizitzak egiteko eta gizartearen beharrezko erantzuteko bitartekak eraikitze.
 - b. Pertsona guztiek garapen ekonomiko orekatu baterako duten eskubidea. Horretarako, herri-administrazioek lurzoru jakin batzuk izendatu ahal izango dituzte, bertan sustapen edo interes publikoko jardura ekonomikoak ezartzeko.
 - c. Erkidegoak hirigintzako ekintzak sortutako gainbalioetan parte hartzeko duen eskubidea.
 - d. Pertsona guztiek beren beharrezko egokitutako hiri- eta natura-ingurumen batez gozatzeko duten eskubidea.
 - e. Herriar guztiek kultura-ondarea osatzen duten ondasunez gozatzeko duten eskubidea.
 - f. Herri-administrazio eskudunek hirigintza-planetan kalitateaz, kopuruez eta egikaritze-epeez ezarrita dauden aurreikuspenak betetzen direla ikuskatzeko duten eginbeharra eta erantzukizuna
 - g. Herri-administrazioek, beren eskumenen barruan, lurzuaren eta etxebizitzaren espekulazioa saihesteko duten eginbeharra. Horretarako, lurzuaren merkaturaren

eta ondasun higiezinaren merkatuan esku hartzeko beharrezkoak diren neurriak hartuko dituzte.

3. Hirigintzako plangintzarako eskumenaren printzipioa. Hirigintzaren antolamenduak bakarrik lotu dezake lurzorua erabilera jakin batzuekin, eta hirigintzako plangintzak bakarrik esleitzen diezazkieke lurzoruei erabilera jakin batzuk, hirigintza-sailkapenaren eta -kalifikazioaren bitartez. Horrek ez dio ezertan eragiten lurralde-antolamenduko tresnei buruz lege xedatutakoari.
4. Hitzartzearen printzipioa. Arlo jakin batean, lurralde-antolamenduan edo hirigintzan eskumena duten Euskal Autonomia Erkidegoko herri-administrazioek elkarlana eta laguntza eskainiko diote beste edozein administrazioari, hark bere eskumenak behar bezala erabiltzeko, gizarte-esparruari dagokionez, horren helburua da hirigintza antolatzeke lege-eginkizuna bete dadin laguntzea eta hirigintzako plangintzak lurzoruari esleitutako erabilerak egoera guztietan errespetatzen direla ziurtatzea.
5. Hirigintza-antolamenduaren koherentziaren printzipioa, hirigintza-antolamenduak berezkoa duen eraginkortasuna bakarra da, eta halaxe hedatuko da arlo guztietara eta hirigintza-antolamendua interpretatzeko eta aplikatzeko egintza oro plangintza horren koherentziarekin eta eraginkortasunarekin gehien bat datorren eran egin behar da, plangintzak berezkoa duen legeko eginkizunarekin bat etorrira
6. Herritarren parte-hartzearen printzipioa, hirigintza-antolamendua egin, izapidetu, onartu eta egikaritzeko, ahal den laguntza eta erraztasun guztia eskainiko da pertsona fisikoek eta juridikoek, era guztien bidez, pertsonen parte-hartzea bermatzeko.
7. Jendaurreko informazioaren printzipioa, indarrean dagoen plangintza osatzen duten agiri guztiak publikoak izango dira. Jendartearen ezagutza direla bermatzeko, eskumena duten herri-administrazioek, iragarpen eta argitalpen ofizialak egiteaz gain, beharrezko ekintza guztiak egin beharko dituzte informazio horren egiazkotasunean eta zuzentasunean konfiantza ziurtatzeko.

Zallako HAPOn Aurrerakinaren helburuak azaltzeko erabili den metodologiak zeharkako irakurketa, bateratua eta erlazionala egin du, garrantzi handiko hiru erreferentzia-dokumentu azaldutakoak:

- 1º. Lehenik eta behin, **EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerro** berriak. Horiek, hirigintza-plangintzarako, espazioaren antolamenduari eta erabilerari dagokionez, zuzenean eta zeharka aplikatu beharreko gidalerro ugari zehazten dituzte. Gidalerro horiek berariaz aipatu dira Aurrerakin honen Informazio Memorian, eta, funtsean, honako hauei dagokienez:
 1. Ingurune fisikoaren antolamendua.
 2. Azpiegitura berdea eta ekosistemen zerbitzuak.
 3. Hiri-berroneratzeko arloan.
 4. Hiri-hazkunderen gehieneko perimetroaren mugaketari dagokionez.
 5. Jarduera ekonomikoetarako eta merkataritza-ekipamenduetarako lurzoruak.
 6. Gehieneko bizitegi-kuantifikazioari dagokionez.
 7. Udalerri mugakideen plangintza-bateragarriei dagokienez.
 8. Uraren eta energiaren arloan.
 9. Ekonomia zirkularraren arloan: hondakinen kudeaketa eta lurzorua baliabide gisa.
 10. Lurraldean eragina duten zeharkako gaien arloan: irisgarritasun unibertsala, genero-ikuspegia, klima-aldaketa, osasuna, euskara eta lurraldeen arteko harremana.

- 2º. **Espainiako Hiri Agenda 2019** (EHA/2019), 2030eko Agendaren Ekintza Planean identifikatua -Espainiako Gobernuak 2018ko ekainean onartua-, ekintza bultzatzailea, Garapen Jasangarriko Helburuen (GJH) ezarpen eta aurrerapen bateratuko azeleragailua. Horren planteamendua bat dator proposatutako erronkekin eta 2016. urtean sinatutako nazioarteko bi Hiri Agendek duten ikuspegi estrategikoarekin. Gainera, 11. GJHn ere jasota dago; hiri jasangarriak, integratzaileak, seguruak eta erresilienteak bilatzen dira, eta, horretarako, lortu nahi diren funtsezko alderdidun hiri-eredua edo -ikuspegia definitzen du.

- 3º. Azkenik, **Euskal Herriko Hiri Agenda - Bultzatu 2050**, Ingurumen, Lurralde Plangintza eta Etxebizitza sailburuaren Aginduaren bidez onetsia. Agindu horren helburu orokorra da hirirako eskubidea gauzatzeko baldintzak bermatzea, trantsizio ekonomikoko, sozialeko, ingurumeneko eta teknologikoko testuinguruan. Hirirako eskubideak hiri-espazioaren kalitatearen aldeko apustua egiten du, hori osotasunean ulertuta, hala nola, bizitzeko, lan egiteko, gozatzeko eta bizikidetzat bermatzeko. Horretarako, 8 lehentasun estrategiko definitzen ditu,

1. Etxebizitzarako eskubidea eta oinarrizko ekipamenduak sustatzea. Gizarte-kohesiorako zuzkiduren beharrezakoa.
2. Mugitzen ari diren hiriak: mugikortasun berriaren alde. Garraio publiko intermodalaren alde.
3. Hiri-plangintzako eredu jasangarri berria. Hiri trinkoak.
4. Hiri berritzaile eta jakintsuak. Berrikuntza, pertsonen ikuspegitik, horiekin eta horientzat.
5. Hiri dinamiko eta lehiakorak. Jarduera ekonomikodun hiriguneak.
6. Hiri jasangarriak eta erresilienteak. Hiriak klima-aldaketaren aurka.
7. Bizi-kalitatea ardatz duten hiriak. Bizi-kalitatearen aldeko apustua.
8. Aniztasuna eta inklusioa nortasun-ikurra. Zentroko pertsonak eta komunitateak.

8 lehentasun estrategiko horiek 31 esku-hartze ardatzetan eta 105 jarduketa-lerrotan egituratuta daude. Horrez gain, zeharkako 5 dimentsio erantsi ditu honakoekin lotuta: agendaren maila anitzeko gobernantza, genero-ikuspegia, jarduketaren integritasuna, lurraldetik ikuspegia, eta jarraipenaren eta ebaluazioaren aldeko apustua.

Metodologia hori garatzeko, atal honetan **HAPOk hiri-jasangarriaren proiektua bultzatzeko proposatzen dituen HELBURUEN DEKALOGOA** azaltzen da.

1. **TRINKOTASUNAREN ETA ANIZTASUNAREN ALDEKO APUSTUA**, jarraipen formala, funtzio anitzekoa eta heterogeneoko hiria bere azalera osoan bilatuta. Hiri-plangintzaren izaerari eta helburuari buruzko azken belaunaldiko joerak apustu garbia egiten dute eraldaketa-eta berronerratzeko-prozesuak bultzatzearen alde, hiri finkatuaren ekipamendu-, ingurumen-eta paisaia-hobekuntza lortzeko, behin eta berriz hiri-antolamenduaren paradigma

hiri-hazkundera izan ez dadin. Horrekin ulertu behar da lurzorua baliabide urria eta berriztaezina dela, eta, hiriaren kapital fisikoa mugiezina eta luzea denez, hiri-hazkundera buruzko erabakien itzulezintasunaren eta ondorio metagarrien arazoa oso kontuan hartu behar dela.

Hedatzearen mitoari amaiera eman behar zaio, hiriaren ohiko historia delako, eta haren ordeztu berreraikitze-ahalegina egin behar da: eraikitakoa zaharberritu, trinkotu, hiri-funtzio berrietarako berreraikibili. Eskakizun soziala da, baina baita ekonomikoa ere, batez ere, "hiritartasun-galera" gainditzeko eremu egokia da. Hau da, azken belaunaldiko hiri-plangintzak hirigintza-eranda ordeztuaren alde egin behar du, hau da, eraikuntza-dentsitate txikiko (hirigintza-anorexia) lurralde berriak azkar okupatzea albo batera utzi eta (lurralde-bulimia), hirigintza-inposioaren, hau da, hiri-espazio degradatuak edo marjinalak berritzearen eta berreskuratzearen alde.

2. **ZALLA, HURBILEKO HIRIA: MUGIKORTASUN ARINA ETA JASANGARRIA BERMATZEA.**

Hau da, garraio kolektiboa eta motorrik gabekoa sustatzea eta hobetzea, eta horri lotutako hiri-jarduera berriak egoki kokatzea. Hiri-politika horren oinarritzko helburua hiri nagusiaren eredu aldatzea da, Agustín Hernández Ajaren hitzetan (2000: 91-92), hiri bere osotasunean erabiltzen duen herritar motarentzat pentsatua, bere etxebizitzatik urrun eta hainbat lekutan eskaintzen diren zerbitzu sofistikatuak kontsumitu ditzakeena... Hala ere, gizarte erreala, teoriarik hiri zerbitzuetara soilik jo dezaketen gizarte-taldeez osatuta dago eta oinarritzko ekipamenduak behar dituzte, eta, aldi berean, bizi diren tokian, jabetze-espazioak eta gizarte zaharberritzea behar dute.

Mugikortasun jasangarriko estrategiatik abiatuta garatu beharreko antolamendu-helburuak honela laburbiltzen dira:

- a. Autoarekiko mendekotasuna murriztea.
- b. Garraio bide alternatiboen aukerak handitzea.
- c. Motordunen joan-etorrien eragina murriztea. Jasangarritasun-irizpidearen arabera, bideek motordun joan-etorri batzuk saihesten laguntzen dute, adibidez, auzoetan pasoko zirkulazioa.
- d. Automobilaren mendeko espazioak zabaltzea.
- e. Hurbiltasuna hiri-printzipiotzat berreraikitzea: hiri oinezkoaren eta bizikletaren neurria eraiki behar da, urbanizazio berriaren hiri-trinkotasuna bilatuta eta sakabanatzea saihestuta.
- f. Espazio publikoaren bizikidetasuna berreskuratzea, funtzio aniztasuna diseinurako argudiotzat jasota. Hala, egun automobil pribatuak dauden espazio batzuk (lurrazaleko aparkalekua, trafiko-pilaketa eremu batzuetan, etab.) berreskuratzeaz gain, ingurumen-gaitasunaren kontzeptua zirkulazio-ahalmenaren plano berean jaso behar da. Horrek aldaketa nabarmena dakar bide-sareak sortzeko moduan.
- g. Mugikortasun urriko gizarte taldeen autonomia handitzea.

3. **LURRALDEKO ERABILERA-POLARIZAZIOAREN LOGIKEN AURREAN, ELKARREKIN BATERAGARRIAK DIREN ERABILEREN NAHASTEAREN ETA ANIZTASUNAREN ALDEKO APUSTUA.** Hirigintza ekosistemikoaren helburu nagusiak, neurri handi batean, hiri-

sistemak dituen pertsona juridikoen kopuruaren eta aniztasunaren arabera dira, hau da, antolamendu-komplexutasunaren arabera.

Horretarako, beharrezkoa da printzipio hori hiri finkatuaren zatirik handienara hedatzea, batez ere aldirietako eremuetan. Erreferentziazko bi Hiri Agendek, Espainiakoak eta Euskadikoak, berariazko helburu batzuk dituzte, eta horiek eragin erabakigarria dute hiriaren konplexutasun funtzionalaren maila hobetzeko. Horien artean, honako hauek nabarmentzen dira: erabilera-aniztasuna bermatzea, jardueren nahasketa sustatuta, hiriko erdiguneak hirugarren sektorez sailkatzea saihestuta, eraikuntzan erabilera-bizikidetzak bultzatuta; eta hiri-lurraldea berritza bideratutako berroneratze-estrategia eratzea.

4. **BIZI-HIRIA. HERRITARREK LURRALDEA ERABILTZEKO DUTEN ESKUBIDEA DEFENDATzea.** Defentsa hori etxebizitza- eta ekipamendu-politika integratuen bidez zehaztu beharko da. Horrekin, hiri orekatua, zentzuduna eta kohesioduna eraikitze ezinbesteko materialak berreskuratu nahi dira.

Ezin da ahaztu etxebizitzaren arazoa herritarren bizitzari eragiten dion arazo nagusietakoa dela, eta merkatuaren funtzionamendua ez dela hori konpontzeko gai izan, hirian gizarte-segregazio prozesuak indartuta. Oro har, etxebizitzaren arazoak oinarritzko hiru osagai ditu, ikuspegi integratutik landu beharrekoak: (a) alde batetik, etxebizitza jarduera ekonomikoaren elementua da; izan ere, etxebizitza sortzea eta balioa ematea higiezinaren sektorearen funtsezko parte da, eta eragin handia du ekonomian; (b) funtsezko beste osagaia gizarte-alderdia da, Espainiako Konstituzioan jasoa, eta horrek zehazten du pertsonen etxebizitza duina eta egokia izateko eskubidea dutela; (c), azkenik, hirugarren alderdia, garrantzi handikoa, hirigintza-ikuspuntua da, bizitegi-erabilerak lehentasuna baitu, hiri-egituraren oinarri delako eta haren irudia sortzen duelako.

Etxebizitzaren gaineko ekintza lurraldearen kohesio soziala ziurtatzeko esku hartu behar den estrategia-puntua da. Horretarako, etxebizitza eskuragarria izatea ezinbesteko baldintza da bazterketa soziala saihesteko. Hori dela eta, HAPOk bizitegi-eskaintza berri garatu eta babes-araubideko etxebizitzak rol protagonista hartu beharko du.

Gizarte-kohesioa bermatzeko eragin nabarmeneko beste faktorea zuzkidura-eskaintza da. Ekipamenduek hiri-bizigarritasuna osatzeko beharrezko zerbitzuak ematen dituzte. Arlo horretan, HAPOk, hiriko ekipamenduen (sistema orokorrak) maila egokia bermatzeaz gain, “hurbileko ekipamenduarena” ere bermatu behar du.

5. **LURRALDEARI FORMA, IRAKURGARRITASUNA ETA ULERGARRITASUNA EMATEN DION ELEMENTUA DEN INGURUMEN-SISTEMARI PROTAGONISMOA EMATEA.** Eremu irekia hondakintzat hartzeari utzi behar zaio, hau da, etorkizuneko hazkundearen erreserbatzat, lurraldearen funtsezko elementutzat hartzeko. Lurralde-antolamenduaren ikuspegi orokorrak, baita udal-mailan ere, esan nahi du espazio libreen sistema egitura-proiektuaren osagaia ere badela, eta egungo edo oinplano berriko ehunak egituratu eta artikulatu behar direla. Hiri-lorategitik metropoli-parkera, oinezkoentzako tokiko ibilbidetik lurralde-korridorera, intereseko nekazaritza-gunetik naturagune babestuetara, espazio libreen sistema eraiki behar da, lurraldeko ingurumen-sarearen funtsezko pieza izan behar duena.

Beharrezkoa da honakoen artean konektatutako mosaiko berdea eratzea: parkeak, espazio interstizialak, etxe-uharte barrualdeak, estalki berdeak eta trafikotik libre dauden kaleak. Hau da, hiriko matrizeen artean sartzen den sare berdea, oinezkoentzako lotura-ibilbideen sarearekin. Era berean, ohartarazi beharra dago ingurumen-arazoak sortzen direla hiri-ingurunearen eta landa- edo natura-ingurunearen arteko mugetan. Horregatik, arreta

berezia jarri behar zaie mugako eremu horiei, iragazkortasunaren bidez haien arteko biodibertsitatea alferrik suntsi ez dadin.

Antolamendu-helburu horiek Plan Orokorrean zehazteko, funtsean, Azpiegitura Berdea definitu behar da, Zallako etimologia-sustraia osatzen duten lurralde-iraunkorrez osatua. Haren onarpenari esker, hiri- eta lurralde-eredua proiektatu ahal izango da, hiriaren eraldaketa eta hazkundera bere gain hartuta, lurralde-euskarriaren matrize biofisikoaren funtsa mantentzea bermatuko duena. Azpiegitura Berdea definitzearen garrantzia lurzorua baliabide ez-berriztagarritzat hartzean datza, ingurumen- eta kultura-balioen eramaile dena. Antolamendu-helburua da ekologia-matrizea eratzea, honakoak gainjarrita: ekologiaren bidez sustatutako ingurumen-matrizeak, paisajismoak definitzen dituen parke-sistemak eta hirigintza tradizionaletik abiatuta eraikitzen diren gizarte-espazioen egiturak.

6. **HIRIAREN EKONOMIA-GAITASUNA INDARTZEA**, garapen ekonomikoa bultzatuta, ez helburutzat, baizik eta gizarte-kohesioaren eta ingurumen-babesaren bermetzat eta betekizuntzat. Hiriaren lehiakortasuna handitzeko, apustu sendoa egin behar da hiri-ingurunearen kalitatearen alde, erakarpen-faktore izateko honakoak sustatzeko: sortzen ari diren jardueren ezarpena; enpleguaren sorrera eta tokiko jarduera ekonomikoaren dinamizazioa eta dibertsifikazioa, orain deskarbonaziora bideratuta dagoena; turismo adimentsua, jasangarria eta kalitatekoa; eta ezagutzaren gizartea eta hiri adimendunen garapenean aurrera egitea.
7. **ENERGIA- ETA AZPIEGITURA-ERAGINKORTASUNA LORTZEA**, lurralde-eremuaren karga-gaitasunari egokitua, eta, horretarako, baliabide eskuragarriak eta teknologia-aurrerapen berriek eskaintzen dituzten aukerak kontuan hartuta.

Hori, funtsean, hiri-metabolismoari dagozkion gaietan eta printzipio hauetan oinarrituta bereizi behar da:

- a. Autosufizientzia vs mendekotasuna: autosufizientzia energetikorantz.
 - b. Hurbileko baliabideekin eta berriztagarriekin autosufizientzia hidrikoa: ur-zikloa zaintzea.
 - c. Murritzeta, berrerabiltzea eta birziklatzea vs Xahutzea: materialen autosufizientziarantz.
 - d. Berotegi-efektua eragiten duten gas-emisioak murritzeta.
 - e. Etxebizitza eskuratzeko aukera unibertsala, eraikin jasangarriagoetan.
8. **KLIMA-ALDAKETA EGOKITZEKO ETA ARINTZEKO NEURRIAK EZARTZEA**. Hirietan klima-aldaketa arintzeko borroka irabaziko edo galduko delaren iritzia gero eta hedatuago dago. Berotze globala moteltzeko giltza honakoetan oinarritzen da: hiria sortzeko modua, erabilitako bizimoduak eta fluxu metabolikoen kudeaketa.

Espainiako Udalerrien eta Probintzien Federazioak egindako Gida Metodologikoa, “Hiri-plangintzan klima-aldaketa arintzeko eta horretara egokitzeako neurriak” izenekoa, hirigintza-antolamenduko tresnek kontuan hartu beharreko gaiak garatzen ditu; besteak beste, hauek:

- a. Hiriaren inguruko ekosistemak babestea eta zaintzea, berariazko babes-neurriak hartuta.
- b. Lurzorua antropizazioa minimizatzea, biztanleen beharrianetara egokitutako hiri-hazkundera sustatuta.
- c. Funtzio aniztasuna, dibertsitatea eta erabilera-nahasketa sustatzea.

- d. Dentsitatea eta trinkotasuna sustatzea, hiri-sakabanaketa saihesteko.
- e. Hiri-metabolismoa hirigintza-plangintzaren lehentasunezko gai barneratzea, eta horrekin, besteak beste, “bero-uharte” efektua arintzea,
- f. Mugikortasun-beharrak murriztea, erabileren zein jardueren eta motorrik gabeko garraiobideen zein garraio publikoen arteko hurbiltasun-estrategiak sustatuta.
- g. Egungo hiri-sarearen berroneratzea sustatzea, hiri-bizitasuna eta biztanleen bizikaltatea mantenduta eta hobetuta, (h) Eraikuntza bioklimatika- eta bizigarritasun-irizpideetara egokitzea,
- h. Espazio publikoa hiriaren garapen-ardatz ezartzea.
- i. Hiri-berdearen biodibertsitatea eta klimaren erregulaziorako eta karbono-hustubiderako gaitasuna handitzea.

9. **GENERO, ADIN, EZGAITASUN ETA KULTURA-ANIZTASUNAREN IKUSPEGIA TXERTATZEA,** gizarte-kohesioa, aukera-berdintasuna eta ekitatea bilatuko dituen hiri- eta lurralde-eredua sustatuta. Helburu hori lortzeko, zenbait jarduketa-lerro sustatu behar dira, hala nola:

- a. Tratu eta aukera berdintasuna bermatzea, baita lan merkatuan sartzea ere.
- b. Mendekotasuna eta ezgaitasuna duten pertsonentzako gizarte-prestazio egokiak sustatzea.
- c. Hiriguneetako segurtasuna areagotzea (argiztapena, altzariak, etab.).
- d. Espazio publikoan irisgarritasun unibertsala bultzatzea, arreta berezia eskainita “zainketaren mugikortasunari”, hala, beste pertsona batzuk zaintzearekin eta etxea mantentzearekin lotutako joan-etorriak ahalik eta denbora gutxien egin daitezkeela ziurtatzea, beharrezkoak diren ordutegietan eta kostu onargarriarekin.

Hori betetzeko eta garatzeko ekintzen artean, aipatzekoak dira hiri-trinkotasuna indartzea, auto pribatuarekiko mendekotasuna murriztea eta “distantzia laburreko” hiria sortzea, etxebizitzatik hurbil ekipamendu- eta zerbitzu-bolumen egokia dagoela azpimarratuta.

10. **PROZESU DEMOKRATIKOAREN ETA PARTE-HARTZAILEAREN BIDEZ BERRASMATZEN DEN GOBERNANTZA.** Hiri-plangintzaren dimentsioa, gizartea eraldatzeko tresna, jakintzaren eta boterearen, zientziaren eta politikaren arteko identifikazioan oinarritzen zen etapa gainditu behar da.

Gaur egun, indibidualismoaren gehiegikeriak eta zientziaren hutsarekiko mesfidantzak “zilegitasun politikoaren” krisia eragin dute hirian erabakiak hartzeari dagokionez. Esku hartzen duten eragile guztiekin negoziatzea funtsezkoa da, hain zuzen ere, hiri-politikak definitzeko zilegitasuna emateko. Adostasuna bilatuta soilik mugatu daitezke hirigintza-arazoak, horiek formulatu eta ekintza publikoko lehentasunak ezarri. Hau da, interes orokor desiratua gizarte-gatazkak egoki kudeatzen dakien prozesuaren bidez aurkitu behar da, eta, horretarako, funtsezkoa da parte hartzeko prozesu aktiboak eta egiazkoak bideratzea.

Parte hartzeko prozesu eraginkorra, hartu beharreko erabakien gidari eta orientabide izan dadin: horretarako, lehenik eta behin, lehen mailako metodologia-irizpide bihurtzeko legezko errekerimendutzat konnotatzea; eta (b), bigarrenik, Planaren indarraldian, jarduketan egikaritzea kontrolatzeko eta horien helburuen, irizpideen eta oinarrien leialtasuna fiskalizatzeko mekanismotzat eratzeko denbora-irismena.

Hau da, herritarren parte-hartzea, gaur egungo plangintzaren metodologia-multzoaren funtsezko osagaia da, eskaerak lehenesteko argudioa eta hiri-proiektua baliozkotzeko tresna. Horrek, lege-esparruan ondorioztatzen dena baino prozesu askoz zabalagoa eta konprometituagoa bideratzea dakar, eta helburu hauek bete behar ditu:

- a. Ikaskuntza sozialaren tresna; hau da, ezagutza adituaren (tekniko-zientifikoa) eta ez-adituaren (herritarren esperientziaren ondoriozkoa) arteko atzeraelikadura-prozesua.
- b. Joerak identifikatzeko tresna, zientzia aldetik objektiboak eta kuantifikagarriak diren beharren interes orokorra eta hiriko eragileek egindako eskaeren interesa (gabezien pertzepzio subjektiboen emaitza) ondorioztatzea ahalbidetuko duena.
- c. Planak eskaera horietarako duen egokitasuna ebaluatzeko tresna.
- d. Plan Orokorreko aurreikuspenak, jarduketak eta proposamenak behar bezala betetzen direla egiaztatzeko tresna.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

LURZORUAREN SAILKAPENA ETA KATEGORIZAZIOA. ANTOLAMENDUAREN OINARRIZKO TRESNAK.

Lurzoru-sailkapenari eta -kategorizazioari dagokionez, Zallako Hiri Antolamenduko Plan Orokorraren Aurrerakinak bere proposamena egin du, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen (EAEHL) 10. artikuluan eta hurrengoetan ezarritako hirigintza-araubidea kontuan hartuta. Era berean, lurzoru- eta kategoria-mota bakoitzari dagozkion jarduerak ondorengo legearen oinarritzko egoeren araubidea jarraituta egin du: 7/2015 Legegintzako Errege Dekretua, Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina (LHBLTB) onartzen duena, eta lurzoruari buruzko maiatzaren 28ko 8/2007 Legearen (LL07) erreformak jasotzen ditu, hasiera batean, ekainaren 20ko 2/2008 Legegintzako Errege Dekretuan eta Hiri Birgaitzeko, Eraberritzeko eta Berritzeko ekainaren 26ko 8/2013 Legearen bategin zena.

Sailkapenari eta eraldaketa-jarduketei dagokienez, LL07 legeak Espainiako hirigintza-tradizioaren gaineko aldaketak ekarri zituen, lurzoria sailkatzeko irizpideak ezartzei buruzko legeriari uko egin baitzion. LLren 2007ko Zioen Azalpenean, Estatuko legegilearen jarrera berri hori nabarmendu zen: "... lurzoria sailkatzeko eta kategorizatzearen teknika (...) ez da beharrezkoa lurzoria baloratzeko legearen irizpideak finkatzeko". Are gehiago, kaltegarritzat jotzen du hori balorazioari lotzen zaionean, izan ere, *"sailkapenak eragin handia izan du historian lurzoru-balioen inflazioan, hala, botere publikoen hirigintza-zehaztapenak gauzatzeko beharrezko eragiketarak egin baino askoz lehenago errebalorizazio-itxaropenak sortu ditu. Beraz, espekulazio-praktikak ere sustatu ditu, eta horiei aurre egin behar zaie konstituzioak hala aginduta"*.

Jarduketei lotutako eskubideen eta betebeharren estatutua ezartzerakoan, hirigintza-sailkapenaren kontzeptua osatzeko, 2007ko estatu-erreformak lurzoruaren errealitateari lotutako kontzeptua hartu zuen (une bakoitzean zer diren eta ez zer izan daitezkeen lur horiek eraldatuz gero), zehazki, **lurzoruaren oinarritzko egoeren arabera** banatzen du.

Horrela, LHBLTBk, bere 21. artikuluan, eskubideen eta betebeharren (eta balorazioen) araubide juridikoa ezartzeko, OINARRIZKO EGOERA hauek bereizten ditu, modu sistematikoan eta finalistan deskribatzen direnak.

1. Lurzoru urbanizatuaren oinarritzko egoera:

Lurzoru urbanizatuaren egoeran egongo dira baldin eta hirigunearen hiri-sare batean lege txertatuta badaude (hirigunearen berezko diren bide-, zuzkidura- eta partzela-sare batek osatutakoa), honako baldintza hauetakoren bat betetzen badute:

- Dagokion antolamendu-tresnaren egikaritzean urbanizatuta egotea
- Azpiegiturak eta zerbitzuak instalatuta eta operatibo izatea

- Eraikinak okupatuta egotea lurralde- edo hirigintza-antolamenduko legerian mota horretarako zehaztutako espazio baliagarrien ehunekoan, dagokion plangintza-tresnak proposatutako antolamenduaren arabera.

2. Landa-lurzoruaren oinarrizko egoera

Honako hauek bereizten dira:

- a. Gordetako landa-lurzoruaren oinarrizko egoera (iraunkorra): lurralde- eta hirigintza-antolamenduak eraldatzetik babesturiko lurzoruak. Egoera horretan sartuko dira:
 - Jabari publikoa, izadia zein kultura-ondarea babesteko edo zaintzeko legeriak eraldatze horretatik at utzitako lurrak.
 - Lurralde- eta hirigintza-antolamenduak euren balioengatik —are ekologia, nekazaritza, abeltzaintza, basogintza eta paisaiari dagozkionengatik—babestu beharreko lurzoruak; baita arrisku naturalak edo teknologikoak dituztenak ere:
- b. Situación básica de suelo rural (no protegido). Se integran por dos grupos de terrenos con diferentes características:
 - Oinarrizko landa-egoera (aldi baterakoa): Lurzoru horretan, planek lurzoru urbanizatuko egoerara pasatzea ahalbidetzen dute, dagokion urbanizazio-jarduketa bukatu arte.
 - Babestu gabeko landa-lurzoruaren oinarrizko egoera, eraldatzeko bideraezina: oinarrizko landa-egoerako gainerako lurzoria (nahiz eta babes-baliorik ez izan) urbanizazio berriko jarduketetan barneratzeko ezaugarririk ez duena.

Euskal Autonomia Erkidegoko legediaren arabera, sailkapenak honakoak bereizteko aukera hauek ditu: batetik, landa-egoerako lurzoria (lurzoru urbanizaezina), bestetik, eraldatu beharreko landa-lurzoria (lurzoru urbanizagarria); eta, azkenik, dagoeneko eraldatu den lurzoria, azken batean, hiri den lurzoria edo bertan barneratzeko modukoa (hiri-lurzoria). Sailkapenetik abiatuta, Planak gainerako erabakiak ezartzen ditu: lurzoru-kalifikazioa (erabileren eta horien intentsitateen erregulazioa), onuren eta kargen banaketa-mekanismoak, eta, azkenik, planteatutako antolamendua gauzatzeko ekintza publikoen eta pribatuen programazioa. Hori dela eta, lurrak lurzoru-mota desberdinetara atxikitzean ere planifikatzen da, eta kontuan hartu behar da hiri-proiektuaren legezko adierazpena edo edukiontzia.

Sailkapena, beraz, hartutako hiri- eta lurralde-ereduaren adierazpen dinamikoan eratzen da, nahiz eta mota batzuk legez zehaztuta egon (hala nola, hiri-lurzoria eta, neurri txikiagoan, babes bereziko lurzoru urbanizaezina). Hala, sailkapena lortu nahi den hiri-ereduaren atzeko hiri-politikaren helburuen eta estrategien isla da.

Lurzoru-sailkapena ez da aldaezina, plangintzaren berrikuntza-prozeduren bidez alda baitaiteke; eta, are gehiago, hirigintza-sistemaren logikan, lurzoru urbanizagarriak kokapen dinamikoan jartzen dira hiri-lurzoru bihurtzeko. Horregatik, helburu hori lortzeko alde zuzeneko erabakia horiek lurzoru urbanizagarri sailkatzea da.

Bada, aurrerakin-dokumentu honek udaleko lurzoru guztietarako proposatzen den hirigintza-sailkapenaren esleipena jasotzen du, eta Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren

30eko 2/2006 Legean agindutakora eta Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuan aurreikusitakora egokitzen da.

Horrenbestez, Zallako Plan Orokorren Aurrerakinak udal-lurraldea zatitzen du, egoera eta mota hauetan sailkatzeko:

Lurzoru urbanizatuaren oinarritzko egoeran:

- **Hiri-lurzorua.** Hiri-eraldaketa edota -garapena izan duten udal-lurzoru guztiak horrela sailkatzea proposatzen da, nahiz eta horiek eraberritze zein berroneratze puntuala edo orokorra izan, egungo hiri-bilbean barneratuta edo barneragarriak izan eta Plan honek bere gain hartu. Hori dela eta, lurzoru mota horretan jasotzeko beharrezkoak diren urbanizazio-baldintzak edo eraikuntzaren finkatze-maila betetzen dituzte, 2/2006 Legearen 11. artikuluko 1. atalaren arabera (EAELHL).

2/2006 Legea garatzeko premiazko neurriei buruzko ekainaren 3ko 105/2008 Dekretuak hau ezartzen du (1. artikuluan), 2/2006 Legearen 11.1.a) artikuluan xedatutakoaren arabera, hiri-lurzorutzat hartuko direla honakoak dituztenak: ibilgailuentzako sarbidea –bide zolatuz egina eta herritarrek benetan erabilgarria–; ur-hornidura; euri-ura eta ur beltza husteko sarea; behe-tentsioko energia elektrikoko hornidura etab. Hornidura horien tamaina, emaria, ahalmena eta tentsioa, legez aurreikusitakoa izateaz gain, egungo tokiko sistemetatik heltzen eta hornitzen direnak izango dira

Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 11. artikuluko 3. puntuan ezarritakoaren arabera, hiri-lurzoru sailkatutako lurzoruek, betiere, honako kategoria hauetako baten pean egon behar dute sartuta:

- a. **Hiri-lurzoru finkatua.** Kategoria honetan sartzen dira urbanizazio finkatuko guneeetan egon arren, Planak euren egungo egoera baliozkotzea proposatzen duten hiri-lurzoruak, egoera horretan mantentzen direla ziurtatzeko edota eraikigarritasun haztatua gehitzea suposatzen duten jarduketan (erabilera-aldaketak...) xede ez direla.
- b. **Hiri-lurzoruafinkatugabea:** kategoria horretan sartuko dira hirigintza-antolamenduak lurzoru-mota horri atxikitako lursailak, ezaugarri hauek edukitzearren
 - b.1. Urbanizazio finkaturik ez izatea, honako arrazoi hauengatik:
 - Eginda dagoen urbanizazioak hirigintza-antolamenduan agindutako beharrezko zuzkidura, zerbitzu eta azpiegiturak ez edukitzea, edo hornigai horiek gainean duten edo izan beharko duten eraikuntzari zerbitzu egokia emateko hirigintza-antolamenduan agindutako proportzio, neurri edo ezaugarriak ez edukitzea.
 - Eginda dagoen urbanizazioak eraberritu, hobetu edo birgaitu beharra edukitzea, eta lan horiek hiri-berrantolaketa eta -berrikuntzaren ondoriozko hirigintza-eraldaketaren bidez egin behar izatea, eraldaketa horren barruan sartuta zuzkidurak ezartzekoa ere.
 - b.2. Lehendik zegoena baino hirigintza-eraikigarritasun haztatu handiagoa esleitzea antolamenduak

Landa-lurzoruaren oinarrizko egoeran, honako lurzoru-mota hauek bereizten dira:

- **Lurzoru Urbanizaezina.** Hirigintza-prozesutik kanpo utzitako lursailei dagokie, hiri-garapenerako desegokiak egiten dituzten balioak edo inguruabarrak dituztelako, edo hirigintza-eraldaketa bidegabe bihurtzen duten posizioetan daudelako. Hori guztia Plan honetan mugatutako landa-eremuen berezitasunei kalterik egin gabe.
- **Lurzoru Urbanizagarria.** Lurzoru urbanizagarria bat dator **urbanizazio berriko eraldaketa-jarduketak garatzeko eremuekin.** Aurrerapen-fase honetan, eraldatu gabeko lursailak proposatzen dira. Lursail horiek hasierako gaitasuna dute Plan Orokorren hirigintza-prozesuan sartzeko, lortu nahi den hiri-ereduaren arabera.

3.1. LURZORU URBANIZAEZINA. GAINJARRITAKO KATEGORIAK ETA BALDINTZAK.

Neurri handi batean, EAELHLk bidezkoak ez diren eta desegokiak diren irizpideak definitu ditu, hirigintza-arrazoiengatik desegokitasun-irizpidea jasotzeko ahaleginaren ondorioz, hau da, hiri-garapen jasangarriko eredia babestu nahi da, argi eta garbi azaldu gabe. Hala, hirigintza-arrazoiengatik desegokitasun-irizpidea sartzearen ondorio diren zenbait kontzeptu aipatzen dira, hala nola: ereduaren jasangarritasuna edo horren ezaugarriak mantentzeko beharra, honakoen osotasuna eta funtzionaltasuna babesteko, azpiegitura, zerbitzu, zuzkidura edo ekipamendu publikoena edo interes publikokoena; edo hiri-garapeneko ereduaren jasangarritasunaren tokiko estrategia errespetatzen dela bermatzeko desegokitasuna. Ikuspuntu horretatik, EAELHL bat dator erabat, EAeko Lurzoruari eta Hiri Birgaitzeari buruzko Legearen Testu Bategina onartzen duen 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren jasangarritasunaren eta lurzoruaren natura-baliabideari balioan jartzeko jarraibidearekin.

Horrela, EAELHLren 13. artikuluen arabera, lurzoru urbanizaezinak dira HAPOk lurzoru mota horri atxikitzen dizkion lurrak, arrazoi hauengatik:

1. Lursailen hirigintza-eraldaketa honako kasu hauetan ez da bidezkoa:

- a. Lursailok berariazko babes-erregimen baten menpe daudenean honako arrazoi hauetako batengatik: lurralde-antolamenduko tresna batek hala ezarri izana; erregimen hori arlokako legeriaren aplikazioaren ondorio zuzena izatea; edo hirigintza-antolamenduak kalifikazio hori eman izana, nekazaritza, basogintza edo abelazkuntzarako duten balioagatik, beren baliabide naturalak ustiatzeko eskaintzen dituzten aukerengatik, edo beren paisaia-, historia- eta kultura-balioengatik, fauna, flora edo oreka ekologikoa babesteko.
- b. Arloko legediaren aginduz hirigintza-eraldaketa debekatuta dutenean, herri-jabariko elementuak babesteko edo zaintzeko.
- c. Hirigintza-eraldaketak higadura, erorketa, luizi, sute edo uholdeetarako arriskua edo beste arrisku natural edo teknologiko garrantzitsu batzuk, bereziki hondamendi-arriskua, sortzen dituztenean edo halakoen arriskua saihesten ez duenean.
- d. Beharrezkoa denean lursailen ezaugarriak gordetzea, herri-izaerako edo interes publikoko azpiegiturak, zerbitzuak, zuzkidurak edo ekipamenduak bere osotasunean babesteko.

2. Lursailak ez dira egokiak hiri-garapenerako kasu hauetan:

- a. Hiri-garapeneko ereduaren eramangarritasunaren aldeko tokiko estrategia errespetatze aldera, landa-izaerari eustea komenigarri edo beharrezko egiten duten ezaugarriak dituztenean.
- b. Bertako lehen ekonomia-sektorea sustatzearen eskakizun bereziak dituztenean ezarrita, batez ere geografiaren ezaugarriak edo jatorrizko deiturak direla-eta lehen sektorearekin duten lotura arrazoizkoa den udaletan.

3.1.1. PROPOSATUTAKO LURZORU URBANIZAEZINAREN ANTOLAMENDU-KATEGORIAK

EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAG 2019) 3. artikuluan (Ingurune fisikoaren antolamendu arloko gidalerroak) honakoa ezartzen da, antolamendu-kategorien arabera, lurraldea eremu homogeneotan zonifikatzen da, eremuen lurralde-bokazioaren arabera, eta bakoitzaren erabilerak berariaz arautzen dira, haren ezaugarrien arabera.

Funtzio bikoitza dute: lurzoru urbanizaezinean hiri-plangintzak erabiltzen dituen izendapenak homogeneizatzea batetik, eta haiek lurralde-plangintzan eta hirigintza-plangintzan antolatzeo irizpide orokorrak ezartzea bestetik, lurzoru urbanizaezinean erabilera eta jarduerak arautzeko modua gidatuz.

2019ko LAGetan sei antolamendu-kategoria ezarri dira EAEko lurzoru urbanizaezina sailkatzeko:

BABES BEREZIKO LURZORU URBANIZAEZINA:

Ongi kontserbatutako baso autoktonoei, itsasadar eta estuarioei, egoera onean dauden ibaiguneei, hondartzei, barrualdeko hezeguneei, itsasbazterreko amildegiei, gorenko inguruei edo landaretza berezikoei eta, oro har, ekologiaren, kulturaren, paisaiaren edo horien guztien ikuspegitik baliotsuak diren elementu guztiei aplikatzen zaie. Zehazki, honako hauek sartuko dira maila honetan:

- a. Funtsezko prozesu ekologikoen mantentzean zeregin garrantzitsua duten eremuak, hala nola lurzoruen babesa, edo akuiferoen birkargatzea, adibidez.
- b. Galtzeko mehatxupean dauden edo nazioarteko hitzarmen edo xedapen espezifikoen bidez babes berezia eman zaien habitat naturalen laginak, egoera onean kontserbatuta.
- c. Espezie mehatxatutzat zerrendatutako animalia- edo landare-populazioak, elementu endemikoen kontzentrazio handiak nahiz nazioarteko hitzarmenen edo xedapen espezifikoen arabera babes berezia behar duten eremuak.
- d. Aparteko edertasuna edo balio kulturala duten landa-paisaia edo paisaia malkartsu harmoniatsuak. Atal honetan Ubieta-Zipar mendiko paisaia naturala sartzen da, Balmaseda-Zalla Eremu Funtzionalean eta Partzialean adierazia, baso naturalen edukiagatik eta paisaia-balioengatik. Gainerako piezak Kadaguako Errege Galtzadaren paisaia interpretatzeko aurkezten dira, La Herrera Haitzarteko Natura eta Kultura Paisaia azpikategorian izendatua, EAEko Paisaia Berezien eta Nabarmenen Inbentarioaren eragin-eremuaren barruan eta Eremu Funtzionaleko LPPk horrela adierazita. Paisaiari dagokionez, multzoari zentzua ematen dion azken pieza Trasmossos Mendi-mazela Paisaia Naturala azpikategoria da, haranaren hegoaldeko dortsalaren aurrealde osagarria.

- e. Geologia Intereseko Lekuak (GIL).
- f. Bakanak edo bereziak direlako nabarmentzen diren elementu naturalak, edo interes zientifikoa dutenak.

Zallako udal-eremuan, **intereseko paisaia** hauek atxikitzen zaizkio kategoria honi, **interes fisiko-naturaleko eremu** gisa:

- **Ubieta-Zipar Mendia Paisaia Naturala.**
- **Trasmososos Mendi-mazela Paisaia Naturala.**
- **La Herrera Haitzarteko Paisaia Naturala eta Kulturala.**

INGURUNE-HOBKUNTZAKO LURZORU URBANIZAEZINA

Baso degradatuak, sastrakaguneak eta bazterretako lurrak, betiere barrualdean edo balio handiagoko inguruen aldamenean duten kokalekua dela-eta kalitate-maila handiagoetara garatzea onuragarritzat jotzen bada. Kategoria honek funtsezko balioa hartu behar du lurzoru urbanizaezina eraldatzeko, naturan oinarritutako konponbideak edo lurralde- edo hirigintza-plan bakoitzaren helburuen arabera paisaia edo nekazaritza arloko hobekuntzak sortzeko euskarri gisa.

Zallako udal-eremuan, honako hauek atxikitzen zaizkio kategoria horri:

- **Ingurumena Hobetzeko Montellano Eremua**, Nekazaritza eta Basogintza LPSari dagokiona.
- **La Parada Leheneratze Ekologikoko Eremua**, LAGen azpiegitura berdearen arabera

BASOKO LURZORU URBANIZAEZINA

Beren egungo erabileragatik edota izan duten erabileragatik (malda, arriskuak, arroen babesa eta abar) basogintzan erabiltzeko joera garbia erakusten duten lurrak. Baso-erabilera barrutik diskriminatzeko zailtasuna dela-eta, baso-sistemetan ekoizpen- eta babes-funtzioak nahasten baitira, LAG hauek baso-eremu bakarra definitzen dute. Dena den, kategoria hori Nekazaritza eta Basozaintzako LPSak garatu du, "Mendia" suprakategoriaren inguruan beste kategoria batzuk bilduta, hots, Basoa, Basoa mendi barbana, Mendi-larreak eta Mendi-larreak – harkaitzak. Ez dira barnean hartzen egungo baso-masak, zeinak beheko zonan eta landazabalean egonik landazabal horretako elementu integratzaileak diren, eta horrenbestez, nekazaritzako eta abeltzaintzako erabilerekin konbinatzeko eta txandakatzeko ere gai dira.

En el ámbito municipal de Zalla se adscriben a esta categoría:

- **Ustiapeneko Basogintza**

SUELO NO URBANIZABLE AGROGANADERO Y CAMPIÑA.

Gaitasun agrologiko oso ezberdineko lurzoruak sartzen dira, hasi kantauriar landazabaleko mosaikoekin, ureztapeneko lurrekin edo ortu erabilerako lurrekin, mahastiekin eta nekazaritza estentsiboko eremuekin, eta nekazaritza eta abeltzaintzarako errendimendu txikia daukaten lurzoru luberrituak ere barne. Nekazaritza eta Basozaintzako LPSean Nekazaritza eta Abeltzaintza, eta Landazabala bi azpikategoriatan banatzen da, aldi berean:

- **Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza:** gaitasun agrologiko handiagoa duten lurzoruak eta nekazaritza-ustiatagietako lurrak. Hauek sektorearentzat

estrategikotzat jotzen dira haien modernotasunagatik, errentagarritasunagatik edo jasagarritasunagatik. Horregatik, debekatuta dago bertan basogintza erabiltzea.

- **Trantsizioko Landa Paisaia:** Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza eta Abeltzaintza (malda handiagoak) baino ekoizpen-ahalmen txikiagoa duten eremu landuak biltzen ditu, edo belardiek eta haiekin mosaikoan dauden baso-unada txikiek estalitako landazabal-eremuak. Balio estrategiko handiko nekazaritza- eta abeltzaintza-eremuekin edo baso-eremu zabalekin kontaktuan daude berehala, eta, oro har, bokazioz erabiltzen dira bi zentzuetako hauen batean.

GAINAZALEKO UREN BABESEKO LURZORU URBANIZAEZINA.

EAEko ibai eta errekek eta haien babes-eremuak, EAEko Ibai eta Erreken Bazterrak Antolatzen dituen LPSaren arabera, hierarkia goreneko mailara arte (5), Zallaren kasuan.

- Ibaiak, errekek eta dagozkien babes-eremuak.

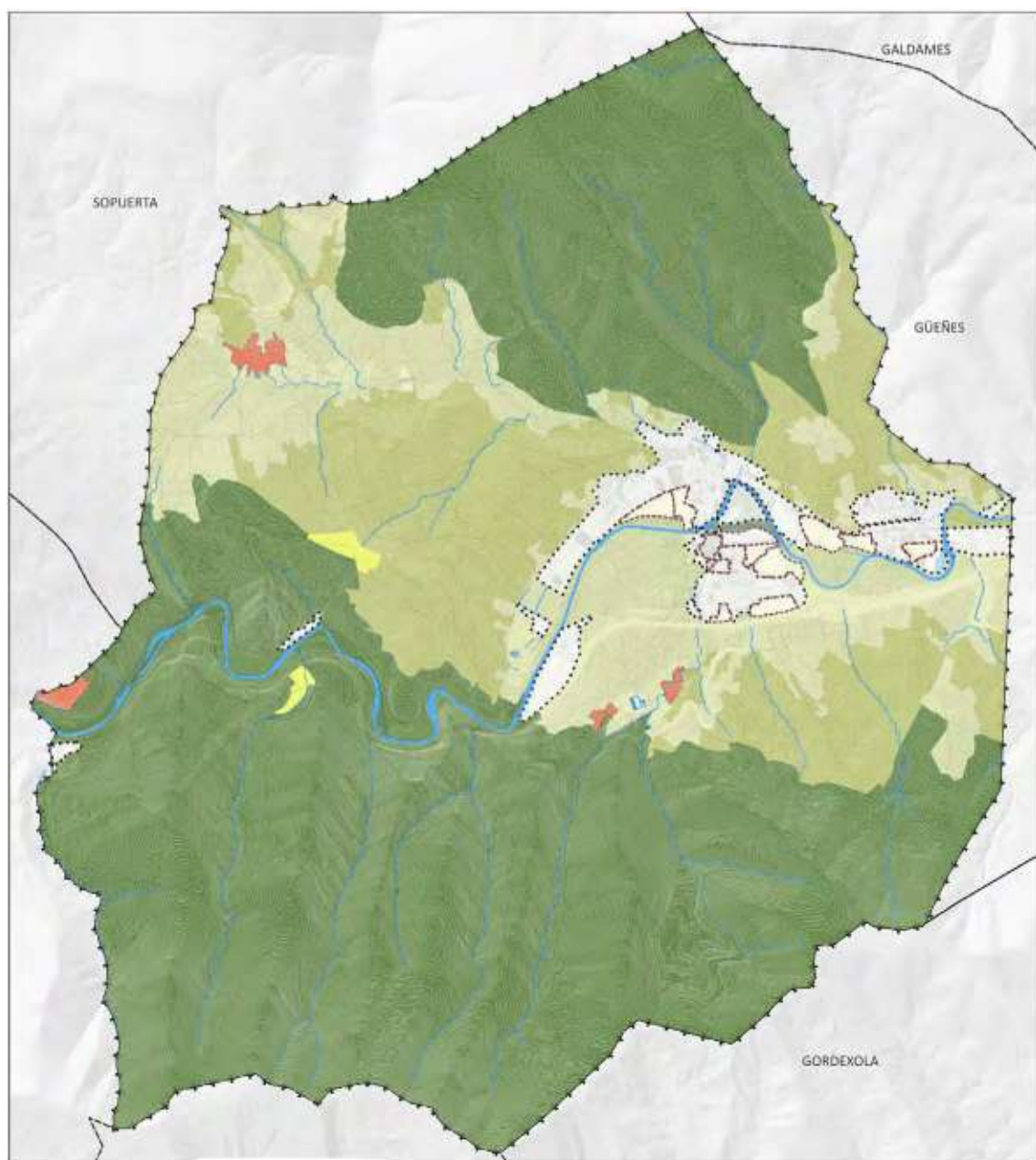
LANDAGUNEEN LURZORU URBANIZAEZINA

Ekainaren 30eko 2/2006 Legean, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoan, landaguneen berariazko araubidea garatu da (29. artikulua). Lehenik eta behin, landagunea definitzen du, “6tik 25era arteko baserri-multzoa, izaera ematen dion eremu publiko baten inguruan bildua” eta “Foru-aldundiek beren lurralde historikoetan dauden landa-guneen zerrendak egingo dituzte, landaguneak dituzten udalei entzun ondoren” (29.7 artikulua). Bigarrenik, 2/2006 Legeak ez du lurzoru-kategoria jakin bat ezartzen landaguneetan. Lurzoru-mota plangintzaren arabera esleitu behar da eta hiri-lurzorua izan daiteke horrela sailkatzeko inguruabar orokorrak ematen badira, edo landaguneko lurzoru urbanizaezina.

Aurrerapen honetan Bizkaiko Foru Aldundiaren Landa Guneen Inbentarioan jasotako landaeremuak aitortzen dira. Honako hauek:

- **La Piedra Gaztelua**
- **Codujo**
- **Otxaran**
- **Sollano**

Aretxagako landa-gunea, inbentarioan identifikatuta dagoena eta EAELHLren 26. artikuluaaren arabera, Aurrerapen honetan aurreikusitako udalerriko hiri-lurzorua sailkatzeko proposamenaren barruan sartu da.

LURZORU URBANIZAEZINA / SUELO NO URBANIZABLE
Antolamendu-kategoriak / Categorías de ordenación

- I. Babes bereziko lurzoru urbanizaezina /
Suelo no urbanizable de especial protección
- II. Ingurumenaren hobekuntzako lurzorua /
Suelo no urbanizable de mejora ambiental
- III. Basoko lurzoru urbanizaezina /
Suelo no urbanizable forestal
- IV. Nekazaritzako eta abeltzaintzako lurzoru urbanizaezina /
Suelo no urbanizable agroganadero
- V. Gainazaleko uren babesezko lurzoru urbanizaezina /
Suelo no urbanizable de protección de aguas superficiales
- VI. Landaguneak /
Núcleos rurales

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri lurzorua / Suelo urbano
- Lurzoru urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Udalerria / Término Municipal

Lurzoru urbanizaezinaren antolamendu-kategoriak.

3.1.2. GAINJARRITAKO BALDINTZAK ETA, BEREZIKI, AZPIEGITURA BERDEA.

2019ko LAGen BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK. ESKUALDEKO AZPIEGITURA BERDEAREN OSAGAIAK.

2019ko LAGen 3. artikuluan (Ingurune fisikoaren antolamenduaren arloko gidalerroak) ezartzen denez, ingurune fisikoaren antolamendu-kategoria bakoitzerako ezarritako erabilera-araubidea mugatzen edo baldintzatzen duten “baldintzatzaile gainjarriak” deiturikoak **bi motatakoak dira: arrisku naturalei eta klima-aldaketari buruzkoak, eta azpiegitura berdeari buruzkoak (2019ko LAGetan ezarritak).**

2019ko LAGetan arrisku naturalei eta klima-aldaketari buruz adierazitako lau alderdietatik (akuiferoen kalteberatasuna, arrisku geologikoak, urpean gera daitezkeen eremuak eta klima-aldaketarekin lotutako arriskuak), honako hauek identifikatzen dira Zallan:

- **Urpean gera daitezkeen eremuak: Kadagua ibaiaren eta Zallako haren ibaiadarren T-500 aztarna identifikatzen da, plan hidrologikoetan eta Ibaien eta Erreken Lurralde Plan Sektorialean ezarritakoaren arabera.**
- **Higadura-arriskua duten eremuak, Nekazaritza eta Basogintzaren LPSak definituak**
- **Akuiferoa kutsatzeko arriskua duten eremuak.**
- **EAEko inbentarioaren arabera kutsatutako lurzorua.**

Azpiegitura berdeari dagokion baldintzatzaile gainjarriari dagokionez, zehaztapen batzuk egitea beharrezkoa da identifikazioaren garrantzia ezagutzeko.

Azpiegitura berdearen arloan jasota EBk duen estrategia eta “Azpiegitura berdearen eta konektibitate eta lehengoratzeko ekologikoaren Estatuko estrategia”, autonomia-erkidegoekin batera landutakoa, 2019ko uztailan behin betiko onartutako Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen (LAGen) berrikuspenak azpiegitura berdearen filosofia barneratzen du, eta hori proposatzen den lurralde-ereduan zehazten da, argumentu-lerro hauen arabera:

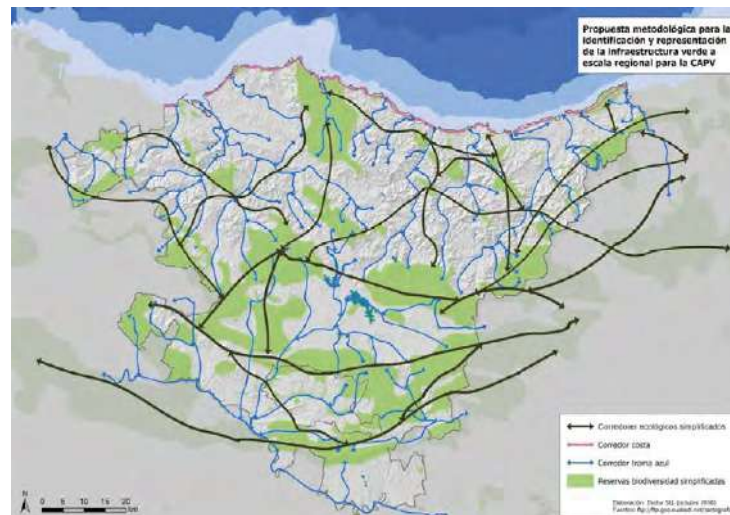
- a. Babestutako espazioak biodibertsitatea berreskuratzeko funtsezko elementu eta lurraldearen jasangarritasun orokorrerako oinarri finkatzeko, elkarren arteko lotura handiagoa behar da. Hala, biotopo desberdinen arteko lurralde-zatiketa eragiten duten elementuen inpaktua murriztu eta jarraipena emango dieten harreman-eremuak sortu behar dira. Interkonexio hori EAEko korridore ekologikoen sarearen bidez egiten da, baina baita funtzio anitzeko interes naturaleko beste gune batzuen bidez ere; horrela, kapital naturala kudeatzeko ikuspegi tradizionala gaiztoztatzen da.
- b. EAEn giza-kokaguneak eta azpiegitura “grisa” deritzenak hedatzeak lurralde-zatiketa sakona eragin du, eta horri aurre egin behar zaio. Alde horretatik, 2019ko LAGek azpiegitura grisen eraginak eraginkortasun handiagoz arintzeko eta konektibitate globala hobetzeko azpiegitura berdea aukera gisa aurkeztu dute.
- c. Azpiegitura berdearen bidez, funtzio anitzeko eremuak identifikatzen dira, lurzoru-erabilera bateragarriak bultzatzeko, eta, hala, ekosistemek eskaintzen dizkiguten zerbitzuak indartzeko. Aldi berean, lurzoru-erabilaren ikuspegi osoagoa hartzeak onura handiagoak dakartza ekintza isolatu independenteak eskaintzen dituztenak baino, eta, azken batean, lurraldearen erresilientzia handitzen du.

Era berean, Europako Kontseiluak emandako azpiegitura berdearen definizioan oinarrituta, LAGek ezaugarri eta printzipio hauek zehazten dituzte, eta horien arabera garatu beharko dira:

1. Izaera estrategikoa, egungo ibilguak eta tresnak aprobetxatuta.
2. Hura osatu dezaketen elementuen zabaltasuna: lurrekoak, urtarak, hirikoak eta landatarrak, eta eskala desberdinetan.
3. Ekosistema-zerbitzuen aukera zabala emateko gaitasuna; hau da, zuzenean edo zeharka ekosistemetatik jasotzen ditugun onurak, hornidurakoak, erregulaziokoak edo kulturalak.

Aurreko guztia kontuan hartuta, 2019ko LAGek EAerako azpiegitura berdearen sarea bi egitura-elementuren inguruan ezartzen dute: nukleo-eremuak (nodoa) eta korridoreak (konexioa). Horiek identifikatzeko eta irudikatzeko, biotarako funtsezko habitatak ematen dituzten lurralde-eremuak edo -elementuak eta horien arteko ekologia-jarraipenak eta konektibitatea aztertu dira, EAEn zein haien eragin-eremuan.

Hala, modu horretan, guneek ingurumen-balio handiko espazioak hartzen dituzte, babesen bat dutenak, hala nola, EAEko Naturagune Babestuen Sarea eta Urdaibaiko Biosferaren Erreserba osatzen duten espazioak, baita babesik ez dutenak ere, baina aurrekoen ekologia-jarraipena bermatzeko garrantzitsuak direnak, esaterako, 1997ko LAGetan definitutako Natura Intereseko Eremuak. Horrez gain, ibilguak eta horien eremuak ere jasotzen dira, hau da, lurrazaleko uren babeseakoak, RAMSAR

EAEko azpiegitura berdearen sare sinplifikatua.

hezeguneak eta Hezeguneen LPSk inbentariatutako ur-masa guztiak. Korridoreak, bestalde, EAEko guneen eta Europako sarearen jarraipena mantentzeko eremuek osatzen dituzte, betiere Autonomia Erkidegoaren barruan badaude. 2019ko LAGetan hautatutako korridoreekin lurralde-eragin handiko azpiegitura grisak gaingitu nahi dira. Azpiegitura horien plangintza eskualde-mailatik egin behar da, zenbait eremu funtzionaletan edo lurralde historikotan eragina dutelako.

Bestalde, 2019ko LAGek identifikatzen dituzte korridoreen funtzionaltasuna eragozten edo arriskuan jartzen dituzten oztopo kritikoak eta gatazka-eremuak, eta gatazka horiek arintzeko edo ezabatzeko jarduketa- edo kudeaketa-neurriak proposatzen dituzte, baita konektibitatea sustatzen edo babesten duten beste neurri batzuk ere.

Horrekin batera, **2019ko LAGek adierazten dute Lurralde Plan Partzial (LPP) bakoitzak eta hirigintza-planek ingurumenaren aldetik garrantzitsuak diren beste eremu batzuk jaso ahal izango dituztela eskualdean, baita LAGek proposatutako natura-intereseko eremuak zabaltzeko edo doitu ere.** Era berean, korridoreei dagokienez, adierazten dute lurralde-mugaketa lurralde konkretuaren konektore-ardatz bakoitzaren ezaugarrien eta oztopoen edo gatazka-eremuen mende dagoenez, Lurralde Plan Partzialetan garatu beharko direla nahitaez. **Zallan, Enkarterriko Lurralde Plan Partzialak ez ditu Azpiegitura Berdearen elementu definitzaileak aipatzen, 2019ko LAGen aurretik idatzi baitzen.** Halaber, azpiegitura berdea holistikoa denez, **LAGek baldintzatzaile gainjarriztat barneratzen dute lurralde-antolamenduan, eta erabileren erregulazioa ezartzen dute.** Babestutako guneei dagokienez, LAGek erabilera desberdinen bateragarritasuna bere antolamendu-tresnetan ezarritakora bideratzen dute. Bestalde, korridore ekologikoei eta funtzio anitzeko gainerako guneei dagokienez, berriz, erabilerak azpiegitura

berdearen helburuen mende daude. Hala, korridoreen kasuan, espazio babestuen arteko konektibitate ekologikoaren alde egingo dute batez ere.

Eskala (tresna) / Escala (instrumento)	Nodoa / Nodo	Lotura / Conexión
EAE / CAPV (Lurralde Antolamenduarien Gidalerroak, Lurralde Plan Sektorialak) (Directrices de Ordenación Territorial, Planes Territoriales Sectoriales)	Beren ingurune-balioengatik babestutako guneak... Espacios protegidos por sus valores ambientales...	Korridore ekologikoa... Corredor ecológico...
Eremu Funtzionala (Lurralde Plan Partzialak) Área Funcional (Planes Territoriales Parciales)	Hirien inguruko parkea Parque periurbano Nekazaritza eta abeltzaintzako lurzoruak Suelos agroganaderos Aisiagune metropolitarrak Zonas de ocio metropolitanas Lurraldera sartzeko espazioak Espacios de acceso al territorio	Bide berdea Via verde Lurralde-ibilbideak: landa-bideak, egungo bide bigunak Recorridos territoriales: caminos rurales, vías blandas existentes Bioingeniaritzako obrak Obras de bioingeniería Ekoduktuak Ecoductos
Tokikoa (Hiri Antolamenduko Plan Orokorra Local (Plan General de Ordenación Urbana)	Eraztun Berdea Anillo verde Hiri Parkea Parque Urbano Lorategia, euri-urezko lorategia Jardín, jardín de lluvia Hiri-baratzea Huerto urbano Estalkiak, fatxadak, terrazak Cubiertas, fachadas, terrazas	Hiribidea Avenida Bulebarra, ekobulebarra Bulevar, ecobulevar Zumardia Alameda Ibai-aurrealdea Frente fluvial Heskaia Setos

Azken batean, LAGek ezartzen dute lurralde-plangintzak —zehazki, Nekazaritza eta Basozaintzako LPSk, Ibai eta Erreken LPSk, Itsasertzeko LPSk, Hezeguneen LPSk eta LPPk— eta hirigintza-plangintzak garatu eta zehaztu behar dutela ingurune fisikokoaren erabilera-kategorizazioa eta -erregulazioa, bere eskumenen eta eskalen arabera. Hala, natura-ikuspegi sistemikoa jasotzen da lurralde-plangintzaren bidez, eta, hala, natura intereseko eremuen planifikazioan, irismenean eta lurralde-kudeaketan eta haien arteko erlazioan nabarmentzen da, ekosistemek ematen dituzten zerbitzuak balioesteko.

EAEko azpiegitura berdea honako elementu hauek osatzen dute:

- Euren ingurune-balioengatik babestutako guneak** eta euren babes-figurak dituzte.
- Korridore ekologikoak:** Eremu horiek eta inguruko lurraldeetako espazioak lotzen dituztenak, betiere korridoreak EAEn badaude.
- Funtzio anitzeko natura intereseko beste espazio batzuk**, EAEn ingurumen-balio aipagarriak izan arren, **ez dute onartutako babes-figurarik**.
- RAMSAR eta Hezeguneen LPSk inbentariatutako ur-masa guztiak.**
- Lurralde- eta hirigintza-plangintzek sarea zabalduko dute, eta, horretarako, espazio garrantzitsuak jasoko dituzte euren eskaletan.** Nolanahi ere, kontuan hartu beharko dira EAEn azpiegitura berdean ez dauden beste espazio babestu batzuk (esaterako, GIL, Plan Hidrologikoetako Gune Babestuen Erregistroa, etab.).

ZALLAKO UDALERRIRAKO AZPIEGITURA BERDEAREN PROPOSAMENA.

Zallako Azpiegitura Berdeaosatzen duten elementuak identifikatzeko hurbilketa ez da soilik udal-mailako eredu sistemikoa adieraztean oinarritzen, baizik eta haien gaitasun funtzionala lurralde-dimentsioaren testuinguruan jartzean datza, lehendik dauden aktiboen arabera.

Lurreko habitaten konektibitate naturala sustatzen duten elementuek osatzen dute azpiegitura berde hori, eta lurralde-proiektzioa duen oinarritzko udal-egituretako bat da. Ingurumen-balio kualifikatua eta biodibertsitate handia duten sistema eta elementu garrantzitsuenek (baso autoktonoak eta baso-materia, paisaia adierazgarriak eta hezeguneak), baso handiek eta baso-komunitateek eta korridore ekologikoen funtzioa betetzen duten elementuek osatzen dute azpiegitura berdea, hala nola: ibilguetako ibaiertzeko landaredia, landa-bideak, nekazaritza-eremuetako konektibitate-elementuak (heskaiak, zuhaixkak, baso uharteak). Espazio libre eta berdegune publiko garrantzitsuenak ere sartzen dira, baita hiri-lurzoruan edo lurzoru urbanizagarrian daudenak ere, sistema honetako gainerako elementuekin lotzeko aukera ematen dutenak.

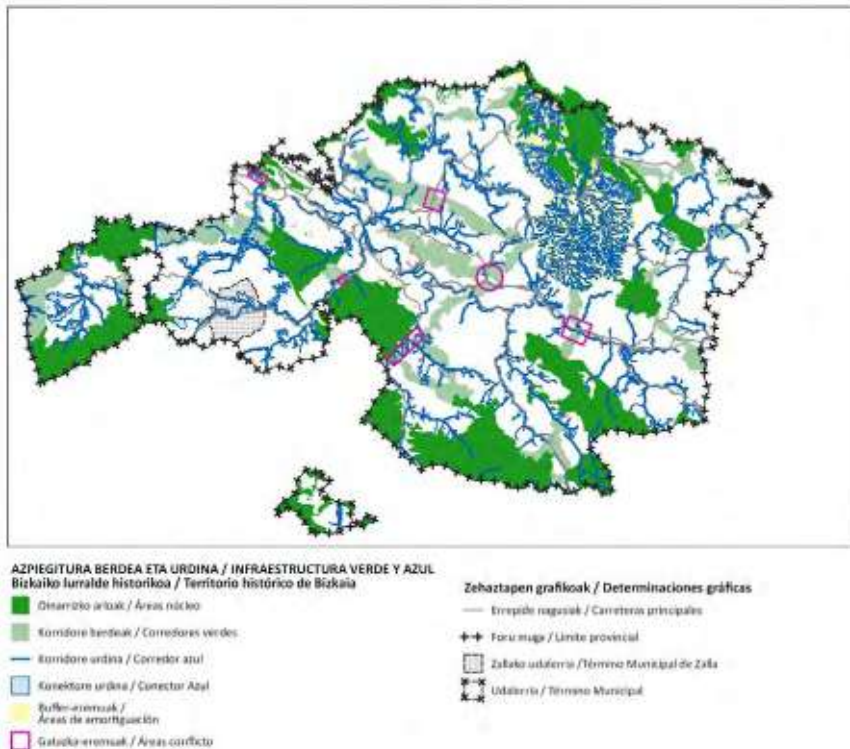
Hirigintza-antolamenduari dagokionez, funtzio hauek ditu:

- a. Ekosistemak kontserbatzea eta haien ekologia-funtzioak eta ekosistema-zerbitzuak indartzea.
- b. Natura ondareko eta espazio publikoko sarearen sistema eta elementu nagusiak mantentzea.
- c. Biodibertsitatea, ekosistemak eta paisaiaren kalitatea hobetzeko beharrezkoa den ekologia- eta lurralde-konektibitatea bermatzea.
- d. Eremu irekien lurralde-jarraipena zein bisuala eta paisaia-kalitatea bultzatzea.
- e. Natura-balioak edo -arriskuak zein eragindako arriskuak dituzten lurzoru garrantzitsuetan hiri-ezarpeneko prozesuak saihestea.
- f. Lurraldearen ingurumen, paisaia eta kultura aldetik balio handiena duten espazioak egituratzea, baita espazio publikoak eta hiri-irudia zein -nortasuna osatzen duten mugarriak ere, bizi-kalitatea hobetzeko eta lurraldearen kultura ezagutzeko eta gozatzeko ibilbideen bidez.
- g. Neurriak ezartzea klima-aldaketa arintzeko eta horretara egokitzeko, hiriguneak berriz naturalizatuta, landaredia eta ur-masak erabilita, bero-uhartearen ondorioak murrizteko, korridoreek edozein lurzoru-motarekin jarraipena eta iragazkortasuna izan dezaten.

Oinarritzko planteamenduari zentzua emanez, honako hauek dira Zallako udalerritik hurbil dauden eta lotura izan dezaketen eremuak eta korridoreak:

- Naturguneak:
 - BKE, Parke Naturala eta Gorbeia Biotopoa.
 - BKE eta Armañón Parke Naturala.
 - Meatzaldeko Biotopoa – Bizkaiko Meatzaldea.
 - Ordunte BKE.
 - Ganekogorta Mendiko Biosfera Erreserba.

- Korridore Ekologikoak:
 - Gorbeia-Urdaibai korridore ekologikoa.
 - Kadaguako trama urdina
 - Nerbioiko trama urdina.
- Interes naturaleko beste eremu batzuk:
 - Europar bisoiaren espezie mehatxatuen interes bereziko eremuak.
 - Kadaguako ibaiak eta trantsizioko urak.

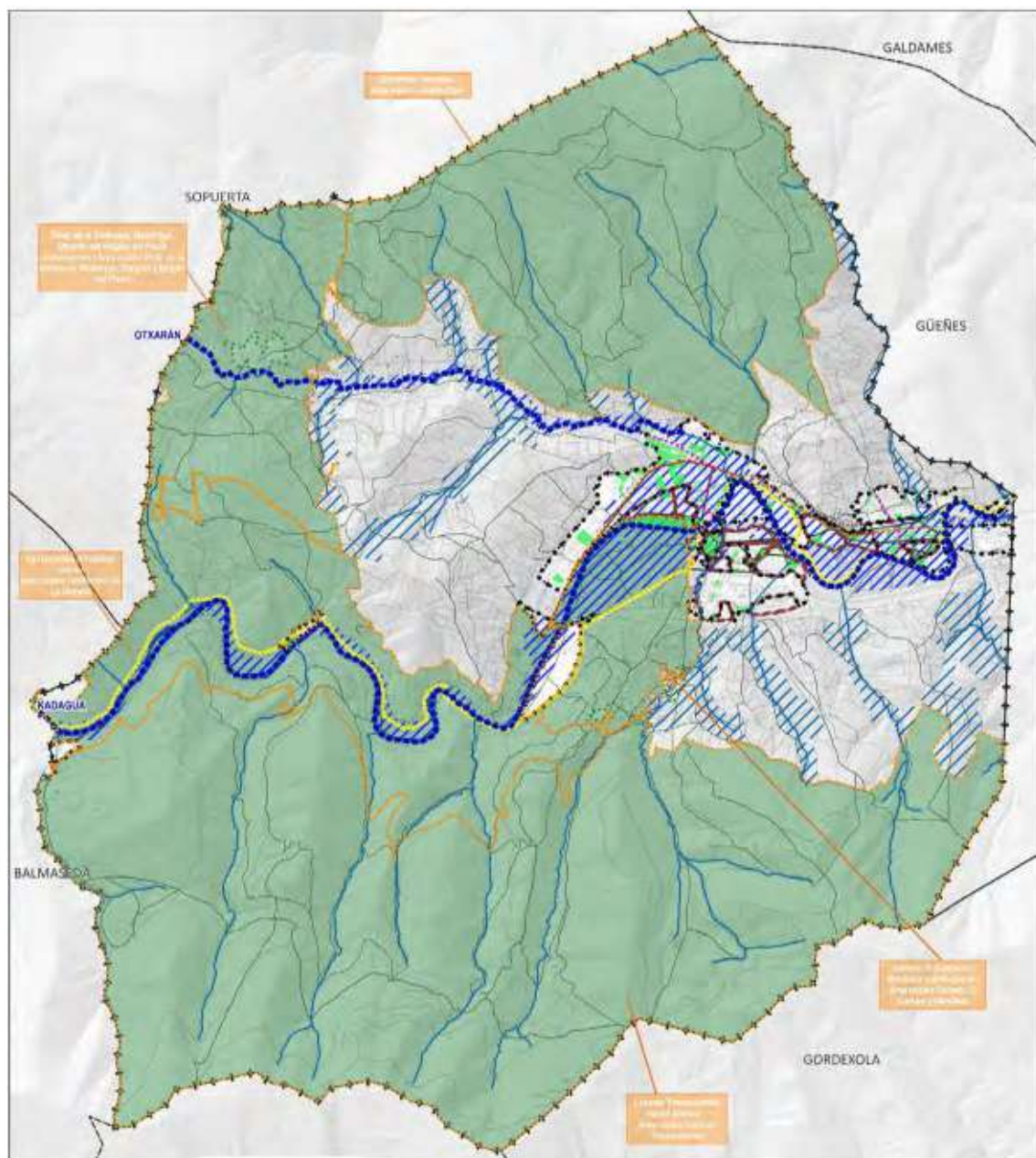

Bizkaiko azpiegitura berde-urdina.

Honako sistema eta elementu hauek Zallako Plan Orokorren azpiegitura berdearen parte dira, erregulatu eta garatu beharreko eremu gisa:

- Zerbitzu Ekosistemiko gune** gisa integratzen dira plan honek babestutako landa-lurzoruari atxikitzen zaizkion sistema hauek:
 - **Trasmosomos Mendi-mazela Paisaia Naturala. Gorbeia-Arkamo-Gibijo-Arrastaria-Ordunte lotura-korridorea, bere trantsizio-eremua eta Trasmosomos tontorra barne, EAEk katalogatua.**
 - **La Herrera Haitzarteko Paisaia Naturala eta Kulturala.**
 - **Ubieta-Zipar Paisaia Naturala.**

Eremu babestu horietako nukleo-eremuen proposamena indartu egiten da, Habitaten eta Mendi Publikoen Zuzentarauaren lehentasunezko mailari dagozkion Habitat Naturalen presentzia handia dagoelako haien barruan, eta Lurralde Antolamenduaren Gidalerroek nukleo-eremutzat jotzen dituztenak. Halaber, ingurumen-hobekuntza gisa identifikatutako eremuren bat.

AZPIEGITURA BERDEA / INFRAESTRUCTURA VERDE

I. Gune eremuak / Áreas núcleos

Mugaketa / Delimitación

II. Konektore ekologikoak eta sarbide zibikoak dutenak / Conectores ecológicos y de acceso cívico

Kadagua ibaiaren igarobideari lotutako korridorea, bere uholtze-eremuak barne / Corredor asociado al paso del río Kadagua, incluidas sus zonas inundables.

Otxarán ibaiaren igarobideari lotutako korridorea, uholtzeak izateko eremuak barne / Corredor asociado al paso del río Otxarán, incluidas sus zonas inundables.

Bisoi Europarra Berreskuratzeko Planaren korridore ekologikoa / Corredor Ecológico del Plan de Recuperación del Visón Europeo

Paisaia kulturala Galtzada erromatarra / Paisaje Cultural Calzada Romana

III. Hiri-erabilerei loturako elementuak / Elementos asociados a los usos urb

Espazio librearen egituraketa sistema orokorra eta lokala / Sistema general y local estructurante de espacios libres

Ibilbide eszenikoak eta bidegorriak (DOT) eta bide publikoak / Rutas paisajísticas y bidegorri (DOT) y caminos públicos

Hiriko korrikalariak / Corredores urbanos

Zeharkako hiri-korridorea / Corredor urbano transversal

Hiri-korridore nagusia / Corredor urbano principal

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzor urbanizagarria / Suelo urbanizable

Lurzor urbanizaezina. Landaguneak / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.

Udalerrria / Término Municipal

Zallarako proposatutako Azpiegitura Berdea.

Gainera, udalerriko bi lurralde-eremu nukleo-eremu gisa identifikatzen dira. La Herrera Haitzartea Ubieta-Zipar Paisaia Naturalarekin, eta Trasmosomos Mendi-mazelak Kadagua ibaiarekin artikulatzen dituztenak. Eremu horietan lehentasunezko Habitat Naturalak, Mendi Publikoak, Ingurumena Hobetzeko Eremuak eta Balio Estrategiko Handiko Nekazaritza- eta Abeltzaintza-lurzoruak daude. Hona hemen:

- **Pinar de la Simonera, Malabrigo, Otxaran eta El Regato del Picón parajeei dagokien eremua.**
- **Sollano eremua, El Campo eta Mendieta**

b. **Konektore Ekologikoaren eta Sarbide Zibikoaren** funtzioa betetzen duten elementu gisa:

- **Kadagua ibaiaren pasabideari lotutako korridorea, urak har ditzakeen eremuak barne.**
- **Otxaran ibaiaren pasabideari lotutako korridorea, urak har ditzakeen eremuak barne.**
- **Europar Bisoia Berreskuratzeko Planari lotutako ibai-korridoreak.**
- **Galtzada Erromatarra / Donejakue Bidea Paisaia Kulturala**, lurzoru urbanizaezinetik igarotzen den tarteari dagokiona.
- **Lurralde-artikulazioko bidegorri-sare nagusia**

Azpiegitura berdea, Zallako udalerriko lurzoru urbanizaezinean proposatutakoa, **hiri-erabilerei lotutako ingurumen-sarea artikulatzeko eta osatzeko funtzioa duten elementu nagusiekin osatzen da**. Elementu horiek honako hauek dira:

- **Espazio libreen sistema orokorren sarea eta espazio libre egituratzaileen tokiko sistemak.** Zeharkako korridoreak osatzeko eta populazio-kokaleku nagusien baita Kadagua ibaiaren arteko harremanak sustatzeko definitzen dira. Halaber, ezker aldeari lotutako parke lineal bat eraikitze eta hiri-bilbean dauden ibai-ibilgu txikiak espazio libre gisa integratzeko.
- **Haritz kandudunaren Babesa.** Katalogatutako zuhaitz hau Mimetizko hiriguneko lursailen barruan dago, Zariketeko San Pedro ermitan, hain zuzen.
- **Hiriko konektore berdeak**, konektagarritasun ekologikoaren funtzioa ematen zaion bide-sareaz eta motorizatu gabeko mugikortasuna sustatzeaz osatuak. Besteak beste, lorategiak, bide-zuhaitzak eta oinezkoek eta bizikletek lehentasunez erabiltzeko kaleak. Azpiegitura berdeari jarraipena ematen dioten ekipamendu publikoek hiriko konektore berdeetan parte hartzen dute.

Hiri-azpiegitura berdea erabilera pribatu edo publikoko kalifikazioa duten lurzatiekin osatuko da. Hauek, baso-masa edo habitat esanguratsuak dutenez, gaur egun lotura-funtzioa betetzen badute eta haien oinarritzko babesa bermatu behar bada. Horregatik, eraikuntza-bolumena ezartzeko moduan mugak izateak ez dakar plangintzak esleitutako aprobetxamendua murrizterik.

Aipatutako eremuak eta elementuak, Azpiegitura Berdearen osagai diren aldetik, egiturazko antolamenduari dagozkio. Hala ere, hiri-lurzoruan eta lurzoru urbanizagarrian dauden azpiegitura berdearen sistemen mugaketaren zehaztapena (garapen-plangintzara igorritako eremuetan) antolamendu xehatuko tresnak zehaztuko du behin betikotasunez. Honek, nolanahi ere, gainerako sistemekiko konektibitatea bermatuko du.

3.2. LURZORU URBANIZAGARRIA

Aurrerakin honetan lurzoru urbanizagarria da aldatu gabeko eta Plan Orokorreko hirigintza-prozesuan jasotzeko hasierako gaitasuna duen lurzorua, lortu nahi den hiri/lurralde-ereduaren arabera eta indarreko arau xedapenetara egokituta. Planaren formulazioaren hurrengo faseetan, lurzoru urbanizagarriaren sailkapena ezar dezake kategorietako batzuetan, sektorizatua edo sektorizatu gabea, baldin eta honakoa ematen bada:

- Ingurumen Ebaluazio Estrategikoak egiaztatzea hasierako gaitasuna duela hirigintza-erlaketarako.
- Planak proposatutako egitura orokorra barneratzeko eta indartzeko gaitasuna berrestea. Bereziki, proposatutako sistema orokorren egitura orokorrarekin ahalik eta koherentziarik handiena lortuta.
- Hirigintza-garapen berriak hiri finkatuan barneratzea, eraikuntza-jarraiaren ertzak osatuta, eremu mugakideekin ahalik eta artikulaziorik handiena lortzeko, eta, hartara, oraingo honetan modu positiboan, okupazio berriaren ondorioak bere onera itzultzeko. Horrela, hiri finkatuaren inguruan edo ondoko lurretan hazkunde-lurzoruko hirigintza-garapenak jartzea ezarritako gidalerroa jarraituko da, lurzoru horiek sakabanatzea saihestuta.
- Egungo eta aurreikusitako azpiegitura-sareen funtzionaltasuna eta inbertsioaren optimizazioa, honako hiri-zerbitzuak emateko: bideak, garraioa, ur-hornidura eta -hustuketa, energia elektrikoaren hornidura eta mota guztietako komunikazioak.
- Balmaseda-Zalla Eremu Funtzionaleko Lurralde Plan Partzialean aurreikusitako lurralde-antolamenduko estrategiarekiko koherentzia, betiere 2019ko LAGekin kontraesanean ez badago. Horrenbestez:
 - Lurzoru-kontsumoa optimizatzea, egungo guneei lotuta ez dauden garapen-eremu berriak sortzea saihestuta.
 - Lurzoru berrien beharrianak asetzea, ingurunean ahalik eta eragin txikiena izanda.
 - Lurzoru urbanizagarri berriaren proposamenak subsidiarioak dira, lehentasuna baitute plangintzaren ahalmen hutsa optimizatzeko aukerak.
- Lurzoru urbanizatuaren kontsumo- eta hazkunde-logika ezartzea, 2019ko LAGen irizpideen arabera.

Nolanahi ere, mugaketa horrek adierazten du, azken batean, gehieneko hedapen-hazkunderako proposatzen den ereduen aurrerakina, ez soilik alderdi fisikoan eta formalean, baizik eta hazteko aukerei ematen zaien eduki estrategikoan ere.

Hasierako onespenez-faserako agiri osoan honako hauek bereiziko dira:

- a. Lurzoru urbanizagarri sektorizatua; plan orokorrak dagokion plan partziala egiteko mugatutako sektoreen lurzorua.
- b. Lurzoru urbanizagarri sektorizatu gabea: lurzoru urbanizagarri sailkatuta egon arren, plan orokorrean sektore baten ere jaso gabekoak dira. Horiek etorkizuneko urbanizazio berrien jarduketetarako gorde dira, proposatutako eredu berrian

kokaleku egokiko lurzoruetan, nahiz eta Plan Orokorra egiteko unean benetan eraldatuak behar ez izan.

HAPOn Aurrerapenak (DIE dokumentuan aukeratutako alternatibarekin bat etorriz) lurzoru urbanizagarri gisa identifikatzen du, sektorizatu eta sektorizatu gabeko kategorietan, 29,2055 ha inguruko azalera, hau da, udalerraren % 0,94.

Zallako Plan Orokor berriko lurzoru urbanizagarriaren proposamenak, alde batetik, biztanlegune nagusiak indartzea planteatzen du, hazkunde jarraituak izanik, eta, bestetik, dagoen eredua berrikustea, oraindik garatu ez diren edo gauzatze-prozesua amaitu ez duten hazkunde-eremuak baititu. Ildo horretan, dagoeneko mugatuta dauden lurzoru urbanizagarriko eremuak berrikusten dira, eta honako premisa hauek dituen hazkunde-eredu bat planteatzen da:

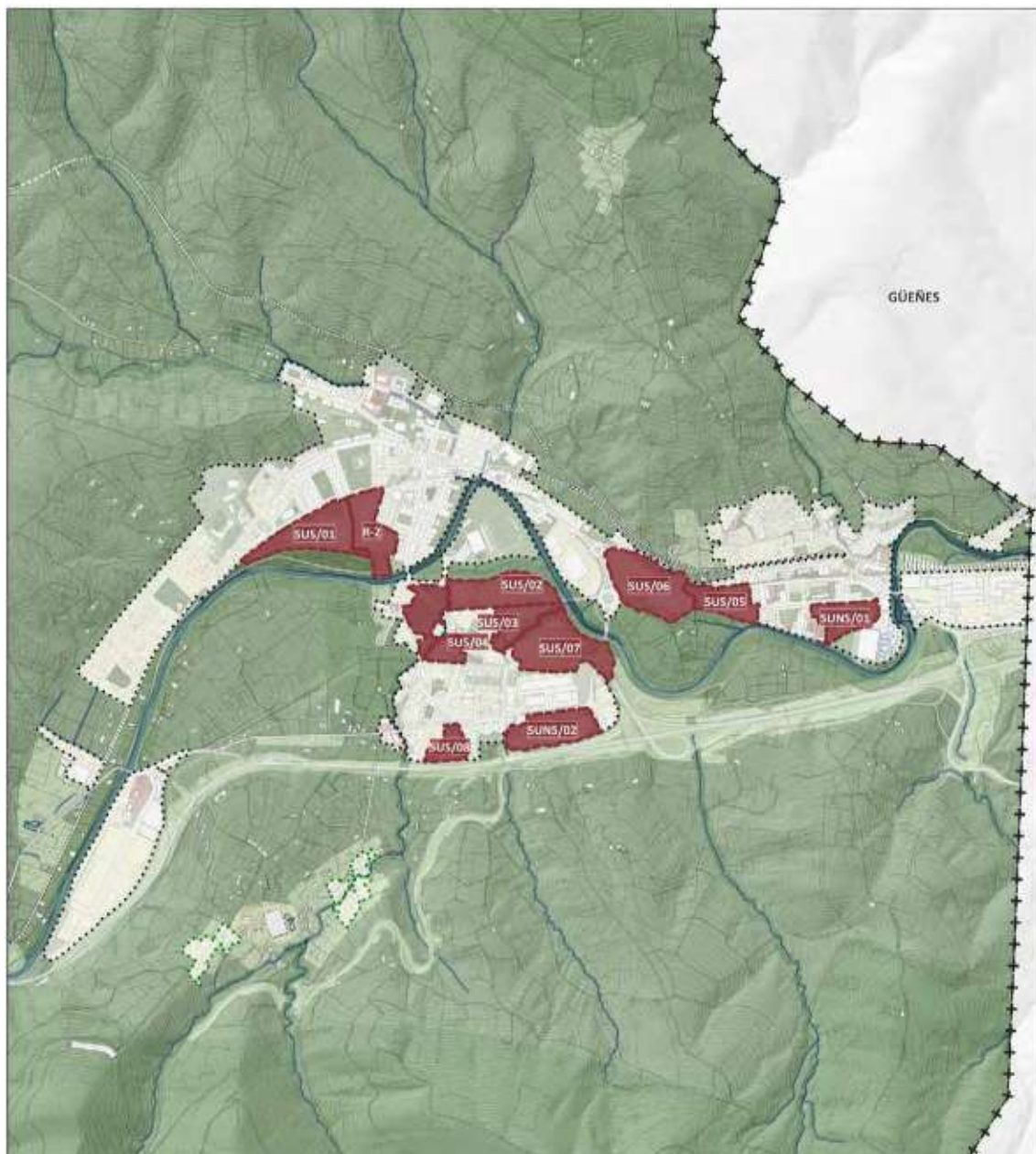
- 1^a Lurzoru urbanizaezin gisa sailkatzea garapen berriak hartzeko beharrezkoak ez diren eremuak, biztanlegune nagusietatik urrun daudenak. Horixe da B-6 Otxaran, I-5 Ibarra eta I-7 Gobeo sektoreen kasua.
- 2° Gauzatzen ari den R-2 El Carmen Oeste sektorea lurzoru urbanizagarri gisa hartzea, dagoeneko garatzen hasi baita, eta Ospitalea urbanizazioarekin batera egikaritzea.
- 3^a Mimetizko hirigunean bizitegi-hazkundeak indartzea El Carmen sektorea handitzeko aukera aprobetxatuz eta Ospitalearen inguruan egoitza-ehun berriak jarritz, hiriko eremu horretarako irisgarritasuna hobetzeko. Arangurengo herrigunea indartzearekin batera, trenbide zaharrei buruzko ardatz zibiko berriaren proposamena hazkunde berriekin egokituz, dauden eraikinak integratuz, parke lineal berri bat osatuz eta hiriko ardatz berri hori jardueraz hornituz.
- 4^a Aretxaga (B-3) eremuan aurreikusitako bizitegi-garapenak berrantolatzea, uholde-arriskuagatiko eraginak minimizatzeko eta Mendietako eremuko eta izen bereko landa-ermuko aurreizakinak integratzeko.
- 5^a Udalerriko jarduera ekonomikoak indartzea, Gallardin eta Allendelaguan dagoen industria-sarearekin jarraitutako garapen-lurzoru berriak proposatuz.
- 6° Etorkizuneko hazkundeetarako lurzoru-erreserba gisa ezartzea. Bi eremu lurzoru urbanizagarri sektorizatu gabe gisa sailkatzen dira eta Allendelagua hirigunearen hegoaldea osatzen dute, industria-jardueraren eskaintza posible baterako, eta Aranguren hegoaldean (La Inmaculada eremuan) dagoen futbol zelaiaraino bizitegi-hazkundeak finkatzeko.

Hauek dira proposatutako lurzoru urbanizagarriko eremuak:

a. Lurzoru Urbanizagarri Sektorizatuaren kategorian:

- Bizitegi-erabilera globala
 - **SUS 01 El Carmen Zabalkuntza**
 - **SUS 02 Loreda**
 - **SUS 03 Peñatejera**
 - **SUS 04 Bortedo**
 - **SUS 05 Oreña**

Proposatutako sektore berriei gain, Zallako HAPOn Aurrerapenak **R-2 El Carmen Oeste Sektorea** hartzen du bere gain eta hazkunde berrien proposamenean

LURZORU URBANIZAGARRIA / SUELO URBANIZABLE

 Sektoreak mugatzea / Delimitación de sectores

I. Lurzoru urbanizagarri sektorizatu / Suelo urbanizable sectorizado

R-2 / El Carmen Oeste
 SUS/01 / Ampliación El Carmen
 SUS/02 / Loredio
 SUS/03 / Peñatejera
 SUS/04 / Bortedo
 SUS/05 / Oreña
 SUS/06 / Orive
 SUS/07 / Gallardi Norte
 SUS/08 / Allendelagua I

II. Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabea / Suelo urbanizable no sectorizado

SUNS/01 / La Inmaculada
 SUNS/02 / Allendelagua II

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

 Hiri-lurzorua / Suelo urbano
 Lurzoru urbanizaezina, Landaguneak, / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
 Udalerria / Término Municipal

Lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren eta sektorizatu gabearen proposamena.

sartzen du ere. Sektore hori 21.960 m²-ko indarreko plangintza garatzen ari da, eta Plan Partziala eta onartutako Urbanizazio Proiektua ditu (2021). Sektoreak, aldi berean, aurreikusitako ekipamendu sanitarioa eraikitzeko jarduerari ekin dio, urbanizazioarekin batera.

- Erabilera orokor tertziarioarekin:

- **SUS 06 Orive**

- Erabilera global industrialarekin:

- **SUS 07 Gallardi Norte**

- **SUS 08 Allendelagua I**

Lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren sektoreen azalera osoa (egikaritzen ari den R1 El Carmen Oeste sektorearena barne) 24,5959 ha-koa da (245.959 m²). Horietatik 15,25 ha (% 61,98) bizitegi-erabilera orokorrerako dira, 9,35 ha (% 38,02) jarduera ekonomikoetarako (industriakoa eta hirugarren sektorekoa). Proposatutako bizitegi-eskaintza 807 etxebizitzakoa da, eta horietatik 644 babes-erregimenen bati atxikitako etxebizitzak dira.

b. Lurzoru Urbanizagarri Sektorizatu gabearen kategorian:

Bi eremu proposatzen dira: LUSG 01 La inmaculada, bizitegi-ezarpenerako erabilera orokorrarekin, eta LUSG 02 Allendelagua II, industria-ezarpenerako ohiko erabilera orokorrarekin.

Lurzoru urbanizagarri sektorizatugabearen eremuen azalera osoa 4,60 ha-koa da (46.096 m²). Horietatik 1,85 ha (% 40,23) erabilera global gisa aurreikusten da, bizitegi-erabilera globala ezartzeko aukera ematen duena, eta 2,75 ha (% 59,77) erabilera global gisa aurreikusten da, erabilera globala ezartzeko aukera ematen duena.

Jarraian, Aurrerapen dokumentu honetan, lurzoru urbanizagarri sektorizatu eta sektorizatu gabeko gisa sartutako area bakoitzaren deskribapen laburra egiten da. Beharrezkoa da azaltzea antolamenduaren identifikazioa ezin dela, mugaketa-lan zehatzarekin parekatzea. Izan ere, lan hau, hasierako onespeneraren fase barruan egin beharreko lan bat izango da, lurzoru urbanizagarria, sektore urbanizagarri sektorizatu, sektore urbanizagarri sektorizatugabe edota sistema orokor atxiki moduan zatitzea erabakiz. **Izan ere, mugaketa zehatza ingurumen-azterketa estrategikoaren arabera egingo da, irismen-dokumentua jaso ondoren.**

3.2.1. PROPOSATUTAKO LURZORU URBANIZAGARRI SEKTORIZATUAREN EREMUAK.

A. BIZITOKI-ERABILERA OROKORRA.

SUS 01 / El Carmen Zabalkuntza

El Carmen Oeste sektorearen eta ospitale berriaren inguruko bizileku-sarea handitzeko proposamena. Indarreko plangintzan sektore berri bat mugatzea proposatzen da, R-2 El Carmen Oeste sektorearekin jarraitua, La Llana aldeko trenbidearen ondoan.

Sektore berria El Carmen eremuaren eta Ospitale berriaren arteko loturak Mimetizko nukleoarekin hobetzeko sortu da. Artebizkarra auzoan dagoen espazio librearekin jarraitzea proposatzen da espazio publikoko pasabide handi gisa, trenbidearen azpian, eta paisaia-izaerako bide-lotura berriak proposatuz. Horrela, sektorearen hegoaldeko ertza formalizatu eta konektibitatea hobetuko da Lehendakari Agirre etorbidean, Zine-antxokiaren inguruan. Trenbidearen mugakidetasunetik eratorritako legezko murrizketak errespetatu beharko dira. Sektore hau hiri-parke berri baten proposamenarekin osatzen da. Parke berri hori Kadaguako Parkea da, ibai-ibilguarekin kontaktuan dagoen ertzean, lurzoru urbanizagarriari atxikitako sistema orokor gisa sailkatua.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA		SUS 01 EL CARMEN ZABALKUNTZA	
EREMUAREN AZALERA (m ²)	34.195	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	20.136,50
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	15.102,38
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	58	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	3.800
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	198
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,70	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	151

Proposatutako antolamenduaren ikuspegi orientagarria eta irudia.

SUS 02 Loredò

Loredo izeneko sektore honen proposamena bat dator indarrean dauden Arau Subsidiarioetako B-3 bizitegi-erabilera globaleko lurzoru urbanizagarriaren sektorearekin. Eremu hori garatzen hasi da, eta Kadagua ibaiari lotutako uholde-arriskuak eragiten ditu. Horren ondorioz, beharrezkoa da beste antolamendu-proposamen bat egitea, uholdeetatik babesteko obra berriak barne hartuko dituen. Azpiegitura berri honek mugatutako ibai-eremuak lurzoru urbanizaezinean uzteko eta eremuaren gainerakoa berrantolatzeke helburuarekin, kontuan hartuta urpean gera daitezkeen eremuak eta lehendik dauden ibai-ibilguak, bai eta Aretxagako landa-nukleoarekin eta industrialde mugakideekin duen artikulazioa ere.

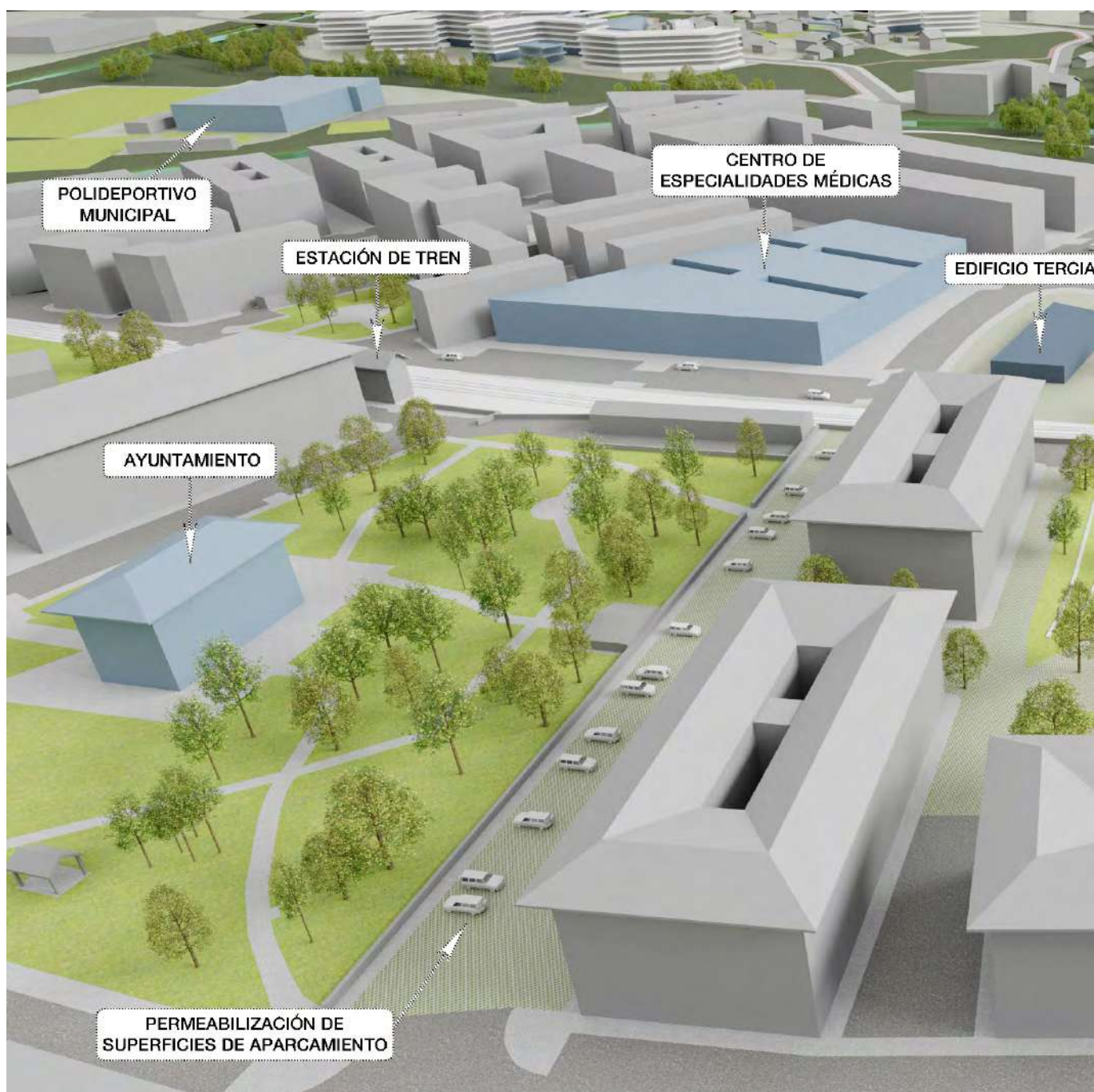
Abiapuntuko premisa horiekin, sektoreko espazio libreen sistema lehentasunez kokatzea proposatzen da uholde-arriskua duten eta ibai-ibilguekin lotuta dauden eremuen gainetik, hiri-azpiegitura berdean integratuta. Bide-ardatz berri baten trazadura proposatzen da ere, sektoreak Mimetizko Oribe eta El Charco eremuekin dituen harremanak bideratuko dituen. Aurreikusitako espazio libre guztietatik 10.790 m² sistema orokor gisa erabiltzea proposatzen da, Sollanoko Errekastoari lotutako urpean gera daitezkeen eremuetan.

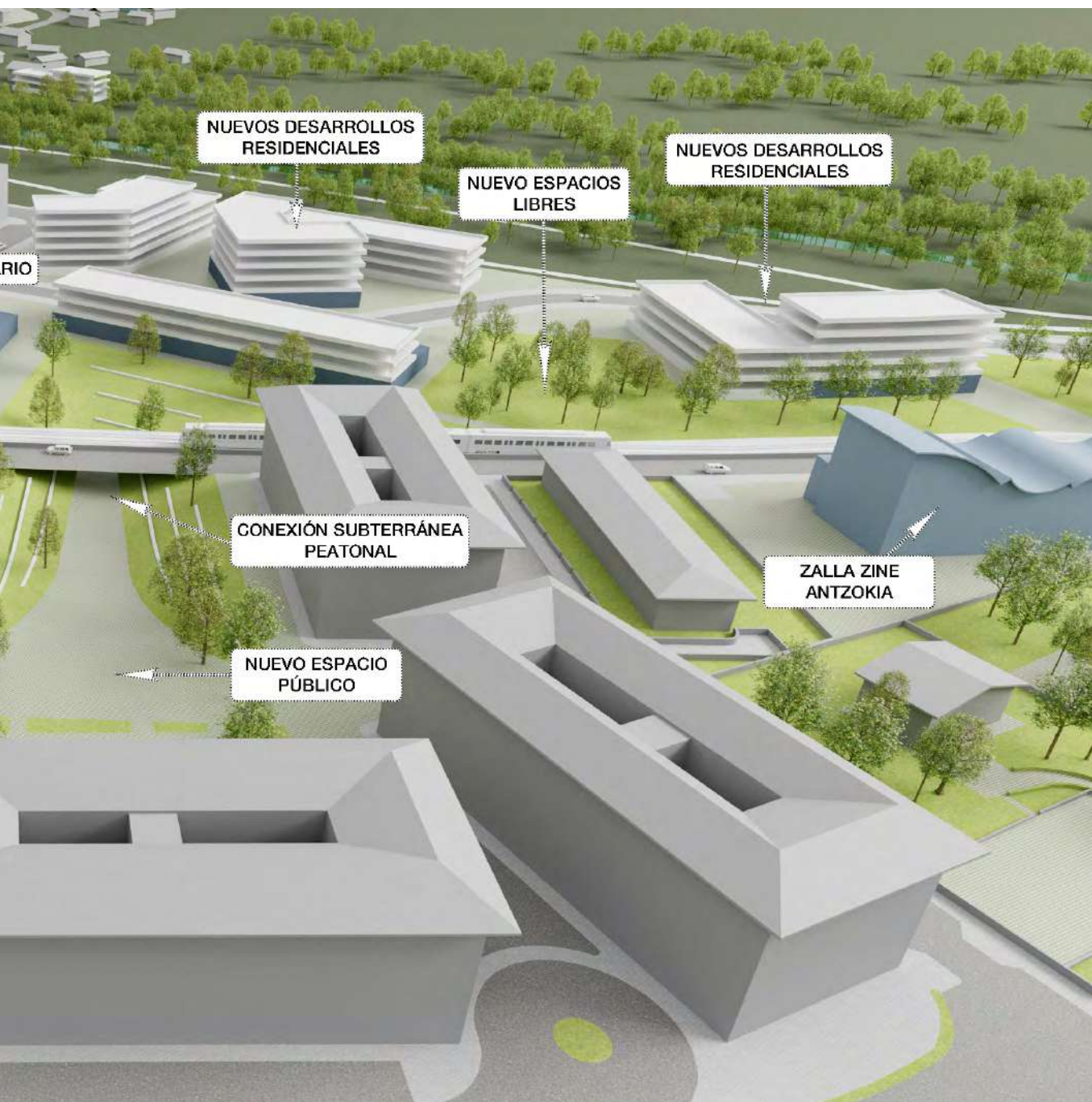
Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	SUS 02 LOREDO		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	51.121	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	27.872,60
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	20.904,45
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	55	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	2.800
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	281
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,60	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	209

Proposatutako antolamenduaren ikuspegi orientagarria eta irudia.

SUS 03 Peñatejera

Aretxagako landa-eremuaren inguruan bizitegi-erabilera globaleko sektore berri bat proposatzen da, lehendik dagoen kokalekua osatzeko eta udalerriko eremu horren irisgarritasuna eta zuzkidurakualifikazioa hobetzeko. Eremu horrek eragin txikiak ditu Kadagua ibaian, eta kontuan hartu behar da Peñatejerako erreka-stoa, bai eta Gallardiko eremuaren eta Aretxaga I eremuaren arteko artikulazioa ebaztea ere.

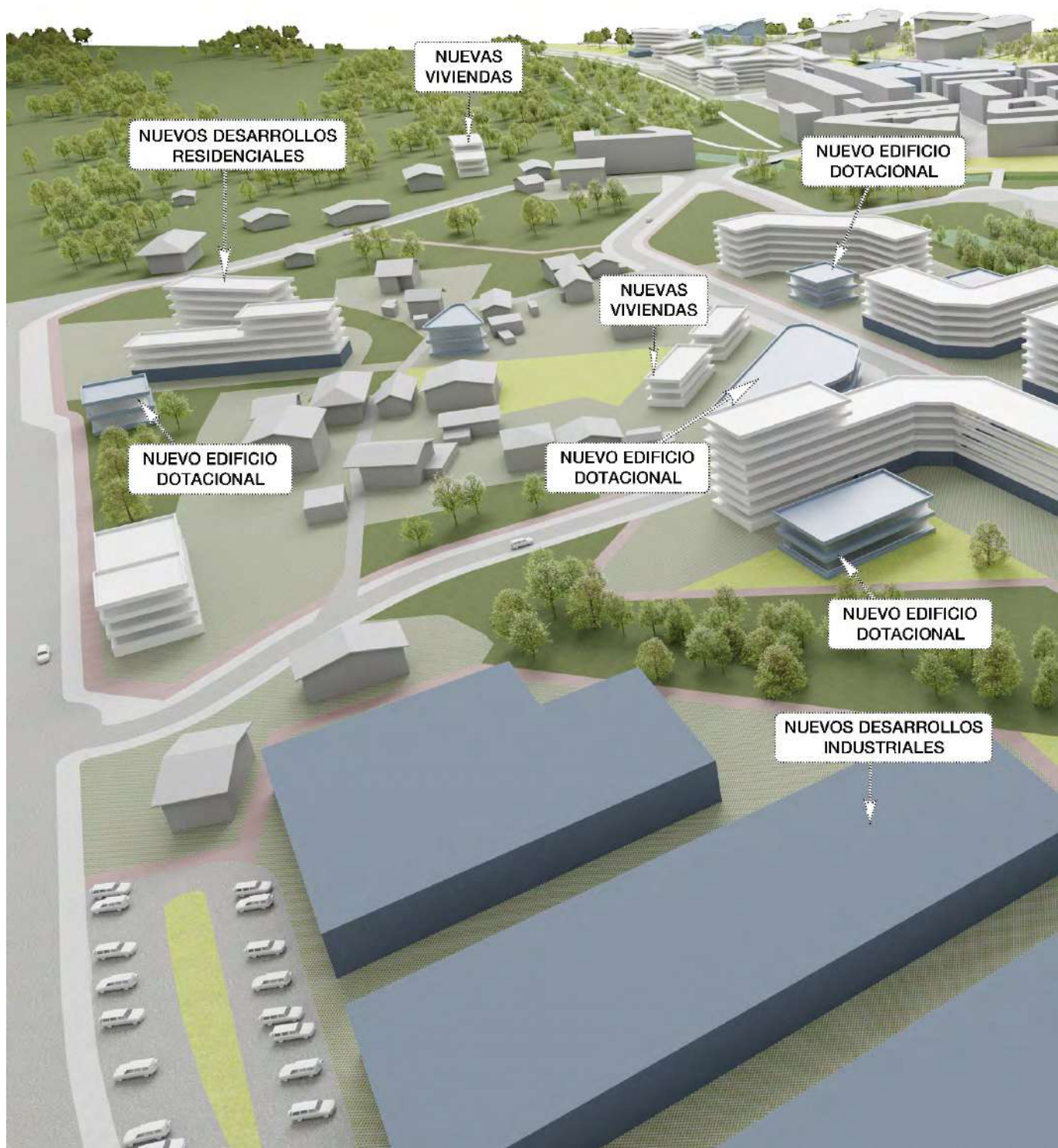
Sektoreko espazio libreen sistema lehentasunez kokatzea proposatzen da. Kadagua ibaiarekin kontaktuan dagoen ertzean, uholde-arriskua duten eremuetan eta lehendik dauden erreka-stoari lotutakoetan, hauek hiri-azpiegitura berdean integratzen. Halaber, Padres Paulinos kalea Aretxaga I bide berriarekin lotuko duen bide-ardatz berri bat egitea proposatzen da, El Baular biribilgunearekin lotzen duena.

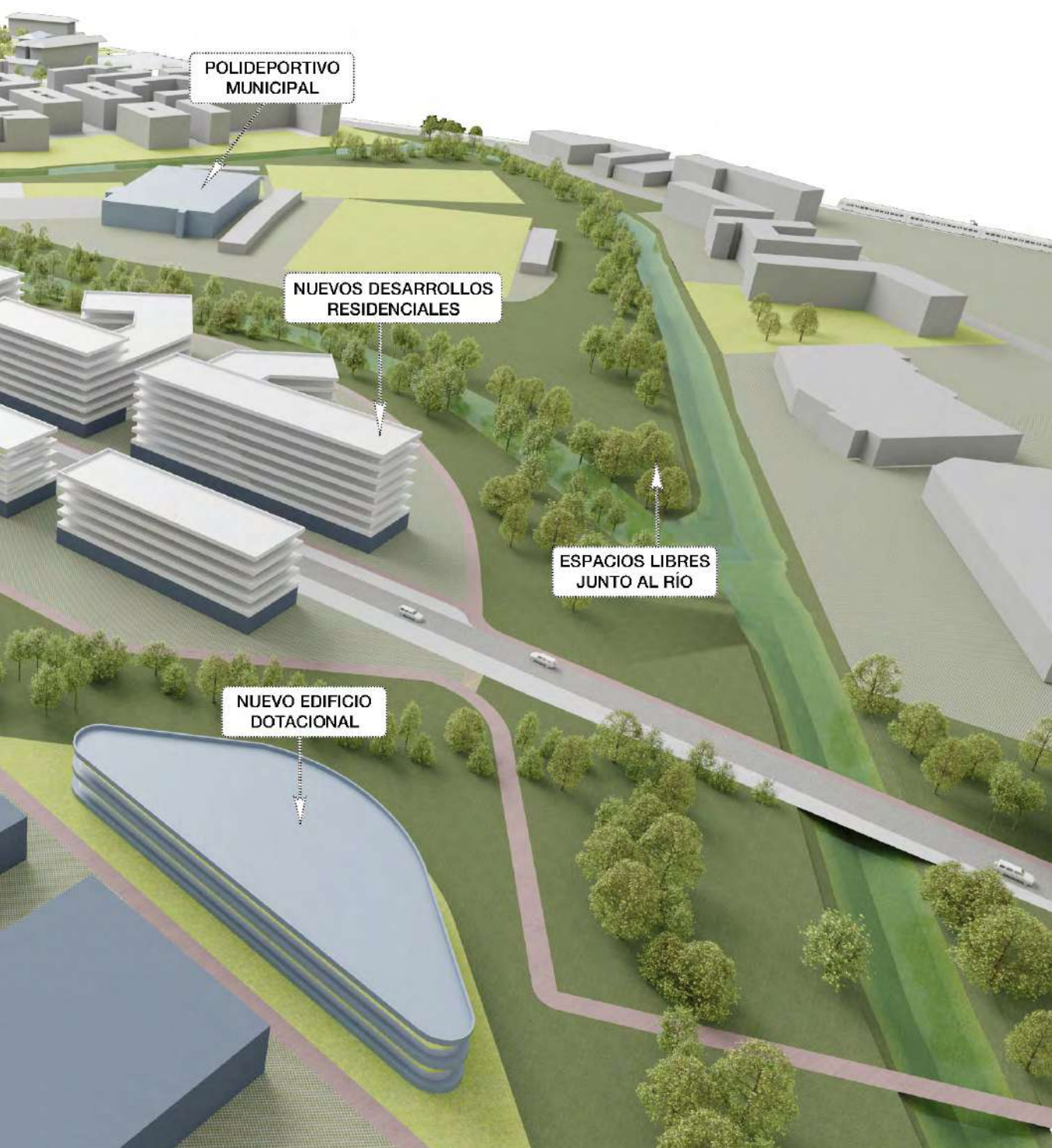
Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	SUS 03 PEÑATEJERA		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	17.041	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	9.274,70
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	6.955,95
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	55	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	950
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	94
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,60	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	70

Proposatutako antolamenduaren irudi orientagarria.

SUS 05 Oreña

Aurrerapenaren antolamendu proposamenak Mimetiz eta Arangurenen arteko harremana indartzea aurreikusten du, Arangurenetik igarotzen den Bilbo-La Robla trenbidearen zatia desmuntatzeko eta ardatz zibiko gisa birmoldatzeari oinarrituta. Era berean, hiri-lokailu berri horri lotutako bizitegi-jarduera eta hirugarren sektoreko jarduera indartzea aurreikusten da. Helburu horrekin, Oreñako sektorea mugatu da, eta eremuaren barruan dauden etxebizitzak multzoa ondoriozko hiri-sare berrian sartuko da.

Sektorearen antolamendu xehaturako zehaztapenak honako hauek izango dira. Lehenik eta behin, espazio librearen sistema orokor bat kokatzea, ardatz zibikoari lotua, trenbide zaharren gainean pasealeku bat eta parke lineal bat eratzeko. Bigarrenik, Angelita Berroeta Ontañon kalearen jarraipen-proposamena, bide-ardatz nagusi gisa. Eta, azkenik, La Inmaculada auzoarekiko artikulazioa, lehendik dagoen bide-sistemaren jarraitutasunetik, koexistentzia-bide gisa. Eremuaren etorkizuneko antolamenduak lehendik dauden bizitegi-eraikinak integratu beharko ditu eta hiri-fatxada berri bat osatu behar du, Aranguren eta Mimetiz lotzen dituen ardatz zibiko berrirantz.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	SUS 05 OREÑA		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	19.287	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	7.879,15
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	5.909,36
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	40	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	800
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)	2.261	ETXEBIZITZA-KOPURUA	77
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,45	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	59

Proposatutako antolamenduaren ikuspegi orientagarria eta irudia.

SECTOR R-2 / El Carmen Oeste (Egikaritzen).

R-2 El Carmen Oeste sektorea bizitegi-erabilera globaleko eremua da, indarrean dauden Arau Subsidiarioetan jada aurreikusita, eta garatuta baita betearazpen-egoera aurreratuan dagoena. 2021ean onartutako urbanizazio-proiektua du. Zallako HAPOn Aurrerapenak bere egiten du indarrean dagoen araudian ezarritako antolamendu xehatua.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenak honako hauek dira:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	R-2 EL CARMEN OESTE		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	21.960	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	19.764,00
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	12.846,60
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	58	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	198
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,90	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	128

Proposatutako antolamenduaren irudi orientagarria.

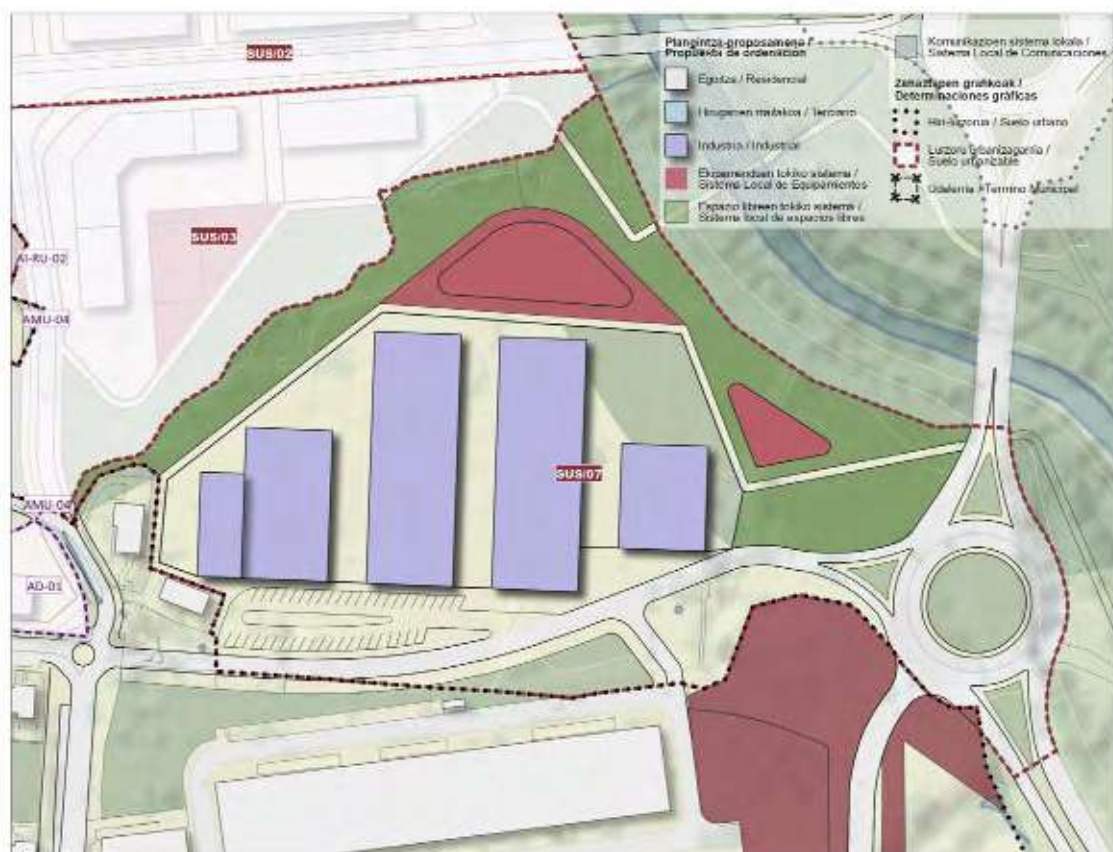
SUS 07 Gallardi Norte

Sektore berri bat proposatzen da, Gallardi eremuan dagoen industria-sarea handitzeko, El Baular zubiarekin, Zallako sarreran, lotzeko proposatzen den bide-trazadura berriak ematen dizkion irisgarritasun egokiko baldintzak aprobetxatzeko. Eremu horrek eragin txikiak ditu Kadagua ibaiaren uholde-arriskuagatik, eta kontuan hartu behar dira Peñatejerako erreka-stoa, bai eta aldameneko industria-instalazioekiko artikulazioa ere.

Sektoreko espazio libreen sistema lehentasunez kokatzea proposatzen da, Kadagua ibaiarekin kontaktuan dagoen ertzean, uholde-arriskua duten eremuetan eta dagoen erreka-stoari lotutakoetan, eta hiri-azpiegitura berdean integratzea. Bide-ardatz berri baten trazaduraz gain, sarbide berri bat sortuko duena BI-636 errepidearen irteeratik.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	SUS 07 GALLARDI NORTE		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	42.711	ERAIKIGARRITASUN INDUSTRIALA (m ²)	16.336,96
ERABILERA GLOBALA	Industriala	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	2.882,99
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,45		
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)			

Proposatutako antolamenduaren irudi orientagarria.

Lurzoru urbanizagarriaren sektoreen datu orokorrak honako hauek dira:

Kodigoa/ Código	Izendapena/Denominación	Azalera guztia /Superficie total m2	SO (BIDEAK)/ SSGG (VIARIO)	SO (EK) / SSGG (EQ)	SO (EL) / SSGG (EELL)	Azalera garbia (SO gabe) / Superficie Neta (sin SG)	Erabilera orokorra / Uso Global	Eraikig. Indizea / Indice Edif	Eraikig. O Edif To
SUS 01	Ampliación El Carmen	34.195				34.195	Bizitegia /Resid	0,70	23.936
SUS 02	Loreda	51.121				51.121	Bizitegia /Resid	0,60	30.672
SUS 03	Peñatejera	17.041				17.041	Bizitegia /Resid	0,60	10.224
SUS 04	Bortedo	8.851				8.851	Bizitegia /Resid	0,45	3.982
SUS 05	Oreña	19.287			2.261	17.026	Bizitegia /Resid	0,45	8.679
SUS 06	Orive	41.011			4.069	36.942	Hirugarren /Ter	0,15	6.151
SUS 07	Gallardi Norte	42.711				42.711	Industria / Ind	0,45	19.219
SUS 08	Alledenlagua I	9.782				9.782	Industria / Ind	0,58	5.673

B. GAUZATZEN ARI DIREN SEKTOREAK

Kodigoa/ Código	Izendapena/Denominación	Azalera guztia /Superficie total m2	SO (BIDEAK)/ SSGG (VIARIO)	SO (EK) / SSGG (EQ)	SO (EL) / SSGG (EELL)	Azalera garbia (SO gabe) / Superficie Neta (sin SG)	Erabilera orokorra / Uso Global	Eraikig. Indizea / Indice Edif	Eraikig. O Edif To
R-2	El Carmen Oeste	21.960				21.960	Bizitegia /Resid	0,90	19.764

Azalera guztia /Superficie total m2	SO (BIDEAK)/ SSGG (VIARIO)	SO (EK) / SSGG (EQ)	SO (EL) / SSGG (EELL)	Azalera garbia (SO gabe) / Superficie Neta (sin SG)	Eraikig. O Edif To
245.959			6.330	239.629	128.30

soa / tal	Sektoreko eraikig. / Edif Ter	Eraikig. Industrial / Edif Ind	Bizitegi eraikig. / Edif Resid	BOE eraikig. / Edif. Resid VPO	EL eraikig. / Edif Resid Libre	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	BOE etxeb. / Viv VPO	EL etxeb. / Viv RL	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
50	3.800,00		20.136,50	15.102,38	5.034,13	58,00	198	151	47		198
60	2.800,00		27.872,60	20.904,45	6.968,15	55,00	281	209	72		281
60	950,00		9.274,60	6.955,95	2.318,65	55,00	94	9	85		94
95	400,00		3.582,95	2.687,21	895,74	40,00	35	27	9		35
15	800,00		7.879,15	5.909,36	1.969,79	40,00	77	59	18	7	70
55		6.151,65									
95	2.882,99	16.336,96									
56	851,03	4.822,53									

soa / tal	Sektoreko eraikig. / Edif Ter	Eraikig. Industrial / Edif Ind	Bizitegi eraikig. / Edif Resid	BOE eraikig. / Edif. Resid VPO	EL eraikig. / Edif Resid Libre	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	BOE etxeb. / Viv VPO	EL etxeb. / Viv RL	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
00			19.764,00	19.764,00	0,00	58,29	128	128	0		128

soa / tal	Sektoreko eraikig. / Edif Ter	Eraikig. Industrial / Edif Ind	Bizitegi eraikig. / Edif Resid	BOE eraikig. / Edif. Resid VPO	EL eraikig. / Edif Resid Libre	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	BOE etxeb. / Viv VPO	EL etxeb. / Viv RL	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
55	12.484	27.311	88.510	71.323	17.186	58	814	583	230	7	807

SUS 08 Allendelagua I

Eremu hau indarrean dauden Arau Subsidiarioetako I-6 Allendelagua sektorea zegoen lursailen gainean kokatzen da, erabilera industrial orokorrekoa, garatu gabea, eta barruan jada eraikita dauden industriak dituena.

Sektore berri bat proposatzen da Allendelagua inguruan dagoen industria-sarea handitzeko, eta BI-3651 errepidearen parean dagoen industria-nabeen arteko hutsunea osatzeko. Sektorearen antolamendu xehaturako zehaztapenak honako hauek izango dira. Espazio librearen sistemaren lehentasuneko kokapena bide-ukipenaren ertz nagusian, bai eta etorkizuneko industria-ehuna landa-ingurune mugakidearekin integratzean ere.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	SUS 08 ALLENDELAGUA I		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	9.782	ERAIKIGARRITASUN INDUSTRIALA (m ²)	4.822,53
ERABILERA GLOBALA	Industriala	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	851,03
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,58		
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)			

Proposatutako antolamenduaren irudi orientagarria.

3.2.2. LURZORU URBANIZAGARRI SEKTORIZATU GABEA.

Zallako HAPOn Aurrerapenak proposatutako lurzoru urbanizagarri sektORIZATU gabea, etorkizuneko urbanizazio-jarduketetarako erreserba gisa, bi eremutan dago.

Lurzoru urbanizagarri sektORIZATU gabearen eremuen azalera osoa 4,60 ha-koa da (46.096 m²). Jarraian, proposatutako eremuak deskribatzen dira:

SUNS 01 La Inmaculada.

18.545 m²-ko eremua, Aranguren hegoaldean kokatua, Angelita Berroeta Ontañon eta Nicolás María Urgoiti kaleen artean geratzen den hutsunean. Proposamen hori bizitegi-ezarpenerako erabilera orokorrarekin egin da, etorkizunean biztanle-gune hori osatzeko.

Aurreikusitako jarduketak Angelita Berroeta Ontañon kaleko fatxada osatu beharko du, eta iparraldeko eta hegoaldeko oinezkoen arteko harremanak sustatu beharko ditu, egungo hiri-sarearen eta Kadagua ibaiaren ibai-ibilguaren artean harreman berriak artikulatuz. Donejakue Bidearen trazadurari lotutako espazio libreak eta ekipamenduak lehentasunez kokatzea proposatzen da.

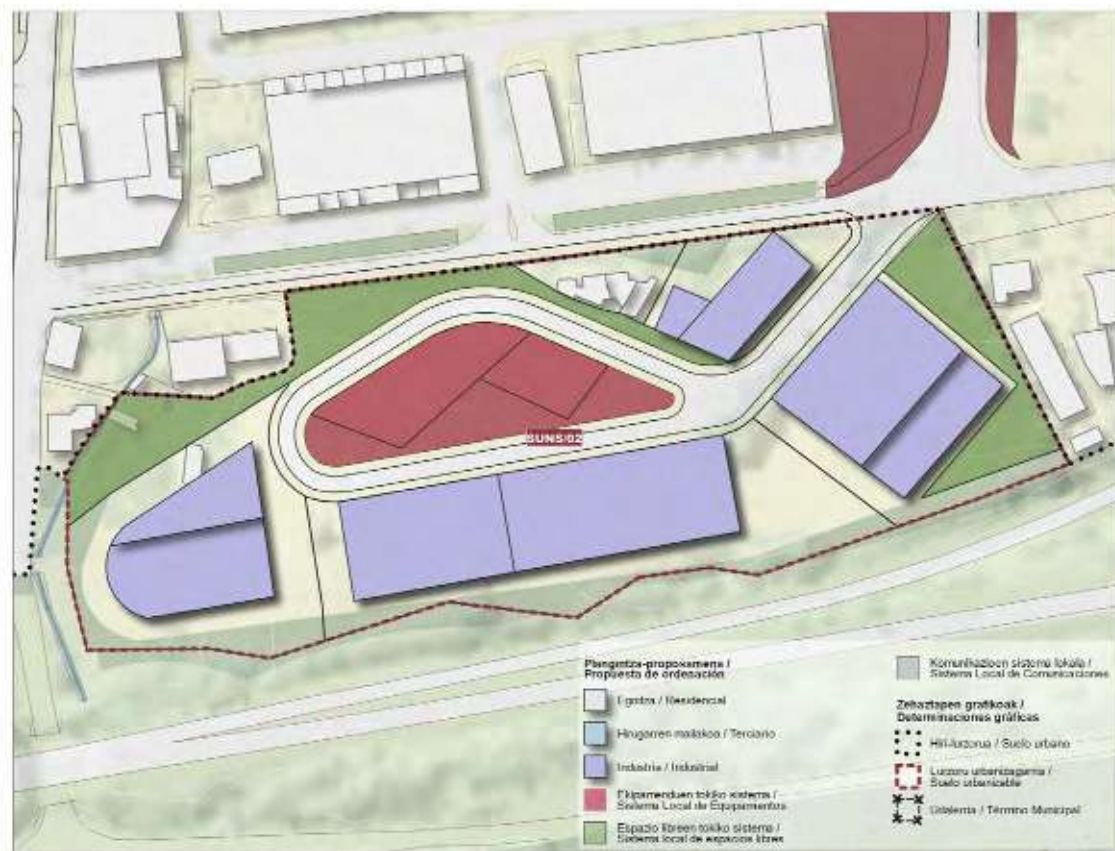

Proposatutako antolamenduaren irudi orientagarria.

SUNS 02 Allendelagua II.

27.551 m²-ko eremua, Allendelaguaren hegoaldean kokatua. Proposamen hau Gallardiko industrialdea etorkizunean handitzeko industria-ezarpen posiblearen erabilera orokorrekin egin da.

Aurreikusitako jarduketak irisgarritasun-baldintza ezin hobeak izango ditu, El Baular inguruan aurreikusitako biribilgune berrira zuzenean sartzeko bide bati aurre egingo baitio. Industria-sare bat proposatzen da, Allendelaguako bide-ardatz nagusira fatxada sortuko duena, lehendik dauden bizitegi-eraikinak zainduko dituen eta erreferentziazko espazio libreen elementu berriak sortuko dituen. Elementu horiek koltxoi berdez jardungo dute, eta aurreikusitako instalazio industrialen mugak leunduko dituzte.

Proposatutako antolamenduen irudi orientagarria.

3.3. HIRI-LURZORUA

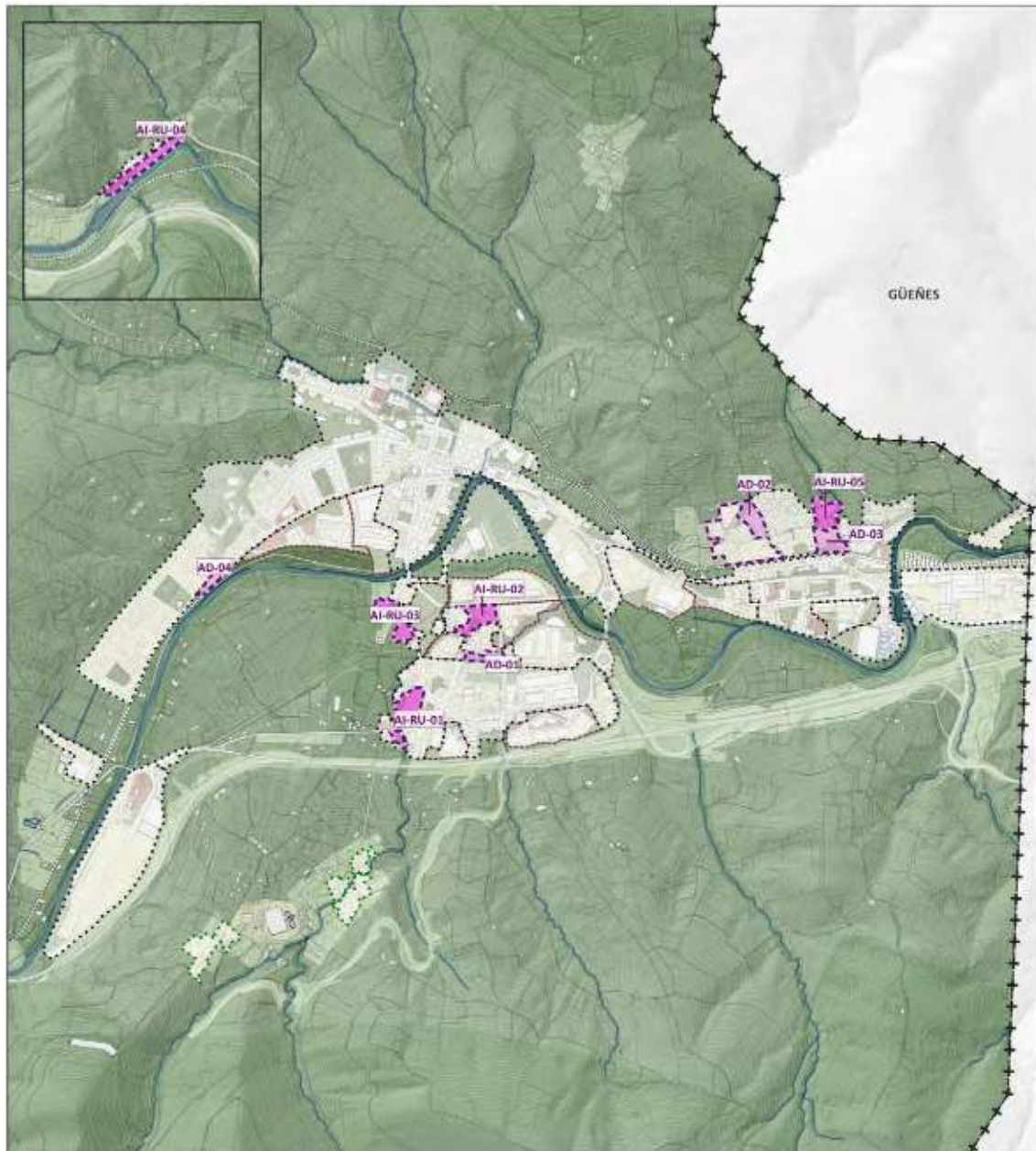
3.3.1. HIRI-LURZORU FINKATUGABEA

EAEHLren 11.3. artikuluan xedatutakoa aplikatuta, HAPOn aurrerakinera hiri-lurzoru finkatugabearen kategoria dute Planak hiri-lurzoru motari atxikitako lurzoruak, honako inguruabar hauetakoa ematen bada:

1. Urbanizazio finkaturik ez izatea, eraldaketa-jarduketan kasu hauetakoren batean badago:
 - a. Eginda dagoen urbanizazioak hirigintza-antolamenduan agindutako beharrezko zuzkidura, zerbitzu eta azpiegiturak ez edukitzea, edo hornigai horiek gainean duten edo izan beharko duten eraikuntzari zerbitzu egokia emateko hirigintza-antolamenduan agindutako proportzio, neurri edo ezaugarriak ez edukitzea. Egungo urbanizazioa osatzeko eraldaketa-jarduketak dira, hori osatu gabe, eskasa edo desegokia delako.
 - b. Egungo urbanizazioan funtsezko berritzea egitea, eraldaketa-jarduketa integralaren bidez, hiri-eremuaren zaharkitzea lehengoratzeko, eta antolamendu berria ezartzeko, zerbitzu, azpiegitura eta zuzkidura publikoak bermatuta, proposatutako erabilera eta intentsitate berrien proportzio egokiarekin. Hiri-berrikuntza jarduketak dira.
 - c. Egungo urbanizazioa, eraberritze-jarduketa integralaren bidez zehaztea, batez ere egungo eraikuntzari zerbitzu emateko zuzkidura-maila egokia ezartzera bideratuta, hiri-eremua hobetzeko eta suspertzeko. Hiri-berritzeko jarduketak dira.
2. Hiri-lurzoruko eraikuntza-eremu, jarraien edo etenen, parte direnak eta Planak lehendik zegoena baino hirigintza-eraikigarritasun haztatu handiagoa esleitzen diena. Horiek LHBLTBren 7.1.b) artikuluan aurreikusitako zuzkidura-jarduketekin bat datoz, aprobetxamendua handitzeko proposamenei lotuta daude, urbanizazioa eraberritzeko edo berritzeko jarduketarik behar ez dutenak.

Zallako HAPOn Aurrerapenak proposatutako jarduketak hiri-lurzoru finkatugabearen egiteko honako helburu hauetan oinarritzen da:

1. **Aranguren eta Allendelagua hiriguneetako baita Mendieta aldeko hiriosaketa, hobekuntza eta -birkualifikazioa.** Oraindik garatu gabeko hiri-hutsuneak dituztenak eta hiri-lurzoruan eremu berriak sartzearen ondorioz urbanizazio-gabeziak dituzten ehunak, eraikuntza-finkapena dutelako, ere.
2. **Aretxagako landa-eremua udalerriko hiri-lurzoruan integratzea,** lehendik dagoen ehun finkatuarekiko hurbiltasunean eta lurzoru urbanizagarritik egindako garapen berrien proposamenekin duen mugan oinarrituta. Jatorrizko nukleoa aitortzea eta hobetzea proposatzen da, bai eta jarduketa integratuen eta zuzkidura-jarduketan bidez ingurunea osatzea eta berritzea ere.
3. Mimetizen eta Aranguren harreman eta konexio ez motorizatuak hobetzea, jarduketa estrategikoak planteatuz, hala nola trenbide zaharrak herrirako ardatz zibiko bihurtzea. Horrek bi populazio-kokalekuen arteko harreman ez motorizatuak sustatuko lituzke, bai eta horietako bakoitzean zeharkako harremanak hobetuko lituzkeen hiri-lokailu berriak eratzea ere.

HIRI-LURZORUA / SUELO URBANO

Hiri-lurzoru finkatugabea / Suelo urbano no consolidado

Hiri-lurzoru finkatugabea mugatzea /
Delimitación suelo urbano no consolidado

I. Urbanizazioa eraberritzeko eta/edo berritzeko asmoz integratutako eremuak /
Áreas integradas con fines de reforma y/o renovación de la urbanización.

Mugaketa / Delimitación

- AI-RU-01 Gallardi 3
- AI-RU-02 Aretxaga
- AI-RU-03 Lanzagorta
- AI-RU-04 La Herrera
- AI-RU-05 Mendialde

II. Zuzkidura-jarduketa / Actuación de Dotación

Mugaketa / Delimitación

- AD-01 Padres Paulinos
- AD-02 Txabarri
- AD-03 Mendialde
- AD-04 UB-24: Irlandesas 1

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzoru urbanizagarria / Suelo urbanizable

Lurzoru urbanizaezina. Landaguneak /
Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.

Udalerria / Término Municipal

Hiri-lurzoru Finkatugaberako jarduketaren proposamena.

4. Indarrean dauden arau subsidiarioek proposatutako eredua berrikustea, garatu gabeko eremuei dagokienez. Premisa horrekin, ez dira mantendu eraldatzeko eredu berriari hiri-hobekuntzarik ez dakarten jarduketak, eta beste batzuk mantendu egin dira edo helburu berrietara egokitu dira.

Hiri-lurzoru Finkatugabeko Jarduketan azalera, guztira, 44.411 m²-koa da. Bizitoki erabilera orokorreko jarduketek 121 etxebizitza berri eskaintzen dituzte guztira, eta horietatik 47 BOE dira.

EAEHLren interpretazio sistematiko batetik bereizi egin daitezke hiri-lurzoru finkatugabetzat har daitezkeen hainbat jarduera-tipologia. Horren arabera, Aurrerapen honetan jarduketa hauek bereizten dira:

A. URBANIZAZIOA ERABERRITZEKO ETA/EDO BERRITZEKO JARDUKETA INTEGRATUAK.

Jarduketa-tipologia horretan, lursailek lehendik dagoen urbanizazioa berritu eta hobetu behar duten eremuak aitortzen dira, hirigintza-eraldaketako jarduketa baten bidez egin behar direnak.

Urbanizazioa eraberritzeko jarduketa integratuak honako hauek dira:

AI-RU-01 Gallardi 3

Jarduketa hau indarreko Arau Subsidiarioetako UB-34 egikaritze-unitate zaharra mugatuta zegoen lursailetan kokatzen da, garatu gabea. Proposatutako eremua zabaldu egingo da mendebaldeko muturrean hutsik dauden lurzorua integratzeko.

Jarduketaren helburuak honako hauek dira: Allendelagua nukleoa birdentsifikatzea, dentsitate handiagoko bizitegi-tipologia berriak proposatuz; konplexutasun funtzionala sustatzea, hirugarren sektoreko erabilera bateragarrietarako eraikigarritasuna proposatuz; eta zuzkidurak birkualifikatzea, ekipamendu eta espazio libreetarako lurzoru berriak lortzearekin batera. Espazio librean eta ekipamenduen tokiko sistema berriak lehentasunez kokatzea proposatzen da, Sollanoko erreka-stoaren ertzetatik hurbil, hiri-azpiegitura berdean integratzeko eta parke lineal hornitu bat eratzeko.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	AI-RU-01 GALLARDI 3		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	10.359	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	3.729,24
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	1.491,70
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	36	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	414,36
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	37
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,40	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	15

AI-RU-02 Aretxaga

Jarduketa hau Aretxagako landa-eremuaren iparraldean dago, eta hiri-lurzoru gisa sailkatzea proposatzen da. Hiriguneko lurzoru hutsetan jarduketa integratu bat mugatzen da, jatorrizko kokalekua osatzeko eta birkualifikatzeko, bai eta lurzoru urbanizagarrian aurreikusitako garapen berriein duen artikulazioa hobetzeko ere.

Urbanizazio berri bat proposatzen da, LUS 04 sektorean aurreikusitako asentamendura eta lotutako espazio publiko linealera sartzeko bide-ardatzari jarraipena emango diona, baserriak biltzen diren eremuak zehaztuz. Aretxagako bizitegi- eta industria-garapen berriekin bat egitea erabaki beharko da, eta hiri-fatxada berri bat osatu beharko da El Baular biribilgunearekin eremu hori artikulatzen duen bide-ardatzean. Ahal dela, ekipamenduak industria-sare berriarekin kontaktuan dauden eremuan kokatuko dira ere, bi erabilera horien arteko bizikidetza leuntzeko. Ekipamendu komunitarioko 1.000 m²-ko sistema orokor bat kokatzea proposatzen da, eremua sendotzeko eta lurraldea kohesionatzeko.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA		AI-RU-02 ARETXAGA	
EREMUAREN AZALERA (m²)	7.682	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m²)	2.765,52
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m²)	1.106,21
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	36	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m²)	307,28
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	28
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,40	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	11

AI-RU-03 Mendieta

Jarduketa hau Aretxagako landa-gunearen mendebaldean kokatzen da, UB-30eko lurren zati batean eta Lanzagorta kalearen parean dauden eraikin eta lurzoru huts sakabanatuetan. Jarduketa integratu bat mugatu da, bide publiko horren egungo frontea osatu eta birkualifikatzeko.

Jarduketa honen helburua egungo hiri-frontea Lanzagorta kaleari osatzea da, dauden hutsuneak tipologia kolektiboko bizitegi-eraikin berriekin osatuz, eremuaren trinkotasuna sustatuz eta hiriko zona horretan espazio libreetarako eta ekipamenduetarako lurzoru publikoak lortzea ahalbidetuz.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA		AI-RU-03 MENDIETA	
EREMUAREN AZALERA (m ²)	6.694	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	2.409,84
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	963,94
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	36	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	267,76
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	24
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,40	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	10

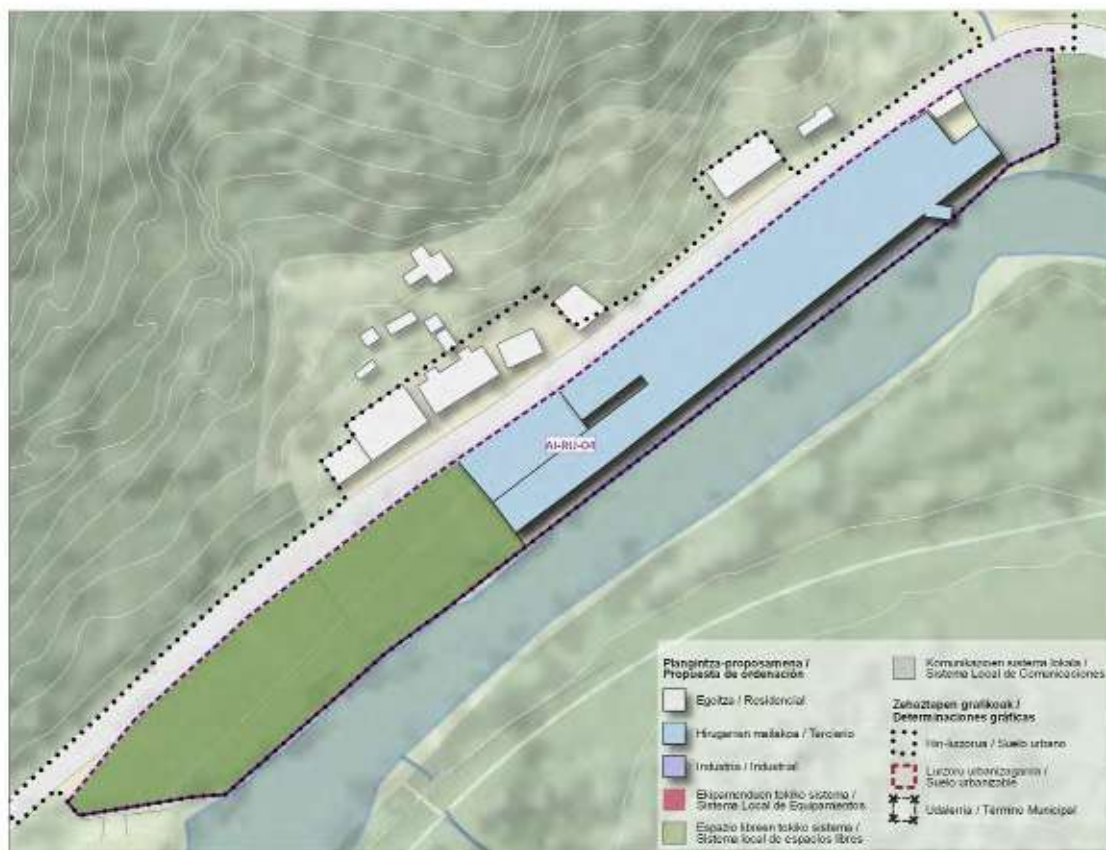
AI-RU-04 La Herrera

Jarduketa integratua, Kadagua ibaiaren parean dauden industria-nabe katalogatuen multzoari balioa emateko. PEALSA (64), Bulegoak eta Energia (64-4), ljezketa-nabea (64-5), ljezketa-jarraipeneko nabea (64-3), Galdaketa- eta suberaketa-nabea (64-2) eta Labea (64-6) katalogatutako eraikinak higiezinak dira, eta Eusko Jaurlaritzak horiek kultura-ondasun deklaratzeari proposatu du eta Euskal Kultura Ondarearen EAEko erregistroan inskribatzea ere. Eremua ez da erabiltzen gaur egun eta lehendik dauden eraikinak hondatu egin dira.

Katalogatutako eraikin-multzoaren balioa nabarmentzea proposatzen da, hirugarren sektoreko erabilerak (hotelak) esleitzea planteatzen duen esku-hartze batekin eremua birgaitzeko eta biziberritzeko, Donejakue Bidearekin eta Kadagua ibaiarekin bat egiten duen gunea. Hain zuzen ere, Bolumburu bezalako ondare-balio handiko beste eremu batzuetatik gertu. Espazio libreak lehentasunez kokatzea proposatzen da, hirirako eta aldameneko bizitegi-eraikinetarako aisiaeremu berri gisa katalogatu gabeko eremuetan.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA		AI-RU-04 LA HERRERA	
EREMUAREN AZALERA (m ²)	8.628	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	
ERABILERA GLOBALA	Hirugarren Sektorekoa	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)		HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	4.745,40
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,55	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	

Hona hemen proposatutako jarduketa bakoitzaren datuen laburpen-taula:

Kodigoa/ Código	Izendapena/ Denominación	Azalera guztia /Superficie total m2	Azalera garbia (SO gabe) / Superficie Neta (sin SG)	Erabilera orokorra / Uso Global	Eraikig. Indizea / Indice Edif	Eraikig. Osoa / Edif Total	Sektoreko eraikig. / Edif Ter	Eraikig. Industriala / Indust Edif
AI-RU-01	Gallardi 3	10.359	10.359	Bizitegia /Resid	0,40	4.143,60	414,36	
AI-RU-02	Aretxaga	7.682	7.682	Bizitegia /Resid	0,40	3.072,80	307,28	
AI-RU-03	Mendieta	6.694	6.694	Bizitegia /Resid	0,40	2.677,60	267,76	
AI-RU-04	La Herrera	8.628	8.628	Hirugarren /Ter	0,55	4.745,40	4.745,40	
AI-RU-05	Mendialde	7.328	7.328	Industria / Ind	0,40	2.931,20		

	Azalera guztia /Superficie total m2	Azalera garbia (SO gabe) / Superficie Neta (sin SG)	Eraikig. Osoa / Edif Total	Sektoreko eraikig. / Edif Ter	Eraikig. Industriala / Indust Edif
TOTAL	40.691	40.691	17.570,60	5.734,80	0,

Erk. / Ind	Bizitegi eraikig. / Edif Resid	BOE eraikig. / Edif. Resid VPO	EL eraikig. / Edif Resid Libre	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	BOE etxeb / Viv VPO	EL etxeb. / Viv RL	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
	3.729,24	1.491,70	2.237,54	36,00	37	15	22		37
	2.765,52	1.106,21	1.659,31	36,00	28	11	17		28
	2.409,84	963,94	1.445,90	36,00	24	10	14	7	17
	2.931,20	1.172,48	1.758,72	40,00	29	12	18	3	26

Erk. / Ind	Bizitegi eraikig. / Edif Resid	BOE eraikig. / Edif. Resid VPO	EL eraikig. / Edif Resid Libre	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	BOE etxeb / Viv VPO	EL etxeb. / Viv RL	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
00	11.835,80	4.734,32	7.101,48		118	47	71	10	108

AI-RU-05 Mendialde

Jarduketa hau Aranguren eremuaren iparraldean dago, Maruri errekaren pasabidearen ondoan. Urbanizazio-gabeziak dituen eremua da, eta errekaren pasabideari atxikitako bizitegi-eraikinak eta industria-nabeak elkarrekin, baina ordenarik gabe, bizi dira.

Barne-erreformako eremu bat mugatzea proposatzen da, Maruriko Dorrearen ingurua birgaitu eta birkualifikatzeko, errekaaren pasabidea hiri-azpiegitura berdean integratzeko, eta egungo ehuna berretsi baita biziberritzeko, lehendik dauden industria-nabeen ordez bizitegi-jarduketa berriak gehituz. Bizitegi-eraikinak, espazio libreak eta ekipamenduak zaindu beharko dira, ahal dela, errekaetoaren pasabideari lotuta.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	AI-RU-05 MENDIALDE		
EREMUAREN AZALERA (m²)	6.694	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m²)	1.472,68
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m²)	587,07
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	22	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	15
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,22	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	6

Urbanizazioa eraberritzeko eta/edo berritzeko jarduketa integratuen guztizko azalera 40.691 m2-koa da. Bizitegi-erabilera globala duten jarduketek 108 etxebizitza berri eskaintzen dituzte, eta horietatik 47 BOE dira.

B. ZUZKIDURA-JARDUKETAK:

Kategoria honetan sartzen diren jarduketek helburua eremuan dauden zuzkidurak handitzea da eta irabazizko lurzatiaren hirigintza-eraikigarritasuna handitzearen ondorio dira.

Hauek dira Zallako HAPOn Aurrerapenak proposatutako zuzkidura-jarduketak:

AD-01 Padres Paulinos

Zuzkidura-jarduketa, Aretxagako landa-eremuaren hegoaldea osatzeko. Padres Pulinos kalerantz doan hiri-fatxada osatzea proposatzen da, familia anitzeko etxebizitza-eraikin bat gehituz eta bide-ardatz horri lotutako artikulazio-funtzioak duen espazio libre publikoen eremu berri bat lortuz.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	AD-01 PADRES PAULINOS		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	3.720	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	1.302,00
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	35	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	13
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,35	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	

AD-02 Txabarri

Txabarri eta Mendialde arteko hiri-sarea osatzeko jarduketa. Esku hartzen den lursailaren neurriek aukera ematen dute dagoen hutsunea betetzeko, terraza moduan egingo den etxebizitza-hun bat sortzeko eta eremuko kotarik altuenetan erreferentziazko espazio publiko bat lortzeko.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	AD-02 TXABARRI		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	3.720	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	1.264,80
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	12	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	8
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,20	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	

AD-03 Mendialde

Jarduketa hau izen bereko jarduketa integratuaren (AI-RU-05) osagarri gisa definitzen da, Maruri erreka inguruan dagoen hiri-sarea hobetzeko eta birkualifikatzeko. Torre Maruri kalearen eta trenbidearen artean dauden familia bakarreko etxebizitzak zuzkitzeko jarduketa bat proposatzen da. Hori guztia, erreka pasabideari lotutako azpiegitura berdea hobetzeko, trenbideetatik bereizteko espazio libre bat kokatzeko eta eremu horren barne-irigarritasuna hobetzeko.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA	AD-03 MENDIALDE		
EREMUAREN AZALERA (m ²)	6.667	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	1.333,40
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	12	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	8
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m ² t/m ² s)	0,20	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	

AD-04 UB-24 Irlandesas 1

HAPOn Aurrerapenak indarrean dauden Arau Subsidiarioetako hiri-lurzoru finkatugabearen jarduketa hori onartzen du, garatu ez dena eta aurreikusitako zuzkidura-jarduketen multzoan bere gain hartzen duena. Neurri txikiko jarduketa da, trenbideari atxikitako Agirre Lehendakariaren etorbidearen parean, San Pedro de Zarikete auzoan, bi etxebizitza egiteko.

Estandarrak betetzeari dagokionez ezarritako lege-xedapenak betetze aldera, jarduketa hau hirigintza-estandarrei buruzko uztailaren 13ko 123/2012 Dekretuaren 6. artikuluaaren mende egongo da. Era berean, ondoriozko eraikuntza berriak trenbide-arloko legeria sektorialetik eratorritako erabileren eta eraikuntza-mugen murrizketak bete beharko ditu.

Sektoreko hirigintza-zehaztapenen aurrerapena honako hau da:

HIRIGINTZAKO PARAMETROAK			
IDENTIFIKAZIOA		AD-04 UB-24 IRLANDESAS 1	
EREMUAREN AZALERA (m ²)	2.174	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA GUZTIRA (m ²)	684
ERABILERA GLOBALA	Bizitegia	BIZITEGI-ERAIKIGARRITASUNA BE (m ²)	
DENTSITATEA (etxebizitza/ha)	12	HIRUGARREN SEKTOREKO ERAIKIGARRITASUNA (m ²)	
BARNEKO SISTEMA OROKORRAK (m ²)		ETXEBIZITZA-KOPURUA	2
ERAIKIGARRITASUN GLOBALA (m2t/m2s)	0,3149	BABESTUTAKO ETXEBIZITZAK	

Zuzkidura-jarduketen guztizko azalera 18.883 m²-koa da. Bizitegi-erabilera globaleko jarduketek 26 etxebizitza berri eskaintzen dituzte.

Hona hemen proposatutako jarduketa bakoitzaren datuen laburpen-taula:

Kodigoa/ Código	Izendapena/ Denominación	Azalera guztia /Superficie total m2	Erabilera orokorra / Uso Global	Eraikig. Indizea / Indice Edif	Eraikig. Osoa / Edif Total	Dentsitatea / Densidad	Etxeb. guztira / Total VIV	Dauden etxeb. /Viv Existentes	Proposatutako etxeb. /Viv propuestas
AD-01	Padres Paulinos	3.720	Bizitegia /Resid	0,35	1.302,00	35,00	13		13
AD-02	Txabarri	6.324	Bizitegia /Resid	0,20	1.264,80	12,00	8	1	7
AD-03	Mendialde	6.667	Bizitegia /Resid	0,20	1.333,40	12,00	8	4	4
AD-04	UB-24 Irlandesas 1	2.172	Bizitegia /Resid	0,3149	684,00	10,00	2		2
TOTAL		18.883			4.584,20		31	5	26

3.3.2 HIRI-LURZORU FINKATUA

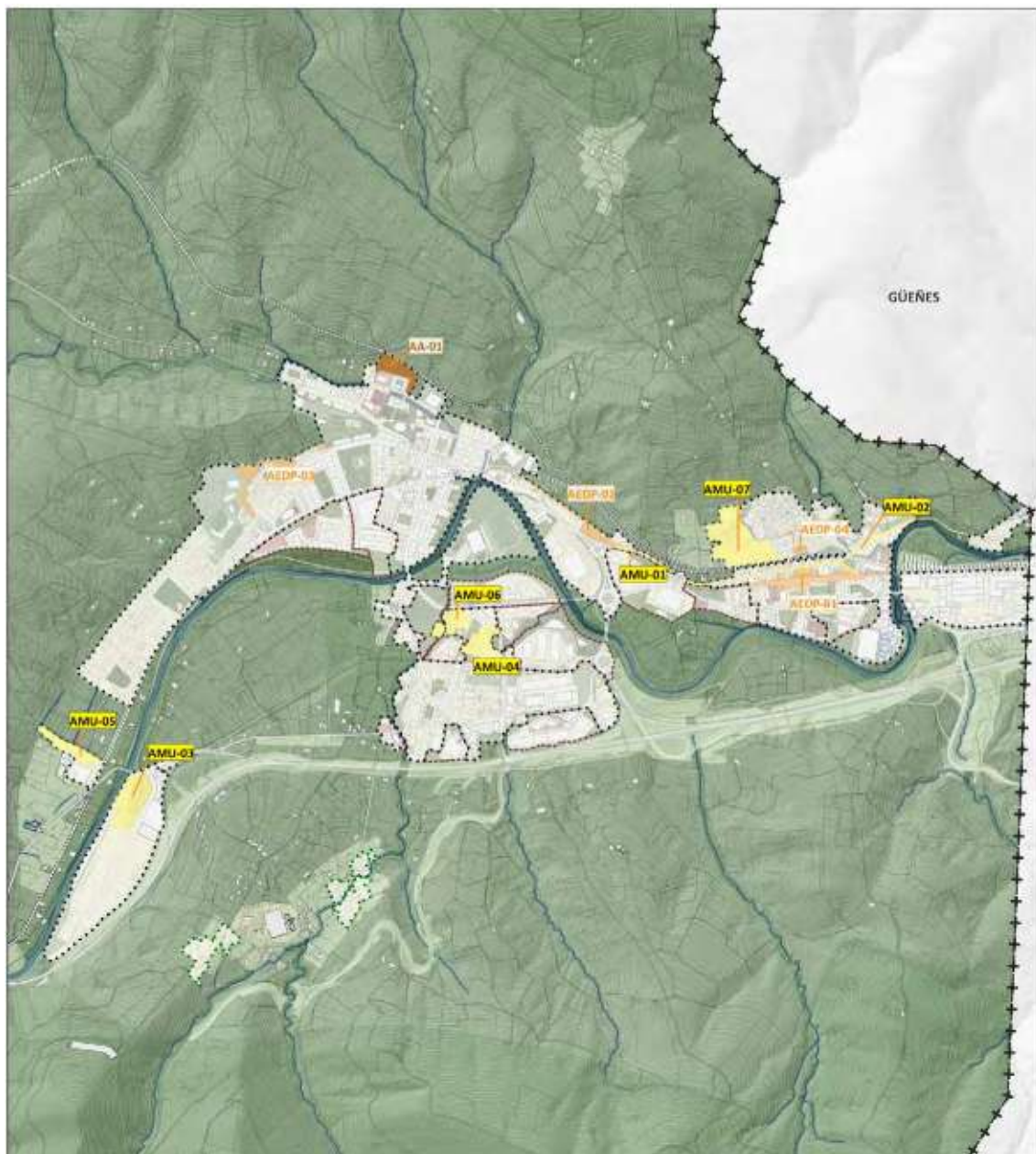
Hiri-lurzoru finkatua antolatzeko, HAPOren Aurrerakinak, bere antolamendu-helburuekin eta -irizpideekin bat eginda, hiri-sare bereizgarria eta bereizia duten lurzoru-eremuak bereiziko ditu. Horiek desberdinduko ditu erabilera orokor jakin bat edo erabilera xehatu nagusia dutelako, eta hiri-antolamenduaren beste eremu osagarri batzuekiko identifikatzeko moduko eraikuntza-tipologia homogeneousak dituztelako. Indarrean dauden Arau Subsidiarioek ezarritako Hirigintza Antolamenduko Zonak dira. Hasiera batean, hiri-lurzorua banatzen den antolamendu-eremuak edo zonak onartzen dituzte, eta horiei gehitu behar zaizkie gaur egun hiri-lurzoru izaera duten lurzoru urbanizagarritik datozen garapenak. Honako hauek dira:

- A1 Bizitegirako hiri-lurzoru orokorra.
- A2 Dentsitate ertaineko bizitegirako hiri-lurzorua.
- A3 Dentsitate txikiko bizitegirako hiri-lurzorua.
- A4 La Llana bizitegirako hiri-lurzorua.
- A5 San Pedro de Zarikete bizitegirako hiri-lurzorua.
- A6 Hirugarren sektoreko hiri-lurzoru zentrala.
- B Industriako hiri-lurzoru orokorra.
- C Hirugarren sektoreko hiri-lurzoru orokorra.
- D1 Urbanizatzeko lurzoru egokia. R-1 Lusa.
- D2 Urbanizatzeko lurzoru egokia. B-1 San Pedro Luzapena.
- D4 Urbanizatzeko lurzoru egokia. B-2 Paulinos.
- D7 Urbanizatzeko lurzoru egokia. B-5 Mendialde Sur.
- E1 Urbanizatzeko lurzoru egokia. I-3 El Longar.

Indarrean dauden Arau Subsidiarioetan ezarritako gainerako eremuak Aurrerapen honetan garatzen ari diren, garatu ez diren eta berrantolatu diren lurzoru urbanizagarriko sektoreei dagozkien. Lurzoru urbanizaezin gisa sailkatzea proposatu diren sektoreak, beren isolatze izaeragatik edota udalerraren etorkizuneko garapenetarako beharrezkoak ez direlako egin dira.

Zallako HAPOren Aurrerapenaren proposamena hiri-lurzoru finkaturako jarduketetarako honako helburu hauetan oinarritzen da:

- Irisgarritasuna sustatzeko eta udalerriko gune eta nukleoen arteko konektibitatea hobetzeko jarduketa estrategikoak.** Azpimarratzekoa da trenbide zaharren gainean ardatz zibiko bat eratuko dela, lurzoru urbanizagarrian aurreikusitako eraldaketajarduketekin batera, Aranguren eta Mimetizko herrigunea modu atsegin eta iraunkorragoetan artikulatuko duen lineako pasealeku bat sortuko duena.
- Zeharkako konektibitatea indartzeko jarduketak, erreferentziazko espazio publikoak erlazionatzen dituzten korridore berde berriak ahalbidetuz.** Adibidez, Tepeyac eta Los Marianistas lotzen dituen ertzeko parkea edo hiri-konektore berria bezala. Igogailuak eta pasabideak izango ditu, Aranguren iparraldetik trenbideen gaineko ardatz zibiko berriraino pasabide seguruak ezartzeko.

HIRI-LURZORUA / SUELO URBANO Hiri-lurzoru finkatu / Suelo urbano consolidado

--- Hiri-lurzorua /
--- Suelo urbano

I. Jarduketa isolatuak / Actuación aislada

Mugaketa / Delimitación
AA-01 / Area Dotacional Sabino Arana

II. Sistema orokorren eta lokalen sareetako zuzkidura publikoak gauzatzeko jarduketak / Actuaciones de ejecución de dotaciones públicas de las redes de sistemas generales y locales

Mugaketa / Delimitación
AEDP-01 / Paseo del Ferrocarril I
AEDP-02 / Paseo del Ferrocarril II
AEDP-03 / Paseo Lehendakari Agirre-Maristak
AEDP-04 / Conector urbano N-S de Aranguren

Jarduketak hiri-lurzoru finkatuan.

III. Urbanizazioa hobetzeko eremuak / Áreas para la mejora de la urbanización

Mugaketa / Delimitación
AMU-01 Urbanizazioa hobetzeko eremuak / Carretera Orive
AMU-02 Urbanizazioa hobetzeko eremuak /
Avenida de los trabajadores - Maestra Consuelo Robledo
AMU-03 / El Longar
AMU-04 / Nucleo de Aretxaga I
AMU-05 / La Baluga
AMU-06 / Nucleo de Aretxaga II
AMU-07 / Txabarri

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

--- Lurzoru urbanizagarria / Suelo urbanizable
--- Lurzoru urbanizaezina, Landaguneak, /
--- Suelo no urbanizable, Núcleos rurales.
--- Udalerría / Término Municipal

3. **Aretxagako landa-nukleoa**, hiri-lurzoruan integratua, **aintzatestea eta balioestea**. Horretarako, espazio publikoa plataforma unitarioan berrurbanizatzea proposatzen da, kokagunearen jatorrizko bilbea nabarmenduz.
4. **Hiritar-izaera duten baina oraindik urbanizazio-arloan gabeziak dituzten eremuak hobetzea**. Hala nola La Baluga, El Longar, Los Trabajadores etorbidea edo Txabarri eremua.
5. **Sabino Arana etorbidearen inguruko hornidurak indartzea**, ekipamenduen etxadia osatzeko proposamenarekin.

Zallako udalerriko hiri-lurzoruen guztizko azalera 122,7486 ha-koa da. Horietatik 10,53 ha hiri-lurzoru finkatuaren jarduketei dagozkie.

Hirigintza-antolamendua egikaritzea hiri-lurzoru finkatuan, hirigintza-legerian ezarritakoaren arabera, honako jarduketa-modalitate hauetara egokituko da:

A. ERAIKUNTZAKO JARDUKETA ISOLATUA

Hiri-lurzoru finkatuko Hirigintza Antolamenduko Gune (HAG) bakoitzaren baldintza partikularretara egokitutako eraikinen zuzeneko eta aparteko egikaritze-mota, hirigintza-betebeharrak edo kargak bete behar ez dutenak edota dagoeneko bete dutenak. Hori gauzatzeko, beharrezkoa izan daiteke partzelen berregokitze puntualak egitea, antolamendu xehatuta egokitzeko, edo urbanizazioko obra-osagarri puntualak egitea, indarreko hirigintza-legerian eta -plangintzan ezarritako moduan eta irismenarekin.

Zallako HAPOn Aurrerapenak AA-01 eraikuntza-jarduketa isolatu bat baino ez du proposatzen Sabino Arana etorbideko zuzkidura-etxadia handitzeko, 6.721 m²-ko azalerarekin.

B. ZUZKIDURA PUBLIKOAK GAUZATZEKO JARDUKETA

Lurzorua eskuratzeko eta, ondorioz, espazio publikoak urbanizatzeko jarduketak dira, bide berriak irekitzera edo egungoak zabaltzera bideratutakoak, hiri-bilbearen konektibitatea eta iragazkortasuna hobetzeko, baita espazio libreetarako edota ekipamenduetarako lurzoru berriak lortzeko ere. Hiri-lurzoru finkatuan jarduketa isolatu horietarako lurzoruak nahitaezko desjabetzearen bidez eskuratuko dira. Aprobetxamendu-erreserbaren, erosketaren edo jabeekiko trukearen bidez ere lortu ahal dira, eta hirigintza-hitzarmenaren arabera doan lagako dira. Desjabetze ondorioetarako, zuzkiduretarako lurzoruak lortzeko jarduketa isolatu horiek guztiak onura publikokoak eta interes sozialekoak dira.

Zallako Plan Orokor berriak udalerriko hiri-eremuen zuzkidura-maila hobetzeko eta gizartekohesioa baita mugikortasun iraunkorra sustatzeko hainbat jarduketa proposatzen ditu. Hirirako zuzkidura berriak gauzatzera bideratutako jarduketak honako hauek dira:

- AEDP-01 / Trenbidearen Pasealekua I
- AEDP-02 / Trenbidearen Pasealekua II
- AEDP-03 / Lehendakari Agirre-Maristak Pasealekua
- AEDP-04 / Arangurengo I-H hiri-konektorea

Zuzkidura publikoak gauzatzeko jarduketen azalera, guztira, 29.672 m²-koa da. Horietatik 27.987 m² espazio libre berrietarako eta hornitutako pasealeku linealetarako dira, eta 1.685 m² oinezkoentzako bide eta hiri-lotura berrietarako.

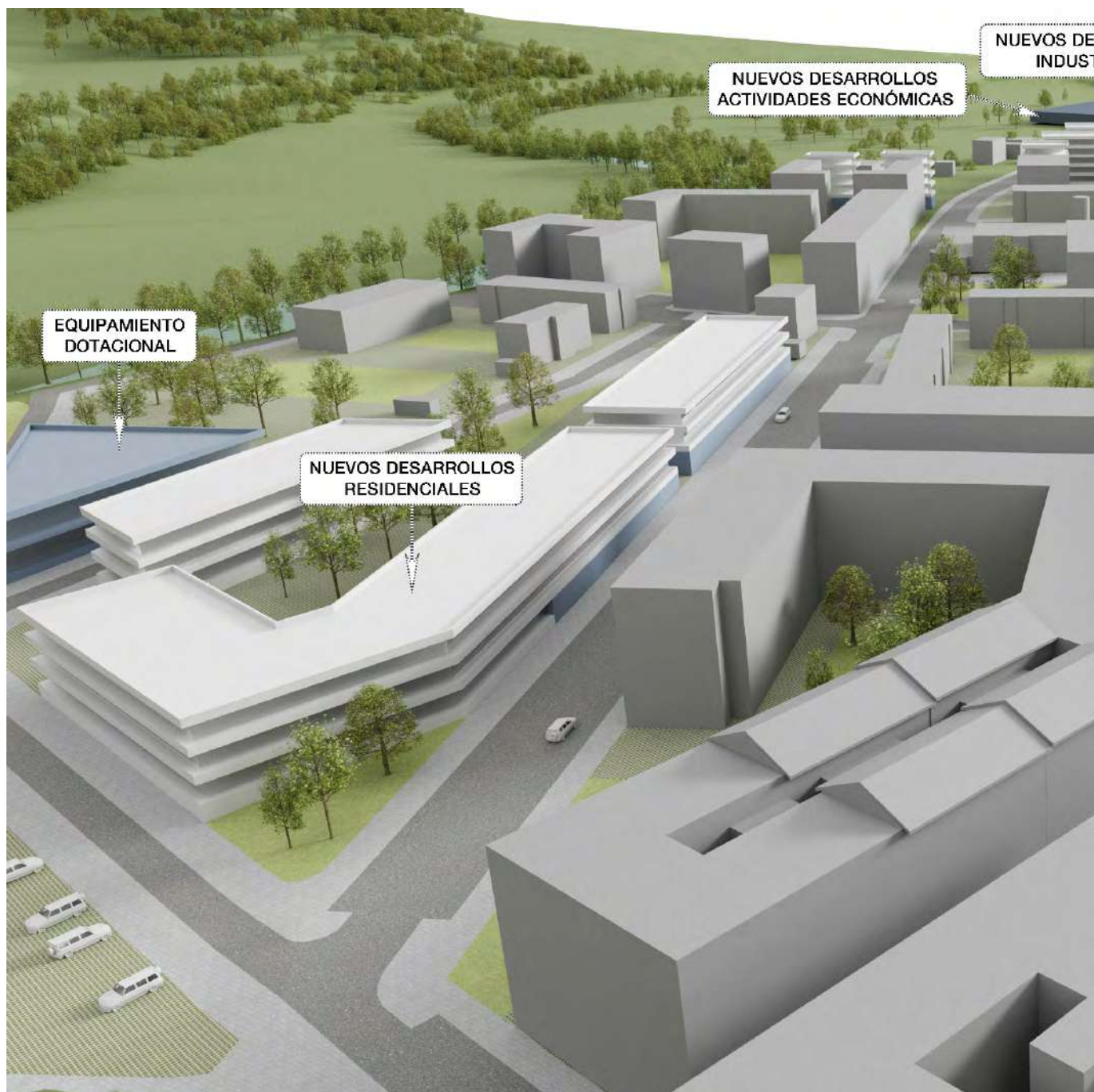
Jarraian, proposatutako jarduketak deskribatzen dira:

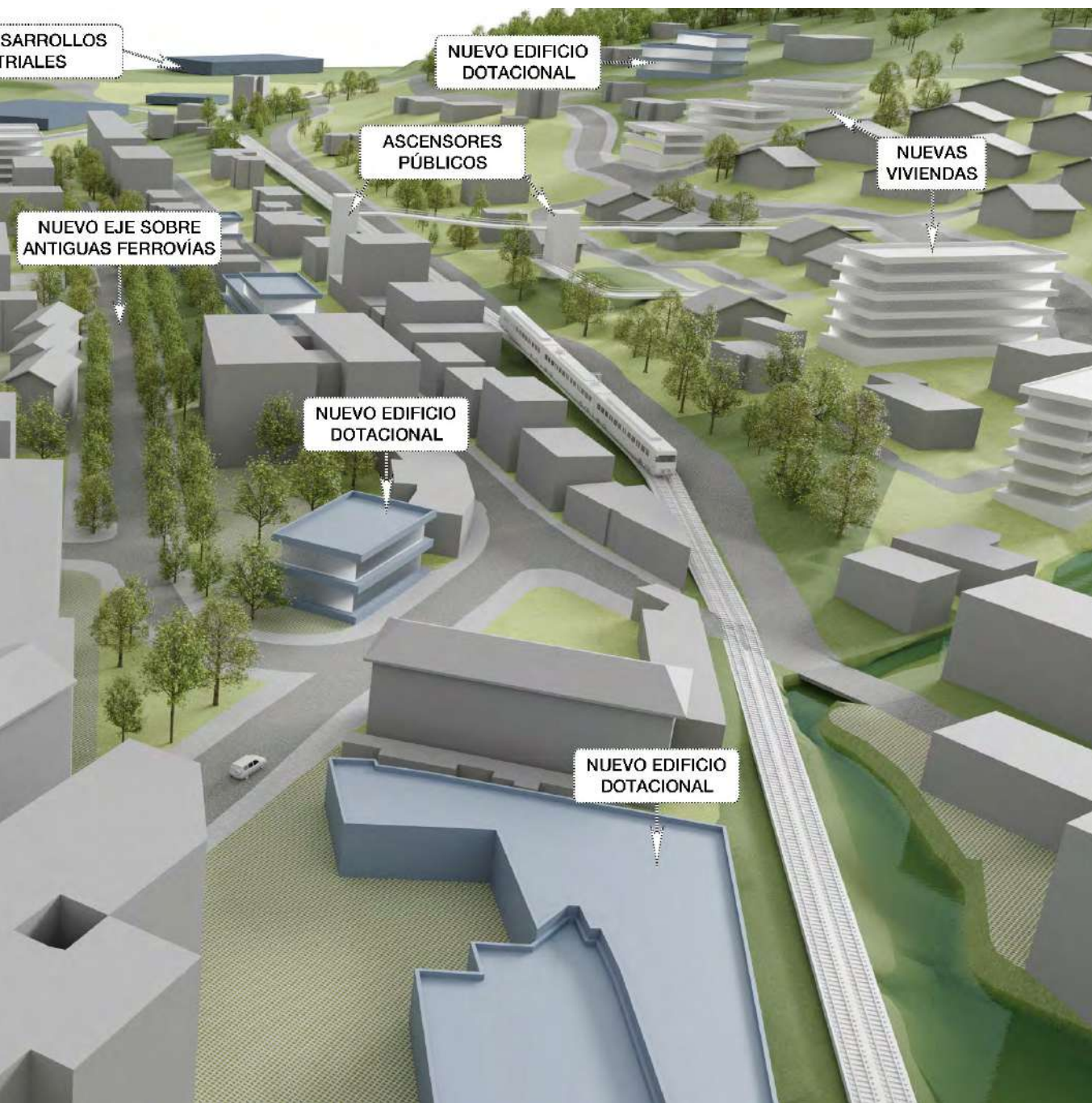
AEDP-01 / Trenbidearen Pasealekua I eta AEDP-02 / Trenbidearen Pasealekua II

Arangurenen eta Mimetizen arteko harremanak artikulatuko dituen Ardatz zibiko bat sortu eta udalerrirako pasealeku lineal bat sortzeko pentsatu den jarduketa estrategikoa. Motorizatu gabeko moduei lehentasuna emango zaie, berdegune eta tokiko ekipamendu berriak integratuko dituen sekzio bat izango da. Bilbo-La Robla trenbidearen Papeleras eta Lusa arteko zatia desmuntatzeak ardatz zibiko berri a eratzeak aukera ematen du, trazadura-alternatiba baten aurrean Helburu bera duten bi jarduketa mugatu dira, bata Arangurenen eta bestea Mimetizen, SUS 05 eta SUS 06 lurzoru urbanizagarrien garapenarekin osatuko dira.

Jarduketen guztizko azalera 12.910 m²-koa da AEDP 01erako eta 6.461 m²-koa AEDP 02rako.

AEDP-03 / Lehendakari Agirre-Maristak Pasealekua

Mimetizko hirigunearen mendealdeko hiri-ertza osatzea proposatzen da espazio libreen tokiko sistema baten proposamenaren bidez. Honek, lurzoru urbanizaezinarekiko mugakidetasuna konponduko du eta dauden ertzeko bideak integratuko ditu. Gainera, espazio publikoko hirilotura bat eratuko du, Tepeyac parkearen eta Lehendakari Agirre etorbidearen arteko harremana artikulatuko duena, SUS 01 El Carmen Zabalkuntza sektorearen garapenean aurreikusitako trenbidearen azpiko pasabide “seguru” berrira iritsi arte. Jarduketa honen azalera 8.616 m²-koa da.

AEDP-04 / Arangurengo I-H hiri-konektorea

HAPOn Aurrerapenetik, eta udalerrian lotura seguru berriak egituratzeko helburuarekin, jarduketa hau proposatzen da trenbidearen gaineko ardatz zibiko berria, eta iparraldeko aldearen eta Arangurengo kota altuen arteko hiri-lotura berria eratzeko. Bide publikoen eta lurzatik espazio libreen trazadurari dagokionez, pasabideen eta igogailuen sistema bat proposatzen da, trenbide-pasagunea kentzea ahalbidetuko duena, hirigune horren irisgarritasuna eta iragazkortasuna motorizatu gabeko modu seguruen bidez hobetzeko. Jarduketa honen azalera 1.685 m²-koa da.

C. ACTUACIONES DE MEJORA URBANA.

Hiri finkatuaren eremuetan espazio publikoen sistema berriro urbanizatzeko eta birkalifikatzeko jarduketak dira, egungo urbanizazio-mailak hobetzeko eta azpiegitura- zein oinarritzko zerbitzu-sistemaren gabezia puntualak konpontzeko.

Zallako HAPOn Aurrerapenak hiria hobetzeko bi jarduketa mota proposatzen ditu. Lehenik eta behin, Los Trabajadores Etorbideko bide-espazio publikoa hobetzera bideratutakoak diseinua egokitzeko baita azalera handiagoa oinezkoen mugikortasunera bideratzeko; eta, bestetik, hiri-lurzoruan (finkatuta eta urbanizatuta) integratzen diren baina gabezia batzuk dituzten eremuak aintzatesteko, horietarako hobekuntza eta osaketa aurreikusten baita. Jarduketa horien artean, hiri-lurzoruan integratutako Aretxagako landa-nukleoari buruzko proposamena nabarmentzen da, eta jatorrizko trazadura mantentzea eta balioestea proposatzen da.

Urbanizazioa hobetzeko jarduketak honako hauek dira:

- AMU-01 / Orive errepidea
- AMU-02 / Los trabajadores etorbidea – Consuelo Robledo Maistra
- AMU-03 / El Longar
- AMU-04 / Aretxaga nukleoa I
- AMU-05 / La Baluga
- AMU-06 / Aretxaga nukleoa II
- AMU-07 / Txabarri

Lehendik dagoen urbanizazioa hobetzeko jarduketa integratuen azalera osoa 68.951 m²-koa da.

Jarraian, proposatutako jarduketak deskribatzen dira:

AMU-01 / Orive errepidea eta AMU-02 / Los trabajadores etorbidea – Consuelo Robledo Maistra

Orive - Langileen etorbidea – Consuelo Robledo maistra errepideak osatutako ardatzaren diseinua hobetzeko eta oinezkoen mugikortasunerako espazioak handitzea ahalbidetzeko eta ardatz hori “hiritarragoa” den bide bihurtzeko proposatzen da, Balmaseda-Zallako (Enkarterriak) Eremu Funtzionaleko LPPn proposatzen den bezala. Bi jarduketa proposatzen dira, ADIFek aurreikusitako biribilgune berria SUS 06 sektorean txertatzen baita. Bi jarduketa horien azalera 10.772 m²-koa da.

AMU-03 / El Longar

Jarduketa hau El Longar I-3 sektoreko lursail batzuetan dago, dagoeneko garatuta eta urbanizatuta. Hala ere, urbanizazio-arloko gabeziak antzeman dira El Longar Kaperaren inguruan, lehendik zeuden eraikinen eta nabeen eremuan. Jarduketa hau El Longar industriagarapenaren zatiaren urbanizazio-baldintzak osatu eta hobetzeko helburuarekin definitzen da. Jarduketa honen azalera 14.984 m²-koa da.

AMU-04 / Aretxaga nukleoa I eta AMU-06 / Aretxaga nukleoa II

Aretxagako landa-eremua hiri-lurzoru gisa sailkatzea proposatzen da, eraikuntza-finkapenaren eta hiri-sarean integratzeko ahalmenaren arabera, lehendik dagoen hiri-lurzoruarekin muga egiten duelako. Hala ere, oinarrizko hiri-zerbitzuetan eta bide publikoen diseinuan gabeziak ditu. Gabezia horiek lehengoratzeko eta jatorrizko kokalekuaren traza balioesteko, urbanizazioa hobetzeko bi jarduketan mugaketa proposatzen da. Hauek, baserrien egungo multzoa integratuko dute eta, plataforma bakarreko diseinuarekin, jatorrizko konfigurazioa gordeko duten diseinu-baldintzak ezarriko dituzte. Bi jarduketa horien azalera 14.543 m²-koa da.

AMU-05 / La Baluga

HAPOren Aurrerapenak La Baluga inguruan dauden familia bakarreko etxebizitzak onartzen ditu, eta Lehendakari Agirre etorbidearen parean dagoen hiri-lurzoru mugakidean integratzen ditu. Hala ere, konpondu behar diren gabeziak antzeman dira urbanizazio arloan. Helburu horrekin lehendik dauden eraikinak aintzat hartzen dituen eta oinarrizko hiri-zerbitzuak osatzea proposatzen duen jarduketa mugatu da. Jarduketa honen azalera 7.521 m²-koa da.

AMU-07 / Txabarri

HAPOn Aurrerapenak Txabarri inguruan dauden familia bakarreko etxebizitzaren multzoa aitortzen du, indarreko Arau Subsidiarioetako biztanle-gunea da, landa-eremuen inbentarioan aitortu ez dena, baina Mendialdeko hiri-lurzoruarekin jarraituta dagoena. Hala ere, konpondu behar diren gabeziak antzeman dira urbanizazio arloan. Halaber, Torre Maruri kalearekin lotzen den eremuko bide nagusia hobetu beharko da eta, ADIFek aurreikusitako jarduketekin, Orive kaleko biribilgune berriarekin zuzeneko lotura izango du. Helburu horrekin mugatu da lehendik dauden eraikinak aintzat hartzen dituen eta oinarritzko hiri-zerbitzuak osatzea baita bide-sistema nagusia hobetzea proposatzen duen jarduketa. Jarduketa honen azalera 21.131 m²-koa da.

3.4. ERABILERAK ARAUTZEA

3.4.1 ERABILERAK LURZORU URBANIZAEZINEAN

Kategoria, azpikategoria eta baldintzatzaile-gainjarri bakoitzeko erabilerei dagokienez, Zallako HAPOk 2019ko LAGetan Ingurune Fisikoa Antolatzeko Matrizean ezarritakoa bete beharko du. Matrizek irudikatzen duen araubidean antolamendu-kategoriak eta baldintzatzaile gainjarriak erabilera batzuekin eta besteekin gurutzatzen dira eta horiek arautzeko kodea ezartzen da:

- 1: Erabilera egokia. Oro har, lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak dira, hau da: nekazaritza-, abeltzaintza-, basozaintza-, ehiza- edo antzeko erabilerak eta ustiapenak, lurrak beren izaeraren arabera erabilera baterako edo besterako izango dira. Hala ere, erabilera zehatz bakoitzerako araudi xehatuan ezar daitezkeen mugak eta bete beharreko gainerako araudia aplikatu ahal izango dira, eta, hala badagokio, horiek garatzeko beharrezkoak diren lizentziak edo baimenak lortu ahal izango dira.
- 2: Erabilera onargarria. Lurzoru urbanizaezinaren berezko erabilerak ez direnak dira, baina lurzoru mota honetan ezar daitezkeenak, landa-ingurunearen garapen jasagarriari laguntzen diotelako, edo lurzoru mota horretan kokatu behar direlako, jarduera horien ezaugarriengatik, betebeharrengatik edo xedeengatik. Proiektu bakoitza interes publikokoa dela deklaratu behar da Foru Aldundiaren ebazpenaren bidez, jarriko den Udalak alde zuzenetik eskatuta.

Erabilera onargarrien barnean:

- 2¹: Nekazaritza eta basozaintzako LPSean garatzen dena
- 2*: Nekazaritza eta basozaintzako LPSa Trantsiziozko Landa Paisaia eta debekatua Balio Estrategiko Handian
- 2²: Ibai eta Erreken LPSaren eta Plan Hidrologikoen bitartez garatua.
- 2³: Babes-figura aplikagarriak dauzkate (NBAP, Urdaibaiko EKZP, KBE) edo Hezeguneen LPS
- 3: Erabilera debekatua. Berezi debekatuta daudenak dira.

Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetan identifikatutako erabilera orokorrak bost dira, Plan Orokorrean lurzoru urbanizaezinerako jaso behar direnak.

- Ingurumen-babesa.
- Aisia eta jolasa.
- Lehen sektoreko baliabideen ustiapena.
- Azpiegiturak.
- Eraikuntza-erabilerak.

Erabilera horien definizio zehatza eta baldintzak EAEko Lurralde Antolamenduaren Gidalerroen Aplikatzeko Arauen II. Eranskinean daude: Ingurune Fisikoaren Antolamendua.

	ERABILERAK					
	Ingurunearen babesa	Aisia eta astialdia	Lehen sektoreko baliabideen ustiapena	Azpiegiturak	Eraikuntza erabilerak	
EAEko INGURUNE FISIKOAREN ANTOLAMENDU -MATRIZEA 1- Egokia 2- Onargarria 3- Debekatua Garapen-plangintza ³ NBAP, EKGP Urdaibai, KBE, Hezeguneen LPS, Kostaldeko LPS	Kontserbazioa, Jarduera zientifiko-kulturalak	Ehiza- eta arrantza-jarduerak Jolas-jarduera Estentsiboa	Erauzketa-jarduerak Nekazaritza-industriak Abeltzaintza Nekazaritza	Zakartegiak eta hondakin solidoak biltegiatutako espazioak A motako zerbitzuen instalazio tekniko ez-linealak B motako zerbitzuen instalazio tekniko ez-linealak Aireko linea elektrikoak Garraioak	Aurretik zeuden guneak oinarri dituzten hirigintza-hazkundera Aurretik zeuden guneak oinarri ez dituzten hirigintza-hazkundera Onura publiko eta interes sozialeko eraikinak Instalaciones peligrosas	Bizitegi isolatua
BALDINTZATZAILE GAINJARRIAK: Azpiegitura Berdea						
Beren ingurune-balioengatik babestutako guneak eta Urdaibai Biosfera Erreserba	1	2 ³	2 ³	2 ³	2 ³	3
Korridore Ekologikoak eta interes naturala duten beste gune batzuk	1	2	2	2	2	3

Azpiegitura Berdeari dagokion ingurune fisikoaren antolamendu-matrizearen erabilerak arautzea, 2019an onartutako Lurralde Antolamenduaren Gidalerroetatik aterata.

3.4.2. ERABILERAK HIRI-LURZORUAN ETA LURZORU URBANIZAGARRIAN

HAPOK hirigintza-erabileren esleipenen sailkapena ezarriko du, bertan garatu nahi den xedea zehazteko, baita horiek partzeletan ezartzeko baldintzak arautuko ere.

Planeamenduaren zehaztapen-mailaren arabera, hirigintza-kalifikazioari eta bateragarritasunari dagokienez, honako hauek bereiziko dira:

1. Erabilera orokorra eta erabilera xehatua
 - a. Erabilera orokorra edo berezkoa. Honakoen antolamendu orokorra definitzen duen hirigintza-xedea da: lurralde-eremua (hiri-lurzoruen eraikuntza-eremu homogeneoa), hiri-lurzoru finkatugabearen barne-erreformako sektoreak zein areak, eta lurzoru urbanizagarri sektorizatuaren sektoreak. Eremuan nagusiki ezarritako erabilera orokorren multzo bakoitzaren barne dauden erabilera xehatuaren multzoa adierazten du.
 - b. Erabilera xehatua: plangintzak lurzoru jakin baterako aurreikusten duen xedea da, izaera nagusikoa (garapen-plangintzaren menpeko areen edo sektoreen azpideremuen kasuan), edo espezifiko (partzelaren edo etxe-uhartearen kasuan), haren hirigintza-kalifikazioaren arabera.
2. Erabilera xehatuaren intentsitatea. Horiek eskusiboak edo ez izan daitezke, garatzen diren partzelan edo eraikuntzan duten ezarpenaren intentsitatearen arabera:

- a. Erabilera eksklusiboa: hura ezartzean partzela edo eraikin osoa okupatzen duena da, bai plangintzak baimendu duelako, bai plangintzak hala eskatzen duelako, berariazko kalifikazioa dela-eta edo eremuko baldintza partikularrak aplikatzearen ondorioz.
 - b. Erabilera ez-esklusiboa: hura ezartzean partzelaren edo eraikinaren zati bat okupatzen duena da, plangintzak hala eskatzen edo baimentzen duelako.
3. Erabilera xehatuarekin bateragarriak diren erabilerak: partzelaren edo etxe-uhartearen berariazko kalifikazioaren erabilera xehatu nagusiarekin, batera edo modu osagarrian, ezartzeko baimena dutenak.

Erabilera bateragarriak honako izaera hau izan dezake, bateragarritasunaren mugape-mailaren arabera:

- a. Osagarria: partzelan erabilera nagusiaren mende ezar daitekeen erabilera bateragarria da, hari lotuta eta mugatuta dagoelako.
 - b. Erabilera mugatua: erabilera nagusiarekin batera partzelan edo eraikinean bateragarria dena, harekin loturarik izan gabe. Hala ere, erabilera nagusia ez desnaturalizatzeko posizioan edo proportzio jakin batean mugatuta egongo da.
 - c. Alternatiboa: partzelan erabilera nagusiaren ordeztu daitekeena, inolako murrizketarik gabe.
4. Erabilera debekatua da, Plan Orokorra edo hura garatzen duten tresnek ezartzen ez dutena, lurralde-eremuan antolamenduaren helburuak lortzea eragozten dutelako. Hauek dira erabilera debekatuak:
- a. Erabilera nagusiak edo eremuan bateragarriak ez diren erabilerak.
 - b. Erabilera bateragarriak, plangintzak horien ezarpenen intentsitate-mugak gainditzen dituztenean.
 - c. Plangintzak berak edo beste xedapen orokorrek eremuan horrela zehaztutakoak.
 - d. Lurralde- eta hiri-ereduarekin bateraezinak diren erabilerak.
5. Erabilera publikoak eta pribatuak.
- a. Erabilera publikoak dira Administrazioak jabari publikoko ondasunean edo partikularrek zerbitzu publikoko erregimenean egiten dituzten jarduerak.
 - b. Erabilera pribatuak dira norbanakoek edo Administrazioak eskubide pribatuaren araubidean egiten dituzten jarduerak, irabazizkoak edo doakoak.

HAPOn jasotzea proposatzen diren erabilera orokorren definizioak honako hauek dira:

- 1. BIZITEGI-ERABILERA OROKORRA. Xede nagusitzat bizileku iraunkorra ematea duten eremuetan ezartzen den erabilera da, familien ohiko portaerekin gunea osatzen duten pertsonentzat, senideak izan ala ez.

2. HIRUGARREN SEKTOREKO ZERBITZUEN ERABILERA OROKORRA. Zerbitzu Tertziarioen erabilera orokorrak edo berezkoak dira, zerbitzuak ematea helburu duten jarduerak, hala nola: merkataritza mota guztiak, informazioa, administrazioa, kudeaketa, bitartekotza finantzarioko jarduerak edo antzekoak, eta aisialdi eta harreman bizitzarekin lotutako jarduerak.
3. INDUSTRIA-ERABILERA OROKORRA. Erabilera honen barne daude honako jarduerak: produktuak lortzea, lantzea, eraldatzea eta konpontzea; edota ondasunak, produktuak eta merkantziak gordetzea, zaintzea eta banatzea. Publikoarentzat hidro-erregaiak saltzen dituzten zerbitzuak ere jasotzen dira, baita ibilgailuetarako beste zerbitzu edo hornidura batzuk ere.
4. ZUZKIDURA-ERABILERA OROKORRA. Erabilera horrek honakoetarako balio du: herritarrei gizarte-prestazioak emateko, garapen integrala eta ongizatea ahalbidetzeko, hiri-bizitzari dagozkion zerbitzuak emateko, eta, horrez gain, kirolguneen eta berdeguneen bidez, hiri-ingurumena eta -estetika berronatzeko eta herritarren aisia eta atsedena bermatzeko.
5. OINARRIZKO KOMUNIKAZIO- ETA AZPIEGITURA-ERABILERA. Pertsonen, banakako zein taldekako garraio-ibilgailuen eta salgaien mugimenduak garatzen diren espazioei egiten die erreferentzia, baita horiek aparkatuta egotea ahalbidetzen dutenei ere, edo karga hausteko eragiketak eta bestelako lan osagarriak egiten diren guneei. Era berean, ondorengoak ere halakotzat hartzen dira: ur-hornidura, saneamendua eta arazketa, energia elektrikoaren eta gasaren hornidura, telefono zerbitzua, hondakin solidoen bilketa zein tratamendua, eta antzeko beste batzuk, zerbitzu horien hornidura-, kontrol- eta kudeaketa-jarduerak barne.

Erabilera orokorrak edo berezkoak erabilera xehatueta garatuko ditu Plan Orokorrak berak edo garapen-plangintzak.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

LURRALDEA KOHESIONATU ETA ARTIKULATUKO DUTEN SISTEMEN SAREAREN PROPOSAMENA

EAEko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 54. artikuluan ezarritakoaren arabera, plangintza orokorrak ezarritako egitura-antolamenduko zuzkidura-elementuen multzoak sistema orokorren sarea osatzen du, bereziki honakoek: espazio libreek, ekipamendu kolektibo publikoek zein pribatuek eta komunikazio-azpiegiturek eta -sareek, horien funtzionalitateak eta zerbitzuak plangintza-eremu bat baino gehiago hartzen baitituzte.

Sistema orokorren sareak HAPOk beharrezkotzat jotzen dituen elementu guztiak jaso beharko ditu, hiri-bilakaerarako eta lurzoria okupatzeko hartzen duen estrategiarekin bat eginda.

Aurrerakin honetan honako hauek hartzen dira kontuan:

4.1. KOMUNIKAZIO-SISTEMA ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIA

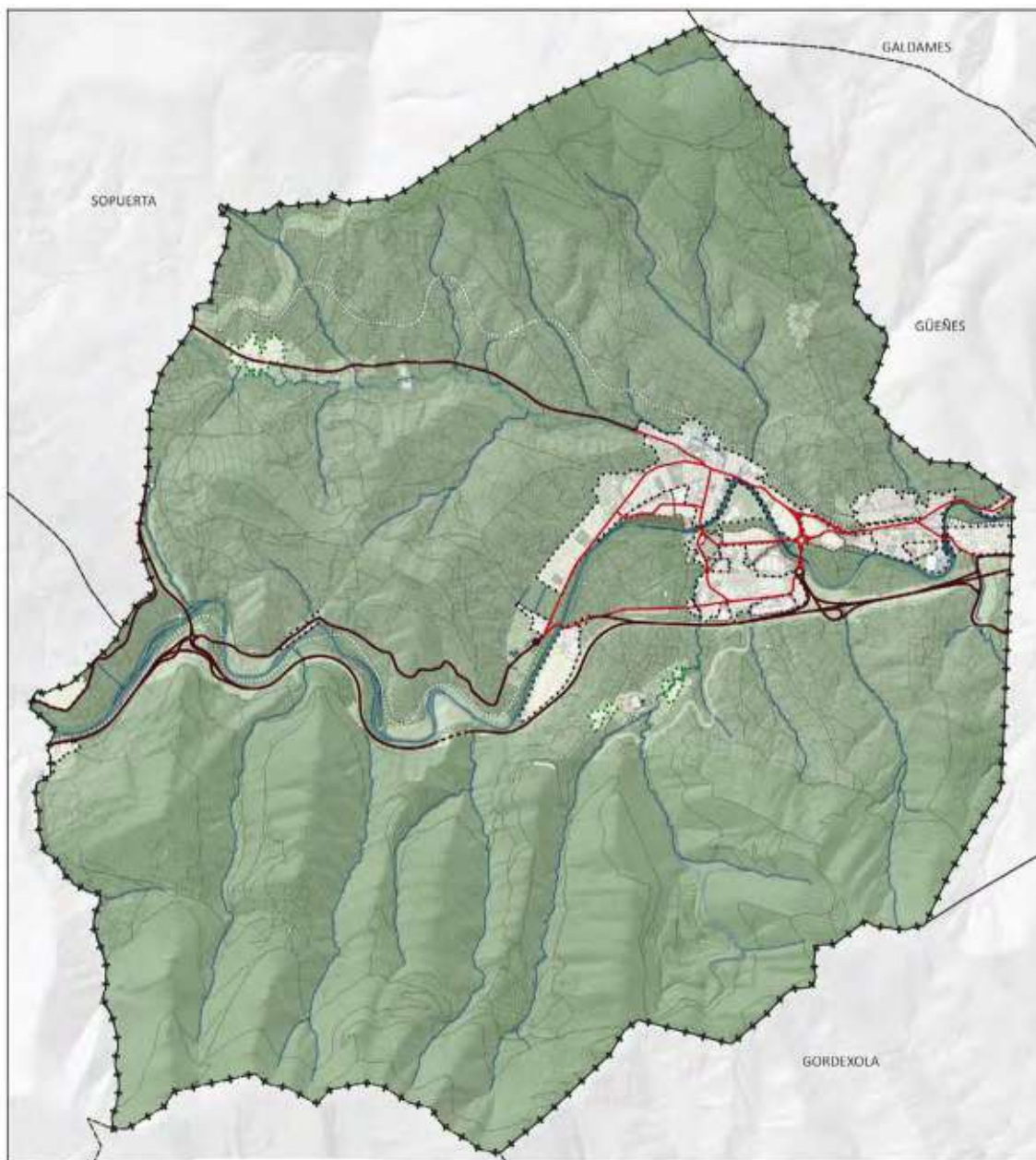
Komunikazio-sareak, beren egituratze-eraginagatik, espazioaren antolamenduko faktoreak bihurtzen dira. Zallaren kasuan, komunikazio-sistema orokorrak oinarritzko hiru osagai ditu: bide publikoak, oinezkoen eta ibilgailuen zirkulaziorako sarea, zuzkidura-sareko elementu guztiak elkarrekin lotzen eta komunikatzen dituen eta sare bakarra balitz funtzionatzea bermatzen duena; egungo trenbide-sistema, eta motorrik gabeko garraiobideak ezartzeko oinarritzko sarea, proposatutako Azpiegitura Berdean aipatutako ekologia-konektorearen eta hiri-sarbidearen funtzioak betetzen dituzten elementuekin osatua, eta lurzoru urbanizaezinari buruzko atalean aipatutakoak.

4.1.1. BIDE PUBLIKOEN SAREA.

Bide publikoen sareak, beren egituratze-eraginagatik, espazioaren antolamenduko faktoreak bihurtzen dira. Horretarako, sistema berriz diseinatu behar da, bai alderdi funtzionaletan, bai morfologikoetan, lurralde- eta funtzio-egiturak hobeto egokitzen lagunduta. Horren ondorioz sortzen diren bide publikoek sarea osatzen dute, eta sare horrek trafiko-fluxuak hobeto antolatzen laguntzen du, sistema morfologikoki ordenatua eta funtzionalki gai dena hiri-mugikortasuna nabarmen handitzeko.

Proposatutako sarea, jakina, egungoan du abiapuntua, hori hobetzeko eta osatzeko beharrezko berrikuntzak bakarrik jasota. Bigarren mailako bideak, sarerako proposatzen den hiri-ikuspegitik, protagonismo handia hartzen du, trafiko-kanal espezializatuagoen osagarri izango den funtzioaren ondorioz. Era berean, bide-sistema osoaren ulermenean funtsezkoa da bideen hierarkizazioa, bide-multzoa sistematzat ulertzeko modua.

Plan Orokor Berriaren Aurrerakin honek planteatzen duen hierarkizazioa sareko tarteei zenbait balorazio irizpide aplikatzearen ondorioa da, hala nola:

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD
Lurralde-izaerako bide-hierarkia/ Jerarquía viaria de carácter territorial

- Lurpeko lurralde-mailako bideak / Vialto de nivel territorial soterrado
 - Lurralde-mailako bideak / Vialto de nivel territorial
 - Hiriko bide nagusiak / Vialto urbano principal
- Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas**
- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
 - Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
 - Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak. / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
 - ✱✱✱✱ Udalerria / Término Municipal

Bide-hierarkia. Lurralde-enkoadraketa.

- Kontuan hartzea bide sareak oinarritzko bi eginkizun dituela: garraiobidea eta jardueren euskarria. Aldi berean, bide publikoen sareak lurraldeko zatiak komunikatzen ditu, eta horiek, gertutasunaren arabera, bideen eragin-eremua zehazten dute: hiriartekoa, hirikoa edo eskualdekoa.
- Bide publikoen sarea kualitatiboki bereizteko beste elementu batzuk horren diseinuan erabilitako parametroak dira, hala nola: zirkulazio-abiadura, distantziak eta korapilomotak, etab. Era berean, horien trafikoaren osaera eta ezaugarriak ezartzen dituzte.
- Bide ertzetan egiten diren erabilerek ere (etxebizitza, industria, merkataritza, bulegoak edo beste batzuk) izaera jakin bat ematen diote, eta horrek erabilera modu espezifikoa dakar berarekin.

Irizpide horiek kontuan hartuta, dokumentu honetan proposatzen den Zallako bide artikulatzailea oinarritzko bi maila hierarkikotan egituratu daiteke: lurralde- eta hiri-maila.

A. LURRALDE-MAILAKO BIDE PUBLIKOAK

Los que se corresponden con el nivel de la vía foral son:

- BI-636 Oinarritzko Sarea. Kadaguako korridorea.
- BI-2701 Eskualde-Sarea. Muskizetik Malabrigora (Sopuertatik).
- BI-3651 Sare Lokala. Allendelagua eta La Herrera arteko tartea.
- BI-3651 Sare Lokala. Zallako sahiesbidea, BI-3621 errepedearekin lotzeko.
- BI-3602 Sare Lokala. Gueñesetik Malabrigora.
- BI-3621 Sare Lokala. Gordexolatik Arangurenera.

Bide-sistema horretaz gain, Herreratik (BI-636) Malabrigora (BI-630) lotzeko azpiegitura berria lurralde-mailako sarearen parte da, eta hori Aurrerapenaren proposamenean artikulazio-sistemarako onartzen da.

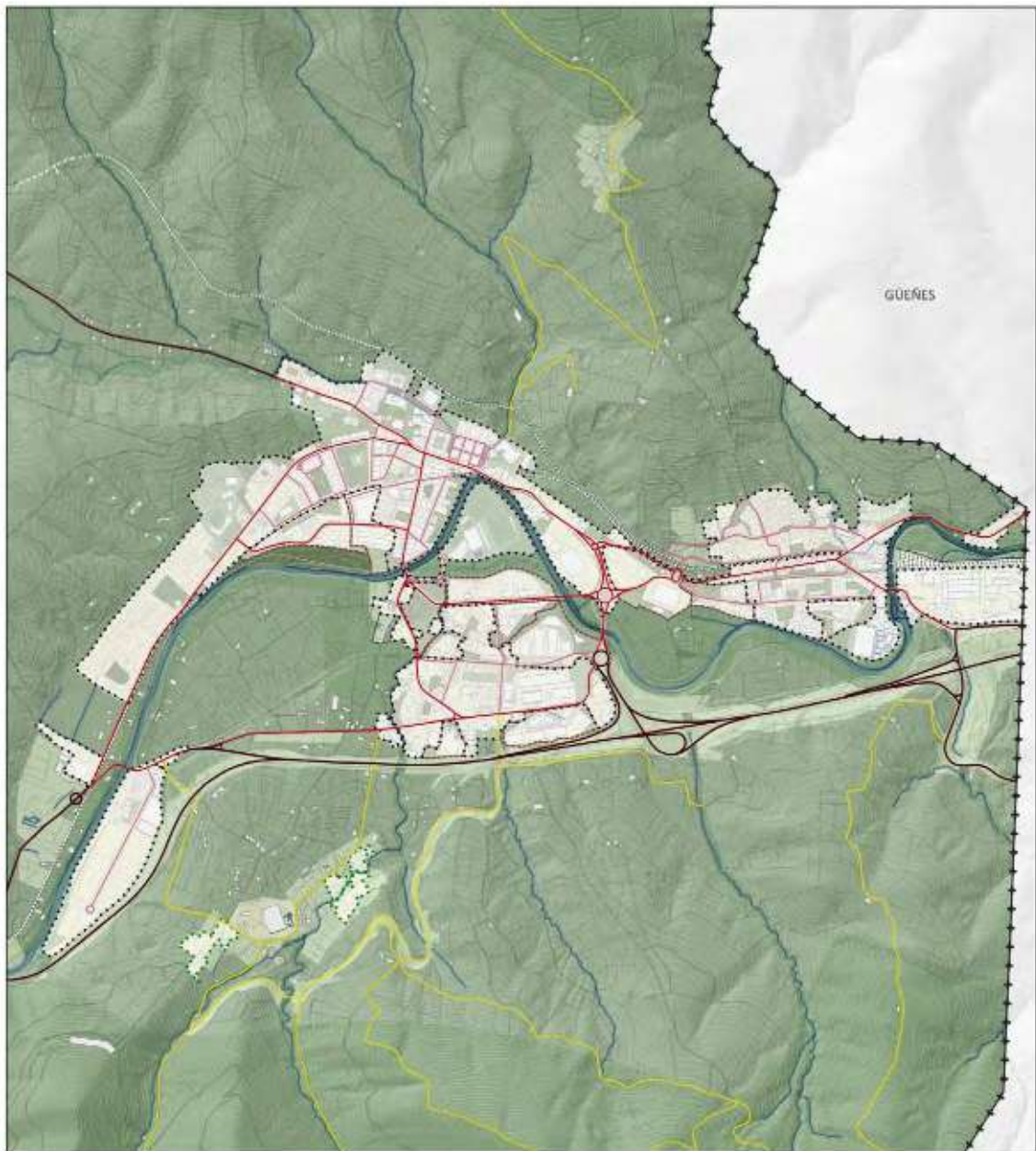
Hala dira lurralde-loturak eta hiriguneetarako irisgarritasuna hobetzeko Aurrerapenaren proposamenak: El Longarrera eta Gallardira sartzeko BI-636 errepidetik hiri-mailako biderantz (lehengo BI-3651) doan lotura berri bat, biribilgune berri bat BI-366 errepidetik El Baularrerako irteeran, eta biribilgune berri bat El Longar aldera doan hiri-bidea eta La Herrerarekin lotzen den BI-3651 errepedea lotzeko.

B. HIRI-MAILAKO BIDE PUBLIKOAK

Sistema orokor gisa, hiriaren barneko irisgarritasuna eta mugikortasuna bermatzeko eginkizun nagusia dutenak bereizten dira, trafiko-fluxu nagusiei euskarria emanez eta hiri-antolamenduko egiturak egituratuz, sektoreetan eta auzoetan.

Honako hauek dira:

- Maestra Consuelo Robredo kalea, Los trabajadores etorbidea, Los Hermanos Maristas etorbidea eta Lehendakari Aguirre etorbidea osatzen duten bide-ardatza.
- El Baular biribilgunetik doan bide-lotura.
- Nuestra Señora del Rosario kalea.
- Nicolas María Urgoiti kalea, BI-636 errepedierantz.
- Lanzagorta kalea.

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD
Hiri-izaerako bide-hierarkia/ Jerarquía viaria de carácter urbana

- Lurralde-mailako bideak / Vialto de nivel territorial
- Hiriko bide nagusiak / Vialto urbano principal
- Bigarren mailako hiri-bideak / Vialto urbano secundario
- Landa-sarbidetako bideak / Vialto de acceso rural

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak. / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- ✱✱✱✱✱ Udalerria / Término Municipal

Bide-hierarkia. Hiri-kokapena.

Aurrerapen honetan aurreikusitako garapen berrien proposamenekin, udalerriko zonen arteko artikulazioa sustatzen duten honako proposamen hauek bide-sistema orokorraren parte dira:

- Bide-lotura Oriveko ADIF biribilgunetik eta El Baular biribilgunetik.
- Bide-lotura El Baular biribilgunetik eta El Charco eremutik Mimetizen, SUS 02 Aretxaga I lurzoru urbanizagarriaren garapen berrietatik.
- Lanzagorta kalearen, El Carmen eremuan, eta San Pedro de Zarikete auzoaren arteko bide-lotura, SUS 01 El Carmen Zabalkuntza lurzoru urbanizagarriko sektoretik. Oinezkoentzako eta ibilgailuentzako lurpeko pasabide berria.
- El Longar eta Gallardi arteko bide-lotura hobetzea, BI-636 errepidetik sarbide zuzena izanda.

Hiri-mailako bide-sistema orokorra bigarren mailako sarearekin osatzen da. Sare honek banaketa- eta irisgarritasun-sarearen funtzioa betetzen du udalerriko herriguneetako auzoetan.

4.1.2. TRENBIDE-SISTEMA

Zalla udalerraren trenbide-sistemak bi linea ditu:

1. Linea 780 Santander-Bilbao La Concordia, udalerria ekialdetik mendebaldera zeharkatzen duena, Gueñes-Malabrigo errepidearen norabideari jarraituz.
2. Linea 790 Asuncion Unibertsitatea-Aranguren. Gueñes-Balmaseda errepidearen norabideari jarraitzen dio, eta Leon eta Bilbo lotzen ditu.

Gaur egun, “Zallako udalerrian zabalera metrikoko sarearen berrantolaketa eta segurtasunaren hobekuntzaren informazio-ikerlana” (2023) eginda dago. Informazio-ikerlan honek Arangurengo geltokitik Mimetizerako 790 linearen zatia desmuntatzea proposatzen du, irismen handiagoa edo txikiagoa duten bi aukerekin. Proposamen horri esker, trenbideak desafektatu eta hirirako oinezkoentzako ardatz zibiko bihurtu ahal izango dira, hiri-lurzoruaren proposamenetan adierazi dugun bezala. Aurrerapenak beste aukera bat aurreikusten du, bidetarte gehien kentzen duena, Aranguren eta Mimetiz arteko oinezkoentzako lotura ahalbidetuz Lusa eremuan. Arangurengo geroak egungo kokalekutik iparralderago eramango litzateke.

Informazio-ikerlan honek Arangurengo hirigunearekiko irisgarritasuna eta loturak hobetzen dituzten bide-jarduketan multzo bat gauzatzea dakar lotuta. Adibidez, trenbideekiko paraleloa den bide berria, Los Trabajadores etorbidearen gaineko biribilgune berria eta Txabarrirekin bidelotura berria.

Era berean, Aurrerapen honek trenbide-pasaguneak kentzeko eta Zallako udalerrian trenbidepasaguneak kentzeko 2022ko Ikerlan Integraleko eremuak berrantolatzeko proposamenak jasotzen ditu.

ADIFen ikerlaneko dokumentuen proposamenez gain, Aurrerapen honek, hiri-lurzoruko eta lurzoru urbanizagarriko antolamendu-proposamenetatik abiatuta, trenbidearen pasabideak hobetzeko eta segurtasun handiagoa bermatzeko jarduketak jasotzen ditu. Arangurengo iparhegoaldeko hiri-lotura berriaren proposamenak, pasabide eta igogailuen bidez, Mendialde eta Txabarriko trenbide-pasagunea kentzeko aukera emango luke, eta, aldi berean, bide-lotura berri bat sortuko luke (ibilgailuentzat eta oinezkoentzat) lurzoru urbanizagarriko SUS 91 El Carmen Zabalkuntza sektoretik.

4.1.3. LURRALDE IZAERAKO MOTORRIK GABEKO GARRAIOBIDEEN OINARRIZKO SAREA

HAPOren Aurrerakinean jaso dira, komunikazio-azpiegiturako ereduaren osagaien artean, egungo landa-bide publiko nagusien sarea. Izan ere, Zallan komunikaziorako egitura-elementua da, landa-ingurunearen gaur egungo eta etorkizuneko garapenerako funtsezkoa, beraz, turismo-sektoreari laguntzeko oinarri izan daiteke, eta, aldi berean, herritarrek naturarekin harreman hobe izan dezakete.

Izan ere, nekazaritza eta abeltzaintzako jarduera modernizatzeko ahaleginak ekoizpen-, eraldaketa- eta merkaturatze-faseetan komunikazio-sarea egokia behar du, prozesuaren erritmoaren arabera, pertsonen eta salgaien joan-etorrira egokitua. Era berean, ezinbestekoa da landa-ingurunean sortzen hasi diren jarduera ekonomiko berriak garatzeko bereziki diseinatutako bide-egitura izatea, nekazaritzaren eta abeltzaintzaren ohiko jardueren osagarri. Jarduera horien artean, aipatzekoa da landa-turismoa eta kalitatezko produktu endogenoak balorizatzen dituzten enpresa txikiak etorkizun oparoan garatzen ari direla.

Planak helburu hauek ditu landa-bide publikoen sareari dagokionez:

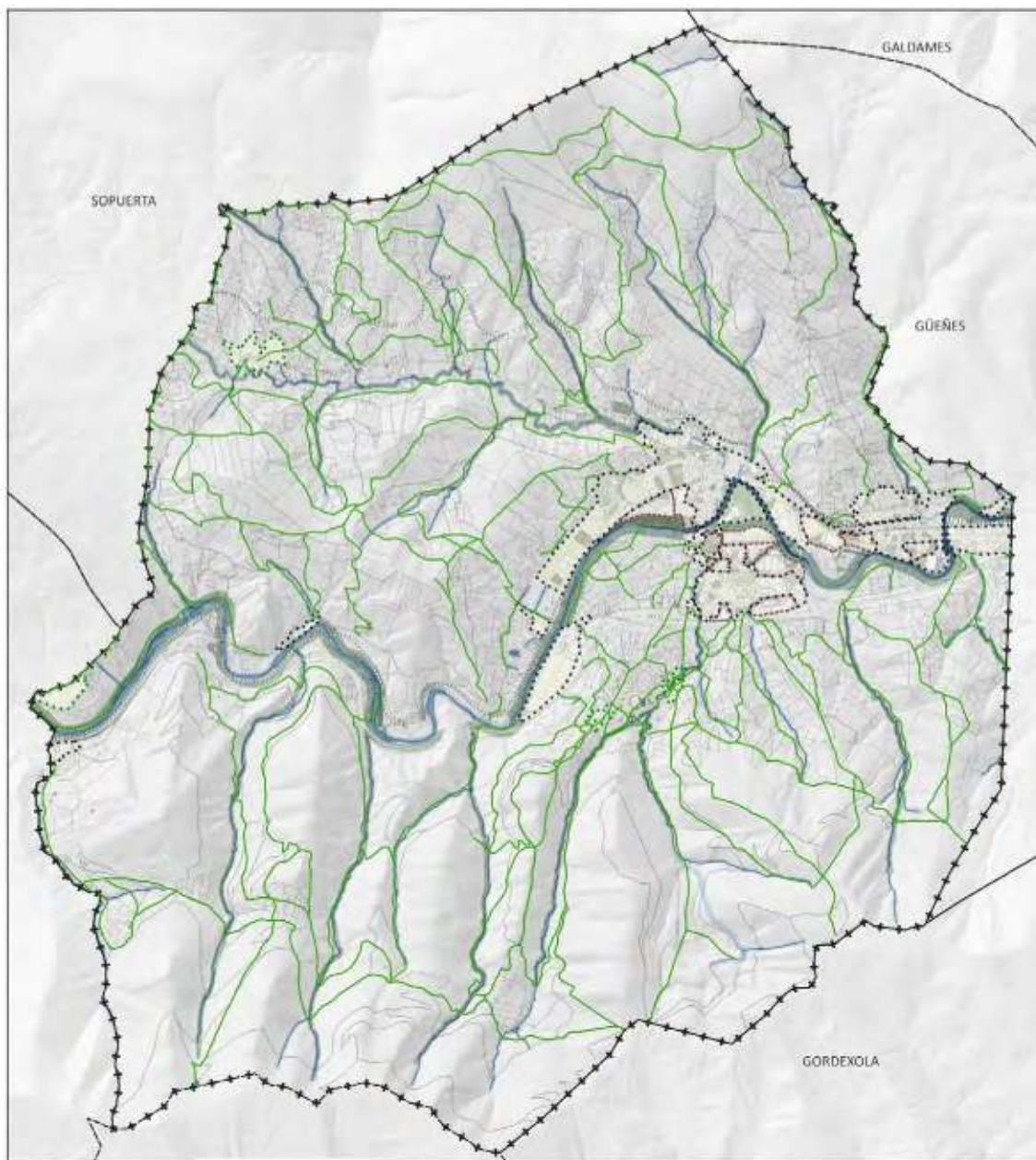
- Bere araubidea garraioaren egungo beharretara egokitzea, erabiltzaileen segurtasuna eta erosotasuna hobetuta.
- Ondare publikoa eta haren elementu funtzionalak komunitatearen zerbitzurako ondareztat defendatzea.
- Bide-sarearen hobekuntzak eta erabilerak landa-ingurune ingurumenara egokitzea.

Bestalde, landa-ibilbideen, nagusien eta bigarren mailakoen sare horrek motordun garraio bideen ordezkoen sustapena bermatu nahi du, eta aukera ematen du natura- edo aisia-paseoen sarea artikulatzeko, Hiria-Natura jarraipen-erlazioa ezarrita. Lotura hori inguruko beste udalerrietara ere zabal daiteke, udalaz gaingako lurraldea benetako erakunde funtzionala izanda.

Zallako udalerriko bide-sarea 131,30 km luze da guztira.

Izen	Luzera (m)
03 Uribarri	330,61
07 Llantada-Mendieta	429,80
09 del Repito	3426,92
10 Montllano Somovalle	3001,58
11 La Hayuela	1166,85
12 del Encinar	3158,57
13 Valma Gordejuela	4906,54
14 Angostura	2517,99
15 Zokita La Herrera	2815,80
16 Zokita Bolomburu	2602,01
17 L Herrera Basuald	1223,10
18 El Longar	1816,79
19 La Presa Mendieta	1162,47
20 Zokita Basualdo	2699,94
21 La Castañiza	497,97
22 Antuñano Zokita	1632,63
23 Gordejuela Zalla	3196,50
24 La Vaquera	1414,59
25 Igarrache	490,51
26 Castigarrero	428,91
27 d la Era del Cuco	2349,73
28 La Plantia	3055,31

29 Somocurcuio	1719,95
30 de La Brena	1411,52
31 Longar Codujo	569,54
32 Codujo Sollano	759,99
33 Torremonte	1669,67
34 Torrejon	2381,34
35 Avellaneda	2239,47
36 Haedo Avellaneda	1268,90
37 Zaballega	624,42
38 Murga	462,38
39 Cachupin	1599,86
40 Arzave	901,31
41 Sollano Llantada	838,75
42 Codujo Torremonte	2811,14
42 La Tejera Arzave	441,16
44 Las Lagunas	2344,51
45 Espiseo	965,86
46 Los Tornos	640,80
47 del Bardal	1996,97
48 San Pantaleon	1263,12
49 Castañar	655,48
50 Gallarde	1196,78
52 Castillejo	350,32
53 Lasarte	429,96
55 de las Estaciones	701,30
57 San Pedro	555,59
60 Baluga	2235,33
61 Montellano	1334,22
62 Ijalde Montellano	1057,29
63 Las Cerradas	1152,20
64 Gobeo	1129,21
65 Basuaga	1455,29
66 La Mella	514,43
67 Basuaga	705,42
68 Malabrigo	1035,37
69 Ubieta Orive	3179,08
69 Ubieta Orive	3179,08
70 Avellaneda Ubieta	4522,81
71 La Solilla	585,92
72 La Lastra	1006,75
73 Chavarri	289,91
75 Muñaran	684,83
76 Maruri Aranguren	1651,39
77 La Magdalena	995,52
78 Hortecho	912,44
79 Ledo	758,19
80 La Escalerilla	999,60
81 San Cristobal	2627,78
82 Santullan	857,62
83 Oreña	509,96
84 La Entradilla	2692,28
85 Arroyo	1219,94
86 Pajaza	1495,59
87 Luchaco	1031,93
88 Ibarra Codujo	745,84
89 Gobeo Manzanillas	236,10

LURZORU URBANIZAEZINA / SUELO NO URBANIZABLE
Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos

— Bide publikoen sarea / Red de caminos públicos

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak. / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- ✱✱✱✱✱ Udalerria / Término Municipal

Bide publikoak. Lurralde-kokapena.

90 Gobeo Baluga	470,06
91 La Isequilla	1253,84
92 La Llana Arroyo	317,87
93 Ahedo La Isequill	2720,57
94 La Llana Somovall	1644,43
95 La Llana S.Miguel	1157,41
96 Las Monjas	1017,69
97 La Jara	1311,93
Ojivar	620,74
Calzada Vieja	4855,67

4.2. JABARI ETA ERABILERA PUBLIKOKO ESPAZIO LIBREEN ETA BERDEGUNEEN SARE OROKORRA

Ondorengo espazio libreak eta berdeguneak jasotzen dira: hiri-bilbean duten eskalagatik eta esanahiagatik, mantendu beharreko natura-balioen integrazioagatik, espazio libreen sistemari artikulazioa eta jarraipena emateko duten gaitasunagatik, hiriaren morfologia- eta egitura-definizioan eragin nabarmeneko piezen multzoa osatzen dutenak.

HAPOn Aurrerakinean, espazio libreen eta berdeguneen sistema orokorraren antolaketara hurbiltzea oinarritzko hiru printzipiotan oinarritzen da:

1. Espazio libreek eta berdeguneek behar funtzional kuantifikagarriei erantzun behar diete, eta, gutxienez, zorrotz bete behar dute Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 78. artikuluan aurreikusitakoa (5 m²/biztanle). Hala ere, HAPOn nahia Munduko Osasun Erakundeak gomendatutako estandarretara hurbiltzea da (10 m² lurzoru/biztanle).
2. Bestalde, espazio libreen sistema orokorra hiri-lurralde sistemako pieza bereziek osatzen dute, eta Planaren Aurrerakinak eginkizun garrantzitsua ematen die hiri-ereduaren egiturazko antolamenduan. Beraz, pieza horiek jartzeko antolamendu-jarraibideek oinarritzko aukera-irizpidetik haratago joan behar dute –lurzoru hutsekin bat egindaproposatutako hiri- eta lurralde-ereduaren paisaia-erreferentetzat jardutean.
3. Sistema ekologia-sarea da, hirigunearen eta landa-eremuaren artean lotura jarriak sortuta eta udalerriko Azpiegitura Berdea osatuta. Laburbilduz, hiri-baldintza naturalagoaren, berdeagoaren, ekologikoagoaren eta konektiboagoaren alde egin behar da, eta proiektu horretan- azpiegitura berdea deskribatu den atalean islatu bezala-, lerro-egiturek protagonismoa izango dute, lurraldeko ekologia-matrizearen sistemei jarraipena emateko, hiri-ingurunearekin lotuta. Ekologia-sare hori, gainera, funtsezkoa da giza ongizaterako, tradizioz etxebizitzaren osagarri diren ekipamendutzat hartu izan diren berdeguneen onuretatik haratago doana (aisialdia, atsedena), hala nola: aire- eta ur-kalitatea hobetzen dute, biztanleen osasun fisikoan nahiz mentalean laguntzen dute, CO₂ isuriak murrizten dituzte eta pantaila akustikoa izan daitezke, hiri-mikroklima erregulatzen laguntzen dute, uholde-arriskua murrizten dute eta energia-beharra asetzen dituzte.

Beraz, HAPOn Aurrerakinean jasotako izaera orokorreko jabari eta erabilera publikoko espazio libreen eta berdeguneen sarearen diseinuaren arrazoi nagusia sare berde jarraia lortzea da, hiri- eta landa-ingurunearen arteko harremanak bideratzeko eta, aldi berean, ekologia-loturak eraikitzen laguntzeko.

SISTEMA OROKORRAK / SISTEMAS GENERALES

Espazio libreen sistema orokorra / Sistema General de Espacios Libres

I. Tipologiak / Tipologías

Badago / Existente

01 Udaletxeko parkea / Parque del Ayuntamiento

10 Zariketeko San Pedro parkea / Parque de San Pedro de Zarikete

Proposatua / Propuesto

02 El Carmen

03 El Baular (A)

04 El Baular (B)

05 El Baular (C)

06 El Baular (D)

07 El Baular (E)

08 Aretxaga Parkea / Parque de Aretxaga

09 Tepeyac-Maristas parkea lineala / Parque lineal Tepeyac-Maristas

11 Aranguren Futbol Parkea / Parque de Campo Fútbol Aranguren

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

Hiri-lurzorua / Suelo urbano

Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable

Lurzorua urbanizagazina, Landagunak /

Suelo no urbanizable, Núcleos rurales.

Udalerrria / Término Municipal

Espazio Libreen Sistema Orokorra.

Indarrean zeuden Arau Subsidiarioek Udalaren Parkea ezarri zuten Espazio Libreen Sistema Orokor gisa, eta Lurzoru Urbanizaezineko proposamen berriek (Bolumburu eta Oxivar) indartu egin zuten. Hala ere, proposamen azken hauek ez dira gaur egun errealitate. Ondorioz, espazio libreen sistema orokor bakarra Udalaren arkea da, 10.212 m²-rekin.

Zallako HAPOn Aurrerapenak lehendik dauden espazio libreen sistema orokorren sarea indartzen du eta udalerriko hiri-bilbean erreferentziazko bi elementu gehitzen ditu. Elementu horiek, dimentsioa eta kokapena kontuan hartuta, kategoria horretakoak direla kontsideratu da. Hauek lirateke: San Pedro de Zarikete parkea, izen bereko ermitaren ondoan, Lehendakari Aguirre etorbidearen aurrean eta Arangurengo Futbol Zelaiko parkea, Kadagua ibaiaren eta hiri-mailako ekipamendu baten ondoan.

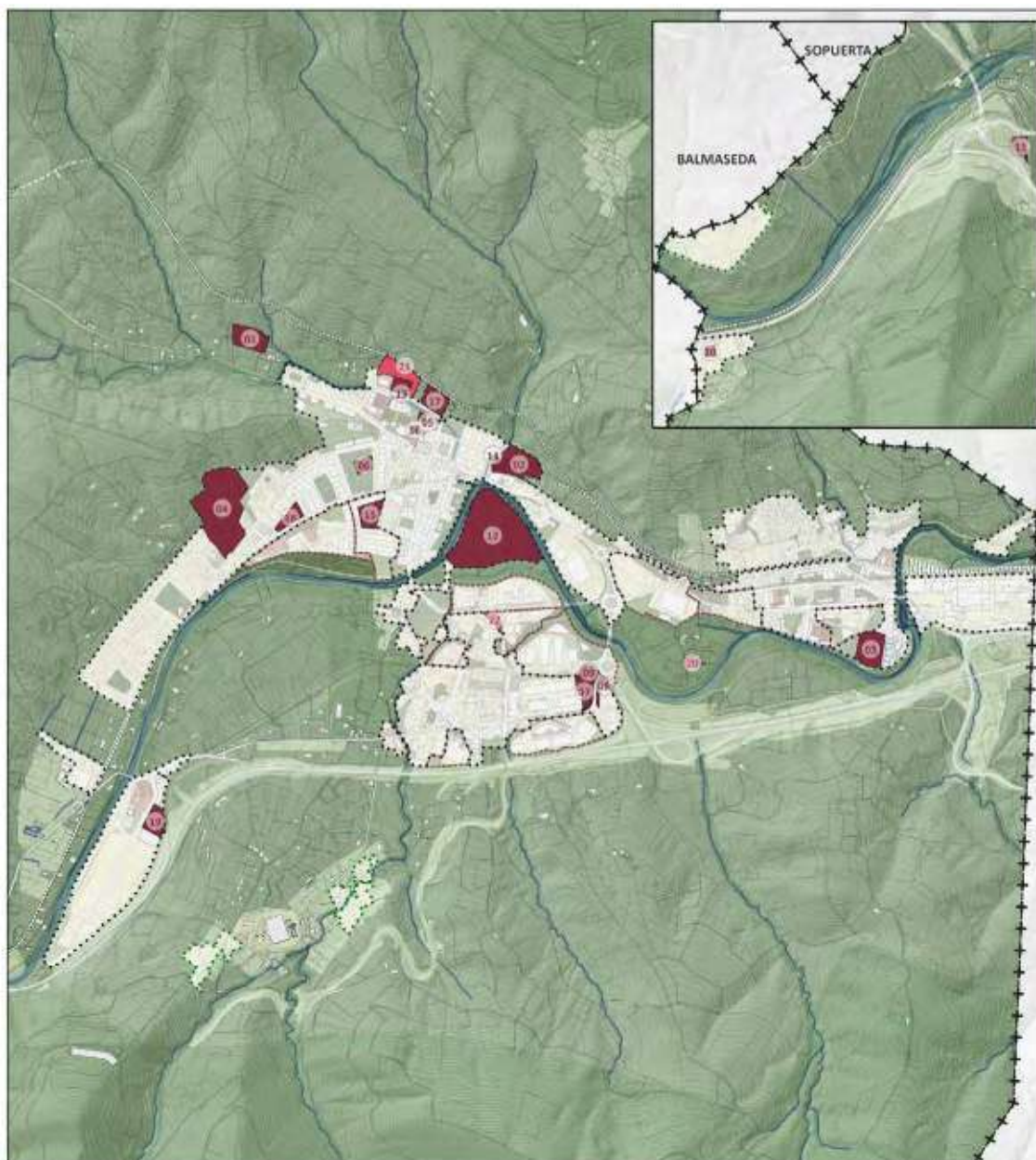
Egungo sarea espazio berriekin osatzen da, hiri-lurzoruko eta lurzoru urbanizagarriko jarduketetatik eta lurzoru urbanizaezineko proposamenetatik. Hala nola, Tepeyac-Marianistas Parke Lineala (AEDP-03); El Baular Ardatz Zibikoa, trenbide zaharren gainean (AEDP-01 eta 02); Aretxagako Parke Nagusia (SUS-02) eta Kadaguako Parkea, ibaiaren ezkeraldea hartzen duena, espazio libreen sistema lineal bat osatzeko. R-1 El Carmen Oeste sektoreko parkearekin eta Ibaiondoko tokiko sistemekin jarraituta.

Espazio libreen sistema orokorra lurzoru urbanizaezinean dauden atsedenekuekin osatzen da: Bolumburu eta Brena.

Espazio Libreen Sistema Orokorren azalera, guztira, 73.429 m²-koa da. Proposatutako sistema orokorren azalera 53.2005 m²-koa da, hau da, sistemaren azalera osoaren % 72,46.

Zallako Plan Orokorren Aurrerapenaren espazio libreen sistema orokorra elementu hauek osatzen dute:

Kode / Código	Izen / Nombre Eus	Izen / Nombre	Azalera / Superficie (m2)	Egoera / Situación
01	Udaletxeko parkea	Parque del Ayuntamiento	10.212	Existente (SU)
02	Kadagua Parkea	Parque del Cadagua	24.575	Propuesto (SNU)
03	Ardatz zibikoa El Baular (A)	Eje cívico El Baular (A)	3.973	Propuesto (SUB)
04	Ardatz zibikoa El Baular (B)	Eje cívico El Baular (B)	95	Propuesto (SUB)
05	Ardatz zibikoa El Baular (C)	Eje cívico El Baular (C)	2.261	Propuesto (SU)
06	Ardatz zibikoa El Baular (D)	Eje cívico El Baular (D)	2.214	Propuesto (SU)
07	Ardatz zibikoa El Baular (E)	Eje cívico El Baular (E)	681	Propuesto (SU)
08	Tepeyac-Maristas parke lineala	Parque lineal Tepeyac-Maristas	8.616	Propuesto (SU)
09	Aretxaga Parkea	Parque de Aretxaga	10.790	Propuesto (SUB)
10	Zariketeko San Pedro parkea	Parque de San Pedro de Zarikete	6.683	Existente (SU)
11	Aranguren Futbol Parkea	Parque de Campo Fútbol Aranguren	3.329	Existente (SU)

SISTEMA OROKORRAK / SISTEMAS GENERALES **Ekipamenduen sistema orokorra / Sistema General de Equipamientos**

I. Tipologiak / Tipologías

■ Badago / Existente

- 01 Udal hilerria / Cementerio municipal
- 02 Lantegi Batuak Zalla / Talleres Unidos Zalla
- 03 Aranguren futbol zelai / Campo de Fútbol de Aranguren
- 04 Maristak Zalla Ikastetxea / Colegio Marista Zalla
- 05 Ikastetxe / Telefonica
- 06 Udalerria / Ayuntamiento
- 08 Enkarterriko suhiltzaileen parkea (C) / Parque bomberos Enkarterri (C)
- 10 Suhiltzaile-etxe / Parque de Bomberos
- 11 Herreraiko hilerria / Cementerio de La Herrera
- 12 Kirol-gunea / Complejo deportivo
- 13 Villako Eguzki Egoitza / Residencia Zallako Eguzki
- 14 Lusa laguntza-zentroa / Centro asistencial Lusa
- 15 Ospitale / Hospital

16 Kultur Etxe-Liburategia / Casa de la cultura-Biblioteca

17 Mimetiz Pilotalekua / Frontón Mimetiz

18 Zalla Zine-antokia /Gazte Zentroa/
Cine-Teatro de Zalla/Oficina Informacion Juvenil

19 IAT Encartaciones / ITV Encartaciones

■ Proposatua / Propuesto

20 Orehako ibai-ekipamendua / Equipamiento Fluvial Orehia

21 Sabino Arana Zuzkidura Eremua handitzea /

Ampliación Área dotacional Sabino Arana

22 Aretxagako ekipamendu komunitarioa /

Equipamiento Comunitario Aretxaga

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

■ Hiri-lurzorua / Suelo urbano

■ Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable

■ Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak /
Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.

■ Udalerria / Término Municipal

Ekipamenduen Sistema Orokorra.

4.3. TITULARTASUN PUBLIKOKO EKIPAMENDU KOLEKTIBOEN SAREA

Gaur egun, hiriaren talde-mailan pentsatzeko, beharrezkoa da ekipamenduak bizi-kalitatearen kontzeptuarekin lotzeko berrazterketa sakona egitea; hau da, ongizate fisiko, sozialez, mentalez eta zoriontasunez, asebetetzez eta sariez osatutako neurria kontuan izan behar du.

Bizi-kalitatearen kontzeptuak inguruabar asko biltzen ditu: beharrian zaharrak asebetetzeaz gain, norbanakoaren gizarte-harremanen eremua, kultura-ondasunen eskuragarritasunaren aukera edo ekologia-ingurumeneko ingurunea eskaintzea, herritarren eta erabiltzaileen osasun fisikoa eta psikikoa errazteko. Ekipamendu kolektiboek, beraz, kohesiorako oinarritzko sistema osatzen dute, eta funtsezko bi funtzio betetzen dituzte komunitatea egituratzeko prozesuan: zeharkako gizarte-soldata eta kontsumo kolektiboko espazioa. Horrez gain, ekipamenduek, edo gutxienez ekipamendu-kategoria jakin batzuek, funtzio adierazgarria izan behar dute hiri-espazio publikoen sistemaren konfigurazioan.

Ekipamendu-sistemaren egiturazko antolamendua jarraibide hauen arabera antolatu behar da:

1. Ekipamenduak antolatzean eta artikulatzean, eremu guztiei zerbitzu ematea, guztiek gainerako herritarrentzat interesgarriak diren zerbitzuak izan ditzaten.
2. Ekipamenduek, tokiko beharrak asetzeaz gain, gutxien baloratutako hiri-espazioak kualifikatu behar dituzte, gainerako hiri-eremuko pribilegiatuenekin parekatzeko.
3. Zuzkidura-piezen kokapena bide publikoen eta espazio libreen sareekin lotzea, hiriaren singularitasuna adierazteko eta hiri-espazioaren irakurketa bermatzeko zeinu-sistema berria jasota. Oro har, proposatutako espazio libreen eta berdeguneen sarearekiko bateragarritasun funtzionala sustatu behar da, eta zuzkidura-jarduera osagarriak egitea ahalbidetu. Ekipamenduen eta formalki esanguratsuak diren espazio publikoen posizio-loturak haien gaitasun sinbolikoa indartuko du.
4. Zuzkidura-eskaintza aurreikusi daitezkeen eskaera berrietara egokitzea. Oinarritzko lau zutabeak honako hauek izango dira: aisia, kirola, kultura-jarduerak eta laguntza-, osasun- eta administrazio-zerbitzuak.
5. Ekipamendu-banaketa eskala ezberdinetakoa izan dadila saiatzea, hainbat hirigunetatik irisgarritasuna bermatuta, eta funtsezkoa da maila handieneko ekipamendu-sarea garraio publikoaren eta bidegorrien sarearekin artikulatzea.

Zallako HAPOn Aurrerapenak indarrean dauden Arau Subsidiarioek ezarritako ekipamenduen sistema orokorra jasotzen du, eta urte horietan eraikitako hiri mailako ekipamendu berriekin osatzen du. Esate baterako, Mimetizko frontoia, Zallako Zine-antzokia, Arangurengo Futbol Zelaia, El Longarreko IAT eta El Carmen Oeste R-1 sektoretik eraikitzen ari den ospitale berria. Ospitale berria Sistema Orokor gisa sartzeak indarrean dauden arau subsidiarioek anbulatorioei kategoria hori emateko kontsiderazioa ordeztu egiten du. Aurrerapen honetatik, sistema lokaltzat hartzen dira.

Era berean, proposamen berriak ezartzen dira hiri-lurzoruan aurreikusitako jarduketetatik. Horien arabera, Sabino Arana etorbideko zuzkidura-eremua handitu egingo da eta ekipamenduen sistema orokor berri bat jarriko da, AI-RU 02 jarduketa integratutik Aretxaga eremuari zerbitzua emateko, El Charco eta El Baular arteko artikulazio-ardatz berriari aurre eginez.

Ekipamenduen Sistema Orokorren guztizko azalera 149.899 m²-koa da. Proposatutako sistema orokorren azalera 8.947 m²-koa da, hau da, sistemaren azalera osoaren % 5,97.

Zallako Plan Orokorren Aurrerapenaren ekipamenduen sistema orokorra honako elementu hauek osatzen dute:

Kode / Código	Izen / Nombre Eus	Izen / Nombre	Azalera / Superficie (m2)	Egoera/ Situación
01	Udal hilerria	Cementerio municipal	7.217,00	Existente (SNU)
02	Lantegi Batuak Zalla	Talleres Unidos Zalla	9.810,00	Existente (SU)
03	Aranguren futbol zelaia	Campo de fútbol de Aranguren	8.273,00	Existente (SU)
04	Maristak Zalla Ikastetxea	Colegio Marista Zalla	32.709,00	Existente (SU)
05	Ikastetxe	Telefonica	469,00	Existente (SU)
06	Udalerrria	Ayuntamiento	2.322,00	Existente (SU)
07	Enkarterriko suhiltzaileen parkea (A)	Parque bomberos Enkarterri (A)	3.129,00	Existente (SU)
08	Enkarterriko suhiltzaileen parkea (C)	Parque bomberos Enkarterri (C)	1.379,00	Existente (SU)
09	Enkarterriko suhiltzaileen parkea (B)	Parque bomberos Enkarterri (B)	3.292,00	Existente (SU)
10	Suhiltzaile-etxe Foru Aldundia	Parque de Bomberos Diputacion Foral	1.206,00	Existente (SU)
11	Herrerako hilerria	Cementerio de La Herrera	2.542,00	Existente (SNU)
12	Kirol-gunea	Complejo deportivo	46.253,00	Existente (SU)
13	Villako Eguzki Egoitza	Residencia Zallako Eguzki	2.799,00	Existente (SU)
14	Lusa laguntza-zentroa	Centro asistencial Lusa	1.227,00	Existente (SU)
15	Ospitale	Hospital	4.949	En ejecucion
16	Kultur Etxea-Liburutegia	Casa de la Cultura-Biblioteca	266,00	Existente (SU)
17	Mimetiz Pilotalekua	Frontón Mimetiz	5.079,00	Existente (SU)
18	Zalla Zine-antzokia /Gazte Zentroa	Cine-Teatro de Zalla/Oficina Informacion Juvenil	3.372,00	Existente (SU)
19	IAT Encartaciones	ITV Encartaciones	4.659,00	Existente (SU)
20	Oreñako ibai-ekipamendua	Equipamiento Fluvial Oreña	1.294,00	Propuesto (SNU)
21	Sabino Arana Zuzkidura Eremua handitzea	Ampliación Area dotacional Sabino Arana	6.653,00	Propuesto (SU)
22	Aretxagako ekipamendu komunitarioa	Equipamiento Comunitario Aretxaga	1.000,00	Propuesto (SU)

5/AM

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

ZALLA, UDALERRI IRISGARRI ETA OSASUNGARRIA. MUGIKORTASUN IRAUNKORRERAKO ESTRATEGIAK.

5.1. KOMUNIKAZIO-SISTEMAREN ETA MUGIKORTASUN JASANGARRIAREN ARTEKO ERLAZIOA.

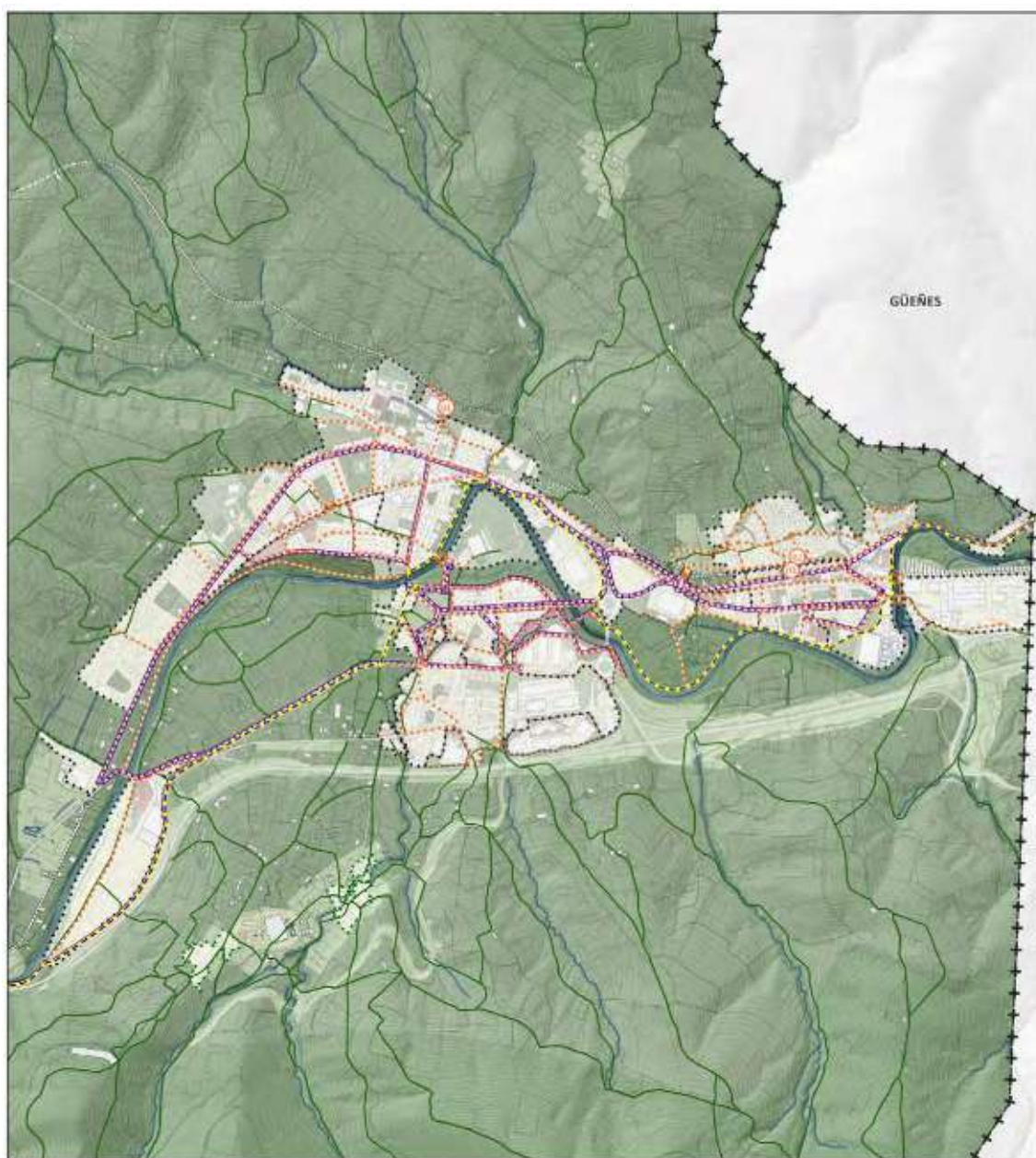
Mugikortasun jasangarriko ereduak “mugikortasunaren piramidetik” eratorritako printzipioak izan behar ditu oinarri.

Mugikortasunari buruzko proposamenak bat datoz mugikortasun jasangarriaren aldeko apustuarekin, hau da, udalerriko bizigarritasun-baldintzak hobetzearekin, bai bizilagunentzat, bai bisitarientzat.

Esan bezala, hiri-mailako sare nagusia hiriko sektore edo auzo bakoitzaren barne-egitura antolatzen duen sarearekin osatzen da. Sare honek, hedapen handiena duenak, bere ertzetako jarduera guztiei sostengua eta sarbidea ematen die, bai ibilgailuentzat, bai oinezkoentzat. Espazio pribatua utzi ondoren, publikoarekin lehen topaketa sare horrek egiten duenez, mugikortasun jasangarrirako duen protagonismoa ukaezina da, eta horrek herritar askoren bizi-kalitatea hobetzea dakar.

Lortu nahi diren helburuak lortzeko, HAPOn izaera desberdineko hainbat neurri proposatu behar dituzte, eta oraindik ere indarrean daudela esan dezakegu.

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD

Motorizatu gabeko sareak / Redes no motorizadas

I. Igogailu publikoa / Ascensor público

○ Kokapena / Localización

01 / Mimetiz

02 / Txabarri

03 / Aringuren

II. Oinezkoentzako sareak / Redes peatonales

— Santiago bidea / Camino de Santiago

— Oinezkoen ibilbide / Recorrido peatonal

— Oinezkoen ibilbide jasoa / Recorrido peatonal elevado

— Oinezkoen ibilbide lurperatua / Recorrido peatonal soterrado

— Bide publikoak / Caminos públicos

III. Bidegorri-sarea / Red de carriles bici

— Trazadura / Trazado

Zehaztapen grafikak / Determinaciones gráficas

— Hiri-lurzorua / Suelo urbano

— Lurzor urbanizagarria / Suelo urbanizable

— Lurzor urbanizazina. Landaguneak / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.

— Udalerria / Término Municipal

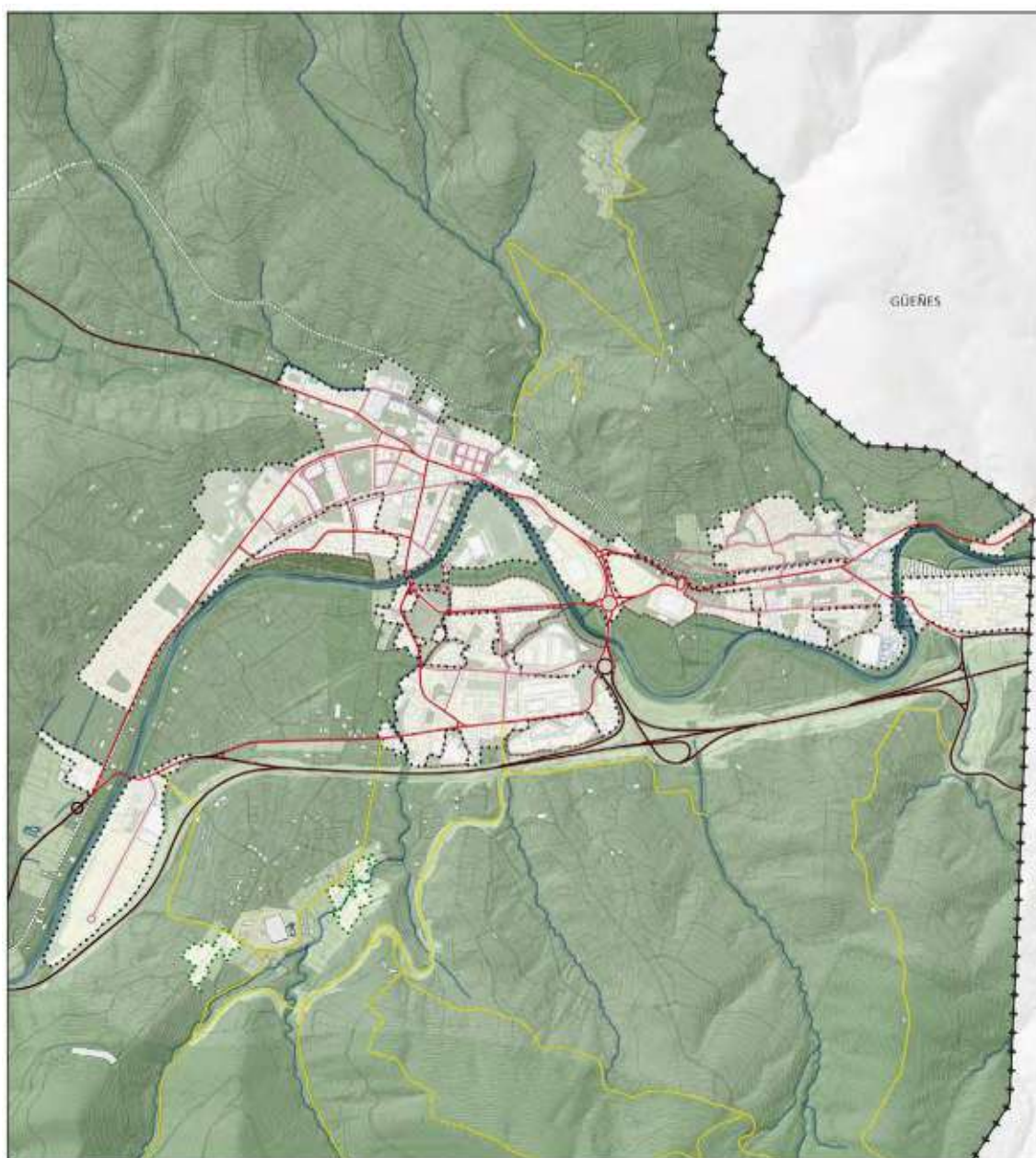
Motorizatu gabeko sareak.

A. OINEZKOEN MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA SUSTATZEA, HONAKO HAUETARAKO:

- a. Oinezkoen mugikortasuna hiriko joan-etorrietarako bide nagusi finkatzeko.
- b. Hiriguneen arteko eta horiek osatzen dituzten zona edo auzoen arteko oinezkoen lotura hobetzea, trenbideen pasabidea eta horietako batzuetan dauden koten arteko aldea kontuan hartuta.
- c. Oinezko ibilbideen erosotasuna eta erakargarritasuna handitzeko.
- d. Espazio publikoan egoteko kalitatea hobetzeko.
- e. Ardatz nagusietatik igarotzen diren oinezkoentzako ibilbide nagusien alternatiba zuzenagoak ezartzea.

Hona hemen proposatzen diren neurri nagusiak:

1. **Hiriguneetan oinezkoen mugikortasuna hobetzeko jarduketa estrategikoak. Aranguren eta Mimetiz artean ardatz zibiko bat, pasealeku lineala, eratzen, trenbidearen zatia desmuntatzea aprobetxatuz.**
2. Oinezkoentzako konektibitatea hobetzeko jarduketa puntualak **Tepeyac Parkearen eta Lehendakari Agirre Etorbidearen arteko harremanak artikulatzen dituen hiri-lotura berri bat, espazio libreen sistema orokorra, gehitzen.**
3. **Oinezkoen iragazkortasuna hobetzea, batez ere Lehendakari Agirre etorbidean eta Los Trabajadores etorbidean, trenbide-pasaguneak ordeztzeko.** ADIFek dagoeneko aztertzen ari diren proposamenen osagarri gisa, maila desberdinetan egiteko, herritarrentzako mugikortasun iraunkorra eta segurua sustatuz. Ekintza osagarri horiek hiri-lurzoruko eta lurzoru urbanizagarriko jarduketetatik planteatzen dira. Hona hemen:
 - Hiri-lotura berrien (pasabideak eta igogailuak) proposamena maldaren inpaktua murrizteko eta trenbideak gainditzeko, **Aranguren iparraldearen eta ardatz zibikoaren hasieraren artean mugikortasun bertikaleko sistema mekanikoak ezarri.**
 - El Carmen Zabalkuntza sektore berria eta Artebizkarra auzoa lotzeko **espazio publikoko pasabidea** trenbidearen azpian.
 - **Trenbidearen azpiko bide-lotura berria, Lehendakari Agirre etorbidearen (Zineantxokiaren eremuan) eta El Carmen Zabalkuntza proposatutako sektore berriaren artean, sektorearen ertza ibaiaren ertzean proposatutako parke berriarekin bat eginez.**
4. **Bidegurutzeen eta tartein diseinua hobetzea.** Hobekuntza hauek Zallako udal-mugartean trenbide-pasaguneak kentzeko 2022ko Ikerlan Integraletik eta ADIFen Zallako udalerriko zabalera metrikoko sarearen segurtasuna berrantolatzeko eta hobetzeko 2023ko informazio-ikerlanetik eratortzen dira.
5. **Los Trabajadores etorbidea birdiseinatze proposamena, oinezkoentzako guneak handitzeko, hiri-bide seguruagoa eratzeko eta mugikortasun aktiboa sustatzeko.**

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD
Hiri-izaerako bide-hierarkia/ Jerarquía viaria de carácter urbana

- Lurralde-mailako bideak / Viario de nivel territorial
- Hiriko bide nagusiak / Viario urbano principal
- Bigarren mailako hiri-bideak / Viario urbano secundario
- Landsarbidetako bideak / Viario de acceso rural

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina, Landagunak. / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- Udalerria / Término Municipal

Bide-hierarkiaren proposamena.

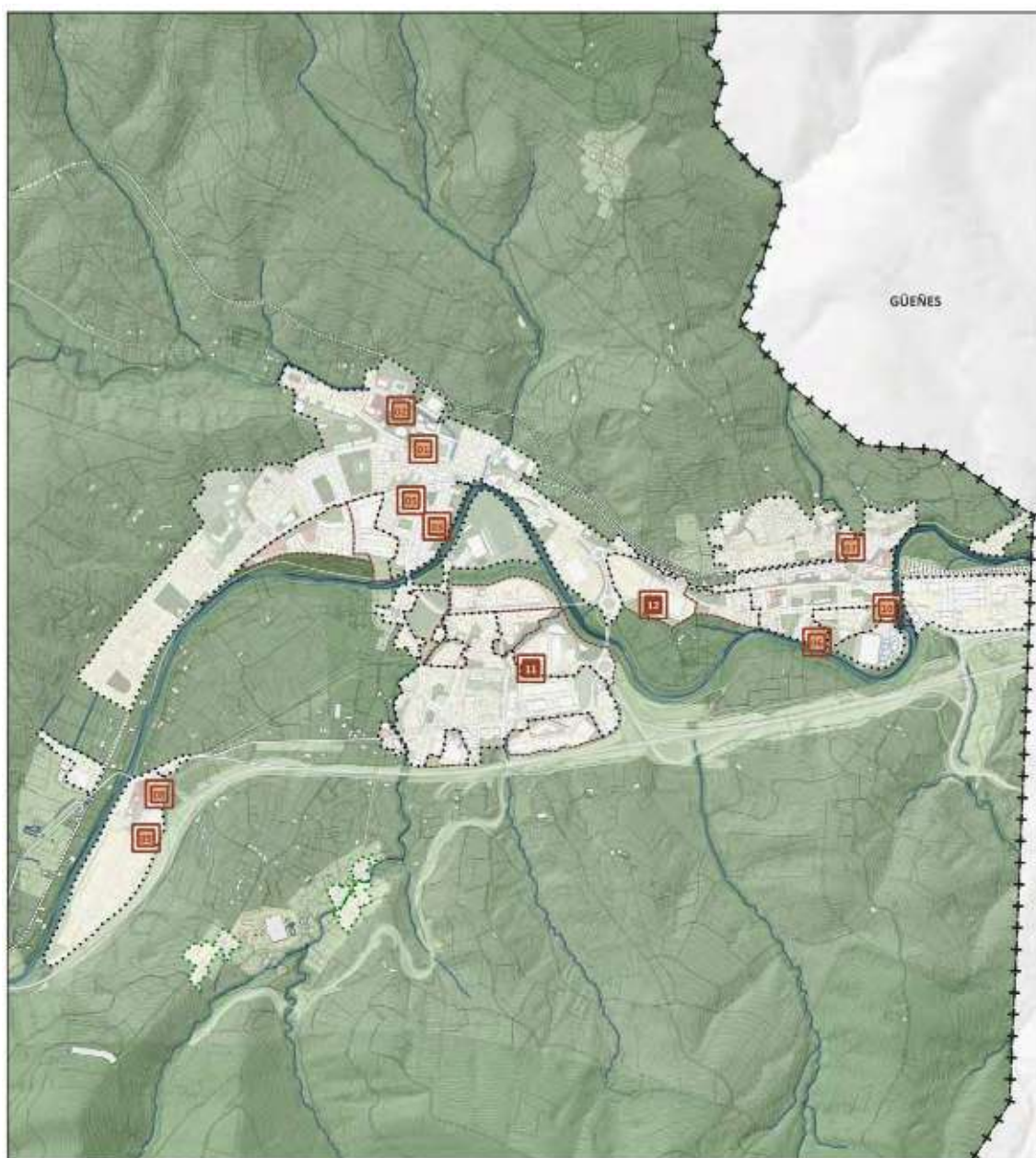
6. Bide-sisteman **oinezkoentzako espazioa pixkanaka handitzea**, bai hiribide nagusian, bai tokikoenean. **“Isuri gutxiko guneak” ezartzea.**
7. **“Ttipi Etapa” programa bezalako ekimenak indartzea**, nagusiek ohitura osasuntsuak har ditzaten hiriko kaleetan ibilita eta sozializatuta.
8. **Eskola-bide seguruak.** Azkenik, Eskola Bide Seguruaren Programa proposatzen da oinezko mugikortasuna sustatzeko eta hiri-kalitatea zein herritarren bizikidetza berreskuratzeko neurritzat. Programa horren bidez, gurasoen/irakasleen tutoretzapeko ibilbideak sortzen dira, ikastetxeetatik hurbilen dauden bizitokiak horiekin lotuko dituztenak, ibilbidean zehar dauden segurtasun-baldintzak berrikusita eta haurtzarotik mugikortasun jasangarriaren kontzientzia sortzen lagunduta.
9. **Done Jakue Bideari (Erromatar Galtzada) eta landa-ibilbideari balioa ematea, lurraldea lotzeko eta artikulatzeko elementu gisa.**

B. BIZIKLETA BIDEZKO MUGIKORTASUNA HOBETZEA ETA SUSTATZEA, HONAKOA LORTZEKO:

- a. Bizikletaren erabilera areagotzea. Izan ere, herritarren ustez, bizikletaren erabilera ez da segurua, beraz, bide-segurtasuna bermatu behar da, eta, aldi berean, herritarrak kontzientziatu behar dira bizikleta ohiko garraiobide erabil dezaten.
- b. Egungo bizikleta-sarea finkatzea, batez ere hiriguneak eta industria-jarduerako eremuak artikulatzeko baliabide gisa.

Medidas:

1. **L.4.I. Kadagua linea Kastrexanatik Balmasedara osatzea, Bizkaiko Bizikleta Bideen 2023-2035 Lurralde Plan Sektorialekoa**, Zalla udalerrria zeharkatzen duena, ekialdetik mendebalderako jarraibidearekin.
2. **Oinarrizko hiri-ardatzak garatzea**, Kastrexanatik Balmasedara doan L.4.I Kadagua linearekin artikulatuta. Hau guztia, hiriguneen barruko eremuak estaltzeko, lurzoru urbanizagarriaren garapenetan aurreikusitako bide-ardatz berriak eta hiri-lurzoruko jarduketa puntualak abiapuntu hartuta.
3. **Bizikletentzako aparkalekua** herriko ikastetxe, ekipamendu eta espazio nagusietan.
4. **Herritarrak kontzientziatzeko neurriak.** Ikastetxeetan bizikleta garraiobide modu seguruan erabiltzeko kanpaina egitea. Epe laburrean ez da kontuan hartuko bizikleten mailegatzeko sistema ezartzea, aurreikusitako erabilera-maila txikia delako. Epe luzera, bizikletaren erabilerari buruzko kontzientziazio-neurriak finkatu ondoren, hura instalatzea planteatu liteke.

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD Aparkaleku-sarea / Red de aparcamientos

- Lehendik dagoen aparkalekua /
Aparcamiento existente
- 01 Euskadi/ Euskadi
 - 02 Ambulatorio/ Ambulatorio
 - 03 Gipuzkoa/ Gipuzkoa
 - 04 Gipuzkoa/ Gipuzkoa
 - 05 Lantzagorta/ Lantzagorta
 - 06 La Inmaculada/ La Inmaculada
 - 07 Mauriko dorrea/ Torre de Mauri
 - 08 IAT/ ITV
 - 09 IAT/ ITV
 - 10 Nicolás María Urgoiti/ Nicolás María Urgoiti
- Proposatutako aparkalekua /
Aparcamiento propuesto

- Proposatutako aparkalekua /
Aparcamiento propuesto copiar**
- 11 Aretxaga-Gallardi/ Aretxaga-Gallardi
 - 12 Orive

Aparkaleku-sarea.

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina. Landagunak /
Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- Udalerria / Término Municipal

C. ZIRKULAZIO-ESKEMA ALDATZEA, HONETARAKO:

- a. Gehiegi erabiltzen den autoa ez sustatzeko
- b. Bide-sarearen erabilera optimizatzeko.

Neurri nagusiak:

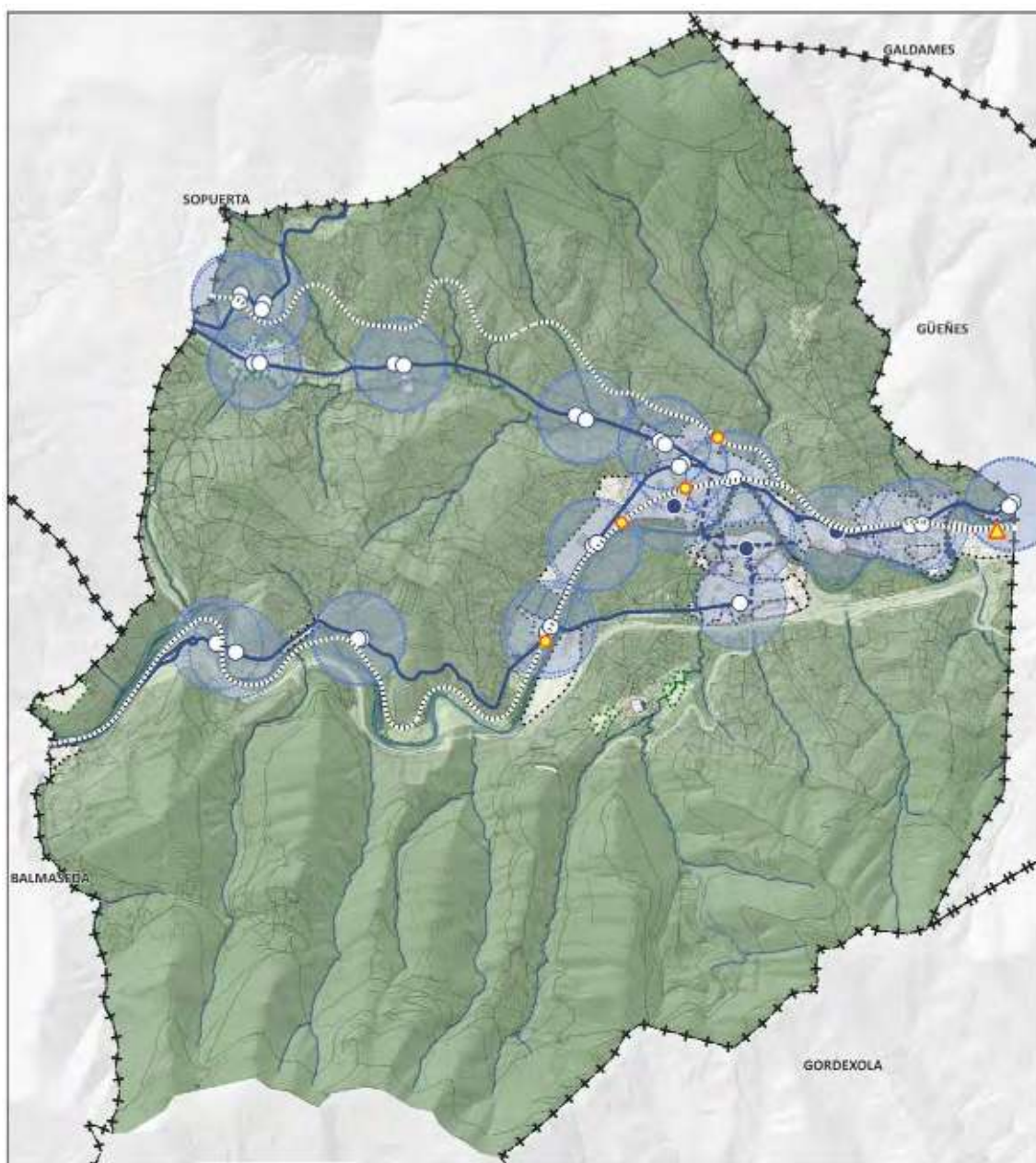
1. **Kale askotako zirkulazioa norabide bakarrean aldatzea**, horrela: beste garraiobide batzuetarako lekua irabaztea, udalerrian ibilbide laburrak egiteko autoa ez sustatzea, bidegurutzeen erregulazioa eta diseinua sinplifikatzea, eta ardatz asetuen trafikoaren intentsitatea murriztea.
2. **Zamalanetako ibilgailu astunen zirkulazioa kentzea Lehendakari Aguirre Hiribidean**, honela:
 - El Baularren BI-636 errepidearen irteeratik Gallardi, Allendelagua eta industrialde berrietarako sarbide berria.
 - El Baular biribilgunetik hirugarren sektoreko lurzorurako aurreikusitako eremu berrietarako sarbide berria.
3. **El Longarrerako zirkulazioa murriztea**, eta, horretarako, BI-636 errepidetik Allendelaguara iristeko beste irteera bat eskaintzea.

D. APARKALEKUA, HONETARAKO

- a. Aparkalekua antolatzeko eta optimizatzeko
- b. Ekipamenduen kontzentrazio-eremuetan, industrialdeetan eta hirugarren sektoreko eremuetan aparkalekuen edukiera indartzea.
- c. Garraio publikoko geraleku eta geltokietan garraio modu trukaketa sustatzea, igarotze-trafikoa saihesteko.

Neurriak:

1. **Lur gaineko aparkalekua murrizteko eta oinezkoentzako espazioa pixkanaka handitzeko** neurriak ezartzea.
2. **Aparkatzeko eta modal aldaketa guneak kokatzea**, geralekuen eta geltokien inguruan.
3. **Jarduera ekonomikoetarako aurreikusitako garapen berrietan aparkatzeko eremuak indartzea.**

MUGIKORTASUNA / MOVILIDAD
Garraio kolektiboko sarea / Red de transporte colectivo

I. Autobus-geltokiak / Paradas autobús

- Autobus-geltokiak / Paradas autobús existente
- Proposatutako autobus-geltokiak / Paradas autobús propuesta

II. Autobusaren trazadura / Trazado autobús

- Lehendik dagoen trazadura / Trazado existente
- - Proposatutako trazadura / Trazado propuesto

III. Tren geltokiak / Paradas de tren

- ▲ Geltoki / Estación
- Tren geltokiak / Paradas de tren

IV. Trenbidearen trazatua / Trazado ferroviario

- Trenbidearen trazadura / Trazado ferrocarril
- - Trenbidearen trazadura lurpean / Trazado ferrocarril soterrado

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Autobus-geltokiaren estaldura (300 m) / Cobertura paradas autobús (300m)
- Hiri-luzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- ✱ Udalerria / Término Municipal

Garraio Publikoaren Proposamena.

E. GARRAIO PUBLIKOA, HIRI BARRUKO JOAN-ETORRIETARAKO GARRAIO PUBLIKOAREN ESKAINTZA ETA LOTURA HOBETZEKO.

Neurriak:

1. **Aretxaga, Allendelagua eta landa-eremu baita -kokalekuetarako garraio publikoaren estaldura hobetzea, batez ere Sollano, Codujo eta La Magdalenarako.**
2. **Eskaripeko taxi kolektiboaren sistema** abian jartzea, udalerriko aldiriko eremuetara eta landa-eremuetara iristeko, tokiko garraio publiko erregularraren orde, konexio zailtasuna dagoen lekuetan.
3. **Garraio publikoaren geltokiak hobetzeko plana.**

F. SALGAIEN MUGIKORTASUNA, SALGAIEN BANAKETA ARINA ETA ORDENATUA BERMATZEKO, AHALIK ETA ERAGIN TXIKIENA IZAN DEZAN MUGIKORTASUN SISTEMAN, BAINA HERRIKO JARDUERA EKONOMIKOEN GARAPEN OSOA BERMATUTA.

Neurriak:

1. Salgaien hiri-banaketako baldintza operatiboak antolatzea, **araututako zamaletarako eremu nahikoaren erreserba ezartzea** (banaketa-ordutegian eta -denboran) eta haien diseinu funtzionala eta kokapena optimizatzea, eragiketen iraupena eta salgaien jatorriko edo amaierako gunerainoko distantzia murrizteko.
2. **Establezimenduen artean salgaien banaketa partekatua sustatzea**, banaketa-eragiketen kopurua murriztuta eta tamaina txikiko zein gutxiago kutsatzen duten ibilgailuekin antolatutako banaketa sustatuta. Horretarako, saltokien kokapena zehaztu beharko da merkataritza-erabileren eta hirugarren sektoreko erabileren banaketaren arabera, merkatarien ordezkari-elkarteekin adostuta. Horrela, eragindako sektore guztiak inplikatu dira, eta erregulazioak betetzeak duen garrantziaz eta merkatariei zein bezeroei eragiten dien onuraz jabetzen lagunduko da.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

OINARRIZKO HIRI-AZPIEGITUREN SARE ETA ESPAZIO TEKNIKOAK

Oinarrizko azpiegiturak osatzen dituzten sare eta espazio teknikoak, prestazioaren araubidea edozein dela ere, plangintza-prozesuan barneratu behar dira, horien baldintzatzaileak kontuan hartuta eta parte hartzen duten eskumen-maila desberdinen erabaki-prozesua koordinatuta. Horretarako, baliabide eskuragarriak koordinatu eta optimizatu behar dira, horien erreserbak eta zortasunak bateratzen saiatuta eta oinarrizko azpiegituren arteko koordinazioa sustatuta, baita lurralde- zein hirigintza-plangintzaren artekoa ere.

Lurraldearen eta ingurumenaren sostengu-ahalmenarekin koherentea den planifikazio bateratua egiteko, beharrezkoa da egungo hiriaren funtzionamendurako eta etorkizuneko hazkunde berrietarako ezinbestekoak diren zerbitzu osagarriak kontuan hartzea.

Ondoren, Zallako sareetarako, gune teknikoetarako eta oinarrizko zerbitzuetarako jarduketa-proposamenen aurrerakina aurkeztu da, horretarako, honako alderdi hauek aztertu dira: ur-hornidura eta saneamendua, energia elektrikoa, gas naturala, telekomunikazioak, argiztapen publikoa eta hiri-hondakinak.

6.1. UR-ZIKLO OSOA

Edateko uraren hornidura.

Ur-hornidura kudeatzeko proposatutako lurralde-eredua egungo beharrei erantzun ahal izango dien erabilera eraginkorrera bideratu behar da, sareko galerak minimizatuz eta datozen hamarkadetan uraren baliabidearen jasagarritasunaren eta iraunkortasunaren alde eginez. Gainera, ez du arriskuan jarri behar ekosistemen funtzionamendu egokia, ezta ingurune fisikoaren erresilientzia ere.

Zallako kasu zehatzean, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa (BBUP) Sopela edateko urez hornitzen duen erakunde publikoa da. Bere eskumenengatik, lehen mailako sarea kudeatzea dagokio, hau da, bilketa- edo erditze-lanak, urtegia, garraioa, tratamendua eta azken erabiltzaile handienganaino edo banaketa-sarearen goiburuko deposituetaraino eramatea. Udalerrria arduratzen da bigarren mailako hornidura-sarea kudeatzeaz, mantentzeaz, ustiatzeaz eta birjartzeaz, hau da, gordailuetatik hasi eta azken kontsumitzaileenganaino abiatzen diren sareak, nahiz eta udalerrri askok kudeaketa hori BBUPren esku uzten duten.

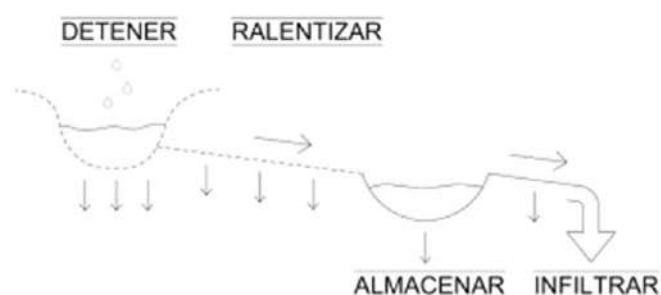
Zallak hornitzen duen ura Ordunteko urtegitik dator, eta Sollanoko edateko ura tratatzeko estaziotik (EUTE) igarotzen da. Estazio horrek, gainera, Alonsotegi, Bilbo, Gordexola eta Gueñes udalerriak hornitzen ditu.

- Ur-hornidurako azpiegituretarako helburu espezifikoak honako hauek dira:
- Udalerrrian hornidura-sarearen garapenean aurrera egitea, uraren kalitatea bermatuz kontsumitu ahal izateko.
- Aurrera egitea edateko uraren kontsumoa arrazionalizatzen, modu kuantitatiboan eta kualitatiboan.

- Hornidura-zerbitzua bermatzea, Partzuergoak ezarritako eskari-estandarren arabera, eta, aldi berean, urte osoan zehar jatorrizko ur-baliabidearen erabilgarritasunaren iraunkortasuna bermatzea.

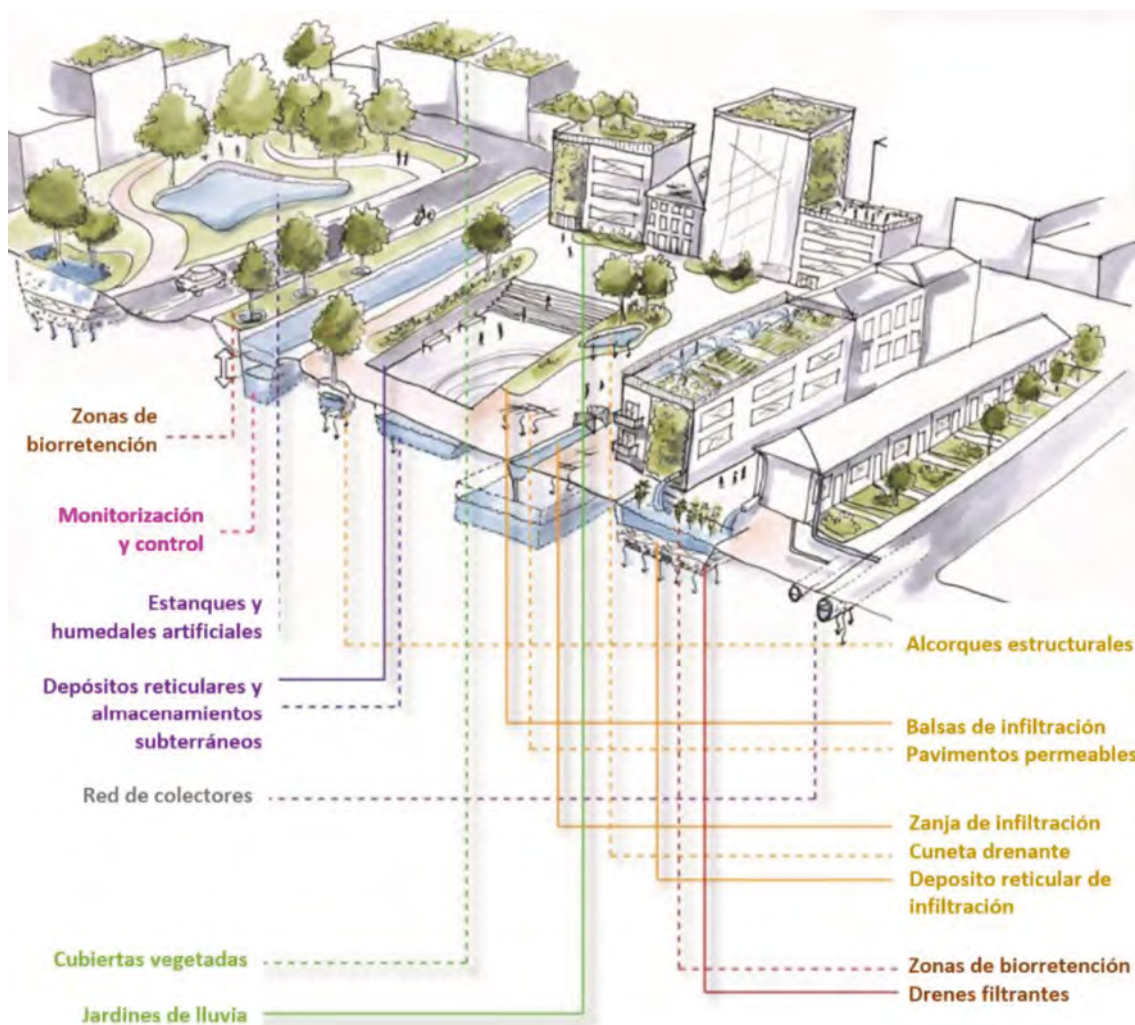
HAPOk bere gain hartuko ditu Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoaren irizpideak ur-horniduraren arloan, eta, Partzuergoak definitutako beste irizpide batzuk baztertu gabe, irizpide horietako batzuk sartuko ditu lurralde-eredua eratzeko jarraibide gisa. Horrez gain, berezko gidalerroak ere ezarriko ditu. Horien artean hurrengokoa azpimarratuko behar dira: drainatze iraunkorreko sistemak (zolakura iragazkorrak, tankeak edo ekaitz-gailuak, etab.) sartzeko derrigortasuna urbanizazio berrietan, industrialdeetan, hirigintza-garapenetan, azpiegitura linealetan eta gainazal garrantzitsuak hartzen dituzten berritze- edo berroneratze-eremuetan, baldin eta arroetako drainatzean edo atzemandako arroetan aldaketak eragin baditzakete. Hori guztia, aurretik zegoen egoerari dagokion balioarekiko jariatze-uraren balizko gehikuntza konpentsatu ahal izateko, behar bezala husteko edo garrantzirik ez izateko.

Drainatze iraunkorreko tekniken eta irtenbideen erreferentzia uraren hiri-zikloa naturak egiten dituen prozesuetara hurbiltzeko estrategia da. Horrela, euri-uraren katea jatorritik amaieraraino kudeatuko da, eta puntako emariak murriztea erraztuko da aurreko baldintzei dagokienez. Azken horiek euri-gertakariengatiko atzeratzaile gisa jardungo dute, eta honako prozesu natural hauek aktibatuko dituzte:

Horrek honakoa baimenduko du:

- Jariatze-mailak, bere egoera naturalaren antzekoak mantentzea.
- Partzela pribatuetan eta eremu komunetan euri-urak atxikitzea, tratatzea eta berrerabiltzea.
- Euri-garaian natura-ibilguak eta saneamendu-sarea ez gainkargatzea.
- Hiri-jariatzeak eragindako euri-ura ez kutsatzea, eta euri-ikuzketak zein -higadura prozesuak murriztea.
- Ur-baliabideak modu eraginkorrragoan, errespetagarriagoan eta arrazionalagoan erabiltzea.
- Urbanizazioaren paisaia- eta ingurumen-barneraketa hobetzea.

Hirian integratutako "SUDS"-ak. Iturria: Hattum et al.-etik egokitua. (2016).

Hondakin-uren saneamendua

Zallako ur beltzak HUAⁿ arazten dira, Otxandotegi auzoan, Gueñesen, Kadagua ibaiaren ondoan. Balmaseda, Gordexola, Gueñes eta Sodupe udalerrietako ur beltzak ere arazten ditu. Sarrerako emaria 31.359 he-koa da, eta 57.143 he-ko populaziorako diseinatuta dago. Lehen eta bigarren mailako tratamendua du, eta nitrogenoa deuseztatzen du

Uren saneamendua kudeatzeko proposatutako lurralde-eredua uraren zikloa ixtea ahalbidetuko duen erabilera eraginkorrera bideratu behar da, araztutako uren isurketan kalitate-bermeekin. Horrela, datozen hamarkadetan uraren iraunkortasuna eta iraunkortasuna ahalbidetuko dira.

Era berean, Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoa saneamendu primarioa kudeatzeko ardura duen erakunde publikoa da. Horrela, honako hauek kudeatzea dagokio:

- Lehen mailako sareko saneamendua: kolektore eta hodi biltzaile orokorrak (estolderia HUAekin lotzen dutenak), HUAak (hondakinak tratatzeko eta deuseztatzeke instalazio erantsi guztiak dituztenak) eta isurbideak (araztutako ura ingurune urtar hartzailera itzultzen dutenak).

- Industria-isurketen kontrola: Hondakin-urak saneamenduko lehen mailako sarera eta estolderiara isurtzeko baimena, jarraipena, kontrola eta ikuskapena barne hartzen ditu, bai eta gertatzen diren arau-hausteak zigortzeko ahalmena ere. Barnean hartuta gehiegizko isurketak ixtea, hala badagokio, edo dagokion ur-horniduraren kontratua baliogabetzat jotzea.

Partzuergoak honako helburu espezifiko hauek ditu ur-saneamenduko azpiegituretarako:

- Udalerrri osoan hondakin-uren saneamendua ahalbidetzea, araztutako uren ingurune hartzailean emari ekologikoak eta araztutako uraren kalitate egokia bermatuz.
- Hondakin-uren kudeaketa eraginkorrean aurrera egitea, euri-urak euri-drainatzearen bidez behar bezala kudeatzea ahalbidetuko duten sare bereizleak garatzeari lehentasuna emanez.

HAPOk bere gain hartuko ditu Bilbao Bizkaia Ur Partzuergoaren irizpideak hondakin-uren saneamenduaren eta arazketaren arloan, eta, Partzuergoak definitutako beste irizpide batzuk baztertu gabe, irizpide horietako batzuk sartuko ditu lurralde-eredua eratzeke jarraibide gisa. Horrez gain, berezko gidalerroak ere ezarriko ditu. Besteak beste, araztutako urak beren kalitatearekin egokiak diren erabileretarako berrerabiltzea sustatzea, bereziki nekazaritzako ureztapenerako eta giza kontsumoa barne hartzen ez duten gainerako jardueretarako.

6.2. ENERGIA-HORNIDURAKO SAREAK

Energia elektrikoa

Udalerria 30 KV-ko erdi-tentsioko sare batek zerbitzatzen du, La Jara azpiestaziora iristen dena, eta handik udalerrira banatzen da.

HAPOk energiaren kudeaketa iraunkorrerako proposatzen duen lurralde-ereduak Euskadiko 2030erako Energia Estrategian eta Klima Aldaketaren Euskal Estrategian ezarritako helburuak bultzatu eta lortu behar ditu. Helburu horiek energia-eraginkortasuna handitzeari, energia berriztagarriak erabiltzeari eta petrolioaren kontsumoa eta berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteari buruzkoak dira, deskarbonizazio-helbururantz aurrera egin ahal izateko.

Eraginkortasun-helburu horrek berekin dakar, halaber, autosufizientzia energetikorantz aurrera egitea, bai oro har, bai azken kontsumitzaileentzat, eta, horrela, garraio bidezko energia-galerak mugatzea. Gainera, berotegi-efektuko gasen emisioen balantze garbia nazioartean adostutako atalaseen azpitik murrizteko, energia-kontsumitzaileen sektoreetan eragin behar da. Hau, erabileraren eraginkortasunaren eta efizientiaren bidez, eta CO₂ hustubideen gaitasuna handituz, horrela klima-arintzean aurrera eginez.

Energia-autosufizientziarantz aurrera egitea ahalbidetuko duten azpiegitura berriak kokatzeko, kontuan hartu behar dira bai berrikusten ari den Energia Berriztagarrien LPSa, bai azpiegitura horien baldintzak eta udalerriko ingurumen-, ekonomia- eta gizarte-erronkak, bateraezintasuna, disfuntzioak eta inpaktu onartezinak saihestuz. Ildo horretan, beharrezkotzat jotzen da HAPOk kontuan hartzea Eusko Jaurlaritzako Natura Ondare eta Klima Aldaketa Zuzendaritzak egindako Sentsibilitate Mapak lanaren esparruan, *“Laguntza teknikoa energia eoliko eta fotovoltaikeen garapena aztertzeke eta lan osagarriak egiteko, EAEko 2020-2021 aldiko natura-ondarearen kontserbazioarekin bat etor daitezzen”*. Horri esker, ingurumenaren ikuspegitik identifika daitezke energia berriztagarriko instalazioak ezartzeko ingurumen-baldintza handienak dituzten lurraldeeremuak.

Nolanahi ere, lehentasunezkoztat jo behar dira eraikinen estalkietan energia har dezaketen azalerak eta energia-kooperatiben eredu berriak.

Sare elektrikoak eta transformazio-estazioak.

- Linea elektriko berri guztiak lurpekoak izango dira eta, alderdi teknikoei dagokienez, konpainia hornitzaileak horretarako ezarritako jarraibideak aplikatuko zaizkie. Tratamendu bera jasoko dute sortu edo zabaldu behar diren sareko lineek.
- Planeamenduaren aurreikuspenek eta haren garapenak sortutako beharren ondorioz ezartzen diren eraldaketa-estazio berri guztiak lurpekoak edo barrualdekoak izango dira, eraikin edo lokalen barruan kokatuta. Udalak, baldintza jakin batzuetan, eraldaketazentroak espazio publikoaren agerian ez egoteko moduan kokatzea ezarri ahal izango du. Eraldaketa-estazioak behar bezala isolatuta egon beharko dira, kontuan hartuta arrazoi teknikoengatik nahitaez kokatu behar direla. Gainera, zarataren, bibrazioen, aireztapenaren, segurtasunaren eta abarren aurkako beharrezko neurri zuzentzaile guztiak hartuko dira, bizilagunentzako instalazio onargarria egiteko.

Gas naturala

Udalak hala eskatzen badu, Urbanizazio Proiektuetan gas naturalaren kanalizazioak sartuko dira, garatzen duten plangintzako erabilerak hornitzeko. Aldez aurretik, gas naturalaren zerbitzua kudeatzen duen konpainiak dagokion antolamendu-sektorean zerbitzua emateko gaitasunari buruzko txostena egingo du.

Bide publikoetako zerbitzuak, ahal dela, espaloien edo erdibitzaileen azpiko kutxatila jarraituaren sistemaren arabera egin beharko dira. Diseinuaren edo sektore-erregulazioa betetzearen ondorioz, galtzadaren azpiko kanalizazioa onartuko da, baina espaloian edo erdibitzailean kutxatila jarrita. Gas-sarea gainerako zerbitzuetatik aparte jarri beharko da. Gassareen obra zibila hiri-sektore berri bakoitzari dagozkion urbanizazio-proiektuetan jasotako gainerako obrekin batera gauzatuko da, eta proiektuen arteko beharrezko koordinazioa sektore bakoitzaren plangintzaren kudeaketaren bilakaeraren arabera ezarriko da.

Linea berri guztiak, alderdi teknikoek dagokienez, konpainia hornitzaileak horretarako ezarritako jarraibideen arabera arautuko dira.

6.3. TELEKOMUNIKAZIO-SAREAK

Informazioaren eta Komunikazioaren Teknologien 2021-2024 Plan Estrategikoaren (IKTPE) helburua da informazio- eta komunikazio-teknologiak kudeaketa eraginkorra, jasagarria, koordinatua eta Euskadiko premiekin koherentea izatea. Hori, gastuaren gardentasuna, lankidetzaren eta arrazionalizazioa sustatuta eta jardueraren publiko orotan nagusi izan behar duten printzipioak errespetatuta egingo da.

Epe ertainera, “smart city” aplikazioetarako 5G teknologia adimenduna garatzea aurreikustenda, eta horrek bide publikoan antenak gehitzea ekarriko du, eta horren eskaera nagusia argiztapen publikoaren euskarriek izango dituzte. Horri dagokionez, beharrezkoa da argiztapen publikoaren elikadura elektrikoko koadroetan instalatutako potentzia 5G estrategian jasotzea, eta instalazio berrietara konexio elektrikoa izatea, aginte-koadroetatik, erraz. Horretarako, beharrezkoa da udal-ordenantza moldatzea egoera eta eskumen berri horiek arautzeko, aginte zentro bateratuen aldeko apustua eginda eta koadro independenteak integratuta. Nolanahi ere, sareen eta azpiegituren erabilera bateratua, koordinatua eta bateragarria sustatu beharko da, operadoreek arlo horretan indarrean dagoen legedian (2014ko Telekomunikazioei buruzko Lege Orokorra) ezarritakoaren arabera.

6.4. ARGITERIA PUBLIKOKO SAREAK.

Espazio publikoetako eta eremu komun edo mankomunatu pribatuetako argiteria-sistemak kontsumo-murriztaileak eta argi-intentsitateko sentsoak dituzten luminariak erabili beharko ditu itzaltzea eta piztea kontrolatzeko. Lehentasunez, energia aurrezteko lanparak erabiliko dira. Debekatuta dago argia zerurantz proiektatzen duten argiak jartzea (globo motako farolak), argi-errendimendu txikia dutelako eta zeruetako argi-kutsadurari laguntzen diotelako.

Bideetan, galtzadak zein oinezkoak izan, honako xedapen hauek erabiliko dira: aldebakarrekoak, hiruzuloka, alde biko binakakoak edo alde biko ardatz-xedapenak. Hainbat faktoreen arabera izango da erabili beharreko antolamenduaren aukeraketa. Hala nola egungo sareko aurreizateen arabera; baita makuluaren edo zutabearen altueraren eta galtzadaren zabaleraren arteko erlazioaren arabera; eta bideak eskatzen duen argiztapen-mailaren arabera. Argi-unitateak, funtsean, espaloien zoladuraren gainean kokatutako makulu edo zutabeen bidez instalatuko dira. Lehendik egindako eraikuntzen kasuan, eta

aipatutako sistema erabiltzea ezinezkoa edo desegokia dela justifikatu ondoren, horma-besoak erabili ahal izango dira euskarri gisa.

Argiak deskarga-teknologiarekin ordeztzeko programa garatzen jarraituko da, LED motako luminariekin, puntuz puntuko telekudeaketa-sistemak instalatzeko, eta argiztapen-balioak aztertzeko baita espazio publikoetan eskatzen diren mailetara egokitzeko. Programa hori garatzen jarraitu behar da sareari eraginkortasun energetiko handiagoa eman arte, eta horrek hirian CO₂ emisioak murrizten lagunduko du, besteak beste eta zuzenean klima-aldaketaren aurkako borrokan eraginez.

6.5. HIRI-HONDAKIN SOLIDOAK

Enkarterriko Udalerrien Mankomunitateak Zallako hiri-hondakinak kudeatzeko eskumena du.

Zallan Las Lagunas izeneko zabortegia dago, ondare-ondasun gisa kalifikatutako udal-jabetzako lursailei dagokiena. 129. zenbakiko Onura Publikoko mendian dago, eta Mendi horren beraren udal-jabetzako beste lursail batzuekin muga egiten du. Zabortegirako sarbidera heltzeko BI-636 errepidetik igaro behar da, Bilbotik Balmasedara, Gallardi auzoaren parean, zerbitzua emateko eraiki den eta 4,5 km luze den errepide batetik. Zabortegiaren kokapena eta bere ingurua eremu urbanizaezin gisa sailkatuta daude, eta babes berezirik gabeko basogintzako landa-eremua osatzen dute. Zabortegiaren guztizko azalera 299.660 m²-koa da, eta horietatik 204.000 m² isurketa-gelaxkek hartuko dituzte.

Zallak garbigune bat ere badu, etxe partikularretarako, etxeko obra txikietarako, denda txikietarako eta bulegoetarako.

Zallako ekologia- eta ingurumen-trantsizioa zero hondakinen estrategian oinarritutako eredu baten alde egitean oinarritzen da, sortutako hondakinen aprobetxamendu integralerako eta **ekonomia zirkularraren garapenerako**. Horrela, hondakinak kudeatzeko oinarritzko hiru neurriak garatzeko prozesuak aktibatuko dira: murriztea, berrerabiltzea eta birziklatzea.

Horretarako, hondakinen aprobetxamendu integraleko estrategiak bultzatu beharko dira, gaikako bilketa integraleko estrategia mantenduz, ontziak biltegitratzeko eta itzultzeko sistemak kasu. Eta dentsitate handiena duten hirietan, bilketa-sistemak aurrera egin dezala ziurtatuz, ahal den neurrian, familia-unitate bakoitzeko banakako poltsetan eskuz jasoz.

Euskadiko Ekonomia Zirkularraren 2030eko Estrategian ezarritakoaren arabera, ekonomia zirkularrerantz aurrera egiteko, lurraldeek 7 elementu nagusi dituzte euren estrategia eraikitzeko:

- a. Baliabide berriztagarriak lehenestea.
- b. Eredu ekonomikoa birpentsatzea.
- c. Etorkizunean pentsatuta diseinatzea.
- d. Elkarlanean aritzea balio bateratua sortzeko.
- e. Eraikita dagoena zaintzea eta berrerabiltzea.
- f. Hondakinak baliabidetzat erabiltzea.
- g. Teknologia digitala barneratzea.

Elementu horietan oinarrituta, ekonomia zirkularreko estrategia eraginkorrak baliabideak optimizatzen lagundu behar du ekoizpen-prozesu osoan zehar, hala nola: diseinuan eta fabrikazioan, kontsumoan eta berrerabiltze-/birmanufaktura-/birziklatze-prozesuetan, aprobetxatu ezin diren hondakinak ezabatzean. Horrela, baliabideen sarrera eta hondakinen sorrera murrizten ditu.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

ONDAREAREN BABESA ARAUTZEKO BALDINTZAK ETA IRIZPIDEAK

7.1. XEDEA ETA ERREFERENTZIAZKO ESPARRU-ARAUDIA

Euskal Autonomia Erkidegoko Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legeak kultura-ondareari buruz duen kezka agerian geratzen da, ezartzen baitu, beste zehaztapen batzuen artean, egiturazko hirigintza-antolamenduak honako hauek jasoko dituela: “Jarraibideak ezartzea ingurumena babesteko, natura zaintzeko eta paisaia eta elementu naturalak eta artifizialak – kultura-ondareari dagozkionak, bereziki– defenditzeko” (art.53.e).

Bestalde eta zalantzarik gabe, Katalagoa udal-eremuan eraikitako ondarea arautzeko eta babesteko funtsezko dokumentuetako bat da, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko 2/2006 Legearen 76. artikulua arautzen duena: “Hirigintzako antolamenduan babestu beharreko ondasun naturalak eta artifizialak zein diren zehaztu eta zerrenda batera biltzen ditu katalogoak. Haien ezaugarriak ere jasotzen ditu, eta, beharrezkoa bada, zein maila edo kalifikazio dagokien – aplikatzekoa den legearen arabera– eta babesa arautzeko zehaztapenak zein planetan dauzkaten ere zehazten du”.

Bertan, kultura-balioa duten ondasun higiezin arkitektonikoen identifikazioa zehazten da, baldin eta, Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legearen babesean, udal hirigintza-antolamenduak babestu beharreko zatia jotzen baditu. Bai Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroan babes bereziko edo babes ertaineko mailarekin sartutakoak, bai udal-eremutik oinarritzko babes-mailarekin proposatzen direnak.

Identifikazio zehatz eta berezituaz gain, babestu beharreko ondasunetan egin daitezkeen esku-hartzeei buruzko arauak eta loturak ezarri beharko dira, bai eta erabilera posiblei dagozkien mugak ere. Bai ondasunetan bertan, baita haien ingurune hurbilean.

Nolanahi ere, Katalogoan jasotako ondasunak eta elementuak babesteari buruzko zehaztapen guztiak berariaz eta argi jaso beharko dira Hiri Antolamenduko Plan Orokorren hirigintza-arauen titulu batean. Gainera, horien kokapena eta kategorizazioa berariaz jasotzen dituen plano bat edo batzuk egingo dira.

Katalogoak Lurzoruari eta Hirigintzari buruzko ekainaren 30eko 2/2006 Legearen 76. eta 100. artikuluetan araututa daude. Legezko erregulazio horren arabera, katalogoak planen tresna osagarriak dira, eta haiengatik dira hain eraginkorrak, eta horiek antolatzeke balio dute. Haren zehaztapenak ez dira ageri egiturazko antolamenduaren eraketa-zerrendan, 2/2006 Legearen 53. artikuluan definitutakoaren arabera, beraz, katalogoak antolamendu xehatuaren berezko dokumentuak direla ulertzen da. Hala ere, kontuan hartuta kultura-ondasun jakin batzuen babesa horretarako eskumena duen organoaren babes-adierazpen bereziaren edo partzialaren ondorio izan daitekeela, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearekin

bat etorrita, Katalogoan jasotako eta hortik datozen zehaztapenak egiturazko antolamenduaren berezko maila dutela jo behar da.

Zallako Hiri Antolamenduko Plan Orokorren Ondasun Babestuen Katalogoaren helburua udalerrian balio artistikoa, historikoa, arkeologikoa, paleontologikoa, etnologikoa, antropologikoa, linguistikoa, zientifikoa, industrial, paisajistikoa, arkitektonikoa edo beste edozein izaera kulturalakoa duten ondasun guztiak inbentariatzea eta babestea izango da, baldin eta belaunaldien artean aitortu eta transmititzeko interesgarritzat jotzen badira. HAPOk proposatzen dituen antolamendu-aurreikuspenak historia- eta kultura-ondarea babesteko balioekin harmonian gauzatzen direla ziurtatzea ere, eta, aldi berean, ondare hori kontserbatzeko eta birgaitzeko jarduketak sustatzea, paisaiarekiko errespetuarekin eta garapen iraunkorarekin bat etorriz.

Babestutako Ondasunen Katalogoaren Aurrerakin honi dagokionez, bertan jasota daude **Eusko Jaurlaritzan kultura-ondarearen arloko eskumeneko sailak babes berezi eta babes ertain izendatutakoak edo horretarako espedienteak hasita dutenak. Horiei ondorengo intereseko beste elementu batzuk gehitzen zaizkie:** historia, arte, arkitektura, tipologia, industria, etnologia, paleontologia edota arkeologia. **Elementu horiek katalogoan jasotzea erabakitzeak funtsezko irizpideak da haien kultura-garrantzia egiaztatzea, honako hauen bidez:**

- a. **Bere esanahi historiko kolektiboaren balioa**, banaka zenbatetsitako efektu estetikoaren gainera. Balorazio horren ondorioz, estetikoki erakargarriak ez izan arren (tipologia-, arkitektura-balioak edo apaingurazko elementu nabarmenak), bizitzen edo ordezkatzen duen komunitatearekiko paper nabarmeneko higiezinak edo elementuak dira.
- b. **Gizarte-balioa lehenestea** jabetza-zentzuaren gainera, beraz, helburua da haren babesa jabeen egungo erabilerekin edo etorkizunean izango dituztenekin uztartzea, erabilera horiek pribatuak izanez gero.
- c. Ahalik eta biztanle gehienek **hura aztertzeak eta gozatzeko aukerak**, ondarea hurrengo belaunaldientzako pizgarri izan dadin.
- d. **Ondasunaren tratamendu publikoa** betetzen duen gizarte-funtzioaren arabera justifikatuta, hau da, identitate kolektiboa, beraz, kohesioa eta herritartasuna, indartzea eta kultura-kontsumoan oinarritutako sektore ekonomikoak sustatzea.

Katalogoaren Aurrerakin honetan jasotako elementuak honakoen bilduma dira: aurretiazko inbentarioena, azterketa eta analisi historikoa, landa-lanena eta, nola ez, herri-jakinduriatik lortutako ekarpenena. Hori guztia honako hauekin kontrastatuta:

- a. Babeserako lege-araubidea.
- b. HAPOn Aurrerakinean adierazitako antolamendu-diagnostikoa, -helburuak eta -proposamenak egitea, honako hauek kontuan hartuta: hirigintza-antolamenduaren eta elementu katalogatuen balio eta gozamen kolektiboaren arteko bateragarritasuna; arkeologia-ondareari kalterik ez egiteko arkeologia-kautelek kontuan hartzea; ezusteko aurkikuntzen erregulazioa; eta elementu katalogatuen kutsadura bisualaren edo pertzepziozkoaren aurkako babesa.

Horrela, **edozein elementu Ondasun Babestuen Katalogoaren Aurrerakinean jasotzeak esan nahi du -lehenengo fasean- ondasun-higiezin identifikatu dela eta horri aitortzen zaion historia-ondareari lotutako balioak dituela, hura babestea merezi dezaketenak (gutxienez udal-eskumeneko mailan) eta Katalogoko dokumentu osoaren idazketa-prozesuan berretsi**

beharko direnak. Era berean, aukera ematen du bere balioak babesteko kautelazko araubidea berehala ezartzeko, bai Aurrerakina onartzen denetik (bere balioak arriskuan jar ditzaketen esku-hartzeak kautelaz eteteko neurria hartzen bada), bai hasierako onespena egitean.

Katalogoaren idazketa-prozesuak hainbat lege-erreferentzia ditu, bai Estatukoak bai autonomikoak, zeintzuek ondarea identifikatzeko, esku hartzeko, babesteko eta sustatzeko irizpideak ezartzen dituzten.

7.1.1. ESTATUKO LEGERIA

Espainiako Ondare Historikoari buruzko 16/1985 Legearen aplikazio osoa Euskadiko legeriarekin lehian dago, estatuaren eskumenekoak diren Ondare Historikoko gaiei dagokienez, batez ere legez kanpoko desjabetzearen aurkako defentsari eta espoliazioaren aurkako babesari dagokienez. Ondareari buruzko Legearen arabera, Espainiako Ondare Historikoko ondasun garrantzitsuenak interes kulturalako ondasun inbentariatu edo deklaratu beharko dira, aipatutako 16/1985 Legean aurreikusitako moduan.

7.1.2.. LEGERI AUTONOMIKOA

Ekainaren 30eko 2/2006 Legea, Lurzoruari eta Hirigintzari buruzkoa

2/2006 Legearen 50. artikuluan zehazten da hirigintza-antolamenduaren xede izan behar duela udalerriren ondare urbanizatua eta eraikia babesteko arauak zehaztea. **Lege horren arabera, ondasun babestuen katalogoak dira hirigintza-antolamenduak babestu beharreko ondasunak inbentariatzeko eta identifikatzeko tresnak, horien ezaugarriak jasota, eta, hala badagokio, dagokien kategoria edo kalifikazioa zehaztuta,** aplikatu beharreko legeria jarraituta, eta haien babesa arautzen duten zehaztapenen plana zehaztuta.

6/2019 Legea, maiatzaren 9koa, Euskal Kultura Ondareari buruzkoa

Euskal Autonomia Erkidegoa (EAE) aitzindaria izan zen bere kultura-ondarea defendatzeko, aberasteko, zabaltzeko eta sustatzeko ordenamendu juridikoa sortu zuenean, Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legea onartu ondoren. Iragandako denborak, ordea, euskal kultura-ondareari buruzko lege berria idaztea eskatzen zuen, **azken urteotan kultura-ondareak izan duen bilakaera kontzeptuala ordenamendu juridikoan txertatzeko beharrari erantzuteko, izan ere, nabarmen handitu da haren azterketa- eta jarduera-eremua.**

Euskal kultura-ondareari buruzko lege berri horrek zehazten ditu euskal herriko administrazioen hiru mailetako bakoitzari kultura-ondarearen arloan dagozkion jarduketak, eta horiek koordinatzeko arduradun organoa sortzen du.

Hemen interesa duena, nabarmendu beharrekoa da **hiru babes-maila bereizten direla,** ondasunak dituen kultura-balioen garrantziaren arabera:

- **Babes berezia duten kultura-ondasunak:** lege honen 2.1 artikuluko kultura-balioetako bat duten EAEko kultura-ondasun higiezin, higigarri eta immaterial nabarmenenek. Hau da, honako ondasun hauek osatzen dute euskal kultura-ondarea: arte, historia, arkeologia, paleontologia, etnologia, antropologia, hizkuntza, zientzia, industria edo paisaia edo arkitektura aldetik, edo kulturaren beste edozein alderdiren aldetik, balioa duten Euskadiko kultura-ondasun guztiek (higiezinak direla, higigarriak edo immaterialak), aintzat hartuak izateko eta belaunaldi arteko transmisiorako interesa badute. Legeak ezartzen du babes bereziko kultura-ondasuntzat hartuko direla Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren

3ko 7/1990 Legea indarrean jarri aurretik interes kulturalako ondasun deklaratu diren guztiak.

- **Babes ertaina duten kultura-ondasunak:** lege honen 2.1 artikuluko kultura-balioetako bat duten EAEko kultura-ondasun higiezin eta higigarri garrantzitsuek. Halaber, Legearen lehenengo xedapen gehigarriak ezartzen du babes ertaineko kultura-ondasunak izango direla Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen babesean aldi berean kultura-ondasun izendatutako ondasun guztiak, Sailkatutako Kultura Ondasunen Erregistroan eta Euskal Kultura Ondarearen EAEko Inbentario Orokorrean jasotakoak.
- **Oinarrizko babesa duten kultura-ondasunak:** indarrean dauden udal hirigintza-plangintzako dokumentuetako katalogoetan jasota dauden ondasunetatik abiatuta arauz zehazten diren eta lege honen 2.1 artikuluan aipaturiko kultura-balioen bat duten kultura-intereseko higiezinak dira.

Bestalde, ondasun higiezinaren inguruaren erregulazioa azpimarratzen da. Babestutako ondasunak behar bezala babesteko eta balioa emateko beharrezkoa denean soilik mugatuko dira. Hala, ingurua kontzeptuaren definizio orohartzaile berria ere ezarri da, haren izaera instrumentala islatuta, ondasunaren paisaia-, hiri- eta arkitektura-testuingurua mantentzeko. Gainera, egungo joera eta sentsibilitate berriekin bat, kutsadura bisuala eta akustikoa arautzen dira.

Era berean, hemeretzi babes kategoria bereizten dira, lehen zeuden hiru kategorien ordeztatzean sei ondasun higiezinentzat, bi ondasun higigarrientzat eta hamaika ondasun ez-materialentzat.

Azpimarratzekoa da Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroan inskribatutako kultura-ondasunetan esku hartzeko eta kontserbatzeko irizpide komun batzuk jaso direla, baita berariazko proiektu teknikoa egin beharra ere, esku-hartzearen memoriarekin batera. Gainera, babes bereziko eta ertaineko kultura-ondasunetan baimendutako esku-hartze moten araudi-xehatua ezarri da. Bestalde, ondasun higiezinaren inguruen erregulazioa azpimarratzen da. Horiek ondasun babestuak behar bezala babesteko eta balioa emateko beharrezkoa denean soilik mugatuko dira.

Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 9. artikuluan “kultura-ondare higiezina babesteko kategoriak” ezarri dira, honako hau jasota: EAEren interesaren izenean babes bereziko eta ertaineko kultura-ondare deklaratzeko diren ondasun higiezinak kategoria hauetako batean sailkatu beharko dira:

- a. **Monumentua:** giza jarduerak sortutako eraikina edo obra materiala, unitate berezia osatzen duena.
- b. **Monumentu-multzoa:** lege honetan babesten diren balioetako batzuk dituztelako kultura-unitate bat osatzen duten ondasun higiezinaren multzoa, modu jarraituan zein ez-jarraituan; ez da nahitaezkoa izango osagai diren elementuek banaka garrantzirik edo kultura-baliorik izatea.
- c. **Eremu arkeologikoa edo paleontologikoa:** interesa duten aztarna arkeologiko edo paleontologiko egiaztatuak dituen gunea.
- d. **Lorategi historikoa:** gizakiak diseinatutako eta zedarritutako gunea, kultura- eta natura-balioak eta -berezitasunak dituena.
- e. **Kultura-ibilbidea:** biztanlegune, eskualde eta herrialde ezberdinen arteko truke eta elkarrizketarekin lotutako kultura-esanahia duen komunikazio-bidea.

- f. **Kultura-espazioa:** esanahi desberdinak, ukigarri zein ukiezinak, identifikatzen diren esparru naturala, lurrekua, itsasertzekoa, ibaietakoa, landagunekoa, hirigunekoa edo hiri-ingurukoa.

Arkeologia- eta paleontologia-jarduerei buruzko araubide berezia ezarri da, ondorengo definizioen arabera:

- a. Prospekzio arkeologikoa: lur-eremu baten esplorazioa da, era guztietako aztarna historikoak, arkeologikoak edo paleontologikoak bilatzera zuzentzen dena; erabiltzen den teknikaren arabera, honako era hauetako batekoak izan daitezke:
- Ikusizko prospekzioa: gainazalaren esplorazioa da, lur-eremu baten miaketa ere egiten duena eta interes arkeologikoa edo paleontologikoa duten materialak biltzea ekar dezakeena.
 - Prospekzio geofisikoa: lurpearen azterketa da, zientzia fisikoen aplikazioaren bitartez egiten dena.
 - Lagin bidezko prospekzioa: espazio mugatu batetik lurra erauztea da, leku horretan aztarnategi arkeologiko bat dagoen edo ez egiaztatzeko egindakoa. Prospekzio hori amaitutzat emango da lehen ebidentzia arkeologiko kontestualizatuak agertzen direnean.
- b. Zundaketa arkeologikoa: eremuaren osotasunarekiko proportzioan, neurri txikikoa den indusketa da, eta aztarnategi arkeologiko baten sekuentzia estratigrafikoa ezagutzeko egindakoa.
- c. Indusketa arkeologikoa: aztarna arkeologikoak eta paleontologikoak ikertzeko, dokumentatzeko eta lurpetik ateratzeko edo erauzteko jardura da, sedimentuen estratigrafiari jarraituz.
- d. Kontrol arkeologikoa: interes arkeologikoa izan dezakeen espazio bati eragiten dioten edo eragin diezaioketen obra-prozesu batean esku hartzea da, hau da, obra horiek gainbegiratzeko, behar izanez gero, obra horiek egiten diren bitartean agertzen diren interes arkeologikoko ebidentzia edo elementuen kontserbazioa edo dokumentazioa ahalbidetzen duten neurri egokiak ezarrita.
- e. Labar-artearen ikerketa: metodo arkeologikoaren bidez ikertuak izan daitezkeen labar-adierazpenak eta haien testuinguruak ikertzera, haien dokumentazio grafikoa egitera eta erreproduzitzera zuzendutako landa-lanen multzoa da.
- f. Altxaeren azterketa estratigrafikoa: eraikinen eraikuntza-bilakaera aztertzeke eta ezagutzeko metodologia arkeologikoa aplikatzea da. Ez da jardura arkeologikotzat joko altxaeren azterketa estratigrafikoa, baldin eta haren xedea hezkuntza-metodoa edo prestakuntza ezagutzea edo ikastea bada eta ez badakar berekin ondasunaren gaineko loturarik.
- g. Jardura paleontologikoa: jardura paleontologikotzat joko dira zona paleontologikoa ikasgai duten landa-lanak (prospekzioak, zundaketak, indusketak edo kontrolak izanik ere), zonak ez badu metodologia arkeologikoa aplikatzea eskatzen, horrela denean zona arkeologikotzat joko baita.

Era berean, legearen 65. artikuluan **“Ustezko eremu arkeologikoak”** definitzen dira, aztarna arkeologikoak egon daitezkeela uste den eremuetan, jabeak edo egin nahi diren obren sustatzaileak **azterketa bat aurkeztu behar du, hirigintzako lizentzia eman baino lehenago, orubearen edo eraikinaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuan izan dezakeen eraginari buruz.** Foru-aldundiek arautu egingo dute zein kasutan ez den beharrezkoa izango azterketa hori aurkeztea proiektu arkeologikoa egiteko. Hala, lortutako informazioan oinarrituta erabakiko da beharrezkoa den ala ez babes ematea babes berezia edo ertaina duen kultura-intereseko ondasun deklaraturik, edo adieraziko da lege honen arabera babes merezi izateko moduko kultura-baliorik ez duela.

6/2022 DEKRETUA, urtarrilaren 11koa, Euskal Kultura Ondarearen Euskal Autonomia Erkidegoko Erregistroari buruzkoa.

6/2019 Legearen 23. artikulua adierazi bezala **Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroa** sortzen da, kultura-ondasun higiezinak, higigarriak eta immaterialak babesteko eta kudeatzeko tresna gisa. Bertan, **deklarazioa jaso duten babes bereziko eta ertaineko ondasunak inskribatuko dira.** Eusko Jaurlaritzan kultura-ondarearen eskumena duen sailak kudeatuko du Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroa. Dekretu horren arabera, erregistroaren antolamendua eta funtzionamendua ezarriko dira.

Erregistroak babesaren esparruan duen funtsezko eginkizunak **eskatzen du idazkunak modu erraz eta eraginkorrean kudeatzea, inskripzio-sistema bizi baten bidez, baina, aldi berean, erregistro publiko baten berezko bermeez hornituta, erregistratutako datuen zorrotzasunari, formalismoari eta egiazkotasun frogagarriari dagokionez.** Era berean, titularren eta ukitutakoen eskubideak (haien irudi-eskubidea, intimitatea, datu pertsonalak...) **kontuan hartuta, orekatu egin behar da artxiboetara eta erregistro publikoetara jotzeko eskubide unibertsala, eta soilik jaso behar dira Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroaren babes-helburuak betetzeko ezinbestekoak diren datuak.**

7.2. BABESTUTAKO ONDASUNAK KATALOGATZEKO EGITURA.

Babestu beharreko higiezinaren kategorizazioari dagokionez, oinarritzko hiru mailatan banatuko dira:

- Lehenengo bi mailak Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroa osatzen duten ondasunei dagozkien, hau da, babes bereziko ondasunei (dagokien Babes Dekretuarekin) eta babes ertaineko ondasunei. Babes-araubidea Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legean ezartzen da.
- Hirugarren maila Katalogoan sartzen diren higiezinak osatzen dute, babes berezi eta ertainekoak izan ezik. Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legearen arabera, ondasun horiek Oinarritzko Babesa duten Kultura Ondasunen EAEko Erregistroa osatzen dute. Euskal Kultura Ondarearen Zentroak babes berezia, ertaina eta oinarritzkoa emateko proposatzen dituenak eta udalak erabaki dituenak sartzen dira. Udalaren hirigintza-araudian ezarritako babes-araubidea izango dute.

Katalogaziorako ezarritako irizpideak zehaztu ondoren, **Zallako Ondasun Babestuen Katalogoko dokumenturako hasiera batean lortu nahi den egiturari erreparatuko diogu. Hiru sistema konbinatuz osatuko litzateke:**

7.2.1. BABESTUTAKO ONDASUNAK KATALOGATZEKO IRIZPIDEAK ETA EGITURA

Udal-eremuetan ezarriko da, ondasun higiezin historikoak azalean zein lur azpian edo urpean egonda ere, erauziak izan edo ez, eta arkeologia-metodologiaren bidez aztertzeako modukoak badira. Horiei administrazio eskudunak ezarritakoa aplikatuko zaie, interes publikoa babesten duen kautelazko araubidea behar dutelako. Halaber, beharrezkoa izango da Arkeologia Ondare Emergenterako babes araubidea ezartzea, lurrazalean dauden eta arkeologia-metodologiaren bidez azter daitezkeen ondasun higiezinak osatua, haien kontserbazio-egoera edozein dela ere.

Arkeologia Ondarea Babesteko Sistemak helburu hauek ditu abiapuntu:

- Inguruko kokaguneak, horien kontserbazio-egoera eta hondatzeko arriskua ezagutzeko behar diren baliabideak ezartzea.
- Babes-eremuak definitzea, aurreko puntuan ezarritako irizpideen arabera.
- Aztarnategi horiek babesteko eta balioa emateko eredua sortzea.

Arkeologia Ondarea, Azpikoa eta Emergentea, babesteko tresnatzat, Zumarragako Hiri Antolamenduko Plan Orokorrean babes-maila hauek ezarri dira:

A Maila. EAEko Kultura Ondasunei buruzko Erregistroan inskribatutako arkeologia-guneak, Kultura Ondasun sailkatuak, Monumentu Maltza eta Babes Berezi kategoriarekin. Honako hauek dira:

FITXA ZK. IZENDAPENA

- 34 **BOLUNBURU ESPARRUKO GOTORLEKUA** (2020/06/23ko EHAA). Ebazpena, 2020ko ekainaren 19koa, Kulturako sailburuordearena. Horren bidez, hasiera ematen zaio Zallako (Bizkaia) Bolunburuko Esparruko Herrixka Gotortua babes bereziko kultura-ondasun deklaratzeko espedienteari, Gune Arkeologikoaren kategorian, eta espedientea jendaurrean eta interesdunen entzunaldipean jartzen da. Espediente hau hasteak berekin ekarriko du Bolunburuko Esparruko Herrixka Gotortuari berehala eta behin-behinean aplikatzea babesarabide partikularra, bai eta Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legean babes bereziko ondasunetarako aurreikusitako arabide erkide eta espezifikoa ere

B Maila. Ustezko eremu arkeologikoak. 1997ko irailaren 17koa, Kultura, Gazteria eta Kirol sailburuordearen erabakiaren bidez, 1997ko irailaren 11ko erabakiak iragartzen dira, hau da, Gipuzkoako Lurralde Historikoko hainbat udalerrri Balizko Arkeologia Gune aitortzen dituztenak (EHAA, 208 zk.1997/10/30). Aitorpen horretan, higiezin bakoitzean ustezko arkeologia-elementuen mugaketa-mota alfabetikoak aipatzen dira, honako hauek:

FITXA ZK. IZENDAPENA

- 1 S. JUAN DE HORMAZA / DE LA FLOR BASELIZA (E)
- 2 SAN PANTALEON BASELIZA (E)
- 3 ARETXAGA DORRETXE (A)
- 4 MENDIETA DORRETXE (A)
- 5 MARROQUINA DE MONTEHERMOSO DORRETXE (E)
- 7 1BARRA DORRETXE (E)
- 8 SAN MIGUEL DE ZALLA ELIZA (B)
- 9 MURGA DORRETXE (A)
- 10 SALCEDO DORRETXE (E)
- 11 SANTIAGO APOSTOL ELIZA (A)
- 13 CALCIBAN ERROTA (E)
- 14 SOLANO DORRETXE (A)
- 15 LLANTADA DORREA (B)
- 16 LLANTADA OINETXE 24. ZK. (B)
- 17 GOBEO DORRETXE (A)
- 18 BOLUNBURU DORRETXE (B)
- 19 SANTA ANA BASELIZA (B)
- 20 BOLUNBURU BURDINOLA ETA ERROTA (D)
- 22 SAN ISIDRO LABRADOR BASELIZA (A)
- 29 TARAMONA DORRETXE (E)
- 31 ARBALITZA ASENTAMENTUA (C)
- 32 PINTA ETXE (A)
- 33 LA BENA TUMULUA (C)

- A MOTAKOAK: eraikinaren hormez barruko esparrua.
- B MOTAKOAK: eraikinaren hormez barruko esparrua + 15 metro inguruan, kanpoen dauden ertzetatik hasita.
- C MOTAKOAK: elementuak hartzen duen esparrua + 5 metro inguruan, kanpoen dauden ertzetatik hasita.
- D MOTAKOAK: eraikinak eta berari atxikitako instalakuntzek hartzen duten esparrua.
- E MOTAKOAK: planoan zehaztutako esparrua.

B Mailaren arabera, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 65. artikulua beteta, eremu horietan, orubeetan edo eraikinetan, jabeak edo egin nahi diren obren sustatzaileak azterketa bat aurkeztu behar du, hirigintzako lizentzia eman baino lehenago, orubearen edo eraikinaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuan izan dezakeen eraginari buruz. Foru-aldundiek arautu egingo dute zein kasutan ez den beharrezkoa izango azterketa hori aurkeztea proiektu arkeologikoa egiteko. Behin azterketa egin eta gero, foru-aldundiak zehaztuko du ea proiektu arkeologikoa beharrezkoa den edo ez, eta, hori guztia ikusirik, obra-lizentziaren aurreko baimena emango du.

C Maila. Euskal Kultura Ondareari buruzko 6/2019 Legeak babesteko proposatutako beste arkeologia-gune batzuk, Gipuzkoako arkeologia-ikuspegi orokorrean interes nabarmena dutelako. Eremu hauek dira:

FITXA ZK. IZENDAPENA

- 35 TERREROS KONPLEXU HIDRAULIKOA ETA BURDINOLA
- 36 GOBEU KONPLEXU HIDRAULIKOA

C Mailaren arabera, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen 65. artikulua beteta, eremu horietan, orubeetan edo eraikinetan, jabeak edo egin nahi diren obren sustatzaileak azterketa bat aurkeztu behar du, hirigintzako lizentzia eman baino lehenago, orubearen edo eraikinaren balio arkeologikoari eta obra-proiektuan izan dezakeen eraginari buruz. Foru-aldundiek arautu egingo dute zein kasutan ez den beharrezkoa izango azterketa hori aurkeztea proiektu arkeologikoa egiteko. Behin azterketa egin eta gero, foru-aldundiak zehaztuko du ea proiektu arkeologikoa beharrezkoa den edo ez, eta, hori guztia ikusirik, obra-lizentziaren aurreko baimena emango du.

Lortutako informazioan oinarrituta erabakiko da beharrezkoa den ala ez babes ematea babes berezia edo ertaina duen kultura-intereseko ondasun deklaraturata, edo adieraziko da lege horren arabera babes merezi izateko moduko kultura-baliorik ez duela, eta, horrenbestez, eremuari ez zaio inolako babesik emango.

Babes berezi Kalifikatutako Ondasun Higiezin izendatzen bada, A Mailako ondasunentzat xedatutakoa jarraituko da. Babes ertain Kalifikatutako Ondasun Higiezin deklarazioa aukeratzen bada, 6/2019 Legearen VI. tituluko I. kapituluko 3. atalean xedatutakoa jarraituko da.

ARKEOLOGIA-ONDARE EMERGENTEAREN BABESA

Honako arkitektura-babes maila hauetan jasotako higiezonek osatzen duten arkeologia-ondare emergentea babestea proposatzen da:

- 1. Maila, Babes Berezia.
- 2. Maila, Babes Ertaina.

Hasiera batean, egin beharreko jarduera arkeologikoa altxaeren azterketa estratigrafikoa da, eraikinen eraikuntza-bilakaera aztertzeke eta ezagutzeko. Hala ere, monumentu izendatutako bi ondasunetarako (Andre Maria Antioko baseliza eta Legazpi Dorretxea), arkeologia-babeseko kultura-ondasuneko araubideari buruz xedatutakoa jarraituko da, Monumentu kategoriarekin.

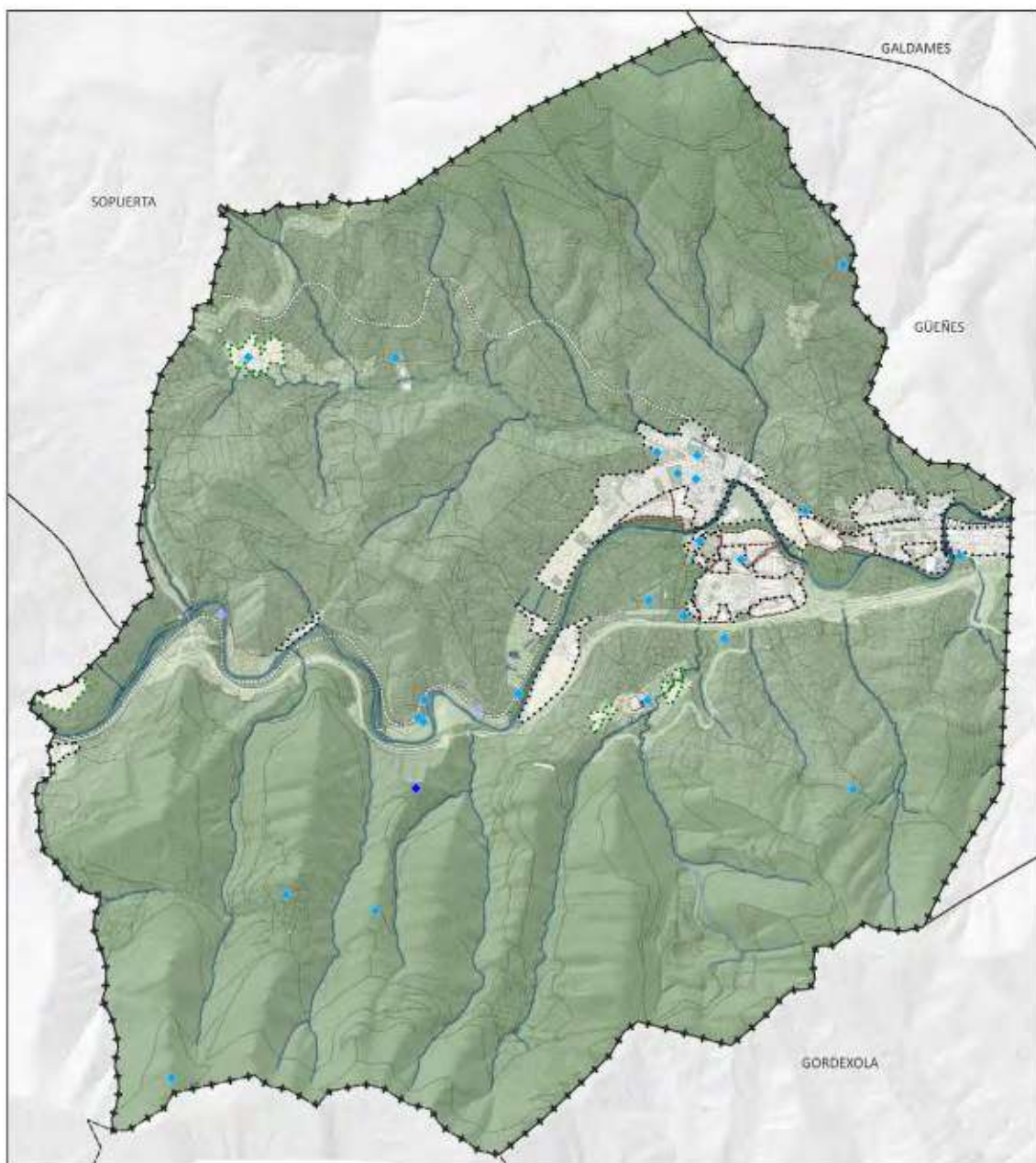
USTEKABEKO AURKIKUNTZEN BABESA

Edozein arrazoiengatik eta udaleko edozein tokitan aztarna arkeologikoen ustezko aurkikuntzak Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legean edo horien ordeko lege-xedapenetan ezarritakoa aplikatuko da. Beraz, lege horren 74. artikuluan ezarritakoarekin bat, jabari publikokoak izango dira.

Ezusteko aurkikuntzat joko da euskal kultura-ondareari dagozkion balioen jabe diren objektuak eta aztarna materialak aurkitzea, baldin eta aurkikuntza horiek zoriz edo edonolako lur-mugimenduren eta eraispenen baten edo edozein motatako lanen ondorioz gertatzen badira. Inoiz ere ez dira ustekabeko aurkikuntzat hartuko Kultura Ondasun izendatutako edo ustezko arkeologia-eremuetan aurkitutako arkeologia-elementuak.

Ezusteko aurkikuntzak berehala jakinarazi beharko zaizkio kasuan kasuko foru-aldundiari edo udalari. Udalak, edonola ere, foru-aldundiari eman beharko dio horren berri, berrogeita zortzi orduko epean.

Aurkikuntza hori lur-mugimenduengatik edo edozein motatako obrarengatik lortu bada, kasuan kasuko foru-aldundiak –edo, urgentziazko kasuetan, udal bakoitzeko alkateek– lan horiek berehala geldiarazteko agindu ahal izango dute gehienez ere hamabost egunetako eperako, foru-aldundi horri berrogeita zortzi orduko epean lanen geldiaraztea jakinaraziz. Geldiarazte

ONDAREA / PATRIMONIO
Ondare arkeologikoa / Patrimonio arqueológico

I. Babes-mailak / Niveles de protección

- ◆ A maila/ Grado A
- ◆ B maila/ Grado B
- ◆ C maila/ Grado C

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak. / Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- Udalerria / Término Municipal

horrek ez du ekarriko inolako kalte-ordainik jasotzeko eskubiderik. Beharrezko gertatzen bada, foru-aldundiak luzatu ahal izango du etenaldia, kasuan kasuko jarduera arkeologikoa izan dadin.

7.2.2. ARKITEKTURA-ONDAREA BABESTEKO SISTEMA

Banakako ondare balioa dutenei dagokie. Higiezin bakoitzari dagokion babes-maila esleituko zaio. Babes-maila hori oraindik kontserbatzen diren eta babes osoa edo higiezinaren oinarritzko ezaugarriak mantentzea bermatzen duten balioen arabera izango da. Hala, babes-maila bakoitzerako baldintza orokor batzuk daude eta espezifikoak, aldiz, higiezin bakoitzerako.

Plan Orokorren Antolamendu-aurrerakin honetan, katalogatutako higiezin bakoitzerako babes-maila ezarri da, babes osoa edo higiezinaren oinarritzko ezaugarriak mantentzea bermatzeko. Higiezinari babes-maila esleitzeko, kontuan hartuko dira oraindik kontserbatu eta babestu beharreko balioak (elementuak, eremuak edo eraikinaren osotasuna). Horretarako honako hiru maila ezarri dira:

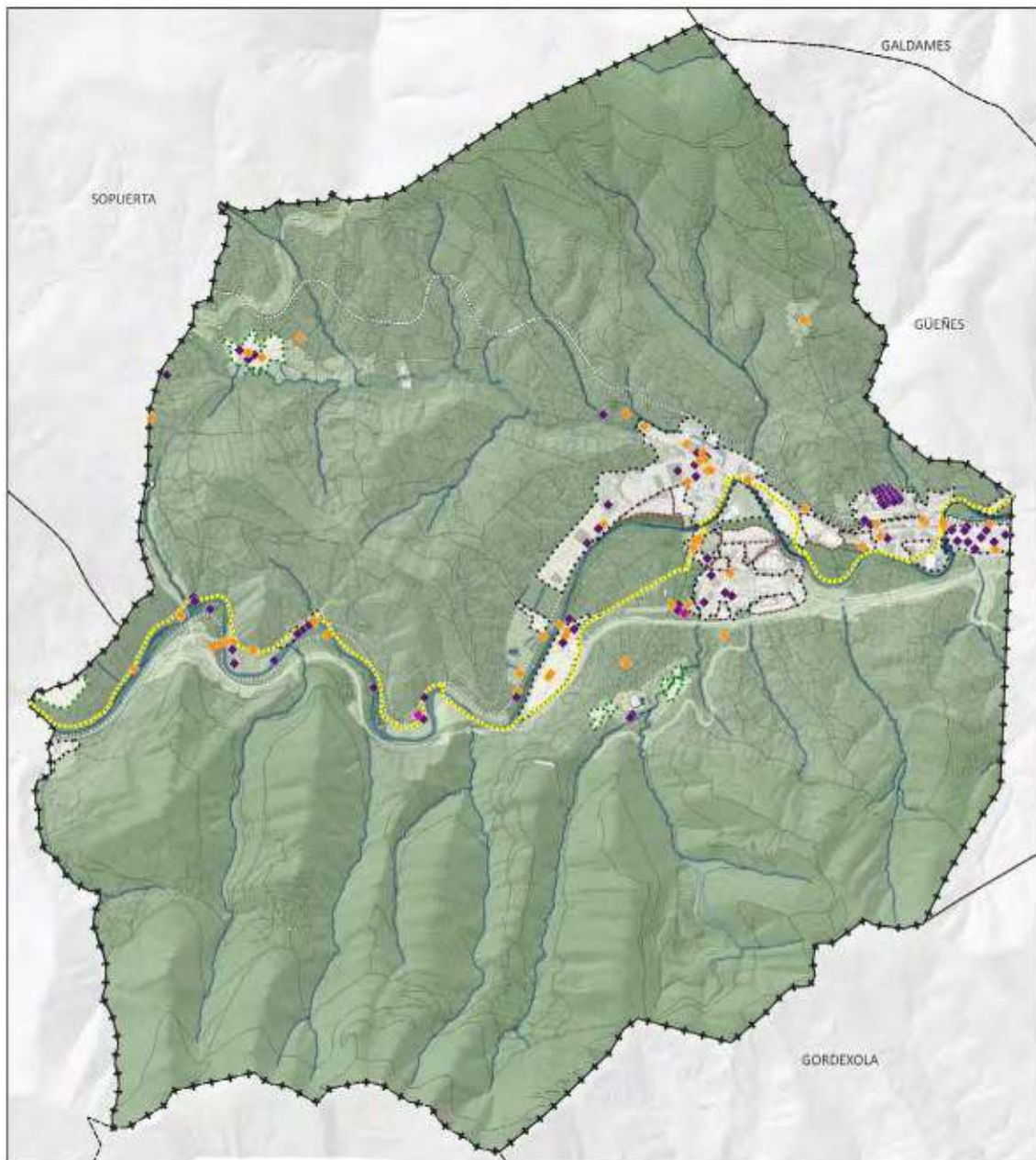
- a. 1. Maila Babes Berezia
- b. 2. Maila. Babes Ertaina
- c. 3. Maila Oinarritzko Babesa

- a. **1. Maila, Babes Berezia.** Babes bereziko 1. maila honetan bi higiezin daude, EAEko Kultura Ondarearen Erregistroan inskribatuta. Eusko Jaurlaritzako Kultura Sailaren uztailaren 17ko 265/1984 Dekretuak (1984/08/04ko EHAA) monumentu izendatu zituen biak.

DONE JAKUE BIDEAREN MONUMENTU MULTZOA. 2/2012 DEKRETUA, urtarrilaren 10ekoa, Euskal Autonomia Erkidegotik pasatzen den Donejakue Bidearen zatia Monumentu Multzoa kategoriako Kultur Ondasun Sailkatua izendatzekoa.

IV. eranskinean eta bere babes-araubidearekin batera III. eranskinean jasotako elementuak 2/2012 Dekretuan, urtarrilaren 10ekoa, Euskal Autonomia Erkidegotik pasatzen den Donejakue Bidearen zatia Monumentu Multzoa kategoriako Kultur Ondasun Sailkatua (Babes Berezia) izendatzekoa (2012ko urtarrilaren 27ko EHAA, 19. zk.).

- **Done Jakue bidearen bide-trazadura, Zallako udalerrian.** Trazadura hori aipatutako 2/2012 Dekretuaren III. Eranskineko II. Kapituluan (Done Jakue Bidearen bide-trazadura euskarri gisa) ezarritako zehaztapenei lotuta dago.
- **Donejakue Bideari lotutako elementuak.**

ONDAREA / PATRIMONIO
Arkitektura-ondare / Patrimonio arquitectónico

— Donejakue Bidearen bide-trazadura /
 Trazado viario del Camino de Santiago

I. Babes-mailak / Niveles de protección

- ◆ 1 maila/ Nivel 1
- ◆ 2 maila/ Nivel 2
- ◆ 3 maila/ Nivel 3

Zehaztapen grafikoak / Determinaciones gráficas

- Hiri-lurzorua / Suelo urbano
- Lurzorua urbanizagarria / Suelo urbanizable
- Lurzorua urbanizaezina. Landaguneak. /
 Suelo no urbanizable. Núcleos rurales.
- ✱✱✱ Udalerria / Término Municipal

FITXA ZK. DEITURAIZENDAPENA

3	URRUTIA JAUREGIA
9	SAN ANTONIO BASELIZA
13	TERREROS DORREA
20	LA HERRERA ESKOLA
22	BOLUNBURU DORREA
29	SANTA ANA BASELIZA
35	LLANTADA DORREA
38	GOBEU JAUREGIA
42	SAN PEDRO DE ZARIKETE BASELIZA
56	VILLA GEURE ETXEA
61	VILLA GOTZONERENA
67	BOLUNBURU BURDINOLA
78	IBARRA 13 BASERRIA
125	BOLUNBURU – BALMASEDA BIDEA

Bolunburu Dorrearen (22. fitxa zk.) eta Llantada Dorrearen (35. fitxa zk.) kasuan, Donejakue Bideari atxikitako elementuak izateaz gain, Kultura Sailburuaren 2002ko urtarrilaren 14ko Aginduaren bidez inbentariatutako kultura-ondasunak dira (2020-02-05eko EHAA, 25. zk.). Agindu horren bidez, Bizkaiko Dorretxe bakoitza, Monumentu izendapenaz, Euskal Kultura Ondarearen Zerrenda Orokorrean Kultura Ondasun gisa inskribatu zen. Zerrenda hori aipatutako Aginduaren I. Eranskinean zerrendatu zen. III. Eranskinean ezartzen dira babes-ingurunearen mugaketak.

Ondasun horiei nahitaez aplikatu beharko zaie Dekretuan jasotako izendapenaren araubide partikularra, eta, betiere, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. tituluko I. kapituluko 2. atalean aurreikusitako babes komuneko eta espezifiko araubideak.

Hurrengo ondasunak kultura-ondasun deklaratzeko eta Euskal Kultura Ondarearen EAEko Erregistroan inskribatzeko proposamenaren mende daude, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legeak aurreikusten dituen mekanismoen bidez.

FITXA ZK. IZENDAPENA

4	ALLENDE JAUREGIA
5	REKALDE – SANTIBAÑEZ ETXEA
7	BASUALDO ETXEA
12	SAN CRISTOBAL ETXEA
18	SAN MIGUEL ELIZA
21	MENDIA JAUREGIA
27	BATZOKIA
28	MURGA JAUREGIA
30	VILLA MENDIA
36	VILLA JUANITA
40	LAS IRLANDESAS ESKOLA
44	APAIZETXEA
50	YARTO JAUREGIA
51	LLANO BASERRIA
54	LLANTADA 12 ETXEA
57	LLANTADA 7 ETXEA
63	PAPELERA ESPAÑOLA

- 63-1 MOTORREN BILTEGIA
- 63-2 AZPIZENTRAL ELEKTRIKOA
- 63-3 TAILER MEKANIKOA
- 63-4 BILTEGIAK ETA ZURGINDEGIA
- 63-5 BILTEGI OROKORRAK
- 63-7 KANPOKO UR-BILTEGIA
- 63-10 BULEGOAK ETA ZERBITZUAK
- 63-14 UREN ARAZKETA
- 63-15 KAUSTIFIKAZIOA
- 64 PEALSA
 - 64-1 PRESA ETA KANALA
 - 64-2 GALDAKETA ETA SUBERAKETA NABEA
 - 64-3 IJEZKETAREN SEGIDAKO NABEA
 - 64-4 BULEGOAK ETA ENERGIA
 - 64-5 IJEZKETA-NABEA
- 66 KADAGUA KOOPERATIVA
- 81 LLANO 1 ETA 2 BASERRIA
- 100 MARIVI ETXEA
- 101 SAN PEDRO 20 ETXEA
- 102 SERRANO ETXEA
- 103 GALLARDI 18 ETXEA
- 104 LANZAGORTA ETORBIDEA 55 ETXEA
- 106 LOS TRABAJADORES ETORBIDEA 31 ETXEA
- 121 LA INMACULADA CONCEPCIÓN DE MARIA ELIZA

6/2019 Legearen babesean egon arte, egiten diren esku-hartzeak Zaharberritze Zientifikoak eta Zaharberritze Kontserbatzaileak izatea, Ondare Urbanizatu eta Eraikia Birgaitzeko Jarduketa Babestuei buruzko 317/2002 Dekretuan jasotako "Birgaitzeko Esku-hartzeak" I. eranskinean definitzen diren moduan.

Ondare horri kautelazko babes-ingurune bat emateko, gomendatzen da, EAEko monumentu edo monumentu-multzo izendatzeko proposatutako higiezinaren kasuan, gutxienez 15 metroko atzerapena errespetatzea eraikuntzarik, instalaziorik eta hesirik gabe. Nolanahi ere, ingurunearen ingurumen-ezaugarriak hutsaldu ditzaketen aldaketak saihestuko dira.

- b. **2. Maila, Babes Ertaina.** Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen Lehenengo Xedapen Gehigarrian ezarritakoaren arabera, babes-maila honetan jasotzen dira, aurreko Euskal Kultura Ondareari buruzko uztailaren 3ko 7/1990 Legearen arabeko babes-adierazpenen ondasunak.

Kultura Sailburuaren 2002ko urtarrilaren 14ko Aginduaren bidez (2020-02-05eko EHAA, 25 zk.), Kultura Ondasun gisa inskribatu ziren, Monumentu izendapenaz, agindu horren I. eranskinean zerrendatutako Bizkaiko Dorretxe guztiak Euskal Kultura Ondarearen Zerrenda Orokorrean. Zallaren barruan daude:

- BOLUNBURU DORREA (22. fitxa zk.).
- LLANTADA DORREA (35. Fitxa zk.).

Agindu horren III. eranskinean babes-ingurunearen mugak ezartzen dira.

Ondasun biak ere Donejakue Bideari lotuta daude.

Ondasun horiei nahitaez aplikatu beharko zaie Dekretuan jasotako izendapenaren araubide partikularra, eta, betiere, Euskal Kultura Ondareari buruzko maiatzaren 9ko 6/2019 Legearen VI. tituluko I. kapituluko 3. atalean aurreikusitako babes komuneko eta espezifikoko araubideak.

- c. **3. Maila, Oinarrizko Babesa.** Maila honetan jasoko dira tokiko interesdun higiezinak. HAPOk, babestu beharreko elementuak izateagatik, banakako balioa ematen die, gutxienez kanpo itxituran; eta horien irudian balio babesgarriak dituztenean, euren ingurunearekiko, eta hiri-ingurune edo -paisaia jakin baten konfigurazioa osatzen dutenean. Aurrerakin honetan higiezin hauek proposatu dira:

FITXA ZK. IZENDAPENA

43 LA MAGDALENA BASELIZA
6 SANTIAGO ELIZA
OTXARAN BEKOA BASERRIA
MALABRIGO 2 BASERRIA
17 UDALETXE ZAHARRA
25 HERMANOS MARISTAS 14 ETXEA
31 LANZAGORTA ETORBIDEA 1 ETXEA
87 ZALLAKO GELTOKIA
41 SAN CRISTÓBAL JAUREGIA
34 AUTONOMIA PLAZA 3 ETXEA
88 ARANGURENGO GELTOKIA
55 MENDIETA DORREA
85 URIBE BASERRIA
75 ALLENDELAGUA 3 BASERRIA
71 IBARRA ZUBIA
10 SERRANO TXALETA
49 SAN ANTONIO BASELIZA
46 SAN PANTALEÓN BASELIZA
70 LA HERRERA ZUBIA
14 SANTA ISABEL ELIZA
73 LA HERRERA - IJALDE 5 BASERRIA
80 EL CAMPO 2 BASERRIA
79 EL CAMPO 3 ETA 4 BASERRIA
77 LONGAR 6 ETA 7 BASERRIA
76 LONGAR 8 BASERRIA
37 GOBEU DORREA
1 DE LA PIEDRA GAZTELUA
74 BOLUNBURU BASERRIA
53 SAN ISIDRO BASELIZA
91 GOBEU DORREA (2)
90 CASA VILLAR
45 EL TILO ITURRIA
2 SAN PEDRO ITURRIA
107 GO MARU ETXEA
105 LANZAGORTA ETORBIDEA 52 ETXEA
97 LA HERRERA GELTOKIA
96 ZALLAKO (IBARRA) GERALEKUA
MIMETIZ FRONTOIA
MARISTAS ESKOLA ZAHARREKO FRONTOIA

IBARREKOLANDA FRONTOIA
 ARANGURENGO FRONTOI ZAHARRA
 SOLLANOKO PROBALEKUA
 OTXARANGO FRONTOIA
 LA LASTRA Z/G BASERRIA
 117 SAN MIGUEL ETXEBIZITZA TALDEA
 129 KADAGUAREN GAINEN TRENBIDE ZUBIA
 KADAGUAREN GAINEN TRENBIDE ZUBIA
 KADAGUAREN GAINEN TRENBIDE ZUBIA
 15-1 LA HERRERAKO UDAL HILERRIKO PORTADA
 8-1 SAN MIGUELEKO UDAL HILERRIKO PORTADA
 62-2 ZENTRALARI ATXIKITAKO ETXEA
 62-1 TURBINEN AHOKALEKUA ETA SISTEMA ELEKTRIKOA
 62-3 PRESA ETA KANALA
 62 ELECTRA LA MELLA
 60 LLANTADA 20 ETXEA
 64-6 LABEA

7.2.3. ETNOLOGIA-BABES SISTEMA

Zumarragako Etnologia Ondareko ondasuntzat hartuko dira tokiko kultura tradizionalaren adierazpen garrantzitsuak diren edo izan diren erabilerak eta jarduerak, euren alderdi materialetan, sozialetan eta espiritualetan, eta, horrez gain, hondakin fisiko identifikagarriak utzi dituztenak ere, ondasun higiezinak edo higigarriak izan. Nekazaritza eta abeltzaintzako jarduerekin zerikusia dutenak dira: **baserriak, burdinolak eta errotak**, haien babes maila edozein dela ere.

Aurreko babes-sistemak babesteko araudiaren ondoriozko tutoretza-neurrien bateraketa da. Bereziki, arkitektura-ondareari dagozkionak, edozein mailatan.

**Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra**

GENERO-ERAGINARI BURUZ

8.1. ARAU-ESPARRUA

Genero-berdintasunaren arloko lege-esparrua, Euskal Autonomia Erkidegoan, honako hauek osatzen dute: 1/2022 Legea, martxoaren 3koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legea bigarrenaz aldatzen duena, eta 40/2012 Ebazpena, genero eraginaren aurreko ebaluazioa gauzatzeari buruzko jarraibideak onartzen dituen eta gizonen eta emakumeen arteko desberdintasunak ekidin eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzen dituen.

Martxoaren 3ko 1/2022 Legeak, lehenengo artikuluan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legearen izenburua aldatzen du, eta honela geratzen da idatzita: «Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako eta emakumeen aurkako indarkeria matxistarik gabeko bizitzetarako Legea». Aldatutako legearen 3.5 artikuluan adierazten da euskal botere publikoek genero-ikuspedia txertatu behar dutela beren politika eta ekintza guztietan, horietan guztietan ezberdintasunak ezabatzeko eta emakumeen eta gizonen berdintasuna sustatzeko helburu orokorra ezar dezaten.

Lege horren ondorioetarako, genero-ikuspedia integratzea da emakumeen eta gizonen egoera, baldintza, jomuga eta beharrian desberdinak modu sistematikoan kontuan hartzea, eta, horretarako, politika eta ekintza guztietan, maila guztietan eta horien plangintza-, egikaritze- eta ebaluazio-fase guztietan, desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko helburu eta jarduera espezifikoak txertatzea.

Aldatutako 4/2005 Legearen 19. artikuluan (1/2022 Legearen hogeigarren artikulua) xedatzen da generoaren arabera eraginaren aurretiazko ebaluazioa egitea eta gizonen eta emakumeen arteko desberdintasunak ekidin eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzea. Eta 7. puntuan adierazten da xedapen orokorren izaera juridikoa duten planei, bereziki lurralde- eta hirigintza-planei, generoaren arabera eraginaren alde aurreko ebaluazioa egin behar zaiela eta berdintasuna sustatzeko neurriak sartu behar direla. Hala ere, berezia denez, erregelamendu bidez zehaztuko da izapide hori egiteko modua.

Zehazki, aldatutako lege horren 46.1 artikulua (1/2022 Legearen berrogeita laugarren artikulua) ezartzen duenez, euskal botere publikoek behar diren bitartekoak jarriko dituzte beren ingurumen, etxebizitza, hirigintza eta garraio arloko politikek eta programek genero-ikuspedia barneratzen dutela bermatzeko. Horretarako, besteak beste, honako gai hauek hartuko dira kontuan: pertsonen segurtasuna, etxeko lanak eta pertsonak zaintzea erraztea, bizitza pertsonala, familiakoa eta lanekoa uztartzea erraztea, eta politika eta programa horiek diseinatzeko eta gauzatzen emakumeek parte-hartze handiagoa izan dezaten sustatzea.

Genero-berdintasunaren arloko lege-esparrua, Euskal Autonomia Erkidegoan, honako hauek osatzen dute: 1/2022 Legea, martxoaren 3koa, Emakumeen eta Gizonen Berdintasunerako otsailaren 18ko 4/2005 Legea bigarrenaz aldatzen duena, eta 40/2012 Ebazpena, genero

eraginaren aurreko ebaluazioa gauzatzeari buruzko jarraibideak onartzen dituen eta gizonen eta emakumeen arteko desberdintasunak ekidin eta berdintasuna sustatzeko neurriak hartzen dituen.

Xedapen orokorren proiektu guztiekin eta lege- edo erregelamendu-mailako arau juridikoen proiektuekin batera, generoaren arabera eraginari buruzko txostena aurkeztu behar da. Zallako Hiri Antolamenduko Plan Orokorrak berriak, hirigintza-plangintzako dokumentu gisa, txosten hori izan behar du.

Bestalde, Lurralde Antolamenduaren Gidalerroak (LAG) berrikusteko dokumentuak, 2019ko uztailaren 30ean behin betiko onartutakoak, genero-ikuspegia aitortzen du lurraldean eragina duen zeharkako gai gisa, irisgarritasun unibertsalarekin, klima-aldaketarekin, osasunarekin, euskararekin eta lurralde-harremanarekin batera. Horregatik, 30. Artikuluan genero-ikuspegiaren arloko zenbait jarraibide ezartzen ditu. Era berean, Euskal Autonomia Erkidegoak genero-ikuspegia erabat integratu du 2019an onartutako Bultzatu 2050 Hiri Agendan.

Berdintasunaren arloko estatu-mailako arau-esparruan, Emakumeen eta Gizonen Berdintasun Eragingarriko Estatuko 3/2007 Legea, Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu batekina onartzen duen urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretua edo NBERen Garapen Jasangarriko 2030 Agenda daude.

8.2. EMAKUMEEN ETA GIZONEN ARTEKO BERDINTASUNA SUSTATZEKO HELBURUAK: GENERO-IKUSPEGIA HIRI-EREDUA DEFINITZEKO FUNTSEZKO PIEZA GISA TXERTATZEA.

Zallako Hiri Antolamenduko Plan Orokorrak berriak hiri-eredu berriaren definizioan zaintzalanen hirigintza bere funtsezko elementu gisa sartu nahi du. “Zaintzaren hirigintza” integratzeak esan nahi du hiri-ereduan funtsezkoa dela espazio publikoak, ekipamenduak, etxebizitza eta abar eta jardura produktibo eta erreproduktiboak uztartzen laguntzeko pentsatuta egotea, eta emakumeen premia espezifikoak erantzuna ematea, besteak beste, hiri-zerbitzuen segurtasunari edo irisgarritasunari dagokienez.

Genero-ikuspegidun plangintzak erdigunean jartzen ditu pertsonak hiri eta lurraldea planifikatzeko garaian, kontuan hartuta biztanleriaren eguneroko errealitateen aniztasuna, bereziki ingurune baldintzen mende dauden premiak, eguneroko bizitza garatzeko.

Ingurune inklusiboak, bidezkoak eta seguruak sortzea da helburua. Genero-ikuspegiaren integratzeak ondorioztatzen duen hiri-eredua, funtsean, hurbiltasunaren eta distantzia laburren printzipioa errazten duen hiri trinko eta dentsitate efizientearen eredua da. Distantzia laburren printzipioak, dibertsitate funtzionalaren printzipioak eta egitura polizentrikoaren printzipioak Espainiako Hiri Agendak eta Bultzatu 2050 Hiri Agendak sustatzen duten hiri-eredua definitzen dute, genero-ikuspegia bere gain hartzearekin batera (lurzoruaren erabilerari buruzko erabakiak hartzerakoan herritarren eguneroko beharrei arreta handiagoa bermatzeko).

Printzipio horiek bere egiten ditu Plan Orokorrak bere helburuetan, eta estrategia eta proposamen zehatzetan formalizatzen dira. Hala, Plan Orokorrak oinezko mugikortasunean eta garraio publikoan, dentsifikazio efizientearen, erabileren nahasketan, espazio publikoaren kalitatean eta segurtasunean oinarritutako hiri-eredu bat ezarri nahi du, eta eguneroko erabilerarako ekipamenduen hornidura ona lortu, genero-ikuspegiaren eskakizunetatik abiatuta.

Aurrerapen honen arabera, auzo-espazio-eremu egokia da antolamendu jasangarriaren printzipio horiek aldi berean aplikatzeko eta behar bezala hornitutako unitate

funtzional bat lortzeko; azken batean, bizitzeko, erosteko, ikasteko, prestatzeko, sozializatzeko, lekualdatzeko, dibertitzeko edo atsedean hartzeko leku bat izatea bizitzarako funtsezko alderdiak dira, eta hurbiltasun-eremu horien barruan eman eta gehientzat irisgarriak izan behar dute.

Genero-ikuspegia hiri-ereduaren definizioan txertatzeko estrategia ezartzeko irizpide espezifikoak:

- a. Sortzen diren espazio libre publikoak kalitatezkoak, seguruak eta inklusiboak direla ziurtatzea. Horretarako, parke eta lorategien diseinuan bizikidetzaren sustatu behar da, segurtasun-pertzepzioa areagotzeko.
- b. Ziurtatzea eguneroko erabilerako hiri-ekipamendu eta -zerbitzuek irisgarritasun unibertsaleko arauak bete behar dituztela, bai barnean, bai ingurune hurbilean, eta zerbitzatzen duten hiri-eremuarekin lotuta.
- c. Garraioko ekipamendu eta azpiegiturak inklusiboak direla eta zaintza-lanak errazten dituztela ziurtatzea.
- d. Ekipamenduen funtzio-aniztasuna eta osagarritasuna sustatzea. Hainbat gizarte-talderi zuzendutako zaintza-zerbitzuen konbinazioa erraztu nahi da; askotariko zerbitzuak dituzten ekipamenduak. Horretarako, Auzoko Funtzio Anitzeko Ekipamenduaren kalifikazioa sortzea proposatzen da.
- e. Hiri-lurzorua antolamendu xehatua ezartzen duen dokumentu osoan, emakumeentzako eremuak, ibilbideak eta puntu beltzak identifikatu behar dira, eta emakumeek espazio publikoa hobeto hautemateko eta bereganatzeko programa bat egin behar da.
- f. Antolamendu xehatua ezartzen duen dokumentu osoak ahalbidetuko du hirian askotariko etxebizitza-tipologiak garatzea, eta malgutasunez egituratzea, familia baten etapetara egokitzeko.
- g. Urbanizazio berriko eta eraberritzeko jarduketetan, errenta libreko etxebizitzaren eta babes-araubideren baten mendeko etxebizitzaren banaketan oreka bermatuko da, gizartearen nahasketa eta kohesio soziala bultzatzeko, egiturazko plangintzatik etxebizitza babestuen gehiegizko pilaketa edo segregazio-faktore posibleak saihestuz.
- h. Etxebizitza sozialen kokapen egokia bermatzea. Garapen-plangintzan eta birpartzelatze proiektuan, babes publikoko araubide bati atxikitako etxebizitzak edo kolektibo kalteberei zuzendutakoak, ahal dela, honako hauetatik hurbil kokatuko dira:
 - Garraio publikoko geralekuak edo geltokiak.
 - Zaintzen mendekotasun handiena duten biztanleei zuzendutako eguneroko ekipamenduak.
 - Bizikidetzarako espazio publikoak: haur-parkeak, lorategiak eta oinezkoentzako plazak, hurbileko saltokiak.
- i. Herritarrek maiz erabiltzen dituzten zentroen eta zuzkidura-eremuen inguruneak adikzioak sortzen dituzten jardueretatik babestea. Plan Orokorren dokumentu osoak eragotzi egin behar du ausazko joko-aretoak, bingoak, kasinoak eta apustu-aretoak irekitzea

edo instalatzea 500 metrotik beherako distantziara, parke, lorategi edo haurren jolas-eremuetatik, irakaskuntza-, osasun-, laguntza-, gizarte- eta kultura-ekipamendu publiko edo pribatuetatik, funtzio anitzeko ekipamenduetatik edo kirol-ekipamenduetatik, baldin eta planeamenduan halakoak badira edo dagokion zonakatzean baimenduta badaude.

- j. Garraio publikoko geralekuen diseinua eta egokitzapena emakumeen ikuspegiaren eta beharren arabera egingo da, eta argiztapen ona izan beharko dute, bai eta ingurutik eta ingurunearekiko ikusizko kontrola ahalbidetzen duten diseinua ere, pertsonak eguraldi txarretik babesteko aukera ematen duten elementuak, eserleku ergonomikoak, erabiltzaile guztientzako egokitutako seinaleak eta laguntza eskatzeko edo larrialdi baten berri emateko gailuak.
- k. Espazio libre publikoak eta bideak urbanizatzeko proiektuek argiztapen egokia eta intentsitate nahikoa bermatu behar dute, batez ere bigarren mailako kaleetan, lurpeko pasabideetan eta jenderik gabeko eremuetan

Azkenik, Plan Orokorraren dokumentu osoa eta hura garatzeko tresnak onartzeko partehartze publikoaren faseetan genero-ikuspegia txertatzen dela ziurtatu behar da.

Laburbilduz, genero-ikuspegiaren eta gizarte-kohesioaren eskakizunek, Zallako HAPO berriaren hiri- eta lurralde-eredu berria baldintzatzeaz gain, ondoriozko antolamendu-eredua bera ere osatzen dute

8.3. HAPOREN GENEROAREN ARABERAKO ERAGINAREN EBALUAZIOARI BURUZKO LEHEN HURBILKETA

Generoaren araberako eraginaren aurretiazko ebaluazioak HAPOn proiektatutako jarduerak izan ditzaketen ondorio positiboak edo kontrakoak aztertu behar ditu, emakumeen eta gizonen arteko desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko arautu edo esku hartu nahi den gizarte-testuinguruan. Emakunde-Emakumearen Euskal Erakundearen “Genero eraginari buruzko txostenak egiteko gida” izenekoaren jarraibideen arabera, genero-ikuspegitik aztertuko dira:

A. PLANAREN ONURAK EDO EMAITZAK.

Galdera honi erantzuten saiatuko gara: aurreikusten al da etorkizuneko arau edo administrazio-egintzaren ondoriozko onuretan edo emaitzetan emakumeen eta gizonen presentziak lagunduko duela sektoreko desberdintasunak murrizten?

Jakina, Plan Orokor berriaren helburua da Zallako hirigintza-araubidea zehaztea datozen urteetarako (12 urte inguru). Bere proposamenek eragin zuzena izango dute hirian bizi eta lan egiten duten pertsonengan (emakumeak, gizonak, zaharrak, haurrak...), eta, zehazki, haien bizi-kalitatean, baliabideak eskuratzeko aukeran eta/edo horiek ezartzen eta garatzen diren espazio eta eraikinetan (etxebizitza, lana, hezkuntza, osasuna, aisialdia, kultura, kirola, natura, merkataritza...).

Ondorio horietarako, hirigintza-plangintzak kontuan hartu behar du gizonak eta emakumeak egoera desberdinetan daudela edo egon daitezkeela esleitutako eta/edo beren gain hartutako genero-rolen arabera, dauden desberdintasunak minimizatzeko edo ez areagotzeko. Hori dela eta, emakumeen eta gizonen berdintasunari lotutako helburuak Plan Orokorrean sartzeak desberdintasun horiek pixkanaka murrizten lagun dezake.

Hori bai, Planaren proposamenak benetan eta eraginkortasunez gauzatzeko, eta Planetik eratorritako onurak edo emaitzak emakumeengana eta gizonengana hedatzeko, beharrezkoa da horiek osatzea, garatzea eta gauzatzea neurri, jarduera, plan eta proiektuen multzo dibertsifikatu baten bidez. Neurri, jarduera, plan eta proiektu horiek, era berean, honako hauek eskatzen dituzte, besteak beste:

- a. Administrazioen arteko lankidetzak eta elkarlana, administrazio guztien (Administrazio Zentrala, Eusko Jaurlaritza, Gipuzkoako Foru Aldundia, Udala) eta eragindako erakunde publikoen parte-hartze koordinatuaren bidez.
- b. Udaleko sail eta zerbitzuen baterako esku-hartze bateratua.
- c. Administrazio, erakunde publiko, sail eta abar horietako bakoitzaren eskumenak eta esku hartzeko politikak garatzea eta gauzatzea, Plan Orokorrean ezarritako helburu eta irizpide materialekin, programazioarekin eta abarrekin bat etorritik, horietako bakoitzak egoki diren planak, proiektuak, inbertsio-erabakiak eta abar egin eta hartuz.

B. BALIABIDEAK ESKURATZEKO AUKERA HOBETZEA

Orain galdera hau da: aurreikusten al da etorkizuneko arauak edo administrazio-egintzak desagerraraziko edo, gutxienez, murriztuko dituela baliabideak eskuratzeari dagokionez dauden desberdintasunak?

Gaur egun, esleitutako eta/edo onartutako genero-rolen ondorioz, pertsonen premia eta/edo ikuspegi desberdinak dituzte lurraldearen erabilerari, hiri-espazioari eta horietan gauzatzen diren baliabideei dagokienez. Hona hemen ikuspegi edo jarrera desberdin horien premisa edo arrazoi batzuk:

- a. **Lanaren sexu-banaketa, ordaindu gabeko lanari dagokionez emakumeek eta gizonen duten posizio desberdina barnean hartuta. Eredu pribatuan egiten diren lan guztiek osatzen dute, eta helduek konpentsazio ekonomikorik gabe egiten dituzte,** adingabeak eta mendeko adinekoak zaintzeko eta etxea mantentzeko (etxea, seme-alabak, senide gaixoak eta adinekoak zaintzea, eta abar, eta, azken batean, eguneroko bizitza mantentzea). Besteak beste, honako jarraibide hauek bete behar dira:
 - Gehienak emakumeek egiten dituzte (gizonen oraindik ere zeregin horien zati bat soilik hartzen dute beren gain).
 - Lan erreproduktiboarekin lotutako zereginak egiten diren lekuetan egiten dira: hezkuntza, osasuna, kirola, aisialdia, erosketak, administrazio-izapideak eta -kudeaketak, etab.
 - Leku horietara joateko, lan horiek egiten dituzten pertsonen garraio-sistemak erabili behar dituzte, zeregin bakoitzak eskatzen dituen ordutegi eta denboretan, egunean, astean edo hilabeteetan zehar.

Zeregin horiek guztiak egitea, beraz, konplexua da. Eta are gehiago, gainera, enplegu ordaindua duten pertsonentzat, zeregin horiek eta enplegu hori fisikoki eskuratzeko bateragarri egin behar baitira. Horrek guztiak esan nahi du emakumeek eta gizonen modu desberdinean erabiltzen dutela denbora, baita espazioa ere, beren eguneroko bizitzan bereganatutako genero-rolak kontuan hartuta.

- b. **Eguneroko bizitzari eta horrek dakarren zeregin-kateari dagokienez, pertsonen eguneroko premiak aldatu egiten dira egunean, astean edo hilabeteen egiten dituzten edo egin behar dituzten zereginen arabera.** Jakina, errealitate horrek baldintzatu egiten du hiri- edo landa-espazioaren erabilera aipatutako denbora-zikloetan. Horrek garrantzi berezia du lan-karga bikoitza (ordaindua eta ordaindu gabea) duten pertsonengan; izan ere, eguneroko bizitzako jarduerak eguneroko aldizkakotasunak dituzte, baina baita astekoak eta hilekoak ere; gainera, zereginen kateak, askotan, desberdinak dira asteko egun desberdinetan. Horrek guztiak (bereziki ordaindutako enplegua eta zaintza-lana uztartzen dituzten pertsonen eguneroko zereginen katetik eratorritako premia espezifikokoak) eragin zuzena du hirigintzak eragindako hainbat sektore-eremutan: mugikortasuna, ekipamenduak, lantokiak, merkataritza, etxebizitza, espazio libreak... Horregatik, premia horiek kontuan hartu behar dira hirigintza-plangintzan.
- c. Segurtasunarekin eta segurtasunik ezarekin lotutako arrazoiek mugatu eta/edo baldintzatu egiten dute emakumeek hiri-eremua erabiltzea, eta, zehazki, sexu-erasoak eta beste indarkeria-mota batzuk jasateko arriskua dago, pertsonaren garapen osoa eta hiriondasunak eta -zerbitzuak erabiltzeko eskubidea baldintzatu edo oztopatuz.
- d. Hiri-ondasunak eta -zerbitzuak eskuratzeko aukera emakumeen pobrezia erlatibo handiagoak ere baldintzatzen du (hala badagokio, beste faktore batzuekin osatuta: familiakargak, arraza, adina, genero-indarkeria).

Faktore horiek guztiek eragina dute espazioan, eta hirigintza-plangintzak (berez eta/edo garatzeko, egikaritzeko eta abarrerako sustatu beharreko plan eta proiektuen bidez) kontuan hartu behar ditu.

Hiri-plangintzan genero-ikuspegia txertatzeak esan nahi du, funtsean, etxebizitzaren antolamenduari, jarduera ekonomikoetarako espazioei, zuzkidurei, mugikortasunari eta abarri dagokienez proposatzen den eredua zehazteko orduan, erantzukizun bikoitza hartzen duten pertsonen gaitasuna eman behar zaiela, hau da, bateragarri egin behar dituztela ordaindutako enplegua eta bi jardueretan egin beharreko zaintza-lanak, ahalik eta ahalegin eta zailtasun txikienarekin, eta erraztasunak eman behar zaizkiela enplegurako eta bizitzari eusteko behar diren ekipamenduetarako sarbidea izateko, gutxieneko denbora-tarteetan, erosotasun- eta segurtasun-baldintzetan, eta kostu ekonomiko onargarriekin, hiri eta lurralde bidezkoagoak eta seguruagoak sortzeko, herritar guztien bizi-kalitatea hobetuko dutenak.

Helburu horiei hobekien erantzuten dien hiri-eredua, aurreratu den bezala, Zallako HAPO berriak lortu nahi duen eredua da, eta horren alde egiten du: herri trinkoa, kualitatiboki eta kuantitatiboki trinkoa, distantzia laburrekoa eta hurbiltasunekoa, mugikortasun jasangarriko sistema ona duena, espazio publiko eta garraio seguruak eta kalitatezkoak dituen, erabilerak nahastuta dituen, eta auzoetan ekipamendu-sistema bat duena, mendeko adingabeak eta adinekoak zaintzeko beharrezkoak direnak barne hartzen dituen, ohiko asistentzia-, eskola-, osasun-, hezkuntza-, kirol- eta kultura-ekipamenduez gain.

Baina, era berean, ohartarazi behar da hasierako galderaren erantzun erreala eta eraginkorra ez dagoela soilik HAPO berriaren mende. Hori bai, baliabide horiek antolatzeko hiri-eredu bat zehaztea dagokio, erantzun egokia emateko. Hortik aurrera, erantzun horrek aurreko 1. puntuan aipatutako erabaki, neurri, proiektu eta abarren multzoa hartzea eta aktibatzea eskatzen du, honako hauek barne:

- Eragindako administrazio guztien esku-hartze aktiboa eta koordinatua.

- Antolatutako etxebizitzak garatzeko eta gauzatzeko politikak arlo horretan planteatutako helburuetara egokitzea.
- Garapeneko hirigintza-planak eta urbanizazio-proiektuak planifikatzea eta gauzatzea, azaldutako helburuekin bat etorritik.
- Udalerriko auzoetan hurbiltasun-zerbitzuak (ekipamenduak, merkataritza, mugikortasuna) benetan eta eraginkortasunez ezartzeko eta mantentzeko beharrezkoak diren neurriak aktibatzea eta gauzatzea.

C. ORDEZKARITZA ERABAKIAK HARTZEAN

Honako galdera hau egiten zaigu: Erabakiak hartzeari dagokionez, etorkizuneko arauak edo administrazio-egintzak aurreikusten al du emakumeen eta gizonen ordezkartza orekatua edo, gutxienez, eremuan duten presentziaren antzeko ordezkartza?

Hiri Antolamenduko Plan Orokorra udaleko hirigintza-tresna bat da, eta haren prestaketa eta izapidetzea indarreko lege-xedapenetan ezarritako irizpideetara egokitu behar da (Lurzoruari buruzko 2/2006 Legea, 1985eko Toki Araubidearen Oinarriak arautzen dituen Legea, 2013ko Toki Administrazioaren Arrazionalizazio eta Iraunkortasunari buruzko Legea, etab.).

Lege-xedapen horiek Udalak Plana izapidetzeko eta onartzeko irizpideak zehazten dituzte, baita beste administrazio eta erakunde publiko batzuek (Eusko Jaurlaritza, Bizkaiko Foru Aldundia eta Administrazio Zentrala, hainbat instantzia eta eskumenetatik) prozesu horretan esku hartzeko irizpideak ere. Horri dagokionez, Planak araututako esparru batean jarduten du, eta bere edukitik eta proposamenetatik ezin da inola ere eragin hura onartzeari buruzko erabakiak hartzean eta/edo erabaki horiek hartzeko organoetan emakumeen eta gizonen ordezkartza eta presentziari dagokionez.

Nolanahi ere, eta osagarri gisa, jarraian aipatzen diren gaiak behar bezala nabarmendu behar dira:

- Plangintzaren eremu teknikoan, bai Udalaren aldetik, bai erredakzio-taldearen aldetik, erabakiak hartzerakoan emakume batzuk inbrikatuta daude: hirigintza-arloko arduraduna eta bi arkitekto (guztizkoaren erdia).
- Hizkuntza- eta komunikazio-arloan, lanpostu publikoak eta pribatuak ere betetzen dituzte.
- Partaidetzaren eremu teknikoan, Hiritik-At Koop-ek garatzen duen eremuan, emakume guztien erdia baino gehiago dira.
- Parte-hartzean garatutako eztabaidari dagokionez, gaikako mahaien lehen txostenean jasotzen den bezala, emakumeen proportzioa egokia izan da (apur bat txikiagoa bada ere). Generoaren gaia zeharkakoa izan da orain arte garatutako jardunaldietan jorratu diren ardatz tematiko guztietan.

D. ARAU SOZIALAK GAINDITZEA EDO ALDATZEA.

Aurreikusten al da etorkizuneko arauan edo administrazio-egintzan planteatutako helburuak eta neurriak lagungarriak izango direla emakumeei eta gizonei egozten zaizkien gizarte-arauak edo balioak gaingritzeko edo aldatzeko?

HAPO berriak, besteak beste, jarraian azalduko diren bi proposamen edo neurri motak planteatuko ditu, emakumeei eta gizonei esleitutako arau sozialak edo balioak gainditzen edo aldatzen laguntzeko.

Alde batetik, hiri-eredu kualitatiboki eta kuantitatiboki trinkoa, distantzia laburrekoa eta hurbiltasunekoak, mugikortasun jasangarriko eta seguruko sistema ona, espazio publiko seguruak eta kalitatezkoak, erabilerak nahastuta, auzoetan ekipamendu-sistema bat eta abar izatearen aldeko apustu argi eta garbia. Helburu horiek lortzeko eredurik egokiena da. **Apustu hori desberdintasunak ezabatzeko eta berdintasuna sustatzeko proposamen eta neurrietan gauzatuko da, eta HAPO berriaren Hasierako Onespeneraren dokumentuarekin batera aurkeztuko den dokumentuaren epigrafe batean berariaz jasoko dira.** Eta, bestetik, zenbait gidalerro eta neurri zehaztea, gero horiek etxebizitza-planetan, urbanizazio-proiektuetan eta abarretan sartu eta/edo garatzeko. Modu osagarrian edo Plan Orokorra garatzeko eta/edo horien arabera lantzeko.

E. ARAUAK ETA BESTE TRESNA JURIDIKO BATZUK BETETZEA.

“Generoaren araberako eraginari buruzko txostenak egiteko gida” -n proposatzen da atal honetan galdera honi erantzun behar zaiola: ermatzen al da diskriminazioa saihesteko eta berdintasuna sustatzeko arauak eta beste tresna juridiko batzuk beteko direla eta horiek hobetzea aurreikusten al da?

HAPO berria hainbat xedapenek osatutako lege-esparruan sustatzen da. Xedapen horiek dokumentu honen 1. epigrafean aipatu dira, eta, beraz, bere proposamenak berdintasunerako legezko helburu eta irizpide horietara egokitu behar dira. Aipatu den bezala, horiek lantzeko eta zehazteko premisetako batzuk dira.

Nolanahi ere, **orain arte azaldutakoaren osagarri gisa, generoaren araberako eraginaren ebaluazioaren ikuspegitik, beharrezkotzat jotzen da, HAPO garatzeko eta osatzeko, beharrezkoak diren beste neurri batzuk sustatzea, besteak beste:**

- a. **Informazioa biltzeko sistemetan genero-ikuspegia sartzea, Plana onartu ondoren** aldagai hori kontuan har dadin egoeraren ezagutzari eta azterketari eta dagozkion diagnostikoak egiteari dagokionez.
- b. **Udalerriko auzoetan zentralitateak mantentzeko eta/edo sustatzeko egokitzen jotzen diren planak eta/edo proiektuak egitea**, hurbiltasun-zerbitzuekin lotutakoak barne (merkataritza, ekipamenduak, etab.).
- c. **Etxebizitza publikoa garatzeko, gauzatzeko, esleitzeko eta abarretarako planak generoikuspegiari zenbateraino egokitzen zaizkion aztertzea.**
- d. **Urbanizazio-proiektuak egiteko jarraibideak eta/edo protokoloa zehaztea, generoikuspegira egokitzeari begira.**
- e. **Herria eta auzoak genero-ikuspegitik aztertzeko lanei jarraipena ematea**, eta, gainera, herriko auzoetan hiri-zentralitateak sortzearekin eta mantentzearekin lotutako helburuak benetan eta eraginkortasunez gauzatzearekin zerikusia duten gaitara zabaltzea.

Hiri Antolamenduko
Plan Orokorra

ERAGIN LINGUISTIKOAREN EBALUAZIOARI BURUZ. AURRETIKO AURRERAPENA

9.1. SARRERA.

Euskadiko Toki Erakundeei buruzko apirilaren 7ko 2/2016 Legeak 7. artikuluan 7. apartatua hau ezartzen du: “Udalerrien egoera soziolinguistikoan eragina izan dezaketen proiektuak edo planak onartzeko prozeduran, euskararen erabileraren normalizazioan izan dezaketen eragina ebaluatuko da, eta ebaluazio horren ondorioz egokitzen diren neurriak proposatuko dira”.

Manu horiek garatzeko, azaroaren 19ko 179/2019 Dekretua onartu zen, Euskadiko tokierakundeetan hizkuntza ofizialen erabilera instituzionala eta administratiboa normalizatzeari buruzkoa.

Dekretu honen seigarren kapitulua planen eta proiektuen hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzkoa da, Euskadiko Toki Erakundeei buruzko Legearen 7. artikuluko 7. paragrafoa garatuz. Tresna honen bidez, Dekretu honen 50. artikuluan aipatzen diren udal-eskumeneko planek eta proiektuek euskararen eta gaztelaniaren erabileran izan dezaketen eragina aztertu eta ebaluatu nahi da; besteak beste, hiri-antolamenduko plan orokorrek izan dezaketena. Horrela, balizko hizkuntza-inpaktuei aurrea hartu nahi zaie, eta balizko inpaktu negatiboak zuzentzeko edo minimizatzeko neurriak proposatu, baita kasu bakoitzean egokienak diren exekuzio-aukerak bilatu ere. Lortu nahi den helburua ahalik eta aukerarik onena hartzea da, planak edo proiektuak hizkuntzen erabileraren normalizazioan dituen ondorioak baloratuz.

Eragin linguistikoaren ebaluazioak ikuspegi irekia hartzen du, arrazoizkoa dena bai administrazio-jardura sinplifikatzeko printzipioaren ikuspegitik, bai hizkuntza-politikako tresna gisa duen eraginkortasunaren ikuspegitik.

Gai honetan ere udalerrri bakoitzari tarte zabala bermatzea erabaki da, gutxieneko irizpide batzuk oinarri hartuta, hizkuntza-normalizazioaren arloan duen erantzukizuna egokien irizten dion moduan bete dezan. Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioak udalerriei apreziazio-eta baloraziotarte handia bermatzen die, eta, beraz, sistema malgu bat ahalbidetzen zaie plangintzarako eta programaziorako hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioaren onurez baliatu nahi duten udalerriei.

Hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioari buruzko txostena nahitaezkoa da, eta planak edo proiektuak euskararen erabileraren normalizazioan izan dezakeen eragina zehaztuko du, eta, hala badagokio, eragin negatiboak zuzentzeko eta konpentsatzeko neurri egokiak proposatuko ditu.

179/2019 Dekretuaren 54. artikuluan, hizkuntza-inpaktuari buruzko azterlanetan ikertu beharreko edukiak ezartzen dira. Honako alderdiak aztertzen dira:

- a. Planaren edo proiektuaren deskribapen orokorra eta haren garapenari buruzko aurreikuspenak.
- b. Eragin linguistikoaren intentsitatearen kalkulua. Eraginaren intentsitatea kalkulatzeko, honako aldagai hauek hartuko dira kontuan:
 - Bizitza sozial eta kulturalean duen eragina.
 - Herritarren edo bisitarien hizkuntza-ezagutza.
 - Herritarren edo bisitarien hizkuntza-erabilera.
 - Jardueraren edo zerbitzuaren eremuko komunikazioa.
 - Eragin-eremuko hizkuntza-paisaia.
 - Jardueraren edo zerbitzuaren eremuko hizkuntza-eskaintza.
- c. Funtsezko alderdien azterketa. Azterketa horretan, alderdi hauek hartuko dira kontuan:
 - Planaren edo proiektuaren izaerarekin zerikusia dutenak.
 - Planaren edo proiektuaren denbora- eta espazio-dimentsioarekin lotutakoak.
 - Kokapenarekin lotutakoak.
 - Aurreikusitako hizkuntza-erabilerarako irizpideekin lotutakoak.
- d. Konpentsazio-neurriak.
- e. Neurri zuzentzaileak.

HAPOn onartzeko prozedura substantiboaren jendaurreko informazio-aldian, eragin linguistikoaren azterlana ere izapide bera egin behar da. Eta jendaurreko informazioaren izapide horretan, udalak kontsulta egin behar die Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari eta interesdunei. Kontsultak jakinarazpen bidez egingo dira. Jakinarazpen horretan, gutxienez, honako informazio hau jasoko da:

- a. Hizkuntza-inpaktuaren azterketa, edo non kontsultatu daitekeen.
- b. Txostenak eta ebaluazioak zein organori bidali behar zaizkion.
- c. HAPOr buruzko informazio garrantzitsua eskuratzeko moduak.

Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailak 30 egun balioduneko epea du eragin linguistikoaren ebaluazioari buruzko txostena egiteko. Txosten horretan, alderdi hauek jaso behar dira:

- a. Planaren edo proiektuaren sustatzailearen eta organo substantiboaren identifikazioa, eta plan edo proiektuaren deskribapena.
- b. Jendaurreko informazioaren izapidearen eta Eusko Jaurlaritzan hizkuntza-normalizazioaren arloko eskumena duen sailari eta interesdunei egindako kontsulten emaitzen laburpena, eta nola hartu diren kontuan.
- c. Eragin linguistikoaren ebaluazioaz arduratzen den udal-organoak egindako azterketa teknikoaren laburpena.

- d. Hala badagokio, ezarri beharreko baldintzak eta euskararen erabileraren normalizazioaren gaineko ondorio kaltegarriak prebenitzeko, zuzentzeko eta, hala badagokio, konpentsatzeko neurriak.
- e. Jarraipen-sistema eta, hala badagokio, jarraipen-batzorde bat sortzea.

Eragin linguistikoari ebaluazioari buruzko txostena HAPO onartzeko prozedura substantiboan sartu behar da.

Bestalde, dekretuaren hirugarren xedapen gehigarrian proposatzen zen ebaluaziometodologia bat garatzea, bai eta tresna informatikoak ere, inpaktu-azterlan horiek formulatzen laguntzeko. Horretarako, Eusko Jaurlaritzak bi aplikazio informatiko prestatu ditu; eta UEMAK (Udalerrri Euskaldunen Mankomunitatea) erreferentziako dokumentu (ELE) bat (ELE: Eragin Linguistikoa Ebaluatzeko tresna), hizkuntza-ebaluazioa egiteko gida gisa balio duena.

ELE tresna hori erreferentziatzat hartuta, Eragin Linguistikoaren Txostena batez ere udalerrian dauden euskaldunen ehunekoaren eta azken urteetan izandako migrazio mugimenduen ebaluazioan oinarrituko dela zehazten da. Mugimendu horien arabera kalkulatu beharko da euskaldunen migrazio-saldoa (beste udalerrietatik datorren euskaldunen kopuruaren eta emigratzen duenaren arteko aldea). Horrela, planaren proposamenei dagokionez, euskararen erabilerak izango duen bilakaeraren zenbatespenak egin ahal izango dira.

Hizkuntza-inpaktuaren txostena, plan berriaren proposamenek Zallako euskararen erabileran izango duten eragina neurtuko duena, hasierako onespenaren fasean idatziko da, une horretan garatzen baitira hautatutako antolamendu-proposamenak, eta une horretan zehazten baita harekin batera doan arau-testua. Ordura arte, ez dago behar besteko zehaztasunik planak euskararen erabileran izango duen eragina baloratu ahal izateko.

Hala ere, aurrerapen-fase honetan lurralde-ereduaren hipotesi bat planteatzen da, zenbait alternatiba aztertu ondoren aukeratua, hizkuntza-inpaktuaren aurretiazko ebaluazio hau idazteko oinarritzat hartuta, zehazteko ea HAPOk eraginik izan dezakeen udalerriko euskararen erabileran, eta ea inpaktu hori positiboa edo negatiboa izango den.

9.2 ABIAPUNTUA.

Zallako Udalaren nahia da euskarak, bizirik irauteaz gain, espazio eta babes nahikoa izatea herritarren ohiko eta eguneroko hizkuntza gisa garatzeko, kontserbazio hutsetik indartzera igarotzeko.

Horregatik, euskararen bilakaerari eta zenbait gizarte-eragile eta herritarrek norabide bat partekatze beharri buruzko hausnarketa egiteko premia sumatu zenez, Udalak Euskararen Erabilera Plana (2013-2017) jarri zuen abian 2013an. Euskararen Erabilera Plana onartu ondoren, alkateak bilera bat deitu zuen langile guztiekin, bertan Mankomunitateko euskararen teknikariak plana zertan zetzan eta Udalak langileen laguntzarekin bete behar zituen hizkuntza irizpideak azaldu zituen. Halaber, zerrenda horren laburpena banatu zen.

2015eko hasieratik Euskararen Erabilera Planaren jarraipen batzorde bat dago Udalean. Bilerak hileroko egiten dira.

2018an, Euskararen Erabilera Plan berri bat onartu zen 2022rako.

Aldi guzti honetan hainbat urrats eman dira:

- “Dudanet” zalantzak argitzeko zerbitzua sortu da, langileek unean uneko kontuak argitu ahal izan ditzaten. Egiten diren galderak jarraipen-batzordeko kide guztiei iristen zaizkie, eta Mankomunitateko teknikariak erantzun ohi die.
- Udaleko Intranetean, langile guztiek ikus dezaketena, “Euskara” izeneko erlaitz bat dago, IVAPeke ikastaro eta azterketen deialdiei, Euskararen Erabilera Planari, Udalak bete behar dituen hizkuntza-irizpideei, Dudaneten ebatzitako zalantzei eta erakundeko langileentzat interesgarriak diren beste baliabide batzuei buruzko informazio guztiarekin.
- Langile euskaldunek irudi bat dute beren posta elektronikoaren sinaduran, euskaraz hitz egitera gonbidatuz.
- Udal ordenagailu batzuen programak euskaldundu dira, bai langile batzuenak, bai herritarrek erabiltzen dituztenenak. Hau da, hainbat langileren ordenagailuetako nabigatzaileak euskaraz jarri dira, eta auto-kontsultarako ordenagailu batzuen kasuan, erabat euskaldundu dira, sistema eragilea barne.
- Herritarrei euskaraz erantzun ahal izateko, udaletxera iristen diren deiei euskaraz erantzuten zaie, hala eskatuz gero.
- Langileen prestakuntzari dagokionez, ahozko adierazpenaren gaitasuna hobetzea eta euskara lan-hizkuntza izateko motibazioa areagotzea helburu duten ikastaroak egiten dira. Bestalde, normalean dokumentu gehiago sortzen dituzten langile euskaldunak beste ikastaro batera joango dira otsailaren hasieran, itzulpen-memoriak erabiltzen ikasteko eta zalantza ohikoenak argitzeko gaitasuna handitzeko.

9.3. ZALLAKO EUSKARAREN OINARRIZKO AZTERKETA.

Enkarterrietako Mankomunitateak, euskararen bilakaerari buruzko hausnarketa egiteko beharra eta herritarrek baita zenbait gizarte-eragilek norabide bat partekatzeko beharra sumatu ondoren, 2018-2022rako Euskararen Plan Estrategikoa diseinatzeko prozesua abiarazi zuen. Prozesu horretan euskarak Enkartazioetan duen egoeraren azterketa kuantitatibo eta kualitatiboa egin zen, azterketaren emaitza planaren diseinua ekarri du.

Hona hemen egindako azterketa datu kuantitatiboak aztertu ondoren,:

- **Enkarterrietako biztanleen erdiak (% 50) euskara ulertzeko gai dira, eta pertsona horien erdiak (% 22,8) euskaraz komunikatzeko gai dira.** Datu horiek argi eta garbi erakusten dute euskararen ezagutzak nabarmen egin duela gora 1986tik, orduan ia inork ez baitzekien euskaraz.
- Hizkuntza-gaitasunetik, adinaren arabera, honako hau ondorioztatzen da:
 - **Enkarterriko haur gehienek euskaraz dakite.**
 - **15-34 urteko biztanleen % 78 euskara ulertzeko gai da.**
 - **Gainera, pertsona horien % 41 euskaraz komunikatzeko gai da.**

- Ama-hizkuntzari eta etxeko hizkuntzari dagokienez, datuak ez dira asko aldatu azken urteotan: gaztelania Enkarterriko biztanle gehienek ama-hizkuntza da. Gaur egun, euskararen etxeko erabileraren datua oso txikia da:
 - **Ama-hizkuntza euskaraz edo biak: % 6**
 - **Etxeko hizkuntza euskara edo biak: % 5,8**
- Ikastetxeetako hizkuntza-ereduei dagokienez, D eredu oso indartuta geratu da, nahiz eta oraindik D eredu ikasten ez duten DBHko eta Batxilergoko ikasleak egon harren. Une hartan, Lanbide-Heziketa gaztelaniaz ematen jarraitzen zen.
 - **Haur Hezkuntza: % 96,3**
 - **Lehen Hezkuntza: % 94,5**
 - **DBH: % 66,9**
 - **Batxilergoa: % 57,5**
 - **Lanbide-Heziketa: % 0**

Balorazio kualitatiboa eremuen arabera.

Mantendu/indartu, gutxitu/handitu, ezabatu edo sortu behar diren ekintzak identifikatzen dira, eta aztertutako eremuetan 2030ean lortu nahi zen egoera bistaratzeko da.

Familia-transmisioa.

Euskara ikasteak biztanleek hizkuntza jakitea bermatzen du, baina ez erabiltzea. Badakigu familia-hizkuntzak eta familia-sareko hizkuntzak eragin handia dutela hizkuntzaren erabileran. Beraz, familia barruko transmisioa funtsezko bitartekoa da euskara indartzeko eta erabilera handitzeko.

Azken urteotan hainbat ekintza egin dira Enkarterrietan gurasoek beren seme-alabei euskara transmititzearen garrantziaz kontzientziatzeko, eta etorkizunera begira ekintza horien kopurua mantendu, indartu eta handitzeko beharra ikusi da.

Irakaskuntza.

Eskolari dagokionez, D ereduak etengabe hazten jarraitu du. Eskola funtsezko oinarria da euskara hiztunak sortzeko eta hizkuntzaren erabilera bultzatzeko, baina ezinbestekoa da familiak eta eskolaz kanpoko eskaintza aktibatzea. Bakarrik euskarazko sozializazioaren bidez lortuko dugu eskolan ikasitako hizkuntza gehiago erabiltzea.

Horregatik, eremu horretan hainbat jardura antolatu eta zuzendu dira Enkarterriko ikastetxeetan, euskararekiko motibazioa areagotzeko eta gurasoen baita seme-alaben arteko harremanetan hizkuntza horren erabilera areagotzeko. Esparru horretan lanean jarraitu beharko da datozen urteetan.

Euskalduntzea eta prestakuntza.

Hizkuntza berreskuratzeko edozein prozesutan helduen parte-hartzeak garrantzi handia izatea ez da berria. Eskolan euskaraz ikasi arren, haurrak gaztelania nagusi den ingurune batean bizi badira, hori izango da harremanetarako erabiliko duten hizkuntza. Batzuetan, helduen artean eragiteak haurtzaroan eragina du. Batzuek euskaraz ikasteko aukerarik izan ez zuten arren, seme-alabek euskaraz ikasteko aukera izango dute. Horregatik, euskalduntzea garrantzitsua izateaz gain, erabakigarria da euskararen bilakaerarako.

Enkarterrietako euskaltegiek hainbat proiektu gauzatu dituzte azken urteotan, euskara ikasteko eta erabiltzeko guneak sortuz eta hainbat jarduera eginez: berbalagun, mintzodromoa... Datozen urteetan, orain arteko bide beretik jarraitu beharko dugu, laguntza eta erraztasunak eskainiz euskaldundu nahi duten Enkarterrietako pertsona guztiei.

Arlo sozioekonomikoa (merkataritza).

Udalerriko merkataritza-establezimenduek (dendak, tabernak, jatetxeak...) aukera paregabea eskaintzen diete bezeroei gizarte-harremanak garatzeko; beraz, merkataritza euskalduntzea gure lehentasunetako bat da.

Azken urteotan hainbat ekintza egin dira Enkarterrietan eremu hori euskalduntzeko, baina emaitzak kaskarrak izan dira. Hala ere, datozen urteetarako orain arte egindakoa mantentzea/ indartzea eta hizkuntza-paisaia euskalduntzeko jarduera berriak sartzea aurreikusten da.

Aisia eta kirola.

Funtsezkoa da haurrak kirolean eta antzeko beste jarduera batzuetan euskara erabiltzera ohitzea, beren kabuz jolasten direnean antzeko jarduerak ere egiten baitituzte. Euskaraz hitz egitera ohitu badira, gero errazagoa izango zaie hizkuntza hori erabiltzea jarduera hori egiten dutenean.

Azken urteotan hainbat ekintza jarri dira abian Enkarterrietako eskolaz kanpoko kirol jardueren esparruan, euskararen erabilera areagotu dadin. Dena den, euskararen erabilerak gutxiengoa izaten jarraitzen du, eta, beraz, gaia lantzen jarraitu beharko da.

Kultura-produkzioa.

Euskararen normalizazioa ezinezkoa da kultura gaztelaniaz egiten bada. Euskal kulturak izugarrizko garrantzia du hizkuntzaren transmisiorako eta erabilerarako.

Azken urteotan hainbat ekimen egin dira Enkarterrietan euskarazko kulturaren kontsumoa areagotzeko. Orain arte egindakoari eusteko eta indartzeko beharra ikusi da, baina datozen urteetan haur eta gazteentzako kultur eskaintzan eragin beharko da.

Eremuen araberako plangintza.

Familia-transmisioa.

Helburuak:

- 0-12 urteko haurrak dituzten familientzat aisialdirako euskarazko aukera erakargarria eskaintzea.
- Euskara dakiten gurasoak seme-alabekin erabiltzera ohitzea, batez ere egunerokoan sortzen diren komunikazio-egoerei erantzuteko (emozioak...) eta jada euskaraz dakiten gurasoek haien hitz egiteko erraztasuna indartzeko.

Ekintzak:

- a. Euskaraz hitz egiterakoan beldurra eta lotsa ezabatzeko sentsibilizazio-kanpainak bultzatzea.
- b. Familia osoarentzako jarduerak egitea: jolasak, abestiak, txangoak... Garrantzitsua izango da horrelako jarduerak udalerrietan egiten diren ospakizun eta festetan txertatzea. Beraz, udalen eta mankomunitatearen arteko koordinazioa funtsezkoa izango da.
- c. Irakurketa-kluba antolatzea, familian euskarazko ahozotasuna eta irakurketa sustatzeko, eta gurasoen eta seme-alaben artean euskarazko bizipenak sortzeko.
- d. "Beharsarea" indartzea berrikuntzak eginez (komunikazioan: mugikorrerako aplikazioa, etab.).
- e. Euskararen agenda indartzea eta herritarren artean zabaltzea (beste elkarte eta talde batzuen agendekin osatuta). Funtsezkoa izango da komunikazio-modu berriak erabiltzea, teknologia berriak, adibidez, beste hartzaille posible batzuegana iristeko.
- f. Gurasolagun proiekturako urteko programazioa prestatzea, mendi irteerak eta familia-tailerrak egiteko.

Estrategia:

Sentsibilizazioa eta komunikazioa.

Eragileak:

IGEak, udalak (hezkuntza eta euskara sailak), udal-elkarteak eta ikastetxeak.

Irakaskuntza.

Helburua:

Guraso-elkarteekin eta ikastetxeekin lan egitea, hezkuntza-arloko zerbitzu guztiak euskaraz izan daitezen.

Ekintzak:

- a. D ereduaren aldeko kanpainaren diskurtsoa indartzea, inguruneak eta familiak duten garrantzia azpimarratuz.
- b. Ikastetxeekiko lankidetzaren indartzea: jardunbide egokiak partekatzea eta ekintza berriak elkarrekin abian jartzea. (Adibidez: Newsletter)
- c. Sentsibilizazio-saioak egitea guraso-elkarteentzat, aisialdiko jardueren eskaintza euskaraz egitearen garrantziaz ohar daitezen eta ikastetxeko zerbitzuetarako egiten diren kontratazio berrietan euskararen ezagutza bermatzeko.
- d. Udal bakoitzari proposatzea eskola-eremuko zerbitzuen diagnostikoa ikastetxeekin batera egitea (zerbitzuak eskaintzen dituztenen euskara-maila, erabilera...) eta ekintza-plan bat diseinatzea. Adibidez: eskola-zerbitzuetako langileek oinarritzko komunikazio-mezuak ikasteko ikastaroak, etab.
- e. Bertsogintza proiektuarekin aurrera jarraitzea, ahozketasuna sustatzeko.
- f. Orain arte egindako jarduerak indartzea: Beharsarea, kanpainak, euskarazko produktuen zabalkundea, etab.

Estrategia:

IGEekiko lankidetzaren.

Eragileak:

IGEak, ikastetxeak, udalak (hezkuntza eta euskara sailak), euskaltegiak.

Euskalduntzea eta prestakuntza.

Helburuak:

- Udalerrietan euskara ikasteko dauden dirulaguntzak aztertzea, udalerri guztietan antzeko dirulaguntza sistema bat lortzeko eta biztanleei euskara ikastea errazteko.
- Euskarari prestigioa ematea, eremu guztietan erabiliz.
- Euskaldunak aktibatzea.

Ekintzak:

- a. Enkarterrietan euskara ikasteko dauden dirulaguntzak aztertzea, udalerri guztietan antzeko dirulaguntza sistema bat lortzeko eta biztanleei euskara ikastea errazteko.
- b. Hizkuntza-ohiturak aldatzeko udal-proiektuak abian jartzea.
- c. “Berbalagun” proiektuarekin aurrera jarraitzea eta udalerriko euskarazko eskaintzarekin lotzea.

Estrategia:

Udalen koordinazioa, irizpideak bateratzeko.

Eragileak:

Udalak, euskaltegiak.

Arlo sozioekonomikoa (merkataritza).

Helburua:

Enkarterriko denda eta taberna guztietan euskaraz hitz egiteko aukerak areagotzea.

Ekintzak:

- a. Denda eta taberna euskaldunak identifikatzea.
- b. Identifikazioaren ondoren, merkatarien inplikazioan lan egitea (konpromiso egingarriak adostea merkatariekin hizkuntza-paisaia euskalduntzeko, euskararen erabilera areagotzeko, euskara ikasteko...).
- c. Merkatarien inplikazioa (konpromisoa hartzea eta konpromiso horiek betetzea) honela saritzea:
 - Euskal merkatarien katalogoa sortuz (Mankomunitate mailan). Horrela, merkataria sarituko ditugu eta jendea motibatuko dugu euskaraz eros dezaten.
 - Udalei proposamenak egitea, kanpoko eta barruko errotuluak euskaraz jartzeagatik dirulaguntzak eskain ditzaten.
 - Udalei proposamenak egitea, kanpoko eta barruko errotuluak euskaraz jartzen dituztenei dirulaguntzak eskain diezazkieten.
 - Merkatarien hizkuntza-kudeaketarako gidak banatzea establezimendu berria irekitzeko eskaera egiten duten unean. Jarduera hau udaleko departamentuko teknikariarekin elkarlanean egitea proposatzen da. Bere laguntza beharrezkoa baita.
- d. “Merchandising” egiten jarraitzea, beste udalerri batzuetako jardunbide egokiak ezagutuz eta gurera egokituz.
- e. “Ahobizi-Belarriprest” proiektua martxan jartzea merkatarien eta bezeroen artean.

Estrategia:

Merkatarien, denden eta tabernen elkarleen arteko komunikazioa eta lankidetzak.

Eragileak:

Udalak, merkatarien elkarreak, merkataria, bezeroak.

Aisia eta kirola.

Helburua:

Udalak inplikatzeko 0 eta 18 urte bitarteko kirol-eskaintza euskaraz izan dadin.

Ekintzak:

- a. Udal bakoitzarekin lan egitea kirolaren arloaren garrantziaz ohar daitezen.
- b. Enkarterriko udal bakoitzak udalerri bakoitzeko kirol-talde estrategikoak identifikatzea.
- c. Hautatutako taldeetan euskararen erabilera sustatzeko mikroplanak diseinatzea (urtero konpromiso egingarriak adostea), udalen eta Mankomunitateko Euskara Zerbitzuaren laguntzarekin.
- d. Kirol-monitoreak euskaraz komunikatzen irakastea eta motibatzea: euskaraz komunikatzeko arintasuna lortzea eta kirol-jarduerak euskaraz egiteko motibatzea.
- e. Familian (gurasoen eta seme-alaben artean) euskara erabiltzeko kirol-jarduerak antolatzea.
- f. Kirol-jardueretan gurasoek euskaraz hitz egiteko jokabide-kode bat sortzea: aholkuen zerrenda bat egitea eta jokabide-kodea erabiltzea (gurasoek kirol-jardueretan bete beharreko hizkuntza-jokabidearen kodea: euskaraz animatzea, euskaraz zoriontzea...).
- g. Udalek hizkuntza-irizpideen betetze-mailaren jarraipena egitea eta lan hori saritzea (dirulaguntzen, aitorpenen eta abarren bidez).
- h. Mankomunitatean euskara hutsean egiten diren jardueren agenda egitea.

Estrategia:

Komunikazioa, sentsibilizazioa, lankidetzeta eta jarraipena.

Eragileak:

Udalak (kirol- eta euskara-sailak), elkarteak eta kirol-enpresak.

Kultura-produkzioa.

Helburuak:

0 eta 18 urte bitarteko pertsonentzako kultura- eta aisialdi-eskaintza (ludotekak, udaleku irekiak...) euskaraz izatea eta horretarako udalak inplikatzeko.

Ekintzak:

- a. Mankomunitatea osatzen duten udal guztiekin lan egitea, kultura eta aisialdiko eskaintza euskaraz izateak duen garrantziaz ohar daitezen.
- b. Udal bakoitzak bere udalerriko kultura-talde estrategikoak identifikatzea eta talde horiek sentsibilizatzea, euskararen erabilera sustatzeko mikro planak diseina ditzaten eta horiek egiteko aholkularitza eskaintzea (urte bakoitzerako konpromiso egingarriak adostea). Hori guztia Mankomunitatearen laguntzarekin.
- c. Aisialdiko monitoretzarako ikastaroak egiten jarraitzea.
- d. Familientzako jarduerak antolatzen jarraitzea, helburu hauekin: gurasoak euskarara hurbiltzea, gurasoen eta seme-alaben artean euskararen erabilera handitzea, gurasoen eta seme-alaben arteko komunikazioa hobetzea, gune/eredu gehiago sortzea (gurasolagun, tailerrak, beste jarduera batzuk)...
- e. Euskarazko kultura-eskaintza hobetzea/handitzea:
 - Bertso-saio gehiago antolatzea (eredu/erreferente gehiago izateko, bai Euskadin, bai eskualdean).
 - Euskal musikaren ekoizpenaren historia ezagutaraztea, baita Enkarterrietako musika taldeak ere.
 - Euskal kulturaren/nortasunaren sinboloak ezagutaraztea (ekilorea, lauburua...).
- f. Kultura-jardueren agenda osatzen jarraitzea.

Estrategia:

Monitoretzarako sentsibilizazioa, talde eta elkarrekin lankidetzak, komunikazio eraginkorra, jarraipena eta baliabideak (kultura-ekitaldi erakargarriak ekartzeko).

Eragileak:

Udalak (kultura eta euskara sailak), elkarrekin eta aisialdiko enpresak.

9.4. HAPo BERRIAK EUSKARAREN GAINEAN DUEN ERAGINA. ONDORIOAK.

Prozesuaren zein fasetan gauden kontuan hartuta, Aurrerapen hau onartzen denetik aurrera, Hizkuntza Eraginaren Azterketaren Irismenari buruzko Dokumentua egiteko unea izango da. Horrek zehaztuko du Hizkuntza Inpaktuaren Ebaluazioa egitea beharrezkoa den ala ez.

Irismen-dokumentua egiteko, Eusko Jaurlaritzak eta UEMAk (UDALERRI EUSKALDUNEN MANKOMUNITATEA) garatutako tresnak erabiliko dira oinarri gisa. Bertan, galdera estandarizatu batzuk planteatzen dira, eta, jasotako erantzunetan oinarrituta, planak euskararen erabileraren normalizazioan eraginik duen ondorioztatuko da. Azken kasu horretan, zenbait neurri hartu beharko dira ondorio horiek arintzeko.

Ondoren, irismen-dokumentuak zehazten badu planak eragin negatiboa duela Zallan euskararen erabilerari dagokionez, hasierako onarpenerako plana diseinatzen den aldi berean, hizkuntza-inpaktuaren ebaluazioa egin beharko da. Agiri hori jendaurrean jarri beharko da partikularren ekarpenak jasotzeko, eta Eusko Jaurlaritzako Hizkuntza Politikako Sailera bidali beharko da, hark ekarpenak egin ditzan. Azkenik, HAPOren behin betiko testuarekin batera onartuko da.

TERRITORIO CIUDAD SLP

TAPER